

ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧತು
ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಚಿತ

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣ

ಅನುವಾದ-ಲೇಖಕರು
ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪಂ. ಪಂಢರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ

ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ದಾಲ್ಮಿಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶ್ರೀವಾಣಿ ಅಲಂಕರಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ

--: ಪ್ರಕಾಶಕರು :--

ಖೋಡೇ ಫೌಂಡೇಶನ್

ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣಾ ವಿಭಾಗ

ನಂ. 9, ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಗಾಂಧಿನಗರ

ಬೆಂಗಳೂರು-560 009

ದೂರವಾಣಿ: 26320014 ಫ್ಯಾಕ್ಸ್: 0091-80-26321416

VARĀHA MAHĀPURĀNA of Bhagavan Sri Vedavyasa,
Edited and Translated in to Kannada by Rastraprashasti, Rajyaprashasti,
Ramakrishna Dhalmia Lakshmi Shreevani Alankarana Prashasti
Puraskrutha Panditha Sri Pandarinathacharya Galagali
Vishveswara Nagar, Shanti Colony, Hubli-580032 Ph : (0836) 250250

First Edition : 1972

Second Edition : 2004

No. of Pages : .xxxiv + 487

No. of Copies : 1,000

© : Publisher

Price : Rs. 180 = 00

Designed &

Printed at : **SRI VENKATESHWARA PRINTERS**

No. 3, Yellappa Road, Susheela Road Cross
Chick mavalli, Lalbagh - Crumbigal Road Cross
BANGALORE-560 004
Phone : 26573001

ಪುರಾಣ ಪರಿಶೀಲನ

ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹಾಗೂ ಸಮೀಚೀನತೆಗಳ ಸಪ್ರಮಾಣ ಮಂಡನೆ

ಪುರಾಣಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಸಿರು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದಿಂದ ಮಾನವನ ಮಿದುಳಿನಿಂದ ಹೊರಟ ವಿಚಾರ ಧಾರೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿವೆ. ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಿಂದ ವಿಚಾರವಂತ ಜೀವಿಯ ನಡೆ, ನುಡಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೂ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಆ ಪೌರಾಣಿಕ ನುಡಿ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

“ಆತ್ಮಾ ಪುರಾಣಂ ವೇದಾನಾಂ” ಎಂಬಂತೆ ವೇದವಾಚ್ಯಯದ ಆತ್ಮವೇ ಪುರಾಣ. ವೇದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮ್ಯವಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದವರು ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅದು ಕ್ಷಮ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಊದಿನಕಡ್ಡಿಯ ವಾಸನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರಕಬೇಕು. ಆ ಬಲ್ಲಿನ ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಚೆಲ್ಲರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ವೇದ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೇ ನೆಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಆ ಜ್ಞಾನಪುಷ್ಪದ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ನಾಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುರಾಣಗಳು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಪಶುತ್ವದ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಮಾನವತೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ಏರಿನಂತ ಮನುಷ್ಯನ ಒಲವು-ನಿಲುವುಗಳೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ ಹ್ರಾಸದ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯದೇ ವಿಕಾಸೋನ್ಮುಖವಾಗಿ ಅರಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಮಾನವೀಯ ಜೀವನದ ಇತಿಹಾಸವ್ಯತೆಯ ಅರಿವು ಐಂದ್ರಿಯಕ ಸೆಳೆತಗಳ ಸುಳಿ ಸುಳಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕದೇ ನಿಚ್ಚ ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿರ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರೇರಣೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಇರುವು ತಿರುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದಾರಿ ತೋರುವ ಬೆಳಕಿನ ಬಳ್ಳಿಗಳೇ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣಗಳು. ಇಂಥ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಅವುಗಳ ಹುಟ್ಟು ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗರ್ಭಿತ ವಾದುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳ ಹರವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣ, ಅಷ್ಟೇ ಉಪಪುರಾಣ, ಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಾದಿ ಪೌರಾಣಿಕ ವಾಚ್ಯಯವು ಮಾನವೀಯ ಜೀವಿತದ ಮೌಲ್ಯ ಮಹತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಬಾಳಿನಗತಿಗೆ ಚೋದನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಚಾಲನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಬಿತ್ತರ ಗೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಉದ್ಯೋಗ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಆಚಾರ, ಭೂಗೋಲ ಖಗೋಲ, ವನವಾಸ, ಸುಖವಿಲಾಸ, ಕ್ರಾಂತಿ ಶಾಂತಿ, ಸೋಲು ಗೆಲುವು, ಹರ್ಷ ಕ್ಲೇಶ ಕೋಪ ಅನುತಾಪ, ನಿಗ್ರಹ ವಿಗ್ರಹ, ಪ್ರತೀಕಾರ ಉಪಕಾರ, ರಾಗ ವಿರಾಗ, ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಳಗೊಂಡು ವಿರಾಡ್ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಅಂದರೆ ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಎಂಥದ್ದೇ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥ ಸತ್ವ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಸನಾಥವಾಗಿದೆ ಈ ಪೌರಾಣಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ

ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ನಾಕು ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಪುರಾಣಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅವನಿಗೆ ಆ ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವದೇ ಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುರಾಣಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಮನೆ ಮಾರು ತೊರೆದು ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜರಿದು ಕಾಡು ಸೇರಲು ಕಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮದ ಹೊಂಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ತಂಬೆಲರನ್ನು ಕಾಣುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಅವು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂತಾನ, ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರ, ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಆ ಭೋಗೋಪಭೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ, ತ್ಯಾಗದ ತೂಕ, ಸಂಯಮದ ವಿವೇಕ, ಆದರ್ಶದ ಅರಿವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಆ ಭೋಗವು ಒಂದು ಯೋಗವಾಗುವದು. ಆ ರಾಗವೂ ವಿರಾಗೋಪಯೋಗಿಯಾಗುವದು. ಇಂಥ ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧವಾದ ಕಾಮ, ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ಅರ್ಥೋಪಾರ್ಜನ, ತ್ಯಾಗೋನ್ಮುಖ ಭೋಗಾನುಭೋಗಗಳ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಧರ್ಮದ ಮರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪುರಾಣಗಳು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಪುರಾಣ ವಾಚ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಹಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. “ಪುರಾ ನವಂ ಭವತಿ ಇತಿ ಪುರಾಣಂ”. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಅದು ನವೋನವ. ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ನಿತ್ಯನೂತನ. ಮಂದಾನಿಲದಂತೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಗಂಧಿಯೇ. ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಪುರಾಣಗಳು ಜೀವನದ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಪರಿಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಹರೆ ಹೊಸ ಸಿರಿಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಈ ಬಗೆಬಗೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ನರರಿಗೆ ಬಾಳಿನ ಗುರಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಎರಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪೌರುಷ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ದೈವವನ್ನೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆದರ್ಶ ಪುರುಷರ ಗ್ರೇಮೆ, ದುಡಿಮೆ, ನಲೈ, ಬಲೈ, ಮೈಮೆ ಹಿರಿಮೆಗಳು ಜೀವನದ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನರಾದವರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ, ಉಚ್ಛ್ರಂಖಲರಾದವರಿಗೆ ಸಂಯಮದ ಕಟ್ಟನ್ನೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ ಮೋಕ್ಷಗಳ ಸಂಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ವಿಕಾಸ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಸಂತಸದ ಸುಗ್ಗಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವದೇ ಈ ಪವಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನ.

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಉಪಪುರಾಣಗಳು ಶತಕಾನು ಶತಕಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯರ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಆದರ್ಶೋನ್ಮುಖವಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ದಾರಿತಪ್ಪಿ ನಡೆದ ದುರುಳ ಚೇತನಗಳ ದುಃಖದುರವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ ಮನುಕುಲದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಪಾಪಪೈಶೂನ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಾಙ್ಮುಖರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ. ಶಿಬಿ, ರಂತಿ, ಭೀಷ್ಮ, ರಾಮ, ಭರತ, ಸೀತೆ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಆರುಂಧತಿ, ಮುಂತಾದವರ ಉದಾತ್ತ ಜೀವನಗಳ

ಆದರ್ಶವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ತ್ಯಾಗ ಪರೋಪಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧ್ರುವಸ್ಥಾನ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ. ಇಂಥ ಮಾನವನ ಜೀವನವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ದೇಹಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೈವೀಗುಣಗಳ ವಿಕಾಸವುಂಟಾಗಲು ಕಾರಣೀಭೂತವಾದ ಶ್ರೀ ವೇದ ವ್ಯಾಸ ದೇವರ ಆ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಜ್ಞಾನದ ಗಂಧಗಾಳಿಯೂ ಕೂಡ ಸೋಂಕದ ಇಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತವೂ, ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪರಿಷ್ಕಾರಕವೂ ಆದ ಆ ಪವಿತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ, ರಮ್ಯ ನಮ್ಯ, ಸುಂದರ ಬಂಧುರ ಶ್ಲಾಘ್ಯ ಯೋಗ್ಯ, ಅನುಚಿತ್ಯ, ಅಧ್ಯೇಯ, ಶುಚಿ-ರುಚಿಯಾದ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಇಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ವಂಚಿತವಾಗುತ್ತಲಿರುವದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದ ಮತ್ತು ವಿಷಾದನೀಯವಾಗಿದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವೇದ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಆಡುನುಡಿಯಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವ ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ವೇದಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ವೇದ, ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹದಿನೆಂಟುಪುರಾಣ, ಹಾಗೂ ಹದಿನೆಂಟು ಉಪಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಮಹಾ ಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಗೀತೋಪನಿಷದಾದಿ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಅವರ ಮನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಬೃಹದ್ವೀಜನೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಪರಾಶರ ಪ್ರಣೀತವಾದ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ನಂತರ ಈಗ ಈ ಶ್ರೀ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನು ಓದುಗರ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರ ಹದಿನೆಂಟು ಮಹಾ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಈ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವು ಶೈಲಿ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ, ತತ್ವನಿರೂಪಣೆ, ಆದರ್ಶದರ್ಶನ, ಜೀವನ ಪರಾಮರ್ಶನ, ಆಚಾರ ಬೋಧನ, ಪ್ರಮೇಯ ಶೋಧನ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮಹಾಪುರಾಣವು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ಸ್ಯ ಹಾಗೂ ನಾರದಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವದೇ ಈ ಪುರಾಣದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಇದಲ್ಲದೇ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಲೋಕಚರಿತವನ್ನು ರಸಭರಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಶೀಲ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು ಆದರ್ಶಸಮ್ಮಿತವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸತ್ಯಮಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತೀರ್ಥ ಸ್ನಾನ, ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ವರ್ಶನ, ಸದಾಚಾರಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯಾಗುವದು. ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಭಗವದುಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆತ್ಮಾನುಭವವುಂಟಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಮಾನವ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಅನೇಕ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ. ಹಜರಾ ಮುಂತಾದ ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಖಂಡನೆ.

ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತ್ವ ಸಮರ್ಥನೆ

ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ೧ ರಿಂದ ೧೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ವರೆಗೆ ಒಂದು ೧೧೩ ರಿಂದ ೧೯೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಎರಡು. ೧೯೩ ರಿಂದ ೨೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ಮೂರು. ೨೧೩ ರಿಂದ ೨೧೮ರವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು. ಹೀಗೆ ಈಗಿದ್ದ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳು ಉಂಟು. ಶ್ರೀ ಹರಪ್ರಸಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ೧೯೩೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಭಾಗವೆಂದು ಗಣಿಸಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಸ್ತುತಃ ನಾರದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಮಹಾ ಪುರಾಣಗಳ ವಸ್ತು, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಿಷಯ ಸೂಚಿ, ವಿಭಾಗ, ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯಾ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಐದು ಉಪಭಾಗಗಳು ಉಂಟೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಗ ಪ್ರತಿಸರ್ಗ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ಲೋಕೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಗೋದಾನದಿ ನಿರೂಪಣೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಥಮೋದ್ದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶುರುವಾದ ದ್ವಿತೀಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕೆ “ಭಗವದ್ವರ್ಮ” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಸತ್ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನದ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಸದಾಚಾರದ ಮಹತಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ, ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಹೇಳಿ, ನಂತರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಮಥುರಾ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ” ಎಂಬ ಮೂರನೇ ಉದ್ದೇಶ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮಥುರಾಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆ, ಸ್ನಾನ, ಪಿಂಡದಾನಗಳ ಫಲಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಮಾತ್ರ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಜನಮೇಜಯ ವೈಶಂಪಾಯನರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಶುರುವಾಗುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಇದರಲ್ಲಿ ಔಪನಿಷದಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ನಚಿಕೇತನ. ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಮವಿಪಾಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಈ ನಾಲ್ಕನೇ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ನರಕಯಾತನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪಾತಕಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಯಮಗಂಡದಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿಷ್ಣುವ್ರತವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಪಸಂಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾದ ಗೋಕರ್ಣ ಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ಐದನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

“ಕ್ಷಚಿದ್ ಗ್ರಂಥಾನ್ ಪ್ರಕ್ಷಿಪಂತಿ ಕ್ಷಚಿಂದಂತರಿತಾನಪಿ” ಎಂದು ಆಚಾರ್ಯರು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆವಾಪೋದ್ವಾಪಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗುವದು.

ಪ್ರಕೃತ ಈ ಪುರಾಣದ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದುದರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಲ್ಸನ್, ಪರ್ಗಿಟರ್, ಫರುಕರ, ಸ್ಪಿಥ್, ಹಜರಾ, ಹರಪ್ರಸಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ವೈದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಆಧುನಿಕ ಪುರಾಣ ಪರಿಶೋಧಕರು ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಂತೆ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಕಾಲವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ

ವರಾಹ ಪುರಾಣವು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗಿಂತ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಎಂದರೆ ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಇತ್ತೀಚಿನದೆಂದು ಸಾಧಿಸ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶ್ರೀ ಆರ್.ಸಿ. ಹರಭಾರರವರಂತೂ ಈ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಆರುನೂರು ವರ್ಷದ ಆಯುರ್ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಂಟುನೂರು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡುನೂರು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವದು ಆಧುನಿಕ ಕೆಲವು ಪರಾಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಅಶಕ್ಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ಪೂರ್ವಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಪುರಾಣಗಳ ಆಯುರ್ಮಾನವನ್ನು ಅಳೆಯ ಹೊರಟ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಅರ್ಥವಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಹಾಗೂ ಅವರ ವಿಚಾರ ಪ್ರಣಾಲಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಪರಿಶೋಧಕರ ವಿಚಾರದ ವೈಖರಿಯು ಯಾವದೇ ಪುರಾಣದ ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಕಾಲದ ಗಡುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೩ನೇ ಶತಕಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣ ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ As a matter of Fact This conon can Scarcely be dated earlier than the third century A.D.

ಇದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಮೂರುಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ರಚಿತವಾದ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನ ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆರಣ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುರಾಣ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

“ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಶ್ರವಣಾತ್ ಯತ್‌ಫಲಂ ಲಭೇತ್ |

ತತ್ಪಲಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತಿ ವೈಷ್ಣವೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||”

“ಪುರಾಣೇಹಿ ಕಥಾ ದಿವ್ಯಾ ಆದಿವಂಶಾಶ್ಚ ಧೀಮತಾಂ”

ನಿಗದಾಮಿ ಯಥಾ ಯುಕ್ತಂ ಪುರಾಣಶ್ರಯ ಸಂಯುತಂ ||

ವಿದ್ವದ್ಭಿಃ ಕಥ್ಯತೇ ಲೋಕೇ ಪುರಾಣೇ ಕವಿಸತ್ತಮೈಃ ||

ಪುರಾಣಮ್ ಋಷಿ ಸಂಸ್ತುತಮ್

ಹೀಗೆ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪುರಾಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಏಕವಚನವಿದ್ದರೂ ಸಮುದಾಯಿಕ ವಚನ ವಿದ್ದುದರಿಂದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳೆಂದೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು.

“ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಾನಿ ಕೃತ್ವಾ ಸತ್ಯವತೀಸುತಃ

ಭಾರತಾಖ್ಯಾನಮತುಲಂ ಚಕ್ರ ತದುಪಬೃಂಹಿತಮ್ ||

ಈ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ವ್ಯಾಸರು ಮೊದಲು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ

ಬರುವ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳ ಸಮೂಹ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಪುರಾಣಂ' ಎಂದು ಏಕವಚನ ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದ ಬಹುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 'ಅಖಿಲಂ' 'ಸರ್ವಂ' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಪುರಾಣ ಪದಗಳಿಗೆ.

“ಪುರಾಣ ಮಖಿಲಂ ತಾತ ಪಿತಾ ತೇಽಧೀತವಾನ್ ಪುರಾ ||

ಕ್ಷಚಿತ್ ತ್ವಮಪಿ ತತ್ಸರ್ವಮಧೀಷೆ ಲೋಮಹರ್ಷಿಣಿ |

ಮಹಾಭಾರತ ಆದಿ ಪರ್ವ ೫೧೨

“ಲೋಮಹರ್ಷಿಣಿಯೇ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಓದಿದನು. ನಿನಾದರೂ ಅವನಂತೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವಿಯಷ್ಟೇ | ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡೇ ಪುರಾಣಗಳು ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೆ 'ಅಖಿಲ', 'ಸರ್ವ' ಎಂದು ಬಹುತ್ವದರ್ಶಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು |

ಬೃಹದಾರಣ್ಯ ಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ “ವಾಚಾ ವೈ ಸಮ್ರಾಟ್ ಬಂಧುಃ ಪ್ರಜಾಯತ ಋಗ್ವೇದೋ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದಃ ಅಥರ್ವಾಂಗಿರಸ ಇತಿಹಾಸಃ ಪುರಾಣ ವಿದ್ಯಾ” ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾಣವು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ವಿದ್ಯೆ ಎಂತಾದೀತು | ಅನೇಕ ಪುರಾಣಸಂಹಿತೆಗಳಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅದೊಂದು ಪುರಾಣ ವಿದ್ಯಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು.

ಮಹಾ ಭಾರತದ ಖಿಲ ಪರ್ವವೆನಿಸಿದ ಹರಿ ವಂಶದಲ್ಲಿ

“ಶೃಣುಷ್ವಾದಿಪುರಾಣೇಷು ವೇದೇಭ್ಯಶ್ಚ ಯಥಾಶ್ರುತಂ |

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಚ ವದತಾಂ ಶ್ರುತಾ ವೈ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ ||

ಹರಿವಂಶ ಭವಿಷ್ಯಪರ್ವ ೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ೧೨ನೇ ಪದ್ಯ.

“ಪುರಾಣೇಷು” ಎಂದು ಬಹುವಚನ ಪ್ರಯೋಗವೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹರಿವಂಶದ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೂ -

“ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಶ್ರವಣಾತ್ ಯತ್ಪಲಂ ಭವೇತ್

ತತ್ಪಲಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತಿ ವೈಷ್ಣವೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||

ಎಂದು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಬಹುವಚನ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ವ್ಯಾಸರ ಪುರಾಣಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥವಿದ್ದಂತೆ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪದ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೂ “ಜಾತೌ ಏಕವಚನಂ” ಎಂಬ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮದಂತೆ ಪುರಾಣಗಳ ಸಮುದಾಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುವದೇ ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪುರಾಣಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದವೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಮಹಾಭಾರತವಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಸೂತ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆರಣ್ಯಕ, ಉಪನಿಷತ್, ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಾದಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು

ಉದಾಹರಿಸ ಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಆಧಾರ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಪೀಠಿಕೆಯೇ ಒಂದು ಪುರಾಣವಾದೀತು. ಕಾರಣ ಮೂಲ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಪುರಾಣ'ಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸ ಪುರಾಣಗಳು ಇಸವಿಸನ್ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಅವರ್ಷಚೀನ ಕತೆಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಇವುಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿದೆ.

“ಋಚಃ ಸಾಮಾನಿ ಭಂದಾಂಸಿ ಪುರಾಣಂ ಯಜುಷಾ ಸಹ
ಉಚ್ಚಿಷ್ಟಾಜ್ಜಜ್ಞರೆ ಸರ್ವೇ ದಿಶಿ ದೇವಾ ದಿವಿಶ್ರಿತಾಃ ||”
ಅಥರ್ವಣವೇದ (೭೧ | ೭ | ೨೪)

“ಏವಮಿಮೇ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಃ ನಿರ್ಮಿತಾಃ ಸಕಲ್ಪಾಃ ಸರಹಸ್ಯಾಃ
ಸಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಸೋಪನಿಷತ್ಯಾಃ ಸೇತಿಹಾಸಾಃ ಸಾನ್ವಾಖ್ಯಾನಾಃ
ಸಪುರಾಣಾಃ ಸಸ್ವರಾಃ .....”
ಗೋಪಥಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಪೂರ್ವ ಭಾಗ ೨ ಪ್ರ.)

“ಅಧ್ವರ್ಯುಸ್ತಾಕ್ಷೋವೈ ಪಶ್ಯತೋ ರಾಜೇತ್ಯಾಹ |
ತಾನುಪದಿಶತಿ ಪುರಾಣಂ | ವೇದಃಸೋಯಮಿತಿ | ಕಿಂಚಿತ್
ಪುರಾಣಮಾಚಚಕ್ಷೀತ” |
ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (೧೩ | ೪ | ೧೩)

“ಏವಂವಾಽರೇ ಅಸ್ಯ ಮಹತೋ ಭೂತಸ್ಯ ನಿಶ್ವಸಿತಂ ಏತದ್
ಯದ್ ಋಗ್ವೇದಃ ಯಜುರ್ವೇದಃ ಸಾಮವೇದೋಽಥರ್ವಾಂಗಿರಸಃ
ಇತಿಹಾಸಃ ಪುರಾಣಂ ವಿದ್ಯಾ ಉಪನಿಷದಃ ||”
ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ (೨ | ೪ | ೧೧)

ಸಹೋವಾಚ ಋಗ್ವೇದಂ ಭಗವೋಽಧ್ಯೇಮಿ
ಯಜುರ್ವೇದಂ ಸಾಮವೇದಮಾಥರ್ವಣಂ
ಚತುರ್ಥಮಿತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಂ ಪಂಚಮಂ ವೇದಾನಾಂ ವೇದಂ ||
ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್ (೭ | ೧ | ೧೦)

ಏವಂ ವಿದ್ವಾನ್ ವಾಕೋವಾಕ್ಯಮಿತಿಹಾಸಃ ಪುರಾಣಂ
ಇತ್ಯಹರಹಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಮಧೀತೇ
ತ ಏನಂ ತೃಪ್ತಾಃ ತರ್ಪಯಂತಿ ಸರ್ವೈಃ ಕಾಮೈಃ ಸಾರ್ವಭೌಮೈಃ
ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (೧೦ | ೫ | ೧೭ | ೧೯)

ಅಥ ಯೇಸೋದಂಚೋ ರಶ್ಮಯಸ್ತಾ ಏವಾಸ್ಯ
ಉದೀಚ್ಯೋ ಮಧುನಾಡ್ಯೋ ಅಥರ್ವಾಂಗಿರಸ ಏವ
ಮಧುಕೃತ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಂ ಪುಷ್ಪಂ ತಾ ಅಮೃತಾ ಆಪಃ ||
ಸಾಮವೇದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (೩-೪)

ಸ ಕಲ್ಪಾನಧೀತೆ, ಸ ನಾರಾಶಂಸೀರಧೀತೆ ಸ ಪುರಾಣಾನ್ಯಧೀತೇ ||
ಬೃಹಜ್ಜಾಬಾಲೋಪನಿಷತ್
ತಥಾ ಇತಿಹಾಸಸ್ಯ ಚ ವೈ ಸಪುರಾಣಸ್ಯ ಗಾಢಾನಾಂ
ನಾರಾಶಂಸೀನಾಂ ಸ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ||
ಅಥರ್ವಣಸಂಹಿತಾ (೧೫ | ೬ | ೧೨)

ಪುರಾಣಂ ಮಾನವೋ ಧರ್ಮಃ ಸಾಂಗೋ ವೇದಶ್ಚಿತ್ತಿತ್ತಮ್ ||
(ವಿಷ್ಣು ಸ್ಮೃತಿ)

ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾಭ್ಯಾಂ ವೇದಂ ಸಮುಪಬೃಂಹಯೇತ್

(ಅತ್ರಿಸ್ಮೃತಿ)

ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವಕಾಲದವು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ
ಯಾರಿಗೂ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಚೀನತಮವಾದ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದ
ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇದ್ದ ಬಳಿಕ ಆ
ಪುರಾಣಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಸ್ತೋತ್ತರ ಕಾಲೀನತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಸಾಹಸದ ಮಾತೂ
ಆಗಿದೆ. ಸೋಜಿಗದ ಮಾತೂ ಆಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣೋದಾಹರಣ
ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಃ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿಯೇ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದರೂ
ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜಾತ್ಯೈಕವಚನಾರ್ಥಕವಾದುದರಿಂದ ಪುರಾಣ ಎಂದರೆ ಪುರಾಣಗಳ
ಸಮುದಾಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಎಂದೇ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತವೆಯೆಂದು
ತಿಳಿಯಬೇಕು. “ಪುರಾಣಾನಿ” ಎಂದು ಬಹುವಚನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಹದಿನೆಂಟು
ಪುರಾಣಗಳ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಕ್ರಿಸ್ತ
ಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ಸ್ಮೃತಿ ಸೂತ್ರ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯ ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪದ
ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೋರಿಸಬಹುದು.

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಂ ಶ್ರಾವಯೇದ್ ವಿಪ್ರೇ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚೈ ವಹಿ
ಅಖ್ಯಾನಾನೀತಿಹಾಸಾಂಶ್ಚ ಪುರಾಣಾನಿ ಖಿಲಾನಿ ಚ ||

ಮಾನವಸ್ಮೃತಿ (೩ | ೨ | ೩೨)

ಯತೋ ವೇದಾಃ ಪುರಾಣಾನಿ ವಿದ್ಯೋಪನಿಷದಸ್ತಥಾ
ಶ್ಲೋಕಾಃ ಸೂತ್ರಾಣಿ ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ಯತ್ಕಿಂಚನ ವಾಙ್ಮಯಮ್ ||

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಮೃತಿ (೩ | ೮ | ೧೮೯)

ಜಪೇಯುರಭಸೂಕ್ತಂ ತು ಸರ್ವಶಾಖಾಃ ಪಠಂತಿ ವೈ
ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ ಸಪಡಂಗಾನಿ ಸದರ್ಥಕಮ್ ||

ಶೌನಕೀಯ ಋಗ್ವಿಧಾನ

ಆಯುಷ್ಯತಾಂ ಕಥಾಃ ಕೀರ್ತಯಂತೋ ಮಾಂಗಲ್ಯಾನಿ
ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ ಇತಿ ಆಖ್ಯಾಯಮಾನಾಃ ||

ಅಶ್ವಲಾಯನಗೃಹ್ಯ ಸೂತ್ರ (೪ | ೬)

“ಸ ಕಲ್ಪಾನಧೀತೆ ಸ ನಾರಾಶಂಸೀರಧೀತೆ
ಸ ಪುರಾಣಾನ್ಯಧೀತೆ ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಧೀತೆ ||

ಬೃಹಜ್ಜಾಲೋಪನಿಷತ್

ಮಾಂಸ ಕ್ಷೀರಾದನ ಮಧು ಕುಲ್ಯಾಭಿಸ್ತರ್ಪಯೇತ್ ಪಠನ್
ವಾಕೋವಾಕ್ಯಂ ಪುರಾಣಾನಿ ಇತಿಹಾಸಾನಿ ಚಾನ್ವಹಮ್ ||

ಕಾತ್ಯಾಯನಸ್ಮೃತಿ (೧೪ | ೧೧)

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಯತ್ ಪುರಾವೃತ್ತಂ ಪುರಾಣೇಷು ಮಯಾ ಶ್ರುತಂ ||
ರಾಮಾಯಣ ಬಾಲಕಾಂಡ

ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಶ್ರವಣಾದ್ ಯತ್ಪಲಂ ಲಭೇತ್
ತತ್ಪಲಂ ಸಮವಾಪ್ನೋತಿ ಭಾರತ ಶ್ರವಣಾನ್ವರಃ

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಅಶ್ವಮೇಧ ಪರ್ವ (೬೮ | ೯)

ಹೀಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವುಗಳೆಂದು
ಅನೇಕ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಒಪ್ಪಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ಮೃತಿ ವಾಚ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರ ವಾಚ್ಯ
ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವು ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿಯೇ
ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಾಗ “ಕ್ರಿಸ್ತೋತ್ತರ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಶತಕಗಳವರೆಗೆ ಅನೇಕ
ಪುರಾಣಗಳು ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಹಜರಾರವರ ವಾದದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹುರುಳು
ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಕೇವಲ ಪುರಾಣಾನಿ ಎಂದು ಬಹುವಚನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.
ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಭವಿಷ್ಯತ್, ವಾಯು, ಕೂರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣಗಳ
ನಾಮೋಲ್ಲೇಖವೂ ಕೂಡ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಸೂತ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸ್ಮೃತಿ ಮುಂತಾದ
ವಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅಪಸ್ತಂಬ ಧರ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿಯಂತೂ

“ಅಭೂತಸಂಪ್ಲವಾತ್ತೇ ಸ್ವರ್ಗಜಿತಃ ||೫||

ಪುನಃ ಸರ್ಗೇ ಬೀಜಾರ್ಥಾ ಭವಂತೀತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪುರಾಣೇ

ಅಥಾಸ್ತಿ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ವಚನಂ ||

(ಆ.ಧ.ಸೂ. ೨ | ೨೪ | ೫೬)

ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪುರಾಣದ ಉಲ್ಲೇಖವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.
ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪುರಾಣವು ಮೊದಲಿನದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ವಿಷ್ಣು, ವರಾಹ,

ಬ್ರಹ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮಾದಿಗಳು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿವೆ. ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪುರಾಣವೇ ರೂಪಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದ ಬಳಿಕ ಉಳಿದ ಹದಿನೆಂಟೂ ಪುರಾಣಗಳು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವೆಂಬುದು ಸ್ವಯಂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಪಸ್ತಂಬ ಧರ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಪುರಾಣದ ನಾಮೋಲ್ಲೇಖ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಪುರಾಣ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

“ಅಥ ಪುರಾಣೇ ಶ್ಲೋಕಾ ಉದಾಹರಂತಿ-

“ಉದ್ಯತಾಮಾಹೃತಾಂ ಭಿಕ್ಷಾಂ ಪುರಸ್ತಾದಪ್ರವೇದಿತಾಂ ।

ಭೋಜ್ಯಾಂ ಮೇನೇ ಪ್ರಜಾಪತಿರಪಿ ದುಷ್ಕೃತಕಾರಿಣಃ ॥

ಬೇಡದೇ ಬಂದ ಔತಣವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಾರದು. ಆ ಊಟ ಮಾಡಿಸುವವನು ಪಾಪಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಬಂದ ಭೋಜನವನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಉಣ್ಣಬೇಕು ಎಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ಆಶಯ.

“ಯೇ ಹಿಂಸಾರ್ಥಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಹಂತಿ ಮನ್ಯುರೇವ

ಮನ್ಯುಂ ಸ್ಪೃಶತಿ ನ ತಸ್ಮಿನ್ ದೋಷಃ ಇತಿ ಪುರಾಣೇ

ತಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಂದವನನ್ನು (ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ) ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಪಾಪವಿಲ್ಲ. ಕೋಪವನ್ನು ಕೋಪವೇ ಕೊಂದಂತಾಯಿತು ಅಷ್ಟೇ!

“ಅಥ ಪುರಾಣೇ ಶ್ಲೋಕಾವುದಾಹರಂತಿ-

ಅಷ್ಟಾಶೀತಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯೇ ಪ್ರಜಾಮೀಷಿರೆ ಋಷಯಃ

ದಕ್ಷಿಣೇನಾರ್ಯಮ್ಣಃ ಪಂಥಾನಂ ತೇ ಸ್ಮಶಾನಾನಿ ಭೇಜಿರೇ ॥

ಅಷ್ಟಾಶೀತಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯೇ ಪ್ರಜಾಂ ನೇಷಿರೇ ಋಷಯಃ

ಉತ್ತರೇಣಾರ್ಯಮ್ಣಃ ಪಂಥಾನಂ ತೇಽಮೃತತ್ವಂ ಹಿ ಕಲ್ಪಂತೇ ॥

ಆಪಸ್ತಂಬಧರ್ಮಸೂತ್ರ (೨ | ೩೩ | ೩ | ೩)

ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆಗಳಾದ ಎಂಬತ್ತೆಂಟು ಸಾವಿರ ಋಷಿಗಳು (ತಮ್ಮ ಪುತ್ರೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ) ಸೂರ್ಯನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಿಶೆಯ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದು ಸ್ಮಶಾನವನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಕಾಮನೆ ಇಲ್ಲದ ಅಷ್ಟೇ ಋಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಆಪಸ್ತಂಬಧರ್ಮ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ “ಪುರಾಣೇ” ಎಂದು ಪುರಾಣನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಯು, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದಂತೆ ಅವಿಕಲವಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉಳಿದವುಗಳು ತುಸು ಬದಲಾಗಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಭಿನ್ನವಾದ ಶಬ್ದ ಶಯ್ಯೆಗಳ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಡಾ|| ಪರ್ಗಿಟರರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆಪಸ್ತಂಬ ಧರ್ಮ ಸೂತ್ರಕಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಭವಿಷ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಊರ್ಜಿತದಲ್ಲಿ ದ್ವಿವು ಎಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಪಸ್ತಂಬ ಧರ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್‌ಪುರಾಣದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದ ಮೂರನೆಯ ಶತಕಕ್ಕಿಂತ ಪುರಾಣಗಳು ಪ್ರಾಚೀನವಲ್ಲ ಎಂದು ಹಜರಾರವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಧಾಪ್ಪ್ಯದ ಮಾತೇ ಸರಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬೇರಾವ ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆಪಸ್ತಂಬ ಧರ್ಮಸೂತ್ರದ ಸಮಯವು ಡಾ|| ಬುಲ್ಹರರ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರನೆ ಶತಕವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪಾರ್ಗಿಟರರು ಬುಲ್ಹರರ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರನೆ ಶತಕಕ್ಕಿಂತ ಭವಿಷ್ಯತ್‌ಪುರಾಣವು ಕನಿಷ್ಠ ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಪ್ರಾಚೀನವಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹೋದರೂ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೫-೬ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಜರಾರು ಹೇಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ವಿವು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ರಚನೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವದು. ಇತರ ಸೂತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಕಥೆಗಳ ಸೂಚ್ಯನಿರ್ದೇಶನ ಸಂಕೇತಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗದಲ್ಲಿ “ಅಧ್ವರ್ಯವು ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳೆಂಬ ವೇದವನ್ನು ಪಠಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇದ ಸಮಾನವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವದಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣು ಕೂರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣಗಳೆಂದೇ ಅರ್ಥವೆಂದು ಅವುಗಳ ಭಾಷ್ಯ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇದರಂತೆ ಸಾಂಖ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞದ ಎಂಟನೆಯ ದಿನ ಅಧ್ವರ್ಯವು ಸಮ್ಮದ ಮತ್ಸ್ಯದ ಕತೆ ಹೇಳಿ “ಇತಿಹಾಸ ವೇದವು ಒಂದು ವೇದವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವೇದವಿದೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾನೆ. ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನ ತಾಕ್ಷ್ಯ ವೈಪಶ್ಚಿತನ ಕಥೆ ಹೇಳಿ “ಪುರಾಣ ವೇದವು ಒಂದು ವೇದವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದು ವೇದ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಕತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಖ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಪುರಾಣವೆಂದರೆ ವಾಯು ಪೋಷ್ಕವಾದ ಬೃಹ್ಮಾಂಡ ಮತ್ತು ವಾಯು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂತ್ರಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ಸ್ಯಸಮ್ಮದನ ಕಥೆ ಎಂದರೆ ಸೌಭರಿ ಋಷಿಯ ಕತೆ. ಸೌಭರಿ ಮುನಿಯು ನದೀ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಸಮ್ಮದ ಎಂಬ ಮತ್ಸ್ಯವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಆನಂದದಿಂದ ಜಲವಿಹಾರ ಮಾಡುವದನ್ನು ಕಂಡು ಸೌಭರಿಯ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾಂಧಾತರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಐವತ್ತು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು

ವಿವಾಹವಾದನು ಎಂಬ ಕತೆ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಪದ್ಮ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಸೂತ್ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಪದ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪಠನಪಾರಾಯಣಗಳು ಅವಶ್ಯ ವಿಧಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕತೆ ಮತ್ತು ಇದರಂತಿರುವ ಬೇರೆ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳ ಕಥನವನ್ನು ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೇವಲ ಸಾಂಖ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇದೇ ಕತೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ಅನುಪೂರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಆಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರೇತವಾದ ಪುರಾಣವೆಂದರೆ ವಾಯುಪ್ರೋಕ್ತವಾದ ಪುರಾಣ. ಅರ್ಥಾತ್ ವಾಯು ಪುರಾಣ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ವೇದೋತ್ತರ ಸೂತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ವಾಯು, ಪದ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾದಿ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪಂಡಿತರು ಹಾಗೂ ಯಾಜ್ಞಕರು ಸಭಾ ಯಜ್ಞಮಂಡಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಈಚಿನ ಗಡುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಹಜರಾರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇಂತಿದೆ. “ಸಾಂಖ್ಯಕಾರಿಕೆಯ ಗೌಡಪಾದ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ “ತತ್ರಭವ್ಯಂ ನಾಮ ವೇದ ಶಿಕ್ಷಾಕಲ್ಪ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿರುಕ್ತ ಭಂದೋ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಖ್ಯ ಷಡಂಗ ಸಹಿತ ಪುರಾಣಾನಿ ನ್ಯಾಯ ಮೀಮಾಂಸಾಗೀತಾ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಾಣೀತಿ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ‘ಪುರಾಣಾನಿ’ ಎಂದು ಬಹುವಚನ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದೇ ಗೌಡಪಾದರು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿಯ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ “ಪುರಾಣಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾದೀನಿ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗೌಡಪಾದರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಅರ್ಥಾತ್ ಈ ಪುರಾಣ ವಿಭಾಗವು ಗೌಡಪಾದರ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಎಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕು.”

ಇಲ್ಲಿ ಗೌಡಪಾದರು ‘ಪುರಾಣಾನಿ’ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಒಪ್ಪುವದಾದರೆ ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ “ಪುರಾಣಾನಿ ಖಿಲಾನಿ” ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ “ವೇದಾಃ ಪುರಾಣಾನಿ” ಹಾಗೂ ತೈತ್ತಿರೀಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ “ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾನಿ” ಎಂದೂ ಇತರ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿಯೇ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಆತಂಕ! ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಮೂರು ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನ ಪುರಾಣ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗವಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀ ಹಜರಾರೇ ತಮ್ಮ “ಪುರಾಣಿಕ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆನ್ ಹಿಂದು ರಾಯಿಟ್ಟ ಅಂಡ ಕಸ್ತಮ್ಸ್” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಈಗ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ

ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡಿದ್ದವು ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾದಂತಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಹುಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಅರ್ಥಾತ್ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದ ಅಂತಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವೈಪಾಯನರು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಎಂದು ಪದ್ಮ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ವಿಷ್ಣು ಮುಂತಾದ ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಸ್ಮೃತಿ ಸೂತ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಣ್ಯಕಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಯಾವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಮಾಣವಿರೋಧವೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವೈಪಾಯನರು ಅರ್ಥಾತ್ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪುರಾಣ ರಾಶಿಯಿದ್ದಿತು. ಅದೇ ಆದಿ ಪುರಾಣ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮ. ಅದು ವೇದದಷ್ಟೇ ಪುರಾತನ. ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಷ್ಟೇ ಸನಾತನ. ಅವಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನದೆಂದೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಪುರಾಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ.

**“ಪುರಾಣಂ ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಥಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸ್ಮೃತಂ
ಅನಂತರಂಚ ವಕ್ತೃಭ್ಯಃ ವೇದಾಸ್ತಸ್ಯ ವಿರ್ನಿಗತಾಃ ||**

ಎಂದು ಮತ್ಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾಣ ಎಂದರೆ ಪುರಾವೃತ್ತವು ಮೊದಲು ಭಗವಂತನ ಸ್ಮೃತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ನಂತರ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಮೊದಲು ದೇವರ ಸ್ಮೃತಿ ವಿಷಯವಾದ ಪುರಾಣ ರಾಶಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣ ರೂಪವಾಗಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಿದವರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾದ ರೋಮಹರ್ಷಣನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೋಮಹರ್ಷಣನಿಗೆ ಆರುಜನ ಶಿಷ್ಯರು. ಸುಮತಿ, ಅಗ್ನಿ, ವಚನ, ಮಿತ್ರಾಯು, ಶಾಂಸಪಾಯನ, ಅಕೃತವ್ರಣ ಮತ್ತು ಸಾವರ್ಣಿ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಿಂದ ಆ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪ ಉತ್ಕ್ಲೇಷಗಳು ನಡೆದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯವು ಕಂಡು ಬರುವದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ವಾಚೀನ ಎಂದು ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ “ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೆ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ವ್ರತ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ, ಉಪವಾಸ, ಪೂಜಾ, ಆಸ್ತಿಕ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ, ಜಪ, ತಪ, ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿವೆ. ಪುರಾಣಗಳು ಕೇವಲ

**“ಸರ್ಗಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸರ್ಗಶ್ಚ ವಂಶೋ ಮನ್ವಂತರಾಣಿ ಚ
ವಂಶಾನುಚರಿತಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ಪುರಾಣಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ||**

ಸರ್ಗ ಪ್ರತಿಸರ್ಗ, ವಂಶ, ಮನ್ವಂತರ ಹಾಗೂ ಆ ವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಜರ ಋಷಿಗಳ ಚರಿತ್ರಕಥನ ಇವು ಐದು ಮಾತ್ರ ಪುರಾಣದ ಲಕ್ಷಣ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ

ಇತ್ತೀಚಿನ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ವಿಪುಲ ಪ್ರವೇಶವು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಇದೆಲ್ಲವು ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಭಾವ. ಇದ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಗಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಈ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು ರೂಪಗೊಂಡಿವೆ ಎಂದು ಕೆಲವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಲವು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಪುರಾಣ ವಿದ್ಯಾವಿಚಕ್ಷಣರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಕರ್ಮಕಾಂಡವೆಲ್ಲವೂ ಪುರಾಣಬಾಹ್ಯ. ಅಂದರೆ ಪುರಾಣ ಲಕ್ಷಣ ಘಟಕವಲ್ಲ. ಆದರೆ “ಪುರಾಣೇ ಧರ್ಮ ನಿರ್ಣಯಃ” ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಪುರಾಣದ ವಚನವು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರನಿರ್ಣಯವೂ ಪುರಾಣ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಆದಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ

“ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಪಿ ಚಾಸ್ತಿತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಶೌಚಂ ದಯಾರ್ಜವಂ
ವಿದ್ವದ್ವಿಃ ಕಥ್ಯತೇ ಲೋಕೇ ಪುರಾಣೇ ಕವಿ ಸತ್ತಮೈಃ ॥

ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ದಿವ್ಯಕರ್ಮ, ವಿಕ್ರಮ, ತ್ಯಾಗಗಳಲ್ಲದೇ ಮಹಾಪುರುಷರ ಮಹಿಮೆ, ಆಸ್ತಿತ್ವ ಎಂದರೆ ದೇವ, ವೇದ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಶೌಚ, ದಯೆ, ಋಜುತ್ವ ಸರಳ ಗುಣ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ” ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನವೀಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಶೀಲ, ಸದಾಚಾರ, ದುರಾಚಾರ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮ, ತತ್ಪರಿಹಾರಪ್ರಕಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಪುರಾಣತ್ವಕ್ಕೆ ಯಾವ ಚ್ಯುತಿಯೂ ಬರಲಾರದು. ಪಂಚವಿಧ ಪುರಾಣ ಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳೂ “ವಂಶಾನು ಚರಿತಂ” ಎಂಬುವ ಪದದಿಂದ ಲಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲೊಮ್ಮೆ “ವಂಶೋ ಮನ್ವಂತ ರಾಣಿಚ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ “ವಂಶಾನು ಚರಿತಂ” ಎಂಬ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಶಬ್ದದಿಂದ ಆ ಆ ವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ರಾಜ, ಋಷಿ, ದೇವ, ದಾನವ, ಮಾನವ ಮುಂತಾದವರ ಅನುಚರಿತ ಎಂದರೆ ಆಚರಣೆ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಅರ್ಥಾತ್ ಲೋಕ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದು ಪುರಾಣಗಳ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ “ಪುರಾಣಂ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಂ” ಎಂಬುದು ಉಪಪುರಾಣದ ಲಕ್ಷಣ. ಮಹಾ ಪುರಾಣಗಳು ಪಂಚ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ದಶಲಕ್ಷಣಂ ಹತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಭಾಗವುಳ್ಳದ್ದೇ ಮಹಾ ಪುರಾಣ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

“ಸರ್ಗಶ್ಚ ಪ್ರತಿರ್ಸರ್ಗಶ್ಚ ವಂಶೋ ಮನ್ವಂತರಾಣಿ ಚ ।
ವಂಶಾನುಚರಿತಂ ವಿಪ್ರ ಪುರಾಣಂ ಪಂಚಲಕ್ಷಣಮ್ ॥

ಏತಚ್ಚೋಪ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಹಿ ವಿದುರ್ಬುಧಾಃ ।
ಮಹತಾಂಚ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಕಥಯಾಮಿತೇ ॥

ಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚಾಪಿ ವಿಸೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಸ್ತೇಷಾಂ ಚ ಪಾಲನಮ್ ।
ಕರ್ಮಣಾಂ ವಾಸನಾ ವಾರ್ತಾ ಚಾಮೂನಾಂ ಚ ಕ್ರಮೇಣ ಚ ॥

ವರ್ಣನಂ ಪ್ರಲಯಾನಾಂ ಚ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ಚ ನಿರೂಪಣಂ |
ಉತ್ತೀರ್ತನಂ ಹರೇರೇವ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಪೃಥಕ್
ದಶಾಧಿಕಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಚ ಮಹತಾಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಂ ||

ಹೀಗೆ ಕೆಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಲಕ್ಷಣ ಕೆಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ದಶಲಕ್ಷಣ, ಯಾವುದು ನಿಜ ! ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪುರಾಣ ಪಂಚಲಕ್ಷಣವೋ ದಶಲಕ್ಷಣವೋ ! ಒಪ್ಪಾವುದು ತಪ್ಪಾವುದು ! ಎಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಂದೇಹ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ..... ವ್ಯಾಸ ಕೃತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಪ್ಪು. ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಬೇಕು. ತಿಳಿಯುವ ತೂಕ ಬೇಕು. ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಸರಿ ಎಂದು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗವತ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸ್ಕಂದ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೂತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪುರಾಣ ಲಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಭಿನಿರೂಪಿತಂ |
ಶ್ರುಣುಷ್ವ ಬುದ್ಧಿಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರತಃ ||
ಸರ್ಗೋಽಸ್ಯಾಥ ವಿಸರ್ಗಶ್ಚ ವೃತ್ತೀ ರಕ್ಷಾಂತರಾಣಿ ಚ
ವಂಶೋವಂಶಾನುಚರಿತಂ ಸಂಸ್ಥಾ ಹೇತುರಪಾಶ್ರಯಃ ||
ದಶಭಿರ್ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಪುರಾಣಂ ತದ್ವಿದೋ ವಿದುಃ
ಕೇಚಿತ್ ಪಂಚವಿಧಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಮಹದಲ್ಪ ವ್ಯವಸ್ಥಯಾ ||

ಈ ದಶಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇದೇ ಸ್ಕಂದದಲ್ಲಿ ಸೂತರು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಭಯದಿಂದ ಅದೆಲ್ಲದರ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿವಕ್ಷಾಭೇದದಿಂದ ಎರಡೂ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಸರಿ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ “ಪುರಾಣಂ ಪಂಚ ಲಕ್ಷಣಂ”. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ‘ಪುರಾಣಂ ದಶ ಲಕ್ಷಣಮ್’ ಹೀಗೆ ದಶಲಕ್ಷಣಾತ್ಮಕವಾದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ವಿಧಿ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ಲೋಕ ಚರಿತ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಚರಿತಾದಿಗಳು ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವು ಪುರಾಣಗಳೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳ ಗುರಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥರ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ನಡೆದವರ ಬಾಳಿನ ಭವಣೆಯನ್ನೂ ಭಕ್ತವಿರಕ್ತರಾಗಿ ನಡೆದವರ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸಚ್ಚೇತನಗಳ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಪುರಾಣಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ಸರ್ವ ಮಾನ್ಯವಾದ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳಿದು ತಿಳಿದು ತೂಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ನೋಡಿದಾಗ ಪ್ರಕೃತ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವೂ ಒಂದು ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವದೇ ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಉಪಕ್ರಮ, ಉಪಸಂಹಾರ, ಅಭ್ಯಾಸ, ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಮುಂತಾಗಿ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ ವಿಷ್ಣು ಪಾರಮ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ

ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಓದಿದಾಗ ತಾನೇ ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ತುಡಿ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿ ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಂಪರೆಯಾ ವಾ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರ್ಥಕವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಉತ್ತಮಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣವು ಉಳಿದ ಪುರಾಣಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಹಾದೇವರ ಮಹತ್ವ, ಪ್ರಭಾವ ಹಾಗೂ ನಿರತಿಶಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿದರ್ಶಿಸುವ ಕಥೆ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೇಳಿದು ಕೊನೆಗೆ ಆ ಮಹಾದೇವರ ಮುಖದಿಂದಲೇ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಸುವದು. ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಅರವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ಯ ಮುನಿಯು ಕರೆದ ದೇವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸ್ವಯಂ ಉಪಸ್ಥಿತನಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಹಾಗೂ ಮುನಿಗಳ ಎದುರು ಸಾರುತ್ತಾರೆ.

“ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ದೇವೋ ಸರ್ವರೂಪೋ ಜನಾರ್ದನಃ

ನ ತಸ್ಮಾತ್ ಪರಮೋ ದೇವೋ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ||

ಮಹಾದೇವರು ಹೇಳಿದ ಸ್ತೋತ್ರವು ರುದ್ರಗೀತಾ ಎಂದು ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಷ್ಣು ಪಾರಮ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾದ ಪುರಾಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ರುದ್ರ ದೇವರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಚ್ಯುತಿ ತರುವಂತೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧ ಸದ್ವಿಷ್ಣುವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ತಾರತಮ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಮೀರಿ ಮರೆತಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ ಕೂಡ ಶಿವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಕೂಡ ಶಿವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೂ ಬಹು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿರವಕಾಶ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಹರನ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಹರಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ವಾಕ್ಯ ಮರ್ತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೋಹನಾರ್ಥ, ಮುಂತಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವದೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವವಿಷ್ಣು ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಇದ್ದು ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿಮೆ, ಲಿಂಗ, ಪ್ರತೀಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹರಿಹರರು ಇಬ್ಬರೂ ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಲಾಗಿ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಉಪಾಸಕರಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಾಂತಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಬೆಳಗಿಸುವದೇ ಈ ಪುರಾಣದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅನುಷಂಗಿಕವಾಗಿ ಭಗವತ್ತೀತಿಕಾರಕವಾದ ಅನೇಕ ವ್ರತ, ಪೂಜಾ, ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ, ಪಾಪಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ, ಮಾಸಧರ್ಮ, ತೀರ್ಥವಿಧಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗೋಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯಗಳಂತೂ ಈ ಪುರಾಣದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಮೃತಿಕಾರರೂ ಸೂತ್ರಕಾರರೂ ಮತಸ್ಥಾಪಕ ಆಚಾರ್ಯರೂ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಭೂತ ಪ್ರಮೇಯ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತ ತತ್ವಗಳೆಂದು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನು ಉಪಜೀವ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಕಾರರ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಗಳ ನಾಮಾವಳಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಯನ್ನು ನಾರದೀಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಶೃಣು ವತ್ಸ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಾರಾಹಂ ವೈ ಪುರಾಣಕಂ
ಭಾಗದ್ವಯಯುತಂ ಶಶ್ವದ್ವಿಷ್ಟು ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸೂಚಕಮ್

.....
ತತ್ರಾದೌ ಶಂಭು ಸಂವಾದಃ ಸ್ಮೃತೋ ಭೂಮಿ ವರಾಹಯೋಃ
ಅಥಾದಿಕೃತವೃತ್ತಾಂತೋ ರೈಭ್ಯಸ್ಯ ಚರಿತಂ ತತಃ |

ದುರ್ಜಯಾಯ ಚ ತತ್ಪಶ್ಯಾತ್ ಶ್ರಾದ್ಧಕಲ್ಪ ಉದೀರಿತಃ ||
ಮಹಾತಪಸ ಆಖ್ಯಾನಂ ಗೌರ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಸ್ತತಃ ಪರಂ ||

ವಿನಾಯಕಸ್ಯ ನಾಗಾನಾಂ ಸೇನಾನ್ಯಾದಿತ್ಯಯೋರಪಿ
ಗಣಾನಾಂ ಚ ತಥಾ ದೇವ್ಯಾ ಧನದಸ್ಯ ವೃಷಸ್ಯ ಚ ||

ಆಖ್ಯಾನಂ ಸತ್ಯತಪಸೋ ವ್ರತಾಖ್ಯಾನ-ಸಮನ್ವಿತಮ್
ಅಗಸ್ತ್ಯಾಂಗಿರಸಃ ಪಶ್ಯಾದ್ ರುದ್ರಗೀತಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ ||
ಮಹಿಷಾಸುರ ವಿಧ್ವಂಸೋ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಚ ತ್ರಿಶಕ್ತಿಜಂ ||

ಪರ್ವಾಧ್ಯಾಸಸ್ತತಃ ಶ್ವೇತೋಪಾಖ್ಯಾನಂ ಗೋಪ್ರದಾನಿಕಂ
ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತವೃತ್ತಾಂತಂ ಪ್ರಥಮೋದ್ದೇಶನಾಮಕಮ್

“ಭೂದೇವಿ ಮತ್ತು ವರಾಹದೇವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಈ ಪುರಾಣವು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಏಕಾಧಿಷ್ಠಾನ ರೂಪವಾದ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಆದಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವೃತ್ತಾಂತ, ರೈಭ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಲ್ಪನಿರೂಪಣೆ, ಮಹಾತಪಸನ ಕತೆ, ಗೌರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಗಣಪತಿ, ನಾಗ, ಸ್ಕಂದ, ಆದಿತ್ಯ, ಗುಣಗಳು, ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಕುಬೇರ, ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥನ, ಸತ್ಯ ತಪನ ಆಖ್ಯಾನ, ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂಗಿರಸರ ಆಖ್ಯಾನ, ರುದ್ರಗೀತಾ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಶ್ವೇತೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಪರ್ವಾಧ್ಯಾಸ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೋವುಗಳ ದಾನ, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವ ಈ ಮೊದಲನೇ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮೋದ್ದೇಶ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಎರಡನೇ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಭಗವದ್ಧರ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅನಂತರ ವ್ರತ, ತೀರ್ಥ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಖ್ಯಾನಗಳು, ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ, ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಧುರಾ ಮಂಡಲ ಮಹಿಮೆಯು, ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವ ವಿಧಿ ಅದರ ಫಲ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮಧುರಾ ಮಂಡಲವೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಕರ್ಮ ವಿಪಾಕವೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಚಿಕೇತನ ಕಥೆಯ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಯಮಲೋಕದ ವರ್ಣನೆ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವ್ರತದ ನಿರೂಪಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಪನಾಶಕವಾದ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಹಿಮೆಯು ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ವಭಾಗವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುಲಸ್ತ್ಯಋಷಿ ಹಾಗೂ ಕುರುರಾಜರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳ ಮಹಿಮೆಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ವಿಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ, ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪುಣ್ಯ ಪರ್ವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ವಿಷಯ ವಿನ್ಯಾಸದ ಬಗೆಯನ್ನು ಅರಿತವರ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಎಂದು ಉಪಸಂಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೨೧೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸನತ್ಕುಮಾರನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತನ್ನ ಮಾನಸ ಪುತ್ರನಾದ ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಸರ್ವತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುರುರಾಜನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಲಿರುವನೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಭಾಗವು ಇಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗದಿದ್ದುದು ಆಸ್ತಿಕರ ದುರ್ದೈವವಾಗಿದೆ. ಭೂದೇವಿ ಮತ್ತು ವರಾಹ ದೇವರ ಸಂಭಾಷಣಾತ್ಮಕ ವಾಗಿರುವ ಈ ವೇದ ವ್ಯಾಸರಚಿತ ಪುರಾಣವನ್ನು ಸೂತರು ಶೌನಕರಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಗವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವರಾಹ ದೇವರು ಭೂದೇವಿಗೆ “ಈ ವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ನಾನು ವರಾಹ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇದರ ಅತಿಗತಿಕ್ರಮವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವರಾಹ	ಮೂಲರೂಪಿ ವಿಷ್ಣು	ಮೂಲವಿಷ್ಣು
ಬ್ರಹ್ಮ	ವರಾಹ	ವೇದವ್ಯಾಸ
ಪುಲಸ್ತ್ಯ	ಭೂದೇವಿ	ರೋಮಹರ್ಷಣ
ಪರಶುರಾಮ		ಸೂತ
ಉಗ್ರ		ಶೌನಕ
ಮನುಮಹಾರಾಜ		
ಮಾನವರು		

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ ಭಗವದ್ಗುಣ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದು. ಅದನ್ನು ವರಾಹದೇವರು ಭೂದೇವಿಗೂ ಭೂದೇವಿಯು ಸನತ್ಕುಮಾರರಿಗೂ ಅವರು ವ್ಯಾಸರಿಗೂ, ವ್ಯಾಸರೂ ಸೂತರಿಗೆ, ಸೂತರು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೧-೧೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ವರೆಗಿನ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೪ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ೧೭ ರಿಂದ ೨೨ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೫೫ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ೩೫-೩೬-೩೭ನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಶಾವತಾರ ಬಣ್ಣನೆಯಿದೆ.

ಈ ಪುರಾಣದ ಕರ್ಮವಿಪಾಕ ಎಂಬ ಭಾಗವು ೧೯೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೨೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಭಾಗವು ಇದೇ ಪುರಾಣದ ಆದಿ ಭಾಗದಂತೆ ಭೂದೇವಿ ಮತ್ತು ವರಾಹ ದೇವರ ಸಂಭಾಷಣಾರೂಪವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನಮೇಜಯ ವೈಶಂಪಾಯನರ ಸಂಭಾಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ದಾಲಕ ಮುನಿಯ ಮಗನಾದ ನಚಿಕೇತನು ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಆ ನರಕಲೋಕದ ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ೨೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮಸಂಹಿತಾ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಚಿಕೇತನ ಅನುಭವ ನಿರೂಪಣೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ವಿಭಾಗವು ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಸನತ್ಕುಮಾರ ಸಂಭಾಷಣಾರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಶಿವಕೇತ್ರ ನಿರೂಪಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಶಿವಪಾರಮ್ಯಪರ ವಾಗಿದ್ದು ಯಾರೋ ನೇಪಾಳ ನಿವಾಸಿಯೂ ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ಈ ವೈಷ್ಣವ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಜರಾರವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

This Section was added must Probably by an inhabitant of Nepal who wanted to Glorifying Uttara Gokarna in Nepal over Daksina Gokarna ಅದುದರಿಂದಲೇ ಯಾವ ನಿಬಂಧಕಾರರೂ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿಲ್ಲ. ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ ಸೇರ್ಪಡೆಯು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ೧೧ನೇ ಶತಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುರಾಣದ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ

ಈ ಪುರಾಣದ ಶೈಲಿಯು ಭಾಗವತದಷ್ಟು ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದ ರಸರಮಣೀಯವಾಗಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣದ ಪ್ರವಾಹಿ ಶೈಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಗುಣಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇವೀಭಾಗವತ, ಶಿವಪುರಾಣ, ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಿದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಬಗಿದೆ. ಕಥಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶಿಥಿಲತೆ ಪ್ರದೀರ್ಘತೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಣಕಿ ಹಾಕುವ ಪುನರುಕ್ತತೆ ಬೇಸರ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪರಿಣಾಮದ ದಾಡ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಭೇದದಿಂದಲೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಹ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ

ಮಾರ್ಮಿಕ ಮಾತುಗಳೂ ನೀತಿ ಸುಭಾಷಿತಗಳೂ, ಗಂಭೀರ ವಿಷಯಗಳೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಮೇಯಗಳೂ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ಕೃತವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪುರಾಣ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವ ವರಾಹ ದೇವರ

“ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ವರಾಹಾಯ ಲೀಲಯೋದ್ಧರತೇ ಮಹೀಮಾ
ಮಿರಮಧ್ಯಗತೋ ಯಸ್ಯ ಮೇರುಃ ಖಣಖಣಾಯತೇ ||

ವಂದನಾರೂಪವಾದ ಈ ಪದ್ಯವು ಈ ಪುರಾಣ ಕರ್ತನ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಾಣಕಾರರ ಓಚೋಗುಣಭೂಯಿಷ್ಯವಾದ ಪ್ರೌಢಪದಬಂಧ, ಭಾವ ಪರಿಪುಷ್ಟಿ, ಕಲ್ಪನಾನಾವೀನ್ಯ, ಅರ್ಥ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

“ದಂಷ್ಟಾಗ್ರೇಣೋದ್ಧೃತಾ ಗೌರುದಧಿ ಪರಿವೃತಾ ಪರ್ವತೈರ್ನಿಮ್ಮಗಾಭಿಃ |
ಸಾಕಂ ಮೃತ್ಪಿಂಡವತ್ಸಾ ಬೃಹದುರು ವಪುಷಾಽನಂತರೂಪೇಣ ಯೇನ ||

ಸೋಯಂ ಕಂಸಾಸುರಾರಿರ್ಮುರನರಕದಶಾಸ್ತ್ರಾಂತಕೃತ್ ಸರ್ವಸಂಸ್ಥಃ

ಕೃಷ್ಣೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸುರೇಶೋ ನುದತು ಮಮರಿಪೂನಾದಿದೇವೋ ವರಾಹಃ ||

ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇಂಥ ಕಾವ್ಯಮಯವಾದ ಕಮನೀಯ ರಸರಮಣೀಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಜನ ಜೀವನದ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಂಸ್ಕರಣವೇ ಈ ಪುರಾಣದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಃ ಮೊದಲಿನಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೆ ಸರಳ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜನತಾ ಬೋಧೋದ್ದೇಶವುಳ್ಳ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ವಚನವಾಗ್ಗುಂಫನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹವಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ವೈಖರಿಯಿದ್ದರೂ ಮಾಧುರಿ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಿದ್ದರೂ (ಕಾವ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ದರೂ ಲಾಲಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಓಂಕಾರವಿದ್ದರೂ ಶಾಬ್ದಿಕಟಂಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಳ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೇ ತಿರಳನ್ನು ಅರಳಿಸಿಡುವ ಚಾತುರ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದುಷ್ಟ ತತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯ ಕಾವು ಕೆಚ್ಚುಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತವೆ. ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಕತೆ ಉಪಕತೆ, ಆಖ್ಯಾನ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವತ ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ, ಪರಿಚ್ಛಿತ್ತಿ, ರಸಪೋಷಣೆ, ಪಾತ್ರಚಿತ್ರಣ, ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿರೂಪಣೆಗಳು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪದ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಾರತಾದಿಗಳಂತೆ ಉಪಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತಿರುಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ನೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಡುವ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಪುರಾಣವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ನೇರ ನಿರೂಪಣೆ, ನಿರಾಡಂಬರ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಕೇಳುಗರಲ್ಲಿ ಸ್ವಕರ್ಮದ ಇತಿಕರ್ತವ್ಯತೆಯ ಅರಿವು ಮೂಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಚಿತಮಾತುಗಳಿಂದ ಶ್ರಾವಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮೂಡಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ತೋತ್ರ - ಸುಭಾಷಿತ

ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇವತಾ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ದೈವಭಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇವತಾಸ್ತೋತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಯಃ ದೇವಾಧಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರೋಕ್ತವಾದುದರಿಂದ ಅವು ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಂತೆ ವೀರ್ಯವತ್ತಾಗಿ ಮಹಾಫಲಪ್ರದಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪಠಣ ಪಾರಾಯಣಗಳಿಂದ ಅನೇಕರು ಅಭೀಷ್ಟ ಫಲಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವುಗಳ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ, ಬರಹ, ಭಾಷಣ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮುಂತಾದ ಅಗತ್ಯದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದೆನಿಸಿದೆ ಸುಭಾಷಿತ ಮಾದರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಲೋಕಾನುಭವದ ಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ಮೂರ್ತಿಭವಿಸಿ ದಂತಿರುವ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇರವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನಕಾರರಿಗೆ ಏಕರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಸುದೈಕ ಕುಟುಂಬತ್ವದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗದ ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಈ ಪುರಾಣಕಾರರಿಗೆ ಪ್ರೇಮಳ ದೃಷ್ಟಿ, ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದು ಇಂದಿನ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚರಿಯ ಮಾತಾಗಿದೆ. ೧೮೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಮಯವಾದ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಆಲಿಸಿರಿ.

“ರಾಜ್ಞಃ ಸರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ
ಬಾಲೇಷು ವೃದ್ಧೇಷು ಗವಾಂ ಗಣೇಷು ||

ಕನ್ಯಾಸು ಶಾಂತಿಂ ಚ ಪತಿವ್ರತಾಸು
ರೋಗಾ ವಿನಶ್ಯಂತು ಚ ಸರ್ವತಶ್ಚ ||

ಕೃಷೀವಲಾನಾಂ ಚ ಕೃಷಿಃ ಸದಾ ಸ್ಯಾತ್
ಸುಭಿಕ್ಷಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ಸದಾ ಹಿ ಲೋಕಾಃ

ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮಾಂಶಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕನ್ನೆಯರೂ ಸತಿಯರೂ ನಿರೋಗಿಗಳಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಸಾಯ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ಸಂತಸವುಂಟಾಗಲಿ, ಸುಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ತುಷ್ಟಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಪ್ರವರ್ತಕವಾದ ದೇವತಾ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲ. ಚಂಡಾಲನೆಂದು ಅಸಡ್ಡೆ ಇಲ್ಲ. ಶೂದ್ರನೆಂದು ಉದಾಸೀನತೆ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ವವರ್ಣದವರ

ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಈ ಪುರಾಣ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಈ ಪುರಾಣಕಾರರಿಗೆ ಶೂದ್ರಾದಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಈ ಪುರಾಣದ ಒಂದು ನೂರಾಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ

“ತೃಕ್ಷಾ ಋಷಿ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಶೂದ್ರಮೇವ ಭಜಾಮ್ಯಹಮ್”

ಯೋಗ್ಯನಾದ ಓರ್ವ ಶೂದ್ರನಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಾವಿರ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಆ ಸಚ್ಚಿದ್ರನ್ನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶೂದ್ರ ಮತ್ತು ವರ್ಣಬಾಹ್ಯರಾದ ಅಂತ್ಯ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವದೇ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧ, ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ, ಅನುಷ್ಠೇಯ ಧರ್ಮ ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆಯ ದನಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವರ್ಣಬಾಹಿರರಿಗೂ ಅಸ್ತೌತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂ ಉಚ್ಚವರ್ಣೀಯರಂತೆಯೇ ವಿಧಿನಿಯಮ, ರೀತಿನೀತಿ, ಆಹಿಂಸಾ, ಸತ್ಯ, ಆಸ್ತೇಯ, ಪರೋಪಕಾರ, ಮಾತಾಪಿತೃಸೇವೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೇ ಪುರಾಣದ ೨೯೨ನೇ ಪುಟದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆದಿಯಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಈ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವು ಮಾನವ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹಾ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನು ಚಂಡಾಲನಾಗಿದ್ದರೂ ಪರಮ ಪಾವನನೇ ಸರಿ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

“ವೈಷ್ಣವಾಹಿ ಮಹಾಭಾಗಾಃ ಪುನಂತಿ ಸಕಲಂ ಜಗತ್ |

ಸಂಸ್ಕೃತಃ ಕೀರ್ತಿತೋ ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಃ ಪೃಷ್ಠೋಽಪಿ ವಾ ಪುನಃ

ಪುನಂತಿ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಶ್ಚಂಡಾಲೋಽಪಿ ಯದ್ಭಕ್ತಿಯಾ |

ವೈಷ್ಣವರೆಂದರೆ ಸಕಲ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು. ಇಂಥ ವೈಷ್ಣವ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನು ಹೊಲೆಯನಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ. ಅವನು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪಾವನಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತ ಚಂಡಾಲನನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು. ನೋಡಿದರೂ ಸಾಕು. ಪಾಪವೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ. ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.” ಅಂದ ಬಳಿಕ ಭಗವದ್ ಭಕ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದರ್ಶನ ಸ್ಮರಣಾದಿಗಳು ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ, ಪುಣ್ಯಪ್ರಾಪಕ ಎಂದು ಹೇಳುವದೇನು ? ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಪೌರಾಣಿಕರಿಗೆ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿಯೇ ಜಾತಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಕ್ಷಪಾತಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬಹುದೂರ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಈ ರಚನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ. ೧೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಹರಿ ಭಕ್ತನಾದ ಚಂಡಾಲನು ಏಕಾದಶೀ ಜಾಗರಣದಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ದೇವರ ಸಂಗೀತ ಸೇವೆಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಕತೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಚಂಡಾಲನ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ಮನ ಮೆಚ್ಚುವಂಥದಿದೆ.

“ಸತ್ಯಮೂಲಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಲೋಕಾಃ ಸತ್ಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾಃ
ಸತ್ಯೇನ ಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಹಿ ಋಷಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ||
ಸತ್ಯೇನ ಗಮ್ಯತೇ ಸ್ವರ್ಗೋ ಮೋಕ್ಷಃ ಸತ್ಯೇನ ಚಾಪ್ಯತೇ ||

ಹೀಗೆ ಸತ್ಯದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹಾಡಿಪಾಡಿ ತನ್ನ ವಚನದಂತೆ ತನ್ನ ಜಾಗರ ಸೇವೆ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದು ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸದ ಬಾಯಿಗೆ ಆತ್ಮಾಹುತಿ ಯಾಗಬಂದ ಚಾಂಡಾಲನ ತ್ಯಾಗ, ವಿಷ್ಣು ದೀಕ್ಷೆ, ಪರೋಪಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆಯ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ, ಧ್ಯಾನಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳು “ಶ್ವಪಚಂ ವರಿಷ್ಠಂ” ಎಂಬ ಭಾಗವತೋಕ್ತಿಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ.

ಇದರಂತೆ ಶೂದ್ರಮುನಿಯಾದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಹಾಗೂ ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳ ಸಂವಾದದಿಂದ ಕೀಳು ಜಾತಿಯವರಲ್ಲಿದ್ದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಆಚಾರ ನಿಷ್ಠೆ, ಸ್ವೋಚಿತಕರ್ಮ, ಅಹಿಂಸಾಪ್ರಚಾರಾದಿ ದೀಕ್ಷಾ ದಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಕುಮಾರ ಅರುಣಿಯರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧನಾದ ಬೇಡರವನಿಗೆ ಉಪದೇಶ ನೀಡಿ ಉದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿ “ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಹೀನ ವರ್ಣದವರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಇಂಬಿದೆ. ಜಾತಿ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಭಕ್ತಿ ಭವನ ಅಥವಾ ಮೋಕ್ಷ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ವ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವೇ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಅರಸುಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳ ಉದಾತ್ತ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಕಲಾಪಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕ್ರಮ ಫಲ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವಜನರನ್ನೂ “ಆಚಾರ ಪೂತ”ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ವರಾಹ ಪುರಾಣವು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಿದೆ.

ಭಾಗವತ ದೀಕ್ಷೆ

ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿ ಕೈ ಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ದೇವ ಭಕ್ತಿ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಸ್ತಿಕತೆಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿ ಭಾರತೀಯ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಇಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರದಾನದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಉಚ್ಚವರ್ಣೀಯರಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ವರ್ಣಹೀನರಿಗೂ ವಿಷ್ಣು ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರಾದಿಗಳೂ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗುರುಗಳಿಂದ ವೈಷ್ಣವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಶೂದ್ರನಾದವನೂ ಕೂಡ ಭಾಗವತ ದೀಕ್ಷಾ

ಕ್ರಮವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಂಟು ಮೊಳದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

“ಶೂದ್ರೋಹಂ ಶೂದ್ರ ಕರ್ಮಾಣಿ ಮುಕ್ತಾ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ”

ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಅಭಕ್ಷ್ಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಣ ಆಪೇಯಪಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಉಳಿದ ಹಿಂಸಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ದೇವರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕು. ಗುರುವಿನಿಂದ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ವಾರಕರೀ ಪಂಥದವರೂ ಉತ್ತರಭಾರತದ ಚೈತನ್ಯ ಮತೀಯರೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಭಾಗವತ ದೀಕ್ಷಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಜನ ಈ ವೈಷ್ಣವ ದೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಜನರಿಗೆ ಗುರು ಅಥವಾ ದೀಕ್ಷೆ ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಅವರಿಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ರಭಸದಿಂದ ಮತಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂಗಳ ಧರ್ಮಾಂತರದ ಓಘವನ್ನು ತಡೆದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳೂ, ಸಾಮಾಜಿಕರೂ, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಭಾಗವತ ಧರ್ಮ ದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರದಾನ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಪ್ರಚಾರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಭರದಿಂದ ದೈವತವಾದ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತತ್ವ, ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗದೇ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರಾಹ ಪುರಾಣವು ಅತ್ಯಗತ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದೆ. ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು.

ಸರಳ ಭಾಷೆಯ ಮಹೋನ್ನತ ಧ್ಯೇಯ

ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ತುಂಬ ಪ್ರಸನ್ನ ಮಧುರವೂ ಸರಳ ಸುಂದರವೂ ಆದ ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕದ ಶೈಲಿಯನ್ನೇ ಬೋಧನ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳ ಸಾರಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಹಜತೆಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಬಹುದು.

“ನಾರಾಯಣಾತ್ ಪರೋ ದೇವೋ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ
ಏತದ್ರಹಸ್ಯಂ ವೇದಾನಾಂ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಚ ಸತ್ತಮ ॥

ಅಹೋದೇವ ಮಯಾದೃಷ್ಟೋ ದುರ್ದರ್ಶೋ ಯೋಗಿನಾಮಪಿ
ತ್ವಯಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ಸೃಷ್ಟಂ ಜಗತ್ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಮ್ ॥

ಶಾಂತಿರ್ಭವತು ದೇವಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರವಿಶಾಂ ತಥಾ ।

ಶಾಂತಿರ್ಭವತು ವೃದ್ಧಾನಾಂ ಬಾಲಾನಾಂ ಶಾಂತಿರುತ್ತಮಾ ॥

ದೇವೋ ವರ್ಷತು ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಪೂರಿತಾ ||

ಸರ್ವ ದೇವಮಯಾ ಗಾವಃ ಸರ್ವ-ವೇದ-ಮಯಾಸ್ತಥಾ
ಅಮೃತಂ ಧಾರಯಂತ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಚರಂತಿ ಮಹೀ ತಲೇ ||

ನಮೋ ಧಾತ್ರೇ ವಿಧಾತ್ರೇ ಚ ಶಂಭವೇ ವರದಾಯ ಚ
ಜಗದ್ಭೋಕ್ತೃ ತ್ರಿಣೇತ್ರಾಯ ಶಂಕರಾಯ ಶಿವಾಯ ಚ ||

ಹೀಗೆ ಸಹಜ ಸರಳವಾದ ಇಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಯಗಳು ಭಾಷಾಂತರವಿಲ್ಲದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾರದವರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತಾದಿಗಳಂತೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಕಥಾನಕ ನಿರೂಪಣೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪುರಾಣದ ಅಧಿನಾಯಕ ದೇವತೆಯಾದ ವರಾಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿಯೇ ಮುಗಿಸಿ ಜನದ ಬಾಳು ಬದುಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಪುರಾಣವು ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ಉದ್ಭೋಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ನೀತಿ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಧರ್ಮದ ತಿರುಳನ್ನು ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಕಥನಕಲಾಕೋವಿದರಾದ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಭಾಷಿತಗಳು ಮಿಂಚಿನ ಸೆಳಕುಗಳಂತೆ ಜನಮನದ ಮೇಲೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ೧೪೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮೋಚೆಯೆಂಬ ಅಪ್ಸರೆಯ ಸಂಗದಿಂದ ತಪೋಭಂಗವಾದ ದೇವದತ್ತ ಮುನಿಯ ಉದ್ಗಾರ.

“ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಸಮಾ ನಾರೀ ಘೃತಕುಂಭಸಮಃ ಪುಮಾನ್ |

ಇತಿ ಪ್ರಮಾದೋ ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ವಿಚಾರಾನ್ಮಹದಂತರಮ್ |

ಘೃತಕುಂಭೋಽಗ್ನಿಯೋಗೇನ ದ್ರವತೇ ನ ತು ದರ್ಶನಾತ್

ಪುಮಾನ್ ಸ್ತ್ರೀದರ್ಶನಾದೇವ ದ್ರವತೇ ಯದ್ವಿಮೋಹಿತಃ |”

“ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಬೆಂಕಿಯ ಮೊಟ್ಟೆ. ಗಂಡು ತುಪ್ಪದ ಬಿಂದಿಗೆ” ಎಂಬುದು ಮೂರ್ಖರ ಮಾತು. ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಅವರಡರಲ್ಲಿ ಮಹದಂತರ. ತುಪ್ಪದ ತಪ್ಪೇಲಿ ಕರಗುವದು ಬೆಂಕಿ ತಾಗಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಪುರುಷನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ತಾಕುವದು ಬೇಡ. ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪುರುಷನು ಕರಗಿ ಹೋಗುವನು. ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಬಲವಾಗಿದೆ ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಾಮದ ಕಾವು.” ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಡೆದು ಕಾಣುವ ಬಡತನ ಒಡತನ, ದೈನ್ಯ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸುಖ ದುಃಖ, ಮುಂತಾದ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಈ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಕ್ತೃಗಳು ಮಮ್ಮಲನೆ ಮರುಗಿತಮ್ಮ ಮರುಕವನ್ನು ಕೆಲ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಅಶ್ವಂತಿ ಪಿಶಿತಂ ಕೇಚಿತ್ ಕೇಚಿತ್ ಶಾಲಿಸಮನ್ವಿತಂ

ಶುಷ್ಕಾನ್ನಂ ಕೇಚಿದಶ್ವಂತಿ ತತೋ ದುಃಖತರಂ ನು ಕಿಂ ||

ಹಸ್ತಶ್ಚ-ರಥ-ಯಾನಾನಿ ಗಮ್ಯಮಾನಾನಿ ಪಶ್ಯತಿ

ಧಾವತ್ಯಸ್ಯಾಗ್ರತಃ ಪೃಷ್ಠೀ ತತೋ ದುಃಖತರಂ ನು ಕಿಂ

ವರವಸ್ತ್ರಾವೃತಾಂ ಶಯ್ಯಾಂ ಸಮಾಸೇವತಿ ಭೂಷಿತಾಂ

ಕೇಚಿತ್ ಕೇಷು ಶೇರಂತೇ ತತೋ ದುಃಖಿತರಂ ನು ಕಿಮ್

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಉಣ್ಣಲು ಒಣ ಅನ್ನಕ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅನ್ನ. ಬೇಕೆಂದರೆ ಮದ್ಯ, ಮಾಂಸ. ಬೇಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧ. ಇದೆಂಥ ದುಃಖ! ಆನೆ ಕುದುರೆ ರಥಗಳನ್ನೇರಿ ಮೆರೆಯುವರು ಕೆಲವರಾದರೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಓಡುವ ಆಳಾಗಿ ದಣಿಯುವುದು ಹಲವರು. ಅಬ್ಬಾ ! ಎಂಥ ವೈಷಮ್ಯ ! ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಲಗಲು ಹಂಸದುಪ್ಪಳದ ಹಾಸು ! ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ. ಉಡಲು ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆ. ತೊಡಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಲಂಕಾರ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಉಡತೊಡಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಡುಬಡತನ. ಹುಲ್ಲು ಮೇಲೆಯೇ ಒರಗಬೇಕು. ಎಂಥ ಅಂತರ !” ಈ ಜಗತ್ತಿನ ದುರ್ವ್ಯವದ ದೊಡ್ಡ ವಿರೋಧಾಭಾಸವೊಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಕವಿವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ.

ವಿದ್ಯಮಾನೇ ಧನೇ ಕೇಚಿತ್ ಕೃಪಣಾ ಭೋಗ ವರ್ಜಿತಾಃ

ದರಿದ್ರೋ ಜಾಯತೇ ದಾತಾ ತತೋ ದುಃಖಿತರಂ ನು ಕಿಮ್ ||

ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಿರಿವಂತರು ಭೋಗಿಸಲಾರದೇ ಜಿಪುಣತನದಿಂದ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ದಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಕಡುಬಡತನವನ್ನಪ್ಪುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರಡೂ ದೈವ ದುರಂತಗಳಲ್ಲದೇ ಮತ್ತೇನು ! ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ “ಮಾಮೇವ ಯೇ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೆ” ಭಗವಂತನನ್ನು ಶರಣು ಹೋಗುವದೊಂದೇ ತಾರಕ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಸಹತೇ ಚಾಪಮಾನಂ ತು ವ್ಯಸನೇ ನ ತು ದುರ್ಮನಾಃ

ಯಸ್ಯೇದಂ ವಿಧಿತಂ ಸರ್ವಂ ತತಃ ಸೌಖ್ಯತರಂ ನು ಕಿಮ್ ||

ಅವಮಾನವನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಿಂಕರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಬದುಕಿನ ಗೆಲವಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಅರಿತರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಖವಾವುದು !

“ವಿದ್ಯತೇ ವಿಭವೇ ವಾಪಿ ಪುರುಷೋ ಯಸ್ತು ಪಂಡಿತಃ |

ನಿಗೃಹೀತೇಂದ್ರಿಯಃ ಪಂಚ ತತಃ ಸೌಖ್ಯತರಂ ನು ಕಿಮ್”

ವೈಭವದ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಧೀಮಂತಿಕೆ. ಮೇಲೆ ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖವಾವುದು ! ಹೀಗೆ ಮಿಂಚಿನ ಮೊನೆಯಂಥ ಮಾತಿನ ಗೊನೆಗಳಗುಂಟ ಭಾವದ ಬಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬಿ ಜ್ಞಾನದ ಸೌಗಂಧವು ಇಡೀ ಪುರಾಣದ ತುಂಬ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಸುವದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಇಡೀ ಪುರಾಣದ ತುಂಬ ಭಾವಾರ್ಥ ಸಂಭೃತವಾದ ಪದ್ಯಗಳೂ ಕತೆಗಳೂ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಸಂವಾದಗಳೂ ತುಂಬಿ ಇದೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ತಾತ್ವಿಕ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣದ ಅಂತರಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ವ್ಯಾಪಕ ದೃಷ್ಟಿ, ಸರ್ವೋದ್ಧರಣದ ತೀವ್ರಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಹೃದಯಂಗಮತೆ, ರಸರಸ್ಯತೆ, ತತ್ವನಿಷ್ಠತೆ, ನೀತಿ ಪ್ರಧಾನತೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು

ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪುರಾಣ ಪರಿಶೀಲನದ ಗಾತ್ರವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಂಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂತರಂಗ ಪರಿಶೀಲನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇದರ ಬಹಿರಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇತರ ತಾತ್ವಿಕ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಸ್ಥೈತ್ಯ, ವೇದಾಂತಾದಿ ಗ್ರಂಥಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನು ಎಂದು ಎಂಬುದನ್ನು ತುಸು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪ ವಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ದುಷ್ಕರವಾಗಿದೆ. ಆಗಮಿಕರೂ ಶಾಕ್ತರೂ ಶೈವರೂ ಚೈತನ್ಯಮತೀಯರೂ ವೈಷ್ಣವರೂ ತಾಂತ್ರಿಕರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಥುರಾ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊನೆಯ ಗೋಕರ್ಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಥುರಾ ನೇಪಾಲ ಮುಂತಾದ ತತ್ತದ್ವೇಶದ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಿಮಾಶ್ರಯ ದ್ಯೋತಕವಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಳಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ

“ಗಂಗಾಸಂಗೇನ ನೈರ್ಮಲ್ಯಂ ರಥ್ಯಾದ್ಭಿಃ ಲಭ್ಯತೇ ಯಥಾ”

ಎಂಬಂತೆ ಮೂಲ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿ ಅವೂ ಕೂಡ ಈಗ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಅನೇಕ ಸ್ತುತಿಕಾರರೂ ನಿಬಂಧಕಾರರೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕಾಕಾರರೂ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣವನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಈ ಪುರಾಣದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇನ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಕರ ವಾಜಪೇಯಿಯು ತನ್ನ “ನಿತ್ಯಾಚಾರ ಪದ್ಧತಿ” ಎಂಬ ಆಚಾರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೬೬-೭೦ ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವಾಚಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರರು ತಮ್ಮ “ತೀರ್ಥ ಚಿಂತಾಮಣಿ” ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇದರ ೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೂಲಪಾಣಿಯು ತನ್ನ “ವ್ರತಕಲಾವಿವೇಕ” ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೬೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೂ, ‘ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ವಿವೇಕ’ ಎಂಬ ತನ್ನ ಮತ್ತೊಂದು ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಾಣದ ೧೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. “ಕೃತ್ಯರತ್ನಾಕರ” ಎಂಬ ನಿಬಂಧ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕಾರನಾದ ಚಂಡೇಶ್ವರನು ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೪೦, ೪೨ ಮತ್ತು ೫೮ ಈ ಮೂರೂ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ೩೯ ಹಾಗೂ ೪೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. “ಚತುರ್ವರ್ಗ ಚಿಂತಾಮಣಿ” ಎಂಬ ಮಹದ್ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಣೇತಾರನಾದ ಹೇಮಾದ್ರಿಯು ಇದೇ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೩, ೧೪, ೩೧, ೩೨, ೩೪, ೩೭, ೩೯, ೫೦, ೫೫, ೬೫, ೯೯, ೧೦೯, ೧೧೨, ೧೧೬, ೧೩೯, ೧೮೮, ೧೯೦, ೨೧೧ ಈ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ಮೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನಾದ ಅಪರಾರ್ಕನು ವರಾಹದ ೧೩, ೬೬, ೭೦, ೭೧, ೧೧೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇನ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.

“ಕಲಾ ವಿವೇಕ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕನಾದ ಜೇಮೂತವಾಹನನು ಈ ಪುರಾಣದ ೨೮, ೨೯, ೩೦ ಈ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಹರಿಭಕ್ತಿ ವಿಲಾಸ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚೈತನ್ಯರ ಪ್ರಶಿಷ್ಯನಾದ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟನು ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೧೯, ೧೨೮, ೧೨೯, ೧೩೧, ೧೩೯ ಮತ್ತು ೧೫೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. “ದಾನಕ್ರಿಯಾಕೌಮುದೀ, ಶುದ್ಧಿಕ್ರಿಯಾಕೌಮುದೀ, ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ರಿಯಾ ಕೌಮುದೀ” ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದಾನಂದನು ಈ ಪುರಾಣದ ೧೮೭, ೧೮೮, ೧೯೦ ಈ ಮೂರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಹಲಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಭೂತವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳಾದ ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪರಾಶರಸ್ಮೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೯೦ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಶ್ಲೋಕೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. “ಮದನ ಪಾರಿಜಾತ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮದನ ಪಾಲನು ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೮೮ ಹಾಗೂ ೧೯೦ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧಾರ ಭೂತವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಕೃತ್ಯರತ್ನಾಕರ” ಎಂಬ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಂಡೇಶ್ವರನು ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೧೧೬, ೧೩೯, ೨೧೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೋದಿಹರಣೆಗೊಂದು ಹಲವಾರು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ “ಸ್ಮೃತಿಚಂದ್ರಿಕಾ” ಎಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ದೇವಣ ಭಟ್ಟನು ವರಾಹದ ೧೯೦ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದಲೂ, ಅನಿರುದ್ಧ ಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ‘ಹಾರಲತಾ’ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಪುರಾಣದ ೧೮೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀದತ್ತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ತನ್ನ ‘ಕೃತ್ಯಾಚಾರ’ ಎಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಪುರಾಣದ ೨೧೦ ಮತ್ತು ೨೧೧ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದಲೂ, ಬಲ್ಲಾಳಸೇನನು ತನ್ನ ‘ದಾನ ಸಾಗರ’ ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ೨೦೫, ೨೦೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಬಂಧಕಾರರು ತಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಶ್ಲೋಕಾತ್ಮಕವಾದ ನಿಬಂಧ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಅಸಂಖ್ಯ ಪದ್ಯಗಳು ಈಗಿದ್ದ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಯಾವ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಬಹುಭಾಗವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದಂತೆ ತೋರುವದು ಉತ್ತರಭಾಗವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದು ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಶ ಪ್ರಣಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿದ್ವನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಮ ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇನ ಉದಾಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಹಾಪುರಾಣವು ಪ್ರಮಾಣ ಮೂರ್ಧನ್ಯತ್ವೇನ ಮಾನಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ನಿರಪವಾದ ಸರ್ವ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಒಂದು ಗ್ರಂಥ ಅಥವಾ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದದ್ದೆಂದು ಬಲವಾದ ನಂಬುಗೆಯೇ ಕಾರಣ. ಆನಂದ ತೀರ್ಥ

ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥಾಚಾರ್ಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೂ ಇತರ ತತ್ವನಿರ್ಣಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಸರ್ವತ್ರ ಶಕ್ಯತೇ ಕರ್ತುಮಾಗಮೇನ ವಿನಾಮುನಾ |

ತಸ್ಮಾನ್ನ ಸಾ ಶಕ್ತಿಮತೀ ವಿನಾಗಮಮುದೀಕ್ಷಿತು || ಇತಿವಾರಾಹೇ

“ತ್ವಂ ಚ ರುದ್ರ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮೋಹ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕಾರಯ |

ಅತಥ್ಯಾನಿ ವಿತಥ್ಯಾನಿ ದರ್ಶಯಸ್ವ ಮಹಾಭುಜ

ಪ್ರಕಾಶಂ ಕುರು ಚಾತ್ಮಾನಂ ಅಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಮಾಂ ಕುರು” ಇತಿ ವಾರಾಹವಚನಾತ್

ಆಚಾರ್ಯರು ಉದಾಹರಿಸಿದ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಈಗಿನ ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ. ಅನುಪಲಬ್ಧ ಪದ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ವರಾಹ ಪುರಾಣವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತಂಜಾವೂರ, ಅಡ್ಕಾರ, (ಮದ್ರಾಸ) ಬರೋಡಾ, ನಾಗಪೂರ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಜಯಪೂರ, ಪೂನಾ, ಕುಂಭಕೋಣ, ಜಮಖಂಡಿ ಮುಂತಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಒಂಭತ್ತು ಅಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಪ ಸಂಭಾವನೆ ಯಿಂದಲೇ ಸಂತ್ಯಪ್ತರಾಗಿ ಮೂರು ತಾಡವಾಲೆ ಪ್ರತಿ ಆರು ಜೀರ್ಣಕಾಗದ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಆ ಆ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಕರ್ಮಚಾರಿ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಈಗ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಪ್ರತಿಲಿಪಿಯಂತೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಎರಡು ತಾಡವಾಲೆಯ ವರಾಹ ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಗಳೇ ಮುಂಬೈ ಹಾಗೂ ಕಲಕತ್ತಾ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲ ಮಾತೃಕೆಗಳಾಗಿವೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ತಾಡವಾಲೆಯ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಹಳೆ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಮುದ್ರಿತ ಪುರಾಣದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪದ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವದರಿಂದ ಅದು ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಸಂಕ್ಷೇಪವಿರಬಹುದೆಂದು ಎನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಇಡೀ ವರಾಹ ಪುರಾಣದ ಯಾವ ಕತೆ, ತತ್ವ, ವಿಧಾನಗಳಿಗೂ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಸಮಗ್ರ ಪುರಾಣವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಸಹಸ್ರ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದ್ದು ಕೌಶಲ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮುದ್ರಿತವಾದ ವರಾಹ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಕಥಾನಕ ಚರಿತ್ರಾಂಶಗಳಿಗಿಂತ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ, ವರ್ಣನೆ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ ವಿಚಾರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ದರಿಂದ ಜನರಂಜನೆಯ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯೆನಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಸುವ ಶೈಲಿಯು ಏಕತಾನತೆಯ ತಂದ್ರಿಯಿಂದ ತೂಕಡಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದ್ದುದು ಇದ್ದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದೆ ಇಡುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ ನಾವು ಅನೇಕ ತಾಡವಾಲೆಯ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿತ ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಕವಾಗಿ ಸರಳಗನ್ನಡದ ಪ್ರವಾಹಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪುರಾಣವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸಮರ್ಪಣೆ

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಭಾಷಿತವಿದೆ.

ಶತೇಷು ಜಾಯತೇ ಶೂರಃ ಸಹಸ್ರೇಷು ಚ ಪಂಡಿತಃ |

ವಕ್ತಾ ದಶಸಹಸ್ರೇಶು ದಾತಾ ಭವತಿ ವಾ ನ ವಾ ||

ನೂರು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಶೂರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಪಂಡಿತನಿರುತ್ತಾನೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ವಾಕ್ ಚತುರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಇರುವನೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ!

ಈ ಸುಭಾಷಿತಕಾರನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉದ್ಯಮಿಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ಪಂಡಿತರಾದ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರು. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಸಿರಿವಂತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇರದಿರುವ ವಾಕ್‌ಚಾತುರ್ಯ, ಕವಿತ್ವಕೌಶಲ್ಯ ಇವರ ಸೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಗಾಯತ್ರೀ ಹೋಮ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದೊಂದು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ 'ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಎನ್ನುವಂಥ ಮಹಾಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ವೈಭವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಆಚರಣೆಯ ನೆನಪು ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ರಚಿತ ಹದಿನೆಂಟೂ ಪುರಾಣಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸುಂದರ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಭಾರವನ್ನು, ಕೂರ್ಮರೂಪಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಮಂದರಪರ್ವತವನ್ನು ಹೊತ್ತಂತೆ, ಶ್ರೀಹರಿಯವರೂ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನಿರಂತರ ಪುರಾಣಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಪರಿಶೀಲನ ಅನುವಾದನ ಮುದ್ರಣಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಸರ್ವವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ಅಪೂರ್ವವಾದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಅವರೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪರಮಭಕ್ತರು, ಮಹಾಕವಿಗಳು. ದೇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು, ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಂತ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪುರಂದರದಾಸ, ಕನಕದಾಸ, ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ ರಂಥ ದಾಸಕೂಟ ಧುರೀಣರ ಭಕ್ತಿಪರ ಹಾಡುಗಬ್ಬಗಳ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಹೆಜ್ಜೆನಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅನುಭವಿ ಸಂತ ಶರೀಫಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಭಾವಲಯದ ಪ್ರಭಾವಿ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಂಕ್ರಮಣ-ಸಂಕ್ರಮಣ ಗೈಯುವ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರ ಆಡುನುಡಿಯ ತಾಳಲಯ ಬದ್ದವಾದ ಹಾಡುಗಳು ಕೇಳುಗರ ಹೃದಯನಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಸ್ವತಃ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಪಡೆದಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಎಲ್ಲಾ ಭವನಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಮನಗಂಡು ಹಾಗೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಆಯಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನಗಳ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಕರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ,

ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರೇ ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೂ ತಾವೇ ಖುದ್ದು ನಿಂತು ಕಟ್ಟಿಸಿರುವ ಖೋಡೇ ಕಾಂಟಾಕ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂಬ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಭವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ಎಜ್ಜಾನಿಗಳು ಅಹೋರಾತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವಿಜಯ ವೀರ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ನಂ. 3, ಯಲ್ಲಪ್ಪ ರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಾವಳ್ಳಿ (ಸುಶೀಲ ರಸ್ತೆ ಕ್ರಾಸ್) ಬೆಂಗಳೂರು-560 004 ಇದರ ಮಾಲೀಕರಾದ ಮುದ್ರಣಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ಕೆ. ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್‌ರವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ. ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅವರ ಮುಖವಾಡವು ವರ್ಷದ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ (ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ.) ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆಯ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಜೊತೆ, ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮೋಹನ್, ತ್ಯಾಗರಾಜ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ರವರು ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲದೇವರು ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವಿಜಯ ವೀರ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕೈಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಎಲ್. ಶ್ರೀಹರಿಖೋಡೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ವ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪುರಾಣ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಪ್ತವಾದ ಸಹಾಯಧಾರೆ ಹರಿದುಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಅನಂತರಾವ್ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರಿಗೂ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಸುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಕಲ ಸನ್ಮಂಗಳವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

24-5-2004

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪಂಥರೀನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಗಲಗಲಿ

ಶಾಂತಿ ಕಾಲೋನಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಗರ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-580 032

ಶ್ರೀ ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ರಚಿತವಾದ

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣ

ಭಗವಂತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿ ಕಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧

ನಾರಾಯಣಂ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ನರಂಚೈವ ನರೋತ್ತಮಂ ।

ದೇವೀಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ವ್ಯಾಸಂ ತತೋ ಜಯಮುದೀರಯೇತ್ ॥

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಸರ್ವಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷ ಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಗಮ್ಯನಾದ ಅವನು ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥ ರೂಪವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುವ ಮಹಾಪ್ರಭುವು. (ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥ ನಾರಾಯಣ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ) ಅಂಥ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಪ್ರದಾನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮೊದಲು ವಂದಿಸಿ ಶೇಷದೇವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಜೀವ ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮರಾದ ವಾಯುದೇವರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಜಗದೊಡತಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನೂ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಈ ಪುರಾಣ ಸಂಹಿತೆ ಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರನ್ನೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ 'ಜಯ' ಎಂದರೆ ಈ ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ವರಾಹಾಯ ಲೀಲಯೋದ್ಧರತೇ ಮಹೀಮ್ ।

ಖಿರಮಧ್ಯಗತೋ ಯಸ್ಯ ಮೇರುಃ ಖಿಣಖಿಣಾಯತೇ ॥

ವರಾಹರೂಪಿಯಾದ ಆ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರ. ಅವಿಂಡ ಭೂ ಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಗೆಹಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೊಂದು ಆಟ. ವಿರಾಟ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ಈ ವರಾಹ ದೇವರ ಕಾಲಗೊರಸಿನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಮೇರು ಪರ್ವತವು ಖಿಣಖಿಣ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

“ದಂಷ್ಟ್ರಾಗ್ರೇಣೋದ್ಧೃತಾ ಗೌರುದಧಿ ಪರಿವೃತಾ ಪರ್ವತೈರ್ನಿಷ್ಣಗಾಭಿಃ ।

ಸಾಕಂ ಮೃತ್ಪಿಂಡವತ್ಸಾ ಬೃಹದುರುವಪುಷಾಃ ಸಂತರೂಪೇಣ ಯೇನ ” ॥

★ ಜಯ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಯ, ಗೆಲುವು ಎಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ಆದರೆ ಕೋಶದಲ್ಲಿ “ಚತುರ್ಣಾಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಾನಾಂ ಸಾಧನಂ ತು ಜಯೋ ಮತಃ” ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ನಾಕು ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧನವಾದುದೆಲ್ಲ ಜಯ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಜಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಾನಿ ರಾಮಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಮಹತ್ । ಕಾರ್ಷ್ಣೋವೇದಃ ಪಂಚಮಶ್ಚ ಯಂ ಮಹಾಭಾರತಂ ವಿದುಃ । ಜಯೇತಿನಾಮ್ನಾ ಚೈತಾಂಸ್ತು ಪ್ರವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ॥

ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಜಯ ಎಂದರೆ ಚತುರ್ವಿದ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನೂ, ಗೆಲುವು ನಲಿವುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಈ ವರಾಹ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಜಯ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

“ಸೋಯಂ ಕಂಸಾಸುರಾರಿಮುರನರಕ ದಶಾಸ್ಥಾಂತಕೃತ್ ಸರ್ವಸಂಸ್ಥಃ

ಕೃಷ್ಣೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸುರೇಶೋ ನುದತು ಮಮ ರಿಪೂನಾದಿದೇವೋ ವರಾಹಃ”

ಆದಿದೇವನಾದ ಆ ವರಾಹಸ್ವಾಮಿಯು ನಮಗೆ ವೈರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲಿ. ಅನಂತರೂಪಿಯಾದ ಅವನು ತನ್ನ ಹಂದಿ ದೇಹದ ಕೋರದಾಡೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಪಿಂಡದಂತೆ ಹಗುರಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದನು. ಅವನೆತ್ತಿದ ಆ ಪೊಡವಿಯ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳೆಷ್ಟೋ! ಭೋರ್ಗರೆಯುವ ಶರಧಿಗಳೆಷ್ಟೋ! ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದವನೂ ಇವನೇ. ಮುರನನ್ನು ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿಸಿದವನೂ ನರಕನನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವನೂ ರಾವಣನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನೂ ಇದೇ ಮಹಾಪ್ರಭು. ಇವನು ಎಲ್ಲರ ಎದೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೇ ಕೃಷ್ಣ, ವಿಷ್ಣು, ಸುರೇಶ ಎಂದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಸೂತರು ಶೌನಕಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಹಿಂದೆ ವರಾಹರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಳಯ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಆ ಭೂದೇವಿಯು ಆ ಪರಮೇಶ್ವರ”ನಿಗೆ ಇಂತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಭೂದೇವಿ :- ಪ್ರಭು, ಪರಮೇಶ್ವರ, ನೀನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರಗೈಯುವೆ. ಆದರೂ ಮೊದಲು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಲೂ ನಿನ್ನ ರೂಪ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ನಾನರಿಯೆ. ವೇದಗಳು ನಷ್ಟವಾದಾಗ ನೀನು ಮೀನನಾಗಿ ರಸಾತಲದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿಂದ ವೇದರಾಶಿಯನ್ನು ತಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಮದುಸೂದನ! ದೇವದಾನವರು ಕೂಡಿ ಹಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮಂದರ ಬೆಟ್ಟವನ್ನಿಟ್ಟು ಕಡೆಯ ತೊಡಗಿದಾಗ ನೀನು ಆಮೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಪಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಆ ಮಂದರಾಚಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದೆ. ಜಗದೊಡೆಯಾ! ಮತ್ತೆ ಈಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಳಯಜಲಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ವರಾಹ ರೂಪದಿಂದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ರಸಾತಲದಿಂದ ನಿನ್ನ ಒಂಟೆದಾಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಎತ್ತಿ ತಂದು ಮತ್ತೆ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ವರದಿಂದ ಉಬ್ಬಿ ಕೊಬ್ಬಿದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವು ಲೋಕ ಕಂಟಕನಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಪೀಡಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ನೀನು ನರಸಿಂಹನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಭಗವನ್, ವಾಮನ ರೂಪಿಯಾದ ನೀನು ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದೆ. ಪರಶುರಾಮನಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೇ ಇಲ್ಲ ಎನಿಸಿದೆ. ೨೧ಬಾರಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದೆ. ಅನಂತರ ನೀನು ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿ ರಾವಣಾಸುರನನ್ನು ವಧಿಸಿದೆ. ದೇವ-ದೇವಾ, ಈ ಎಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು, ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯಲಾರೆ. ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಳಯ ಸಮುದ್ರದ ಅಗಾಧ ನೀರ ರಾಶಿಯಿಂದ ನೀನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ತಂದಿರುವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾವುದು? ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲು

ಹೇಗೆ ? ಕೊನೆಯು ಏಂತು ? ನೀನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಸುವವನಾರು ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವ ನಿನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉಪಾಯವೂ ಯಾವುದು ? ಯುಗಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುವುದು ಏಂತು ? ಚತುರ್ಯುಗಗಳನ್ನು ಗಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಅಂಕಿ ಯಾವುದು ? ಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವುದು ? ಆ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ವಿಶೇಷ ಉಂಟು ? ಆಗ ಯಾಗಿಗಳು ಯಾರು ? ಯೋಗಿಗಳು ಯಾರು ? ರಾಜರು ಯಾರು ? ಸಿದ್ಧರು ಯಾರು ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ನನಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಅರುಹು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಭೂದೇವಿಯ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವರಾಹ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮಂದಹಾಸ ಮಾಡಿದನು. ನಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದ ಆ ವರಾಹ ದೇವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭೂದೇವಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಕಂಡಳು. ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ನವಗ್ರಹ, ಏಳು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಅಷ್ಟವಸು ಮತ್ತು ರುದ್ರಗಣ ಸಿದ್ಧ, ದೇವ, ಋಷಿ, ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದಳು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಂಡು ಭೂದೇವಿಯು ಭಯಕಂಪಿತಳಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ವರಾಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೆರೆದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಣ್ಣಿನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ. ಆಗ ಈ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಗಳುಳ್ಳ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪದಿಂದ ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಹೆಗ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯಾಗಿ ಪವಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಆ ಸರ್ಪಮಂಚದಲ್ಲಿ ಶಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭನ ಹೊಕ್ಕಳದಿಂದ ಒಂದು ತುಂಬು ತಾವರೆಯು ಎದ್ದು ಅರಳಿ ನಿಂತಿತು. ಆ ಕಮಲ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಖದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದ. ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ಧರಣೀದೇವಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹಾಡಿದಳು.

ನಮಃ ಕಮಲ ಪತ್ರಾಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ಪಿತವಾಸಸೇ ।

ನಮಃ ಸುರಾರಿ ವಿಧ್ವಂಸಕಾರಿಣೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ॥

ತಾವರೆಯ ಎಲೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳ್ಳುಳ್ಳ, ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ತೊಟ್ಟ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ದೈತ್ಯರನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೈಯುವ ಭಗವನ್, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ.

ಕೇಶವಃ ಪಾತು ಮೇ ಪಾದೌ ಜಂಘೇ ನಾರಾಯಣೋ ಮಮ ।

ಮಾಧವೋ ಮೇ ಕಟಂ ಪಾತು ಗೋವಿಂದೋ ಗುಹ್ಯಮೇವ ಚ

ನಾಭಿಂ ವಿಷ್ಣುಸ್ತು ಮೇ ಪಾತು ಉದರಂ ಮಧುಸೂದನಃ ।

ಉರಸ್ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಪಾತು ಹೃದಯಂ ಪಾತು ವಾಮನಃ

ಶ್ರೀಧರಃ ಪಾತು ಮೇ ಕಂಠಂ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಮುಖಂ ಮಮ ।

ಪದ್ಮನಾಭಸ್ತು ನಯನೇ ಶಿರೋ ದಾಮೋದರೋ ಮಮ

ಏವಂ ನೃಸ್ಯ ಹರೇರ್ನ್ಯಾಸಂ ನಾಮಾನಿ ಜಗತೀ ತದಾ ।

ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ವಿಷ್ಣೋ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಿರರಾಮ ಹ

ಕೇಶವನು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನಾರಾಯಣನು ಮೊಣಕಾಲನ್ನು ಕಾಯಲಿ, ಮಾಧವನು ನಡುವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿ. ಗುಹ್ಯವನ್ನು ಗೋವಿಂದನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಹೊಕ್ಕಳವನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಧುಸೂದನನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಲಿ. ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಹೃದಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ವಾಮನನು ಎದೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀಧರನು ನನ್ನ ಕೊರಳನ್ನೂ, ಹೃಷಿಕೇಶನು ಮುಖವನ್ನೂ, ಪದ್ಮನಾಭನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ದಾಮೋದರನು ತಲೆಯನ್ನೂ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಒಂದೊಂದು ನಾಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಸವಾಗಿಟ್ಟು ಭೂದೇವಿಯು “ನಮಸ್ತೇ ಭಗವನ್ ವಿಷ್ಣೋ” ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವೇ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಾ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿದಳು. “ವಿಷ್ಣೋ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿದಳು.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಕನ್ನೆಯ ಕೌತುಕದ ಕಥೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨

ಭೂದೇವಿಯ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಗವಾನ್ ವರಾಹ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವನು ಆ ಧರಣೀ ದೇವಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ವರಾಹ ರೂಪದಿಂದಲೇ ಅವಳೆದುರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ನುಡಿದನು. “ಧರಣಿ” ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಸಾರರೂಪವಾದ ಪುರಾಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು. ಸರ್ವಪುರಾಣಗಳಿಗೂ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಗ, ಪ್ರತಿಸರ್ಗ, ವಂಶ, ಮನ್ವಂತರ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿದ ದೇವ, ಋಷಿ, ರಾಜ, ಮಾನವರ ಚರಿತ್ರೆ ಕಥನ ಇವು ಐದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ದೇವತೆಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಗಳೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅವತಾರವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಆದಿಸರ್ಗದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಲಿಸು.

ವ್ಯಕ್ತ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಪ್ರಧಾನ, ಪುರುಷರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನಿಂದಲೇ ಈ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವು ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ. ಅವ್ಯಾಕೃತದೇಹವುಳ್ಳ ಅಂಥ ಪರಮಪುರುಷನಾದ ನಾನು ಮೊದಲು ಗುಣಸಾಮ್ಯರೂಪವಾದ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಶರೀರಭೂತವಾದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆನು. ಅದು ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಎಂದು ಮೂರು ತೆರನಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹತ್ತ್ವದಿಂದ ವೈಕಾರಿಕ, ತೈಜಸ, ತಾಮಸ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಧ ಅಹಂಕಾರ ತತ್ತ್ವವು ಉಂಟಾಯಿತು. ವೈಕಾರಿಕ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೂ ತೈಜಸ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ತಾಮಸಾಹಂಕಾರದಿಂದ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು ತನ್ಮಾತ್ರಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವು. ಸರ್ವಜ್ಞ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಾನು ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಶೂನ್ಯವಾದ ಶಬ್ದಗುಣಕ ಆಕಾಶದಿಂದ ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಜಲ, ಜಲದಿಂದ ನೆಲದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಲ್ದಾಯಿಯಾದ ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆ. ನಿನಗೆ - ಪೃಥ್ವಿಗೆ - ನೀರಿನಂತೆ ತೇಜಸ್ಸೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಭೂತಗಳ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾಗಲು ನೀರ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟೆಯಾಕಾರದ ಪಿಂಡದಂತಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಡವು ತೇಲತೊಡಗಿತು. ಅದು ಬೆಳೆದು ಬೃಹದಾಕಾರವಾದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣನಾದೆ. ನಾರ ಎಂದರೆ ನೀರು, ಸದ್ಗುಣಗಳು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿ ಇರುವವನಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಕಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅಧಾರ ಭೂತನಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೂ ನನಗೆ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಇದರಂತೆ ನೀರಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ “ಜಲತಾಯಿ” ಎನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಜಲರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ನಾಭಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಮಲವು ಜನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಕಮಲದಿಂದ ನಾಕು ಮೊಗದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಹೊಕ್ಕಳದ ಹೊಕ್ಕರಣಿಯಿಂದ ಉದಿಸಿದ ತಾವರೆಯಂತೆ ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರತಿಸಲದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಆದಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯನಾದೆ.

ನನ್ನ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು “ ಏನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ? ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದು ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬಹು ವಿಧವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾವದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ಕೋಪಬಂದಿತು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೋಪದಿಂದ ಓರ್ವಬಾಲಕನು ಜನಿಸಿದನು. ಪ್ರಪಂಚದ ಆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಕೂಸು ಅಳತೊಡಗಿತು. ರೋದನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ‘ರುದ್ರ’ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಯಿಸಿದರು. ಅವನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ “ನನಗೇನಾದರೂ ಹೆಸರು ಕೊಡು ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ರೋದನಮಾಡುವ ಅವನಿಗೆ ‘ರುದ್ರ’ ಎಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಹೆಸರನ್ನಿತ್ತನು. ಚತುರ್ಮುಖನು ತನ್ನ ಆ ಚೊಚ್ಚಲ ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತನು. ಆಗ ಆ ರುದ್ರದೇವನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದೇ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ತನ್ನ ಬಲಗಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಸೃಷ್ಟಿಗೈಯ್ಯುವ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನೂ ಎಡಗಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಅವನ ಮಡದಿಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಆ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆ ಪ್ರಥಮ ಕನ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು.

ಭೂದೇವಿ :- ದೇವತೆಗಳ ಅರಸನೇ ! ಆದ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ತುಸು ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಹೇಳು. ಆ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯ ನಾರಾಯಣನು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಶ್ರೀ ವರಾಹ ಉವಾಚ

ವರಾಹ :- ಕಳೆದ ಕಲ್ಪದ ಕೊನೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಸಂಪನ್ನನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸರ್ವಶೂನ್ಯವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೈಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಆಗ

ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬ ಬರೀ ನೀರೇ ನೀರಾಗಿತ್ತು. ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನು ಮಾತ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಪವಡಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಸಲಿಲಶಯನದಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ 'ನಾರಾಯಣ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸನ್ನಿಧಾನೋಪೇತನಾದ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಮೊದಲಿಟ್ಟಾಗ ಐದು ಬಗೆಯ ಅವಿದ್ಯೆಯು ಮೊದಲು ಜನಿಸಿತು. 'ತಮಸ್ಸು', 'ಮೋಹ', 'ಮಹಾಮೋಹ', 'ತಾಮಿಸ್ರ', 'ಅಂಧತಾಮಿಸ್ರ' ಎಂದು ಅದು ಐದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಅವಿದ್ಯಾಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ 'ತಮಸ್ಸು' ಎಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ, 'ನಾನು ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಮೋಹ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಒಳ್ಳೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಭೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಮಹಾಮೋಹ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಒಡ್ಡಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಡುಕೋಪ ರೂಪವಾದ ತಾಮಿಸ್ರ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯ ಧೂರ್ತತಾ ರೂಪವಾದ ಮಹಾತಾಮಿಸ್ರ, ಮುಂತಾದ ದುರ್ಗುಣಗಳು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸತಕ್ಕ ಚತುರ್ಮುಖನಿಂದ ಮರ, ಪೊದೆ, ಬಳ್ಳಿ, ಬೀಳು, ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾಗಿ ಐದು ಬಗೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮೈದಾಳಿತು. ಚೇತನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಇದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಳ್ಳೆ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗ 'ತಿಯರ್ಕ್‌ಸ್ರೋತ' ಎಂಬ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯ. ತಮೋಮಯ, ಮನಬಂದಂತೆ ಅವುಗಳ ಜೀವನ. ಅವುಗಳಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ಬಗೆದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು 'ಉರ್ಧ್ವಸ್ರೋತಸ್' ಎಂಬ ನಾಲ್ಕನೇ ಸೃಷ್ಟಿಗೈದನು. ಇದರಿಂದ ದೇವತೆಗಳೂ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪರಮ ಸಾತ್ವಿಕರೂ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರೂ ಗಗನ ವಿಹಾರಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಈ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಿದ್ಧರೇ ಹೊರತು ಸಾಧಕರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಸೃಷ್ಟಿಜೀವಿಗಳಿಗಂತೂ ಸಾಧನೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಲಿ ಸಾಧನಾ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈವರೆಗಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವೂ ಅಸಾಧಕವೇ ಆಯಿತೆಂದು ಬಗೆದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು 'ಅರ್ವಾಕ್‌ಸ್ರೋತ' ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವರೇ 'ಮನುಷ್ಯರು.' ಇವರು ಸಾಧಕರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮಾನವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೇನೋ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ತಮೋಗುಣದ ಪ್ರಾಚುರ್ಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ. ರಜೋಗುಣದ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಹುವಿಧವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದುಃಖ ದುರವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗುವರು. ಕರ್ಮಾಚರಣ ದುಃಖಾನುಸರಣ ಎರಡೂ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈವರೆಗೆ ಆದ ಸೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಮಹತ್ತ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಮೊದಲನೇ ಸೃಷ್ಟಿ. ಎರಡನೇಯದು ಪಂಚಭೂತ ಮತ್ತು ತನ್ಮಾತ್ರಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ. ಮೂರನೆಯದು ಇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳ ವೈಕಾರಿಕ ಸೃಷ್ಟಿ. ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಮುಖ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ.

ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಾವರ ಸೃಷ್ಟಿ. ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ 'ತೀರ್ಥಸ್ತ್ರೋತ' ಎಂಬುದು ಐದನೇಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಆರನೇಯದೇ 'ಊರ್ಧ್ವ ಸ್ತ್ರೋತ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೇವತೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ. ಏಳನೇಯದು 'ಅರ್ವಾಕ್ ಸ್ತ್ರೋತ' ಎಂಬ ಮನುಷ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ. ಎಂಟನೆಯದಾದ 'ಅನುಗ್ರಹ ಸೃಷ್ಟಿಯು' 'ಸಾತ್ವಿಕ ತಾಮಸ' ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಸೃಷ್ಟಿಗಳು ಅಂದರೆ 'ಮಹತ್‌ತತ್ತ್ವ', 'ಭೂತತನ್ಮಾತ್ರ' ಮತ್ತು 'ವೈಕಾರಿಕ' ಸೃಷ್ಟಿಗಳು. 'ಪ್ರಾಕೃತ ಸೃಷ್ಟಿ' ಅಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಮುಂದಿನ ಐದು ವಿಕೃತಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಳು. ಈ ಮೂರು ಪ್ರಾಕೃತ ಮತ್ತು ಐದು ವೈಕೃತ. ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಸೃಷ್ಟಿಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಒಂಭತ್ತನೆಯದಾದ 'ಕೌಮಾರ' ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾಕೃತವೂ ಆಗಿದೆ. ವೈಕೃತವೂ ಆಗಿದೆ. ಕೌಮಾರ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಸನಕಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಾನಸಪುತ್ರರ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈ ಮಹಾಮಹರ್ಷಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಾನಸ ಕುಮಾರರಾಗಿ ಜನಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ 'ಕೌಮಾರ ಸೃಷ್ಟಿ'ಯೆಂದೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬಲವನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವ ಎಂಟನೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು 'ಅನುಗ್ರಹ ಸೃಷ್ಟಿ'ಯೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಭೂದೇವಿ, ಹೀಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಬಗೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪ್ರಾಕೃತ ವೈಕೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗೆಗೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೇನನ್ನು ಕೇಳ ಬಯಸುವೆ.

ಭೂದೇವಿ:- ಭಗವಾನ್ ! ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಈ ನವವಿಧವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಬೆಳೆದ ಬಗೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಅರುಹಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ರುದ್ರದೇವರೇ ಮೊದಲಾದ ತಪೋಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಮುನಿಯಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ. ಮರೀಚಿ, ಅತ್ರಿ, ಅಂಗಿರಸ, ಪುಲಹ, ಕೃತು, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಪ್ರಚೇತಸ, ಭೃಗು, ನಾರದ ಮತ್ತು ವಶಿಷ್ಠ ಈ ಹತ್ತು ಜನರು ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು. ಸನಕಾದಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ನಿವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮುನ್ನಡೆದರು.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಬಲಗಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಈ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿತು. ದೇವತೆಗಳೂ, ದೈತ್ಯರೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ, ಹಾವುಗಳೂ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕರಾದ ಅನೇಕ ಮುನಿ ಮನುಜರೂ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಮೊದಲು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತೋಚದೆ ಕೋಪ ಕೆರಳಿದಾಗ ಹುಬ್ಬುಗಂಟು ಹಾಕಿದನು. ಅವನ ಹಣೆಯಿಂದ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಚಂಡನೂ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪಿಯೂ ಆದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿ 'ರುದ್ರ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು. ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು 'ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ವಿಭಾಗಿಸು' ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತನು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಅಣತಿಯಂತೆ ರುದ್ರದೇವನು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ತಾನೇ ಆಗಿ

ಇಬ್ಬಗೆಯಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ತನ್ನ ಪುರುಷ ರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದನು. ಇವರೇ 'ಏಕಾದಶ ರುದ್ರರು' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ರುದ್ರ ಸರ್ಗ' ಅಥವಾ 'ರುದ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ' ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಯುಗ ಮಹಾತ್ಮೆ

ಈಗ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಯುಗ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೃತ, ತ್ರೇತಾ, ದ್ವಾಪರ, ಕಲಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕೊಡುಗೈ ದೊರೆಗಳೂ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳೂ ದೇವದಾನವರೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಹುತರವಾದ ದಾನಧರ್ಮ, ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಾಯಂಭುವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಓರ್ವ ಮನು ಮಹಾ ಋಷಿಯು ಆಗಿಹೋದನು. ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವ್ರತ, ಉತ್ತಾನಪಾದ ಎಂಬ ಈರ್ವರು ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ಮಹಿಮೆ ಅಗಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಕೃತಿಗಳೂ ಅಮಾನುಷವಾಗಿದ್ದವು. ಹಿರಿಯನಾದ ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಎಣಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಬಾಹುಬಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದಿತು ತಪೋಬಲ. ಅವನು ಹಿಡಿಹಿಡಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಹೊರೆ ಹೊರೆಯಾಗಿ ದಾನವಿತ್ತು, ವಿಧವಿಧವಾದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಭೂಮಂಡಲದ ಏಳೂ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಭರತನೇ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಾನು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀತ್ರೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಉಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು.

ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನು ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂಪಗೈಯುತ್ತ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ತತ್ಪರನಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾರದ ಮುನಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಗಸದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಾಂತಿಕಿರಣಗಳಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಆ ದೇವಮುನಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆನಂದಭರಿತನಾದ ಮಹಾರಾಜನು ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ ಎದ್ದು ಅಭಿವಂದಿಸಿದನು. ಅವರಿಗೆ ಆಸನವಿತ್ತು. ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಪಚರಿಸಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಸಮಯ ಮಾತುಕತೆ ಆಡಿದ ಬಳಿಕ ಮಹಾರಾಜನು ನಾರದ ಮುನಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಪ್ರಿಯವ್ರತ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, 'ಕೃತಯುಗ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಈ ಪುಣ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಅತಿ ಅಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾರದರು ನಸುನಕ್ಕು ನುಡಿದರು

“ಅರಸರ ಇಂದ್ರ ! ನಿನ್ನ ನಾನು ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಅಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ಹಿಮಧವಲವಾದ ಈ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಿರಿದ ಹೊಂದವರೆಗಳಿಂದ ಅಂದವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಒಂದು ಸರೋವರವಿದೆ. ಆ ಪದ್ಮಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣಿನ ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಆ ನಿರ್ಜನ ದ್ವೀಪದ ಸರೋವರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿತಾಂತ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿನಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಕೌತುಕವು ಕೊನೆ ಏರೆ

ನಿಂತಿತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣು ಸೂರ್ಯ ಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಾತಂತೂ ಮೃದು ಮಧುರ. ಮಧುಮಧುರ. ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

“ಭದ್ರೆ ನೀನಾರು ? ಶುಭಾಂಗಿನಿಯೇ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ನಿನಗೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿ ? ಮೋಹನಾಂಗಿಯೇ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಅರುಹು.” ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ನನ್ನನ್ನು ಆ ಚಿಗರಗಣ್ಣಿನ ಚೆಲುವೆಯು ಎಮೆ ಪಿಳುಕಿಸದೆ ಆತುರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯವರೆಗೆ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಅವಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೋ ನೆನಪಿನ ನಿಧಿಯ ಹೊದರನ್ನು ಕೆದರಿದಂತೆ ಭಾವವು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸುಳಿಯಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಅಪಲಕ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಾನು ಓದಿದ ವೇದಗಳೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಹೋದವು. ಕಲಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಅಳಿಸಿ ಹೋದವು. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಮಸಳಿಸಿದವು. ವೇದಗಳು ವಿಸ್ಮೃತವಾದವು. ಬಾಯಿಪಾಠವಾದ ಸ್ಮೃತಿ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಮನಃಪಟಲದಿಂದ ಜಾರಿ ಹೋದವು.

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಆ ಕುಮಾರಿಯು ನನ್ನ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಶೂನ್ಯ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಕೌತುಕಕ್ಕಿಂತ ಕಡು ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಚಿಂತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ನಾಚಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಭಾವಗಳ ಸಂಭ್ರಮದ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಶರಣುಹೋದೆನು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ದಿವ್ಯ ಪುರುಷನು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಆ ಕುಮಾರಿಯ ಶರೀರಾಂತರ್ಗತನಾದ ಪುರುಷನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತೇಜಸ್ವಿ ಪುರುಷನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆ ಪುರುಷನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಗದೊಬ್ಬ ಕೆಂಪುಗಣ್ಣಿನ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದನು. ಹನ್ನೆರಡು ಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿಗಳ ಕಿರಣ ಸಮ್ಮೇಲನದಂತಿತ್ತು ಅವನ ದೇಹಪ್ರಭೆ. ಹೀಗೆ ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಆ ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ದಿವ್ಯ ಪುರುಷರು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಮರುಚಣದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂವರು ಮಹಾನುಭಾವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹೊನ್ನಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಚಪಲಗಣ್ಣಿನ ಆ ಕನ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಕೊಳದ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯ ಸಂಭ್ರಾತನಾದ ನಾನು ಆ ಸರೋವರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಆ ಸರೋಜಮುಖಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ಶುಭಾಂಗಿಯೇ, ನಿನ್ನ ದರುಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ವಿದ್ಯೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೇಗೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು? ಏಕೆ ಮರೆತು ಹೋಯಿತು ? ಈ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾವಿನಾಶದ ಕಾರಣವೇನು ಹೇಳು.”

ಕನ್ಯಾ :- ನಾನು ಸಾವಿತ್ರಿ. ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳಿಗೂ ನಾನೇ ತಾಯಿ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಹೋದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನ ವೇದ ವಿದ್ಯೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅಳಿಸಿಹೋಯಿತು.

ಅವಳ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆಕ್ಕಸಬೆರಗಾದ ನಾನು “ ಸುಮಂಗಲಿಯೇ ! ನಿನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಮೂವರು ಮಹಾಪುರುಷರು ಯಾರು ? ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕನ್ಯಾ :- ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರನಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ ಮಹಾ ಪುರುಷನು ಋಗ್ವೇದಮಯನಾದ ವೇದ ಪುರುಷ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣ.

ಅವನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆ ನಾರಾಯಣನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ಪುರುಷನು ಯಜುರ್ವೇದ ಮಯನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು. ಅವನ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದವನು ಸಾಮವೇದ ನಾಮಕನಾದ ಮತ್ತು ಸಾಮವೇದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ರುದ್ರರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಮನ್‌ನಾರಾಯಣ. ಅವನ ಸ್ಮರಣೆಮಾಡಿದರೆ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ವೇದತ್ರಯರೂಪಿಯಾದ ಸರ್ವವೇದ ಪ್ರತಿ ಪಾದ್ಯನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನು ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ ಈ ರೂಪತ್ರಯದಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದೀಗ ನೀನು ಈ ಮೂವರು ವೇದ ಪುರುಷರನ್ನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿರೂಪದಿಂದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಈಗ ಆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿನಗೆ ಕರುಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾರದ, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ತೋರುವ ಈ ಸರೋವರವು ವೇದ ಸರೋವರವು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀನು ಸ್ನಾನಮಾಡು. ಈ ವೇದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ನಿಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು. ಕಳೆದು ಹೋದ ಜನ್ಮಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯು ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು.” ಆ ಕೌತುಕದ ಕನ್ಯೆಯಾದ ಸಾವಿತ್ರಿಯು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾದಳು. ಅನಂತರ ನಾನು ಆ ವೇದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ನಾರದರ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕಥೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩

ಪ್ರಿಯವ್ರತ:- ನಾರದರೇ, ನಿಮಗೆ ಆ ವೇದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಜನ್ಮಾಂತರದ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ! ನಿಮ್ಮ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ಕತೆಯೇನು! ಎಂತು! ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿರಿ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಭಾರೀ ಕುತೂಹಲವಾಗಿದೆ. ತಿಳಿಸಿರಿ.

ನಾರದ:- ನೃಪೇಂದ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಾನು ಆ ವೇದ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಮುಳುಗು ಹಾಕಿದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸಾವಿರ ಜನ್ಮಗಳ ನೆನಪು ದಿಗ್ಗನೇ ಎದ್ದು ಬಂದಿತು. ಈಗ ಮೊದಲಿನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ನನ್ನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು.

“ಪ್ರಿಯವ್ರತ, ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಂತೀಪುರದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವೇದ ವೇದಾಂತ ಪಾರಂಗತನಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದೆ.” ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸಾರಸ್ವತ ಎಂದಿತ್ತು. ನಾನು ಮಹಾ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದೆ. ಸಿರಿವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದೆ. ಹೊಲ-ನೆಲ-ಸಂಪತ್ತು ಸಂಪಾದನೆ ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನದು ಸಂಪನ್ನವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಮನೆ ತುಂಬ ಆಳು ಹೋಳು, ನೌಕರ ಚಾಕರರು. ಕಣಜಗಳ ತುಂಬ ಕಾಳುಕಡ್ಡಿಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿ. ಆಗ ನಾನು ಬಹು ವಿವೇಕಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇದೆಲ್ಲ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ, ಹೇಯ, ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿಯು ನನಗೆ ಜನಿಸಿತು. ಇದಾವದೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನಿಸಿ ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬದ ಭಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನಾನು ನನಗೆ ವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವನ್ನೂ, ಶ್ರಾದ್ಧಗಳಿಂದ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ, ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಇತರ ಜನರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದೆ. ನಂತರ ನಾನು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈಗ ಪುಷ್ಕರ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಾರಸ್ವತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಉಗ್ರ ತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಗೈದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಆ ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಪುರಾಣಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದೆ. ನಾರಾಯಣ ಮಂತ್ರ, ಜಪವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಪಾರ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಭರಿತನಾಗಿ ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಿಯವ್ರತ:- ಮಹನೀಯರೇ, ನೀವು ಜಪಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರ ಸ್ತೋತ್ರವು ಯಾವುದು? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಆಗ ನಾರದರು ನುಡಿದರು.

ನಾರದ ಉವಾಚ

ಪರಂ ಪರಾಣಾಮೃತಂ ಪುರಾಣಂ

ಪಾರಂ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಮನಂತವೀರ್ಯಂ ||

ನಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ಪುರುಷಂ ಪುರಾಣಂ

ಪರಾಯಣಂ ಪಾರಗತಂ ಪರಾಣಾಂ ||

|| ೧ ||

ಪುರಾಣ ಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಾನು ಅನುದಿನವೂ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನು ಮರಣ ರಹಿತನು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಅತ್ಯಂತ

ಶ್ರೇಷ್ಠತಮನಾದವನು. ಪುರಾತನನೂ, ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಯ ದಂಡೆಯೇ ಅವನು. ಅವನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಣೆಇಲ್ಲ. ಅವನು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಬಂಧ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ನನಗೆ ಗತಿ ಮತ್ತು ಶರಣು.

ಪುರಾತನಂ ತ್ವಪ್ರತಿಮಂ ಪುರಾಣಂ
ಪರಾತ್ಪರಂ ಪಾರಗಮುಗ್ರತೇಜಸಂ ||

ಗಂಭೀರ ಗಂಭೀರಧಿಯಾಂ ಪ್ರಧಾನಂ
ನತೋಽಸ್ಮಿ ದೇವಂ ಹರಿಮೀಶಿತಾರಂ ||

|| ೨ ||

ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸರಿದೂರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನನೂ ಸಮೀಚೀನನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಪರಾತ್ಪರನಾದ ಅವನನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಲ್ಲವರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾಗಿದೆ. ಅತಿ ಅಗಾಧವಾದ ಜ್ಞಾನದ ತವನಿಧಿಗಳಂತಿದ್ದ ಮಹಾಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ 'ಸರ್ವಜ್ಞ' 'ಪ್ರಭು' ಎಂದು ಅವನು ಪೂಜಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಾನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪರಾತ್ಪರಂ ಚಾಪರಮಂ ಪ್ರಧಾನಂ
ಪರಾತ್ಪರಂ ಶುದ್ಧ ಪದಂ ವಿಶಾಲಂ ||

ಪರಾತ್ಪರೇಶಂ ಪುರುಷಂ ಪುರಾಣಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಸ್ತೌಮಿ ವಿಶುದ್ಧಭಾವಃ ||

|| ೩ ||

ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನನೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವವನೂ, ದೋಷದೂರನೂ ಗುಣಪೂರ್ಣನೂ, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನೂ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೂ ಆದ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ನಾನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪುರುಷ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ಶರಣ ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ. ಭವಸಾಗರದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸಿ ಆಚೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವದಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ರೂಪ, ವೀರ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಆದಿ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀತಿವಂತರಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಪರಮ ಮುಖ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ಕ್ಷಮೆಯ ನೆಲೆ, ಶಾಂತಿಯ ಸೆಲೆ, ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನು ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಭಾವ ಅನುಭಾವಗಳು ಹಿರಿದಾಗಿವೆ. ಅವನು ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ. ಅವನ ತಲೆಗಳು ಅನಂತ, ಕಾಲುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ. ತೋಳುಗಳು ಅಪರಮಿತ. ರವಿ ಚಂದ್ರರೇ ಅವನ ಕಂಠಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಾಶವೂ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಲಿಸುವ ನಾರಾಯಣ ನಾಮಕನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಾನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪುರಾಪುರಂ ಶೂನ್ಯಮಿದಂ ಸಸರ್ಜ
ತದಾಸ್ಥಿತತ್ವಾತ್ಪುರುಷಃ ಪ್ರಧಾನಂ |
ಜಗತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಶರಣಂ ಮಮಾಸ್ತು
ನಾರಾಯಣೋ ವೀತಮಲಃ ಪುರಾಣಃ

|| ೪ ||

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯದ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಪುರುಷ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ಶರಣು ಹೊಂದುತ್ತೇನೆ.

ಪಾರಂ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಮಪಾರರೂಪ
ಪರಾತ್ಪರಂ ನೀತಿಮತಾಂ ಪ್ರಧಾನಂ ||
ಧೃತಕ್ಷಮಂ ಶಾಂತಿಧರಂ ಕ್ಷಿತಿಶಂ
ಶುಭಂ ಸದಾ ಸ್ತೌಮಿ ಮಹಾನುಭಾವಂ ||

|| ೫ ||

ಭವಸಾಗರದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸಿ ಆಚೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವದಾ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ರೂಪ, ವೀರ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಆದಿ ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀತಿವಂತರಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಪರಮ ಮುಖ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ಕ್ಷಮೆಯ ನೆಲೆ, ಶಾಂತಿಯ ಸೆಲೆ, ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನು ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಭಾವ ಅನುಭಾವಗಳು ಹಿರಿದಾಗಿವೆ ಅವನು ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ.

ಸಹಸ್ರ ಮೂರ್ಧಾನನಮನಂತ ಪಾದಂ
ಅನಂತಬಾಹುಂ ಶಶಿಸೂರ್ಯ ನೇತ್ರಂ ||
ತಮಕ್ಷರಂ ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರ ನಿಧ್ರಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಸ್ತೌಮ್ಯಮೃತಂ ಪರೇಶಂ ||

|| ೬ ||

ಅವನ ಪ್ರಭಾವ ಅನುಭಾವಗಳು ಹಿರಿದಾಗಿವೆ. ಅವನು ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ. ಅವನ ತಲೆಗಳು ಅನಂತ, ಕಾಲುಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ. ತೋಳುಗಳು ಅಪರಮಿತ. ರವಿ ಚಂದ್ರರೇ ಅವನ ಕಣ್ಣಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಾಶವೂ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾಲ್ಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಲಿಸುವ ನಾರಾಯಣ ನಾಮಕನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಾನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ತ್ರಿವೇದಗಮ್ಯಂ ತ್ರಿನವೈಕಮೂರ್ತಿಂ
ತ್ರಿಶುಕ್ಲಸಂಸ್ಥಂ ತ್ರಿಹುತಾಶಭೇದಂ ||
ತ್ರಿತತ್ವಲಕ್ಷ್ಯಂ ತ್ರಿಯುಗಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ
ನಮಾಮಿ ನಾರಾಯಣಮಪ್ರಮೇಯಂ ||

|| ೭ ||

ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ ಎಂಬ ಮೂರು ವೇದಗಳಿಂದ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆರಿಯಬಹುದು. ಅವನು ದ್ವಾದಶ ಮೂರ್ತಿ ಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ, ಅನಂತಾಸನ, ವೈಕುಂಠ ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್, ಚಿತ್, ಆನಂದರೂಪಗಳಿಂದ ಉಪಾಸ್ಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಕೃತೇ ಸಿತಂ ರಕ್ತತನುಂ ತಥಾಚ
ತ್ರೇತಾಯುಗೇ ಪೀತತನುಂ ಪುರಾಣಂ ||

ತಥಾ ಹರಿಂ ದ್ವಾಪರತಃ ಕಲೌಚ
ಕೃಷ್ಣೀಕೃತಾತ್ಮಾನ ಮಥೋ ನಮಾಮಿ ||

|| ೮ ||

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವರ್ಣನೂ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವರ್ಣನೂ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಪೀತವರ್ಣನೂ ಆದ ಆ ಹರಿಯು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆ ಭಗವಂತನು ಕೃತತ್ರಾತಾ ದ್ವಾಪರ ಎಂಬ ಯುಗತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಜಗದೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮೂರು ಲೋಕಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವನೇ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಅರಿಯಲು ಅಶಕ್ಯನಾದ ಇಂಥ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಸರ್ಜ ಯೋ ವಕ್ರತ ಏವ ವಿಪ್ರಾನ್
ಭುಜಾಂತರೇ ಕ್ಷತ್ರಮಥೋರು ಯುಗ್ಮೇ ||

ವಿಶಃ ಪದಾಗ್ರೇಷು ತಥೈವ ಶೂದ್ರಾನ್
ನಮಾಮಿ ತಂ ವಿಶ್ವತನುಂ ಪುರಾಣಂ ||

|| ೯ ||

ಮುಖದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ತೋಳುಗಳಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನೂ, ತೊಡೆಗಳಿಂದ ವೈಶ್ಯರನ್ನೂ, ಪಾದತುದಿಗಳಿಂದ ಶೂದ್ರರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಆ ಪುರಾಣ ಪುರುಷನಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರವಿರಲಿ.

ಪರಾತ್ಪರಂ ಪಾರಗತಂ ಪ್ರಮೇಯಂ
ಯುಧಾಂಪತಿ ಕಾರ್ಯತ ಏವ ಕೃಷ್ಣಂ ||

ಗದಾಸಿಚಮಾರ್ಯಮೃತೋತ್ಥಪಾಣಿಂ
ನಮಾಮಿ ನಾರಾಯಣಮಪ್ರಮೇಯಂ ||

|| ೧೦ ||

ಸಕಲ ಲೋಕ ವಿಲಕ್ಷಣನೂ ಪರಾತ್ಪರನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಹ ತಮನೂ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿ ಅವತಾರಗಳಿಂದ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವವನೂ, ಭಕ್ತರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಸೆಳೆದು ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಹೆಸರಾದವನೂ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವನೂ ಆದ ಅಪ್ರಮೇಯ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರ ಸೋತ್ರದಿಂದ ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದೆನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು. ತುಂಬಿದ ಮೋಡದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು”. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ‘ವರ ಕೇಳು’, ‘ವರ ಕೇಳು’, ಎಂದು ಭಗವಂತನು ನನಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ನಾನು ಅವನ ಸುಂದರವಾದ ಶ್ರೀಚರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನನಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆನು. ನನ್ನ ಈ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಆ ದೇವ ದೇವನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದನು.

“ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದು. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮಹಾಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟು. ನಾರ ಎಂದರೆ ನೀರು. ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನೀನು

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಅರ್ಘ್ಯಾತ್ ನಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ನಾರದ ಎಂದು ನಿನಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಸರಾಗುವುದು.” ಭಗವಂತನು ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಅನಂತರ ನಾನು ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ದಿವಸದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಸುರುವಾದಾಗ ಚತುರ್ಮುಖದ ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಾನೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದೆನು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ. ಇದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಕೃತ ಜನ್ಮದ ಕತೆ. ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿಯೇ ನಾನು ಇಂಥ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಂತೆ ನೀನಾದರೂ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತನಾಗಿ ಭಗವದ್ವ್ಯಾಸ ತತ್ಪರನಾಗು” ಎಂದು ನಾರದರೂ ಉಜ್ಜಯಿನೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಪಃಶ್ವರಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಭಗವದ್ವ್ಯಾಸದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಅಶ್ವಿಶಿರಸ ಮಹಾರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪

ಭೂದೇವಿ :- ನಾರಾಯಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ, ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮ. ಅವನೇ ದೇವ ದೇವೋತ್ತಮ. ಅವನೇ ಭಗವಂತ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ?

ವರಾಹ ಉವಾಚ :

ಮತ್ಸ್ಯಃ ಕೂರ್ಮೋ ವರಾಹಶ್ಚ ನರಸಿಂಹೋಽಥ ವಾಮನಃ

ರಾಮೋ ರಾಮಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ಬುದ್ಧಃ ಕಲ್ಕಿತಿ ತೇ ದಶ |

ಇತ್ಯೇತಾಃ ಕಥಿತಾಸ್ತಸ್ಯ ಮೂರ್ತಯೋ ಭೂತಧಾರಿಣಿ

ದರ್ಶನಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಮಿಚ್ಛುನಾಂ ಸೋಪಾನಾನಿ ಚ ಶೋಭನೇ ||

ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನರಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ ಎಂದು ನಾರಾಯಣನ ಹತ್ತು ಅವತಾರಗಳೂ ಅವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವರೂಪ ಭೂತಗಳಾದ ಭಗವನ್ ಮೂರ್ತಿಗಳು. ಬಿಂಬರೂಪಿಯಾದ ಆ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯಾ ಪರೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆ ಭಗವದ್ ರೂಪಗಳು ಉಪಾಸಕರಿಗೆ ಸೋಪನಗಳಂತೆ ಪರಮೋಪಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಭಗವಂತನ ಆ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನೂ ಅದರ ದಿವ್ಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ದೇವಾಧಿದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಸಾಕಲೈನ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಮತ್ತು ನೋಡಲಾರರು. ಅವರಿಗೆ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನರಸಿಂಹ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ಅವರ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಭಕ್ತರ ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ಭಗವಂತನ ರಾಜಸಮೂರ್ತಿ. ಶಿವನು ಅವನ ತಾಮಸ ಮೂರ್ತಿ. ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ನೆಲಿಸುವ ಪಾಲಿಸುವ ಎಲ್ಲ ದೈವೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಂದೊಂದು ವಿಭೂತಿ ರೂಪಗಳು ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳು ಭಗವಾನ್ ಮೂರ್ತಿಗಳೆಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಸಾಧಾರಣ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕವಾದ ಭಗವಂತನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿಧಾನವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇಂಥ ಭಗವಾನ್ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಎಂಟು ಇದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಧರಾದೇವಿಯೇ, ನೀನು ಮೊದಲನೆಯವಳು. ಎರಡನೆಯದು ಜಲಮೂರ್ತಿ, ಮೂರನೆಯದು ತೇಜೋ ಮೂರ್ತಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ವಾಯುಮೂರ್ತಿ, ಐದನೆಯದು ಆಕಾಶ ಮೂರ್ತಿ, ಆರನೆಯದು ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಮೂರ್ತಿ, ಏಳನೆಯದು ಸೂರ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಎಂಟನೆಯದು ಚಂದ್ರಮೂರ್ತಿ. ಈ ಎಂಟು ದೈವಿಕ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಸರಿನ ಭಗವತ್ ರೂಪಗಳು ಇದ್ದು ತತ್ತ್ವದ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ."

ನಾರದರ ಈ ದಿವ್ಯವಾದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಿಯವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಏಳು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ. ಪೂಜಿಸಿ, ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ದೃಢವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಟ್ಟವನಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಆ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಹೊಂದಿದನು. ಭೂದೇವಿ, ಹಿಂದೆ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಓರ್ವ ಮಹಾರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಆಲಿಸು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಶಿರಸ್ ಎಂಬ ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನು ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಅಶ್ವಮೇದ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಿದನು. ಯಜ್ಞವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಅವಭೃತ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿಕುಕೊಂಡಾಗ ಯೋಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿಯೂ ಮತ್ತು ಯೋಗಿವರೇಣ್ಯರಾದ ಜೈಗೀಷವ್ಯ ಮುನಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಮಹಾರಾಜನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಆ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದನು. ಅತ್ಯಾನಂದದಿಂದಿದ್ದ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಉಚ್ಚಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇತ್ತು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕುಶಲವಾದ ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ತಾವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಮಹದಾನಂದವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಶ್ವಶಿರ ಮಹಾರಾಜನು ಕೈಮುಗಿದು ಆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ಅಶ್ವಶಿರ :- ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರೇ, ತಮ್ಮಂಥ ಮಹನೀಯರು ದಯಮಾಡಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮಂಥ ಪಾಮರರ ಸಂಶಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾವು ಆರಾಧಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡಿರಿ. ರಾಜನ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನುಡಿದರು -

“ರಾಜನೇ, ನೀನಾವ ಬೇರೆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಿನ್ನ ಗುರು ಎಂದು ಹೇಳುವೆ ? ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರುವ ನಾವೇ ನರನಾರಾಯಣರು.” ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ವಶಿರ ಅರಸನಿಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅವನು ಕೌತುಕದಿಂದ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ನುಡಿದ -

“ಮಹನೀಯರೇ, ತಾವಿಬ್ಬರೂ ದೊಡ್ಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಮಾಲಿನ್ಯದ ಕಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆದ ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ನೀವು ನಾವೇ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಹೇಗೆ ನುಡಿದಿರಿ ? ನಾರಾಯಣ ಎಂದರೆ ಏನು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ ! ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ತೋಳು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮಗಳು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವನು ಪೀತಾಂಬರವನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವನು. ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಯಾರು ಸಮಾನರಾಗ ಬಲ್ಲರು”. ಅರಸನ ಈ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಕ್ಕರು. ಮತ್ತು ‘ರಾಜನ್ ನೋಡು ಆ ನಿನ್ನ ನಾರಾಯಣನನ್ನು’ ಎಂದು ಒಡ ನುಡಿದರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಪಸ್ವಿಗಳು ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕಪಿಲ ಮುನಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣುವಾಗಿ ಚತುರ್ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹರಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆದನು. ಜೈಗೀಷವ್ಯನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಗರುಡನಾಗಿ ಹರಿಯಾದ ಕಪಿಲನನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತನು. ಹೀಗೆ ಗರುಡಾರೂಢನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ವಶಿರ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಾಘಾತದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಅಶ್ವಶಿರ ಮಹಾರಾಜನು ಮಾತ್ರ ಬೆದರದೆ ಬೆಚ್ಚದೆ. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕೊರಳೆತ್ತಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳಿದನು.

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರೇ, ಶಾಂತರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಷ್ಣುವು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆ ವಿಷ್ಣು ಭಗವಾನನ ಹೊಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಲದ ಬಳ್ಳಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾವರೆ ಹೂ ಅರಳಿದೆ. ಆ ತಾವರೆಯ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನೇ ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿಷ್ಣು. ಅವನೇ ನನ್ನ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ನಾರಾಯಣ. ನೀವು ಅಂತಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ನೀವು ಆ ನಾರಾಯಣನಲ್ಲ”. ರಾಜನ ಆ ನಿರ್ಧಾರದ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮುನಿ ಪುಂಗವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಕಪಿಲ ಮುನಿಯು ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭನು ಅದನು. ಅವನ ನಾಭಿ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಜೈಗೀಷವ್ಯ ಮುನಿಯು ಮಿಂಚಿದನು. ಅವನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನನಾದ ರುದ್ರನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಳೆ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶೋಭಿಸಿದನು. ಕೆಂಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಆ ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನೂ ಅವನ ಹೊಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಕಾಲಾಗ್ನಿಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅಶ್ವಶಿರ ಮಹಾರಾಜನು ಇಂತು ನುಡಿದನು.

“ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ಚರ್ಮಚಕ್ಷುಸ್ಸಿಗೆ ಗೋಚರನಾಗುವವನಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಯೋಗಿಗಳ

ಮಾಯೆಯ ಮಹಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. " ಅರಸನ ಈ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಅರಮನೆ ಆಸ್ಥಾನಗಳ ತುಂಬ ತಗಣಿಗಳು ಹರಿದಾಡಿದವು. ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಾರಾಡಿದವು, ಹೇನುಗಳು ಸೂರಾಡಿದವು, ತುಂಬಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ತುಂಬಿದವು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದವು, ಹಾವುಗಳು ಪೂತ್ಕರಿಸಿದವು, ಕುದುರೆ, ಆನೆ, ಅಕಳಗಳೂ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ನರಿ, ನಾಯಿಗಳೂ, ಅರಮನೆಯ ತುಂಬ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ರಾಶಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿಬಂದ ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಅಶ್ವಶಿರರಾಜನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಆ ಕಪಿಲ ಜೈಗೀಷವ್ಯರನ್ನು " ಪೂಜ್ಯರೆ, ಇದು ಏನು ? " ಎಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುನಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

"ರಾಜನ್ ! ವಿಷ್ಣುವಿನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ! ಅವನನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಹೇಗೆ ? ಒಬ್ಬಂಟಿನಾದ ಅವನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ವಾಸಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ಮುಂತಾದ ನಿನ್ನ ಸಂದೇಹ ಗರ್ಭಿತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಆ ನಾರಾಯಣನು ನಿನ್ನ ಸಂಶಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿರ್ದಶನದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಈ ಕಪಿಲ ರೂಪದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಲು ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ ನಾನು (ಕಪಿಲದೇವ) ಆ ನಾರಾಯಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಂಶ ಭೂತನೇ ಸರಿ. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿ, ಮತ್ತೂ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಯಥಾರ್ಥ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿನಗೆ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಯ ತುಂಬ ಹರಿದು ಹಾರಾಡುವ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ನೆಲಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಳುತ್ತವೆ. ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸೇವೆಯೇ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿ ಮಯನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಪೂಜೆ, ಸೇವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರ ಮಠ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ನಿಜವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಶರೀರಸ್ಥನಾದ ಭಗವಂತನ ಪೂಜೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣಿ ಸೇವೆ, ಪರೋಪಕಾರಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಇರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಆ ಭಗವಂತನ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಕಾಣಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಹಾಗೂ ಈ ಜೈಗೀಷವ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ನಿನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೇವಕರ ಮತ್ತು ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಕಾಣಿಸಿದ ಗರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರ, ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಿಷ್ಣು ಮಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆ ದೇವನಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಜೀವವೇ ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಅನನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ನೀನು ಸೇವಿಸು. ಇಂತಹ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಧೂಪ, ದೀಪ,

ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಿರಂತರ ಧ್ಯಾನೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಭಗವತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಆಗುತ್ತದೆ.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫

ಅಶ್ವತಿರ ಮಹಾರಾಜ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಾವು ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂತಯವು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಮೋಕ್ಷವು ಕರ್ಮಯೋಗಿಗೇ ದೊರಕುವುದೋ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ ಯೋಗಿಗೇ ದೊರಕುವುದೋ ? ಅರಸನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಪಿಲ ಮುನಿಯು ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು.

“ಮಹಾರಾಜ, ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಾಕ್ಷುಷಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ವಂಶವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ವಸು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಮಹಾರಾಜನು ಇದ್ದನು. ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರತೀಕದಂತಿದ್ದ ಅವನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಒಂದು ದಿನ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರರಥ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರನ ಭಟ್ಟಿಯು ಅವನಿಗೆ ಆಯಿತು. ಚೈತ್ರರಥವನು ವಸುರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಸತ್ಯಲೋಕದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ದೇವತೆಗಳ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಸುರಾಜನು ನೇರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದೆ ಬಾಗಿಲದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತನು. ಬ್ರಹ್ಮಮಂದಿರದ ಹೊರಬಾಗಿಲದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ವಸು ದೊರೆಯು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯಾದ ರೈಭ್ಯಮುನಿಯು ಆಗಮಿಸಿದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತನಾದ ವಸುಭೂಪನು ಸಂತಸದಿಂದ ಮಣಿದು ಆದರೋಪಚಾರಮಾಡಿ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಪೂಜ್ಯರೇ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಿ ! ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈಭ್ಯಮುನಿಯು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು

“ರಾಜನ್, ನಾನು ಬೇರೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆನು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ”. ರೈಭ್ಯಮುನಿಯು ಹೀಗೆ ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಭವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದೇವಸಭೆಯು ಮುಗಿಯಿತು. ಸಭಿಕರಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಆಗ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ದೇವ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಗುರುಗಳೂ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು

ಕಾಣಲಿಕ್ಕಾಗದ ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ದೇವ ಸಭೆಯು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ರೈಭ್ಯಮುನಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತುಕತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಸುರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಭೇಟಿಯಾಯಿತು.

ಮೂವರೂ ಕೂಡಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅನಂತರ ರೈಭ್ಯ ಋಷಿ, ವಸುರಾಜ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಮೂವರೂ ಕುಳಿತು ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿದರು. ಆಗ ಆ ಸುರಗುರುವು ರೈಭ್ಯಮುನಿಗೆ “ಮುನಿಪುಂಗವಾ, ವೇದವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದ ನಿನಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕು ? ” ಹೇಳು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಆಗ ರೈಭ್ಯಋಷಿಯು ಆ ದೇವ ಗುರುವಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದನು. “ಗುರುದೇವ ಮೋಕ್ಷವು ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದ ಹೊಂದಲ್ಪಡುವುದೋ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೊಂದಲ್ಪಡುವುದೋ ? ಇದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುರಾಚಾರ್ಯರು ಇಂತು ನುಡಿದರು ”. ಮನುಷ್ಯನು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗಲಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿದನೆಲ್ಲ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆಮಾಡಿದರೆ ಆಕರ್ಮಲೇಪವು ಅವನಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಬೇಡನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ರಿವಂಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಜನಿಸಿದನು. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವತಾ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ವೇದಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ನಿರಂತರ ತಪೋನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನವೂ ಅವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಸ್ನಾನ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೂರುಹೊತ್ತು ಅವನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಹೋಮಹವನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಸಂಯಮನ. ಒಂದು ದಿನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭಾಗೀರಥಿಯ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಧರ್ಮಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತಟಾಕದ ವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಗರೆಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಡು ವಿಶ್ರಮಿಸಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಓರ್ವ ಧೂರ್ತನಾದ ಬೇಡನು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಮತ್ತೂ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿದ ಆವರಳಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ಆನಿಷ್ಠುರಕ ಎಂಬ ಬೇಡನು ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಲಗಿದ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡ ಬಂದ ಬೇಡನನ್ನು ಸಂಯಮನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ “ಅಯ್ಯಾ, ವೃಥಾವಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಿಷ್ಠುಕ ಬೇಡನು ಹೀಗೆ ನಗುತ್ತ ನುಡಿದನು.

“ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ” ನಾನು ನಾನಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಚಿಗರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಂತು ಆಟವಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಮಾಯೆಮಂತ್ರಗಳಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇವನೂ ಇಲ್ಲ. ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಎಂದೂ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನ ಕೂಡದು.

ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರೆಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಹಂ ಬುದ್ಧಿಯು ಸರಿಯಲ್ಲ” ಬೇಡನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಸಂಯಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

“ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಯುಕ್ತಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿದರ್ಶನವುಂಟೇ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಅರಿತ ಆ ವ್ಯಾಧನು ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಒಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಆ ಸಂಯಮನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಒಳೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿಯೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೂಡನ್ನು ಬೆಂಕಿಕೊಟ್ಟು, ‘ ನೀನು ಉರಿಮಾಡು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದರಂತೆ ಸಂಯಮನು ಒಲೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಸೌದಯ ಸೂಡಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಯಿಂದಲೂ ಊದಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಉರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಒಲೆಯ ಎಲ್ಲ ತೂತುಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಹೊರಬರತೊಡಗಿದವು. ಸಾವಿರಾರು ಜ್ವಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉರಿ ನಾಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸತೊಡಗಿದವು. ಒಂದೇ ತಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಯ ಸಹಸ್ರಾರು ಜ್ವಾಲೆಗಳು ಒಲೆಯ ರಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಚಾಚಿ ಹಾರಿ, ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಬೇಡನು ಆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಒಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಿರಿದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನುಡಿದನು.

“ಮುನಿಪುಂಗವ, ಈ ಒಂದು ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನೀನು ಹಿಡಿದುಕೊ. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅರಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅನಂತರ ಆ ಬೇಡನು ಒಂದು ಕೊಡದ ತುಂಬ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಆ ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಸುರುವಿದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಬೆಂಕಿಯೆಲ್ಲವೂ ಆರಿ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ಬೇಡನು ಆ ತಪಸ್ವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನುಡಿದನು.

“ಪೂಜ್ಯರೇ, ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜ್ವಲಿಸುವ ಕೊಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿರಿ, ಮಾಂಸವನ್ನು ತಂದು ಆ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಸಂಯಮನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಈ ಬೇಡನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಒಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಬೆಂಕಿಯೆಲ್ಲವೂ ತಣ್ಣಗಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಲೆಯ ತೂತುಗಳಿಂದ ತೂರಿ ಬರುವ ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆರಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಿಷ್ಕುರಕನು ಮತ್ತೆ ನುಡಿದನು.

“ಈ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯು ಹೊತ್ತಿ ಅನೇಕ ಜ್ವಾಲೆಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿತು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ಹೊತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಅಗ್ನಿಜಿಹ್ವೆಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವು. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ಶಾಂತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಜ್ವಾಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದವು. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳು ವಿಕಾಸ, ವಿಲಾಸ, ವೃದ್ಧಿ, ಹ್ರಾಸಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಅವನು ಇಚ್ಛೆ ಪಟ್ಟಾಗ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು

ಅನಂತಮುಖವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿ ಹಮ್ಮಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಉಪರತನಾದಾಗ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನೂ ಒಂದು ಧರ್ಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಾನು ಮಾಡುವ ವಿಹಿತ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಂದೂ ದುಃಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ”.

ಬೇಡನು ಹೀಗೆ ನುಡಿಯಲು ಆಕಾಶದಿಂದ ಅವನ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅನೇಕ ವಿಮಾನಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವು. ವಿವಿಧ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಆ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮನ ಬಂದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆ ಎಲ್ಲ ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕೂರಕ ಬೇಡನು ಕಾಮರೂಪಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಸಂಯಮನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಯೋಗ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ನಿಷ್ಕೂರಕ ಬೇಡನು ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಎಲ್ಲ ದೇವವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಕುಳಿತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ನಿಜವಾದ ಭಗವದ್‌ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮೋಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಜೀವರಾಶಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ರೂಪಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದ್ವೈತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ಅವನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೈಭ್ಯಖುಷಿ ಮತ್ತು ವಸುರಾಜರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಕತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಂಶಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಗುರುವಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಆದುದರಿಂದ ರಾಜನ್, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ದೇಹಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೂಲಕಾರಣನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅನೇಕ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆ ಭಗವಂತನು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಹಬ್ಬಿದೆ. ಅವನು ಬಯಸಿದಾಗ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಉಪಸಂಹೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ವಿಶ್ವಮಯನೆಂದೂ ವಿಶ್ವವಾಪಕನೆಂದೂ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ಮೂಲಕಾರಣನೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಪೂಜಿಸಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅವನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಕಪಿಲ ದೇವನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಶ್ವಶಿರ ಮರಾಹಾಜನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಸ್ಥೂಲಶಿರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತನ್ನ ಹಿರಿಯಮಗನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಗೈದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಅವನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಯಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿದನು.

ನಮಾಮಿ ನಿತ್ಯಂ ತ್ರಿದಶಾಧಿಪಸ್ಯ
ಭವಸ್ಯ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಹುತಾಶನಸ್ಯ ॥

ಸೋಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ ಮರುತಾಮನೇಕ
ರೂಪಂ ಹರಿಂ ಯಜ್ಞತನುಂ ನಮಸ್ಯೆ ||

ಇಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಸೋಮ, ಶಿವ, ವಾಯು, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತದ್ ರೂಪಗಳಿಂದ ನಿಂತು ಜಗದ್ರಕ್ಷಣ ರೂಪವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಶ್ರೀ ಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವನು ಚತುರ್ಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವನೋ, ವಿಷ್ಣು ರೂಪದಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೊದ್ದು, ಶಿವರೂಪದಿಂದ ಸಂಹರಿಸುವನೋ ಇಂಥ ಯಜ್ಞಮೂರ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಶ್ವಶಿರರಾಜನ ಎದುರು ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯಂತಹ ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸು ಉಂಟಾಯಿತು. ಮಹಾರಾಜನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ತೇಜಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಯಜ್ಞ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಗೋತ್ರ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬

ಭೂದೇವಿ:- “ಭಗವನ್, ವಸು ಮತ್ತು ರೈಭ್ಯರಿಗೆ ಬಂದ ಸಂಶಯವು ತಾನಾಗಿ ದೂರವಾಯಿತು. ಸರ್ವವೂ ಭಗವದಧೀನ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೋಚಿತವಾದ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದಲೇ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವುದು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ನೀನು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಆ ರೈಭ್ಯ ಮತ್ತು ವಸುರಾಜರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು”. ಭೂದೇವಿಯ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ವರಾಹ ಭಗವಂತನು ಇಂತು ನುಡಿದನು-

“ವಸುರಾಜನು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದನು. ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ವಿಪುಲವಾಗಿ ದಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನು. ‘ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಆ ವಾಸುದೇವ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಭಗವಂತನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ’ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಕಾಂಡದಿಂದ ಆ ಹರಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಅವನಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವು ಉದಿಸಿತು. ತನ್ನ ಮಗನಾದ ವಿವಸ್ವಂತನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಉಳಿದ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಆ ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಪೋವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಆ ವಸುರಾಜನು ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸಿದನು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಜಪದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿದನು.

ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರ

ನಮಸ್ತೇ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ಮಧುಸೂದನ
ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ವಲೋಕೇಶ ನಮಸ್ತೇ ತಿಗ್ಮಚಕ್ರಿಣೇ ||

ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ದೇವಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಜಿಷ್ಣುಂ ಸತಾತನಂ
ನೀಲಮೇಘ ಪ್ರತೀಕಾಶಂ ನಮಸ್ತೇ ಚಕ್ರಪಾಣಿನಂ ||

ಆದಿದೇವಂ ಮಹಾದೇವಂ ವೇದವೇದಾಂಗ ಪಾರಗಂ
ಗಂಭೀರಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ನಮಸ್ತೇ ವಾರಿಜೇಕ್ಷಣಂ |
ಸಹಸ್ರ ಶೀರ್ಷಿಣಂ ದೇವಂ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಂ ಮಹಾಭುಜಂ ||

ಜಗತ್ ಸಂವ್ಯಾಪ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಂ ನಮಸ್ತೇ ಪರಮೇಶ್ವರಂ
ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಂ ಮಹಾ ಬಾಹುಂ ವರದಂ ಸರ್ವತೇಜಸಾಂ
ನಮಾಮಿ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಂ ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯಾತ್ಮಕಂ ವಿಭುಮ್ ||

ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನ ದೇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಮಧುನಾಮಕ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನಿಗೆ ವಂದನೆ. ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಪ್ರಭುವೇ, ನಿನಗೆ ಪ್ರಣಾಮ. ಹರಿತವಾದ ಚಕ್ರಧರಿಸಿದ ದೇವ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಮಿಸುವೆ. ಶರಣು ಬಂದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ, ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತನಾದ, ಜಯಶೀಲನಾದ, ನೀಲಮೇಘದಂತೆ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ಚಕ್ರಪಾಣಿಗೆ ನಮನಗೈಯುವೆ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಆದಿಭೂತನೂ ವೇದವೇದಾಂಗ ವೇದಾಂತ ವೇದ್ಯನೂ ಆದ ಆ ಕಮಲಾಕ್ಷ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಂದಿಸುವೆ. ಯಾವ ದೇವತೆಯೂ ಅವನನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಅರಿಯರು. ಅವನು ಭಗವಂತ. ಅನಂತ ಕೈಕಾಲು ತಲೆತೋಳುಗಳುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ನಿಂತ ಆ ಪ್ರಭು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ಗತನೂ, ಮಹಾ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ, ವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನೂ, ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರದಾಯಕನೂ, ಸರ್ವ ನಿಯಾಮಕನೂ, ಚತುರ್ಭುಜನೂ ಆದ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ವಸುರಾಜನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಅವನ ಮೈಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ, ಕೆಂಪುಗಣ್ಣಿನ, ಕುಳ್ಳದೇಹದ, ಸುಟ್ಟ ಕರಕಾದಂತೆ ಕಾಣುವ ಭಯಂಕರ ಆಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಹಾರಾಜನ ಎದುರು ಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು “ರಾಜನ್ ಏನು ಅಪ್ಪಣೆ” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದನು.

ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ವಸುರಾಜನು “ಎಲೋ ಬೇಡನೇ, ನೀನು ಯಾರು ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದೆ ? ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ಏನು ಕೆಲಸ ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಕುಳ್ಳಕಾಯದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಕಿರಾತನು ಉತ್ತರಿಸಿದನು

“ರಾಜನ್, ಹಿಂದೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನಸ್ಥಾನದ ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದೆ. ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನಾದ ನೀನು ಅನೇಕ ಅಶ್ವಾರೂಢರಾದ ಸೈನಿಕರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಒಮ್ಮೆ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ರೂರ

ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ ಅದೇ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಗರೆಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಯದೆ ಎರಡು ದೊಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಬೀಸಿ ಹೊಡೆದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರಳಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಮೃಗವೇಷಧಾರಿಯಾದ ಆ ಋಷಿಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದನು. ಆಗ ನೀನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಾನು ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಹೊಡೆದ ಆ ಚಿಗರೆಯು ಹತಪತಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ನೀನು ಅದರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಮೃಗವಾಗದೆ ಮುನಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಪ್ರಸ್ರವಣ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೋಡಿ ಇಟ್ಟು ಹರಿದ ಋಷಿರಕ್ತವನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ಕಂಗೆಟ್ಟು. ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದೆ. ಕಂಡವರ ಎದುರಿಗೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಭೀತಿಯಿಂದ ಹೆದರಿ ಹೌಹಾರಿದ ನೀನು ಏನಾದರೂ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮುನಿ ಮಾರಣದ ಮಹಾಪಾತಕದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪಾಪಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಬಲ್ಲವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣರನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೈದು ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಉಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಶುಭದಿನದಂದು ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ದೇವರು ಸುಪ್ರೀತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದಾನವಿತ್ತೆ. ಅದೇ ದಿನ ನಿನಗೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಸುರುವಾಗಿ ಆ ಬೇನೆಯಿಂದಲೇ ನೀನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಿನ್ನ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೆ ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯ ಹೆಸರು ನಾರಾಯಣಿ ಎಂದಿದ್ದಿತು. ಭಯಂಕರವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತದಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳು ಕಂಠಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನೀನು ಪತ್ನಿಯ ಮೋಹದಿಂದ ಅವಳನ್ನು 'ನಾರಾಯಣಿ' ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕರೆದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮರಣಾನಂತರ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದವರೆಗೆ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ದೊರಕಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪವು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ತೊಲಗಿ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನೀನು ಜನಸ್ಥಾನದ ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬಡಿಗೆ ಬೀಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಬಂದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾತಕವೇ ನಾನು. ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾರಾಯಣನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸುದೈವದಿಂದ ನೀನು ವೈಕುಂಠ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮೈಗೆ ತಗಲಿಕೊಂಡೇ ಇದ್ದೆ. ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ದೂತರು ನನ್ನನ್ನು ವನಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದರು. ಆದರೂ ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಿಂದ ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೀನು ವೈಕುಂಠ ಲೋಕದಿಂದ ಹೊರಬರುವುದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ರೋಮಕೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಒಂದು ಹಗಲು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಈಗ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನೀನು ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಸುಮನಸ ಮಹಾರಾಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂದಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವಿತುಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನೀನು ಈವರೆಗೆ

ಅನೇಕಾನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನೂ, ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ತೊಲಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ದಾನದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಇತ್ತರೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವು ವಿಷ್ಣು ಪ್ರೀತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೂ ಆ ಯಜ್ಞದ ಆದಿ, ಅಂತ್ಯ, ಮಧ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿರಂತರ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮಸ್ಮರಣವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ರೋಮಕೂಪದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಿಂದ ಇರುವ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪಾತಕವಾದ ನನಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವೇ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ವಿಷ್ಣು ಸ್ಮರಣ ವರ್ಜಿತವಾದ ನಿನ್ನ ಯಾವ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮದಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಷತಿ ಒದಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀನು ನಿಷ್ಕಾಮ ವ್ರತದಿಂದ ಕೇವಲ ವಿಷ್ಣು ಪ್ರೀತಿ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಠಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇನ್ನು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಹೊರಡಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ರೋಮ ರೋಮಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾತಕವು ಈಗ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದು ನನ್ನ ಈ ವ್ಯಾಧಿ ರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ಎದುರು ನಿಂತಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಧಿನೇ ನಾನು. ನೀನು ಮಾಡಿದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಈ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ನನ್ನ ಪಾಪ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸ್ತೋತ್ರ ಶ್ರವಣದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನಾನು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜನು ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನುಡಿದನು. “ ಬೇಡನೆ, ನೀನು ನನ್ನ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ‘ಧರ್ಮವ್ಯಾಧಿ’ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗುವೆ ಮತ್ತು ಯಾರು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಈ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವರೋ ಮತ್ತು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಪುಷ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು, ಫಲವು ದೊರಕುವುದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ದೇವ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿ ಆ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದಿವ್ಯ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

ವರಾಹ ಮಹಾ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನದಿಂದ ಪಾಪಿಗಳ ಉದ್ಧಾರ **ಅಧ್ಯಾಯ - ೭**

ಧರಣೀದೇವಿ :- “ವಸುಮಹಾರಾಜನು ಭಗವತ್ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಸುದ್ಧಿ ಕೇಳಿ, ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯು ಏನು ಮಾಡಿದ” ಎಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಯಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ವರಾಹ :- ವಸು ನೃಪಾಲನ ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ತಪೋಧನನಾದ ಅವನು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪಿತೃ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಪಿಂಡದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ಅದೇ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದುಶ್ಚರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ರೈಭ್ಯನು ಘೋರವಾದ ತಪೋನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಗೈಯುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿಮಾನದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮಹಾ ಯೋಗಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತನಾದನು. ಅವರ ಮೈ ಕಾಂತಿಯು ಸೂರ್ಯದೀಪ್ತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಆಕಾರವು ಅಣುಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದಿತು. ಮಿಂಚುವ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಏನುಗುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜೋಭಾಸುರನಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆ ಪರಮಾಣು ಪರಿಮಾಣದ ಯೋಗಿಯು ರೈಭ್ಯನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು “ವ್ರತನಿಷ್ಠನಾದ ರೈಭ್ಯನೇ ! ನೀನೀಗ ಯಾವ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆ ಅಣುಯೋಗಿಯ ದಿವ್ಯಹೇದೀಪ್ತಿಯು ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲದಂತಿರುವ ಅವನ ವಿಮಾನದ ಕಾಂತಿಯು ವಿಷ್ಣು ಲೋಕದವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಆಗ ಆ ಮಹಾಯೋಗಿಯು ನುಡಿದನು -

“ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಗ. ರುದ್ರದೇವನ ತಮ್ಮ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸನತ್ಕುಮಾರ. ನಾನಿರುವುದು ಜನೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ. ನೀನು ಮಾಡುವ ಈ ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿಪ್ರೀತಿಯುಕ್ತನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ವತ್ಸ, ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ವಂಶವರ್ಧಕ ನಾದ ನೀನು ಈ ಘೋರ ತಪೋ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಧನ್ಯನಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯ-ಧನ್ಯ”. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾದ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯು ಬಾಗಿ ನುಡಿದನು. “ಯೋಗಿವರ್ಯ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವಿರಲಿ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯೋಗಿಸಿಂಹ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನೇ ಧನ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವಿ. ಅದೇನು ಕಾರಣ ? ಹೇಳು”. ಆ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಚಿತ್ತನಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಸಂಪನ್ನನಾದ ನೀನು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಂತ್ರಪಾರಾಯಣವನ್ನು ಮಾಡಿ, ವ್ರತಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಜಪವನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ಹೋಮ ಹವನ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ವಪಿತೃ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣು ಪಾದದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿರುವೆ. ಆದುದರಿಂದ ‘ನೀನು ಧನ್ಯ’ ಎಂದು ನಾನು ನುಡಿದದ್ದು ಯಥಾರ್ಥವೇ ಆಗಿರುತ್ತೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ” ಕೇಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಎಂಬ ಅರಸನು ವಿಶಾಲಾ ಎಂಬ

ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದನು. ಅವನು ಧೀರನೂ, ಧನ್ಯನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಂತಾನವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಸಂತಾನ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ವಿಪ್ರವರ್ಯರು ಮಹಾ ಸತ್ವಶಾಲಿಗಳಾದುದರಿಂದ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಅಲೋಚಿಸಿ ಇಂತು ಆದೇಶವಿತ್ತರು -

“ರಾಜನೇ! ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತಾನವಾಗಬೇಕಿದ್ದರೆ ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಅನ್ನದಾನಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸು. ಅದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಿನಗೆ ಓರ್ವ ಗಂಡು ಮಗನು ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸಕಲ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅಧಿರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಅವನು ಕೊಡುಗೈದೊರೆ ಎಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಭಾರಿ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ”. ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಶಾಲಾನಗರಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ವಿಶಾಲರಾಜನು ಸಂತೋಷಭರಿತನಾದನು. ಅವನು ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಗಯಾಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಪಿತೃತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಘಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಆ ವಿಶಾಲರಾಜನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದವನು. ಮಗದೊಬ್ಬನು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದವನು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಕಂಡು ಕುತೂಹಲಭರಿತನಾದ ವಿಶಾಲರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು “ಮಹನೀಯರೇ, ನೀವು ಯಾರು? ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಹೇಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರನಾದ ಒಬ್ಬನು ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟನು-

“ಮಗನೇ, ನಾವು ಮೂವರಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ನಾನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಕುಲ, ಶೀಲ, ಸ್ವಭಾವ, ಕೃತಿ, ನಾಮ, ಧಾಮ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ನೀನು ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇರುವೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಹಿರಿ ಮನುಷ್ಯನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರು ಅಧೀಶ್ವರ. ಇವನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಮೂರನೇಯವನಾದ ಕಪ್ಪು ಮೈ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನ ತಂದೆ, ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಹೆಸರು ಕೃಷ್ಣ, ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಅವನ ಸ್ವಭಾವ, ಅವನ ಶೀಲವೂ, ಅವನ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಅಷ್ಟೆ ಕಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಅವನು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಮಾಡಬಾರದ ಅಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನನ್ನ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಂದಿರು ಇಬ್ಬರೂ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವೀಚಿ ಎಂಬ ಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಬೆಂದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಮಾತ್ರ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಸದಾಚಾರ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವೇಂದ್ರನ ಸಿಂಹಾಸನದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ

ದುರ್ಲಭವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆನು. ಸತ್ಪುತ್ರನೇ! ಮಂತ್ರವಿದ್ಯಾ ವಿಶಾರದನಾದ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನರಕದ ನೊರಚಾಗಿ ನೆರಳಿ ನವಯುತ್ಥಲಿರುವ ಈ ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ನಿನ್ನ ಈ ಗಯಾ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನದಿಂದ ನಾವು ಮೂವರೂ ಒಂದುಗೂಡಿದಂತಾಯಿತು. ತಂದೆ, ತಾತ, ಮುತ್ತಾರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಜಲಾಂಜಲಿಯ ತೀರ್ಥೋದಕದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಿತ, ಪಿತಾಮಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಿತಾಮಹರಾದ ನಾವು ಮೂವರು ಹಿಗ್ಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪಿತೃ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ತರ್ಪಣದಿಂದ ನಾನಂತೂ ಪಿತೃಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಮಹಾಪಾತಕಿಗಳೂ ನರಕಯೋಗ್ಯರೂ ಆದ ಈ ನಿನ್ನ ತಾತ ಮುತ್ತಾತರೂ ಕೂಡ ಉದ್ಧೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ರೂಪವೇ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸ್ವಭಾವವೂ ಪರಿವರ್ತನಗೊಂಡಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಈ ತೀರ್ಥೋದಕದ ಮಹಿಮೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗೈದವನ ಮಗನು ಈ ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಪಿಂಡವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವನ ತಂದೆಯ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾತಂದಿರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಯಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾವು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೂವರೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ “ರೈಭ್ಯಮುನಿಯೇ! ನೀನು ಧನ್ಯ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗುವುದು, ಒಂದು ಸಲ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನೀನಂತೂ ನಿರಂತರವೂ ಈ ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪಿಂಡ ಪ್ರದಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುವೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ, ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಿ! ಗದಾಪಾಣಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನು ಈ ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ತೀರ್ಥವು ಮಹಾ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಯೋಗೀಶ್ವರರಾದ ಸನತ್ಕುಮಾರರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೃಶ್ಯರಾದರು. ಅನಂತರ ರೈಭ್ಯ ಋಷಿಯು ಗಯಾಗದಾಧರನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು.

ಗದಾಧರಂ ವಿಬುಧ ಜನೈರಭಿಷ್ಠತಂ

ದೃತಕ್ಷಮಂ ಕ್ಷುಧಿತ ಜನಾರ್ತಿನಾಶನಂ ||

ಶಿವಂ ವಿಶಾಲಾಸುರಸೈನ್ಯ ಮರ್ದನಂ

ನಮಾಮ್ಯಹಂ ಹೃತಸಕಲಾಶುಭಂ ಸ್ಮೃತೌ ||

ಸ್ಮರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ, ವಿಶಾಲವಾದ ದೈತ್ಯ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮರ್ದಿಸುವ, ಹಸಿದ ಜನರ ಕಸಿವಿಸಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವ, ಬಲ್ಲವರು

ಬಣ್ಣಿಸುವ ಕ್ಷಮಾ ಗುಣಕ್ಕೆ ಆಸರೆಯಾದ, ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯಾದ, ಗಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲಿಸಿದ ಗದಾಧರ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯು ಮಾಡಿದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣನೆಯ ಮಂತ್ರ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಪರಮ ಪ್ರೀತನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಅವನು ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿದ್ದನು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಗರುಡನನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶದ ಅಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮೇಘದಂತೆ ಧೀರ ಗಂಭೀರವಾದ ದನಿಯಿಂದ ನುಡಿದನು.

“ಭಕ್ತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯೇ ! ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣನೆಯಿಂದಲೂ ನಾನು ಸಂತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಬೇಡು, ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವೆನು”. ಆಗ ರೈಭ್ಯನು ಕೃತಾಂಜಲಿ ಪುಟನಾಗಿ “ಭಗವನ್, ಸನಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ವಾಸಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನೆದುರು ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾದ ಜನಾರ್ದನನು “ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಇತ್ತ ರೈಭ್ಯ ಮುನಿಯಾದರೂ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರು ವಾಸಿಸಿದ್ದ ದಿವ್ಯಲೋಕವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದದು

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಕಥೆ, ಅತ್ತೆಯ ಕಾಟ, ಮುನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಡೆದಾಟ **ಅಧ್ಯಾಯ - ೮**

ವಸುರಾಜನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಟ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧ ಎಂಬ ಆ ಬೇಡನು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಹಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾಳಿದನು. ಅವನು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉದರ ನಿರ್ವಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ ಒಂದು ಮೃಗವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದು ತಂದು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಸೇವಕರನ್ನೂ, ಕುಟುಂಬದವರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾದ ಅವನು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಪುಣ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿತ್ಯವೂ ಅಗ್ನಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಜೀವಧಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮಾತ್ರ ಅವನು ಕ್ರೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಬೇರೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಸುಖವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೆ ನಡತೆಯಿಂದ ಜೀವನ ಯಾಪನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಿಗೆ ಅರ್ಜುನಕ ಎಂಬ ತಪಸ್ವಿಯಾದ ಮಗನು ಜನಿಸಿದನು. ಅವನೂ ಕೂಡ ತಂದೆಯಂತೆ ಮಹಾ ಧಾರ್ಮಿಕನಾಗಿದ್ದನು. ಮುನಿಯಂತೆ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಿಗೆ ಅರ್ಜುನಿಕ ಎಂಬ ಕನ್ಯಾ ರತ್ನವು ಹುಟ್ಟಿತು.

ಅವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯವು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು “ಈ ಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ? ಇವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರನು ಯಾರು ?” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಚಿಂತಿಸತೊಡಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಆಲೋಚನೆಗೈಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಮತಂಗಖುಷಿಯ ಮಗನಾದ ಸುಪ್ರಸನ್ನನೆಂಬ ಹುಡುಗನು ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರನಾಗಬಹುದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋಚಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಮತಂಗ ಖುಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ “ಪೂಜ್ಯರೇ, ನನ್ನ ಮಗಳಾದ ಅರ್ಜುನಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗನಾದ ಪ್ರಸನ್ನನಿಗೆ ಮಡದಿ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಹಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಮತಂಗಖುಷಿಗಳು ಆನಂದದಿಂದ “ಧರ್ಮವ್ಯಾಧ, ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಂಗತನಾದ ಈ ನನ್ನ ಮಗ ಪ್ರಸನ್ನನು ನಿನ್ನ ಕನ್ಯೆಯಾದ ಅರ್ಜುನಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪತ್ನಿಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಪಸ್ವಿಯಾದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ತಾಪಸೋತ್ತಮರಾದ ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳ ಜಾಣ ಮಗನಾದ ಪ್ರಸನ್ನನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಪಕ್ಷ ದವರೂ ಪ್ರೀತ ಪ್ರಸನ್ನರಾದರು. ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದನು. ವ್ಯಾಧ ಕುಮಾರಿಯಾದ ಅರ್ಜುನಿಯು ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿರ ಹಾಗೂ ಪತಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಅತ್ತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಅಲ್ಪ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಸೊಸೆ ಅರ್ಜುನಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಅತ್ತೆಯ ಬಿರುನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಡಿದಳು -

“ಅರ್ಜುನಿ, ನೀನು ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವ ಬೇಡರ ಮಗಳು. ಕೊಲೆಗಡುಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಲಾಚಾರಗಳು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ! ನಿನಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಹಳಿದು ಹೀಗಳಿದಳು. ಅರ್ಜುನಿಯ ಅಪರಾಧವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಅತ್ತೆಯು ಸೊಸೆಯ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಹೀನಾಮಾನವಾಗಿ ಬೈಯ್ದು, ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನೆ ಗೈದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಎಗರಾಡಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದುಃಖಿತಳಾದ ಅರ್ಜುನಿಯು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಆಗ ಗಾಬರಿಯಾದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಮಗಳ ರೋದನದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಅಳುತ್ತಾ “ಅಪ್ಪಾ, ಇಂದು ನನ್ನ ಅತ್ತೆಯು ಬಹಳ ಕೋಪದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈದು ನೀನು ಕೊಲೆಗಡುಕನ ಮಗಳು, ಬೇಡರ ಜಾತಿಯವಳು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದಳು” ಎಂದು ಅರ್ಜುನಿಯು ತನ್ನ ರೋದನ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮನಾದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನಿಗೂ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಮತಂಗಮುನಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮುನಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಜನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮತಂಗ ಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೀಗ ಮನುಷ್ಯನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಸನವಿತ್ತು, ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ, ಉಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು “ನೀವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು ? ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧ :- ಮುನಿಗಳೇ, ನನಗೆ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾದ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಮತಂಗ :- ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳುಹುಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣು ಸೇರದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ನೀವು ಅದನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಉಣ್ಣ ಬಹುದು.

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧ :- ಎಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕಿ! ಮತ್ತು ಗೋಧಿ! ನೋಡೋಣ ಹೇಗಿದೆ! ಅದರ ಆಹಾರವನ್ನಾದರೂ ನಾನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತಂಗಮುನಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಮೊರ ಗೋದಿಯನ್ನು ಒಂದು ಮೊರ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ಬಳಿಗೆ ತಂದು ಇಟ್ಟನು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ತನ್ನ ಆಸನದಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರ ಹೊರಟನು. ಮತಂಗ ಮುನಿಯು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು “ಮಹನೀಯರೇ, ಹೀಗೇಕೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿರಿ ? ನಿಮಗಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಪಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣದೇ ಹಾಗೇ ಏಕೆ ಎದ್ದು ನಡೆದಿರಿ ?

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧ :- ನೀವು ದಿನ ದಿನವೂ ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜೀವಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಿರಿ! ಇಂಥ ಪಾಪಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಪುರುಷರು ಊಟ ಮಾಡುವದೆಂತು ? ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಯೂ ಆಗದಂತಹ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆಹಾರವು

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನೀವು ನಮ್ಮ ವರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವೆನು. ನಾನು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಪಶುವನ್ನು ಮಾತ್ರ, ಕೊಂದು, ಬೇಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಪಿತೃಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ, ಹಾಕಿ ಅನಂತರ ನಾನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರೊಡನೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ನಿತ್ಯವೂ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿರಿ. ಹಾಗೆ ಉಣ್ಣುವುದು, ಅಂಥ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಸರ್ವಾಪದ್ಧ. ಧರ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಎಂದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ, ಔಷಧಿ, ಧಾನ್ಯ, ವನಸ್ಪತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಜ್ಞಶೇಷವೆಂದು ಮಾನವರು ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ದೇವಯಜ್ಞ, ಪಿತೃಯಜ್ಞ, ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ, ಭೂತಯಜ್ಞ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವರು.

ಹೀಗೆ ಪಂಚಾಮಹಾಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹುತಶೇಷವಾದ ಅನ್ನವೇ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹವು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಭತ್ತ, ಗೋಧಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಧಾನ್ಯದ ಪಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ, ಕಚ್ಚಿ, ಕೊಚ್ಚಿ, ಚುಚ್ಚಿ, ಕೊಯ್ದು, ಕುದಿಸಿ, ಬೇಯಿಸಿ, ತಿನ್ನುವುದೆಂದರೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕಣಕಣಗಳೆಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಉಣ್ಣುವವರಿಗೂ ಉಣ್ಣಿಸುವವರಿಗೂ ಅವು ಮಾಂಸ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಮತ್ತು ತಿನಿಸುವ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಗೆ ಊಟ ಮಾಡಲಿ ?

ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯು ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಹಿಂಸಕನ ಮಗಳು ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದಳಂತೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಶುದ್ಧಾಚಾರವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿತಿ ಸತ್ಕಾರವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬೇರಾವ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದಾದರೂ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡದೇ ನಾನು ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವೂ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾರೆ. ಪಿತೃಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸಕನಾದ ನಾನು

ಬೇಡನು. ಆದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಜೀವ ಜಂತುಗಳ ಹಿಂಸಕರಾದ ನೀವು ಮಾತ್ರ ತಪೋಧನರು. ಹಿಂಸಕನಾದ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಗನು ಮದುವೆಯಾದದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೂ ಆಯಿತು. ನಮಗೆ ಮಹತ್ವವೂ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಹಂತಕರ ಕುಲದವಳು ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸದೆ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೊರಟನು. ಕೋಪದಿಂದ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳುವಾಗ “ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆಯ ಕಾಲವು ಮುಗಿದು ಸೊಸೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ. ಯಾವ ಸೊಸೆಯು ಅತ್ತೆಯನ್ನೂ, ಅತ್ತೆಯೂ ಸೊಸೆಯನ್ನು ನಂಬದಂತಾಗಲಿ. ಅತ್ತೆಯ ಬದುಕೇ ಸೊಸೆಯರಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿ ಬೇಡವೆನಿಸಲಿ” ಎಂದು ಶಾಪವಿತ್ತು ಕೋಪ ಕಷಾಯಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು.

ಅನಂತರ ಆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಆರಾಧಿಸಿ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕುಟುಂಬ ಭಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮೂರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದನು. ಅವನ ಸ್ತುತಿ ಹಾಗೂ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ “ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ “ಭಗವನ್, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಳಿದೆಲ್ಲರೂ ಜ್ಞಾನಯೋಗದಿಂದಲೂ ಕರ್ಮಯೋಗದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರಾಗಲಿ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲಿ. ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನವಾಗಲಿ” ಎಂದು ವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನು ಬಯಸಿದ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಭಗವಂತನು ವರವಿತ್ತ ಮರುಚರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಧರ್ಮವ್ಯಾಧನ ದೇಹದಿಂದ ಒಂದು ತೇಜಸ್ಸು ಹೊರಟು ಆ ಭಗವಂತ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದದು

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಕೃತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೯

ಧರಣೀ ದೇವಿಯು :- ನಾಥ, ಮೊದಲು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನು ಏನು ಮಾಡಿದನು ? ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದೇನೆ.

ವರಾಹ :- ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದನು. ಅವನ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಅವನಿಗೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಇರುವುದು ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ ಈ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅವನ ಚಿಂತೆಯೂ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವಾದುದೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ, ದುಃಖ, ಮನೋಮಾಲಿನ್ಯ, ಕೊರಗು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭಾವವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಅಭಾವ ಎಂದರೆ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಈ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವಾದ ಅವನ ಚಿಂತೆಯು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಚಿಂತೆಯು ಉ.ಮಾ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿ ಈ ನರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಮಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಿಂತಿತು. ಅದೇ ಮುಂದೇ ಓಂ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಅಕ್ಷರ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು (ನಿನ್ನನ್ನು) ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು. ಭೂಮಿಯು ಭುವಲೋಕವನ್ನೂ ಭುವಲೋಕವು ಸ್ವಲೋಕವನ್ನೂ, ಸ್ವಲೋಕವು ಮಹೋಲೋಕವನ್ನೂ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಮಹಲೋಕದಿಂದ ಜನೋಲೋಕವು ಉದಯಿಸಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿದಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವು ಓತಪ್ರೋತವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಓಂಕಾರದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಈ ಜಗತ್ತು ಶೂನ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬ ತುಂಬಿದ ವಸ್ತು ಎಂದರೆ ಭಗವನ್ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶಂಕರ. ಈ ಶಂಕರ ನಾಮಕ ಹರಿಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಂಕರನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಂ=ಸುಖಂ, ಕರೋತಿ ಇತಿ. ಶಂಕರಃ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಶೂನ್ಯವಾದ ಲೋಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅನಂತರ ಉತ್ತಮವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಟ್ಟನು. ಅವನ ಮನೋಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಇಚ್ಛಾಂಕುರವು ಉದ್ಭವವಾದ ಕೂಡಲೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಉದಯಿಸಿತು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವು ಭಿನ್ನವಾಗಲಾಗಿ ಭೂಲೋಕವು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಂತಿರುವ ಬೇರೆ ಲೋಕಗಳು ರೂಪಗೊಂಡವು. ಸತ್ಯ ಸನಾತನನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನ ಹೊಕ್ಕಳದ ಹೊಕ್ಕರಣಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು ಚತುರ್ದಶ ಭುವನಮಯವಾದ ಪದ್ಮಕೋಶವು. ಅಂತಹ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಅಕಾರಾದಿ ಸ್ವರಗಳನ್ನೂ ಕಕಾರಾದಿ ವ್ಯಂಜನಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಗಾನರೂಪದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿ, ಗತಿ, ಪ್ರಗತಿ, ಉನ್ನತಿಗಳು ಹೇಗಾಗಬೇಕೆಂದು ಆ ಭಗವಂತನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಅವನ ಬಲಗಣ್ಣಿನಿಂದ

ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಉಗ್ರವಾದ ತೇಜಸ್ಸು, ಎಡಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಹಿಮದಂತೆ ತಣ್ಣಗಾದ ಶಾಂತಕಾಂತಿಯೂ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಎರಡು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪ್ರಾಣವು ವಾಯುವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಆ ವಾಯುವೇ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕಾರಣವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಉದಿಸಿತು. ಆ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಜಲವು ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಅಗ್ನಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ತೋಳುಗಳಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನೂ ತೊಡೆಗಳಿಂದ ವೈಶ್ಯರನ್ನೂ ಪಾದಗಳಿಂದ ಶೂದ್ರರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಯಕ್ಷ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಜನರನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಭೂಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಇದರಂತೆ ಗಗನ ಚಾರಿಗಳಿಂದ ಭುವಲೋಕವನ್ನೂ, ಸ್ವರ್ಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನೂ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದನು. ಇದರಂತೆ ಮಹಾಲೋಕವನ್ನು ಸನಕಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಚೇತನರಿಂದಲೂ, ಜನೋಲೋಕವನ್ನು ವೈರಾಜರೆಂಬ ತೇಜೋವಂತರಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟನು. ತಪೋ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಪೋನಿಷ್ಠರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪು ಮರಣಗಳಿಂದ ದೂರರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳೂ ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕಲ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಈ ಅಮೋಘವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಈ ಭೂಲೋಕ, ಭುವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಈ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಾದ ಬಳಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವವು. ಕಲ್ಪಾಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ರಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಭಗವಂತನು ಯೋಗನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈ ಮೂರು ಲೋಕಗಳೂ ಉತ್ಪಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮಲಗಿ ಬಿಡುವವು. ರಾತ್ರಿಯ ಬಳಿಕ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎದ್ದು ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನೂ ವೇದಮಾತೆಯನ್ನೂ ನೆನಸಿಕೊಂಡನು. ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಮುದ್ರಿತನಾಗಿ ಎದ್ದ ಆ ಭಗವಂತನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ನೋಡಲು ವೇದಗಳೇ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ಆ ವೇದರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಜಲಮಯ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಭಗವಂತನು ಆ ಚತುರ್ವೇದಗಳನ್ನು ಹೊರತರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪ್ರಳಯ ಸಮುದ್ರದ ಆಗಾಧ ನೀರಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ಒಳಹೊಕ್ಕನು. ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯರೂಪವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನ ಬೆಟ್ಟದಾಕಾರದ ವಿರಾಡ್ ರೂಪದಿಂದ ಆ ದೇವೋತ್ತಮನು ಸಾಗರ ಗರ್ಭವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಆ ಕಲ್ಪಾಂತ ಸಾಗರದ ನೀರು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಯಿತು. ಪರ್ವತಾಕಾರದ ಮೀನು ರೂಪದಿಂದ ಸಾಗರದ ತಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು. ವೇದಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ತಂದನು. ಭಗವಂತನ ಈ ಅಧ್ಭುತವಾದ ಗ್ರಾಮೆಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕೊಂಡಾಡಿದರು.

ನಮೋಽಸ್ತು ವೇದಾಂತರಗಾಽಪ್ರತರ್ಕ್ಯ |

ನಮೋಽಸ್ತು ನಾರಾಯಣ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪ ||

ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಸುಸ್ವರ ವಿಶ್ವರೂಪ |

ನಮೋಽಸ್ತು ವಿದ್ಯಾದ್ವಯ ರೂಪಧಾರಿನ್ ||

ವೇದಗಳ ಅಂತರಾರ್ಥದಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತನಾದ ನಾರಾಯಣ, ನಿನಗೆ ವಂದನೆ, ಮಚ್ಚ್ಯ ರೂಪಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ ಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ವಂದನೆ. ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ಸ್ಯಾ ವತಾರಿ ಯಾದ ಆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸಮುದ್ರಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ವೇದಗಳನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತು ಗಳನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸಿ ನಂತರ ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದದು

— 0 —

ಸೃಷ್ಟಿ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಜಯನ ಚರಿತ್ರೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೦

ವರಾಹ :- ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಕನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ವಿರಾಮಗೈದನು. ಅನಂತರ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬದುಕು ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ನಾರಾಯಣನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದರು. ತಾವು ಪೂಜ್ಯರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಎಲ್ಲ ದೇಶದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಬಹುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆ ಯಜ್ಞಪುರುಷನನ್ನು ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದ ಆ ಸುರಸತ್ತಮರಿಗೆ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಅನೇಕ ಬಾಯಿ, ಭುಜ, ಅಡಿ, ಉದರಗಳುಳ್ಳ ಆ ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯರೂಪವು ಶೈಲಶೃಂಗದಂತೆ ಉತ್ಪುಂಗವಾಗಿದ್ದಿತು. “ನನ್ನಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕು ? ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ” ದೇವವಾಣಿಯು ಮೊಳಗಿತು. ಭಕ್ತಿಯ ಭಾರದಿಂದ ಶಿರಬಾಗಿ ಕರಜೋಡಿಸಿ ದೇವತೆಗಳು ನುಡಿದರು -

ಜಯಸ್ವ ಗೋವಿಂದ ಮಹಾನುಭಾವ |

ತ್ವಯಾ ವರಂ ನಾಥ ವೃಣೇಮ ದೇವಾಃ ||

ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕೇಪಿ ಭವಂತಮಾದ್ಯಂ |

ವಿಹಾಯ ನಾಸ್ಮಾನ್ ಪರಿಪಾತಿ ಕಶ್ಚಿದ್ ||

ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯೌ ವಸವೋ ಯೇ ಚ ಸಾಧ್ಯಾಃ |

ವಿಶ್ವೇಶ್ವಿನೌ ಮರುತಶ್ಚೋಷ್ಮಪಾಶ್ಚ ||

ಸರ್ವೇ ಭವಂತಂ ಶರಣಾಗತಾ ಸ್ಮಃ |

ಕುರುಷ್ವ ಪೂಜ್ಯಾನಿಹ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ ||

“ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಗೋವಿಂದ, ಗೆಲವು ನಿನ್ನದು. ನಲಿವು ನಿನ್ನದು. ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನವ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೌರವಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿಯಂತೂ ನಮಗೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ವಸು, ಸಾಧ್ಯ ವಿಶ್ವೇ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮರದ್ಗಣ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಸುರ ವೃಂದದವರು ನಿನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿಯೇ ! ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ಸರ್ವ ಪೂಜ್ಯತ್ವ ರೂಪವಾದ ವರವನ್ನು ನಮಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸು”. ದೇವತೆಗಳ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು “ಸರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಪೂಜ್ಯರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ವರದಾನವಿತ್ತು ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆ ದೇವದೇವನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಅನಂತರ ವಿಶ್ವವಿಧಾತನಾದ ಆ ಜಗನ್ನಿ ಯಾಮಕನು ಸಾತ್ವಿಕ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಎಂದು ಮೂರು ಬಗೆಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ತಾನೇ ಮೊದಲು (ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ) ಆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಸಾತ್ವಿಕ ರೂಪದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ವೇದಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದನು. ರಾಜಸ ರೂಪದಿಂದ ರಾಜಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿದ್ದು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ತಾಮಸ ರೂಪದಿಂದ ದೈತ್ಯರಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕಾಲರೂಪಿಯಾದ ತನ್ನ ಶೂಲಪಾಣಿ ರುದ್ರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ತ್ರಿರೂಪನಾಗಿ ಹರಿಯು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಒಲಿದು ಪೂಜಿಸಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಲೋಕವೂ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇವೋತ್ತಮರ ನಾಮಧಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವ ಪರಮ ವಿಷ್ಣುವು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನಾಗಿಯೂ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರುದ್ರರೂಪದಿಂದಲೂ, ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿಯಾಗಿಯೂ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದನು. ಭೂದೇವಿ, ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಆದಿ ಕಾರಣನೂ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಾಮಹಿಮೋಪೇತವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸು.

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರತೀಕ ಎಂಬ ದೊರೆಯು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ಮಹಾಬಲವಂತನು. ಅವನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಡದಿಯರು. ಚಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಒಬ್ಬರು ಮಿಗಿಲು. ದೊರೆಯ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಂದರ್ಯ ಶಿಖರದ ಜೋಡು ಕಳಸಗಳಂತೆ ಆ ಕಾಂತೆಯರಿಬ್ಬರೂ ಕಾಂತಿಕಿರಣಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಅವರ ಲಲಿತಾಂಗಯಷ್ಟಿಯ ಲಾವಣ್ಯ ಪ್ರಭೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಬ್ಬಳ ಹೆಸರು ವಿದ್ಯುತ್‌ಪ್ರಭೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕಾಂತಿಮತಿ.

ಇಂಥ ಚೆಲುವಿನ ಚಿತ್ತಾರಗಳಿಂತಿರುವ ಚಿಕ್ಕಪ್ರಾಯದ ಆ ಚಿಗರಿಗಂಗಳ ಚೆಲುವೆಯರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಂತತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರಾಜನಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ

ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಕಾಲವು ಗತಿಸಿತು. ಹೃದಯವು ಮಥಿಸಿತು. ಸಂತಾನದ ಅಭಾವದ ಚಿಂತೆಯು ಅಂತಃಪುರದ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಮಂಥನ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಇಂಥ ಘೋರ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಪರಿಭ್ರಾಂತನಾದ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯು ಇದ್ದ. ಅವನ ಹೆಸರು ಆತ್ರೇಯ, ಅವನಲ್ಲಿಯ ದೋಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ತೊಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ದುರ್ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಸುಪ್ರತೀಕನು ಇಂಥ ವೀತರಾಗ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರನ್ನು ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದನು.

ಮಹಾರಾಜನ ಈ ಬಹುದಿನದ ಸೇವೆಗೆ ಋಷಿಯು ಮೆಚ್ಚಿದ. ವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ. ತನ್ನ ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸವೆದು ನವೆದುನಿಂದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಒಲವಿನಿಂದ ವರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಐರಾವತವನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ದೇವಸೇನೆಯೂ ಇದ್ದಿತು. ಈ ಸುರನಾಥನನ್ನು ಕಂಡು ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯರಾದುದೆ, ಮನ್ನಣೆಗೈಯದೆ, ಮಹಾರಾಜನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಿನಿಂದಲೇ ಬಂದ ನಿಂತ ಆ ಅಮರಾವಾತಿ ಅರಸನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತ್ರೇಯ ಋಷಿಗೆ ಅವಮಾನ ಎನಿಸಿತು. ಕೋಪವೂ ಕೆರಳಿತು. ಅವನು ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಪವನ್ನು ಎಸೆದನು.

“ಮೂಢನಾದ ಸ್ವರ್ಗದೊಡೆಯನೇ ! ನಾನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸಿದರೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಋಷಿಯನ್ನು ನೀನೀಗ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಡೆದಿರುವೆ. ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀನು ಎರವಾಗಿ ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿನಗೆ ಒದಗುವುದು”. ಹೀಗೆ ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯು ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಪವನ್ನಿತ್ತು ಸುಪ್ರತೀಕ ರಾಜನೆಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ ನುಡಿದನು -

“ರಾಜನ್, ನಿನಗೊಬ್ಬ ಗಂಡು ಮಗನು ಜನಿಸುವನು. ಅವನ ಬೀರ ಬಲುಹುಗಳು ಗಟ್ಟಿ-ಮುಟ್ಟಿಯಾಗಿ ದೈವಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುವವು. ಅವನ ರೂಪವು ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವುದು. ಐಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಆಯುಧಗಳು ಮಿಂಚಿನ ಮೊನೆಗೆ ತೀಡಿದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವವು. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅವನು ಅರಿಯುವನು. ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿಯಾದ ಆ ನಿನ್ನ ವೀರ ಕುಮಾರನನ್ನು ಯಾವನೂ ಗೆಲ್ಲಲಾರ. ಯಾವನೂ ಅವನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲಾರ, ಆದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ದುರ್ಜಯನೆಂದೇ ಹೆಸರಾಗುವುದು”.

ಇಂತು ವರವನ್ನಿತ್ತು ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ದೇವೇಂದ್ರನೂ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಇತ್ತ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ಮುನಿವಚನದಂತೆ ಅವನ ಮಡದಿಯಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಭೆಯು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ನವಮಾಸ ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ದುರ್ಜಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ಅರಿತ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನು ಮಗನು ಜನಿಸಿದ

ಕೂಡಲೇ ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಆತ್ರೇಯ ಋಷಿಯು ಆ ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಚಿತವಾದ ಜಾತಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಆ ಎಳೆ ಕಂದನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕ್ರೂರ ಕಾಂತಿಯು ತನ್ನ ಘೋರ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಬೀರಿತ್ತು. ಶೌರ್ಯ ಕ್ರೌರ್ಯಗಳು ಆ ಮಗುವಿನ ಮೊಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕಿ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ಅರಿತ ಆತ್ರೇಯ ಮುನಿಯು ಒಂದು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ರಾಜಪಿಂಡವನ್ನು ಸೌಮ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಸ್ವಯಂ ಆತ್ರೇಯರು ಆ ನೃಪನಂದನನಿಗೆ ವೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ರಾಜನೀತಿಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. ಸರ್ವವಿದ್ಯಾ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಅವನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅವನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು.

ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನ ಎರಡನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಗೂ ಆತ್ರೇಯರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಒಂದು ಪುತ್ರ ಸಂತಾನವಾಯಿತು. ಆ ಸುಪುತ್ರನ ಹೆಸರು ಸುದ್ಯುಮ್ನ. ಸುದ್ಯುಮ್ನನೂ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿದನಾದನು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲವು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನು ವೃದ್ಧನಾದನು. ಅವನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ದುರ್ದಯನು ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದನು. ಅವನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಂದೆ ಯೋಚಿಸಿದನು.

ಮುಖ್ಯನ ಮುದುಕನಾದ ಸುಪ್ರತೀಕ ಮಹಾರಾಜನು ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಮುದಿತನವನ್ನು ಮನದಂದು, ಮುಂದೆ ದುರ್ಜಯನು ಯೋಗ್ಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಬಗೆದು, ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಶೀರಾಜ್ಯದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಗೈದನು. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ತಾನು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಹೊರಟುಹೋದನು. ಇತ್ತ ತರುಣನೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಕಾಲಾಳು ಈ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲೆಣಿಸಿದನು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಹೊಂಚು ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸೇನಾ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ದೇಶದತ್ತ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ಆ ಪ್ರಚಂಡ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಮಹಾರಾಜ ರೆಲ್ಲರೂ ತತ್ತರಿಸಿ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತರಾದರು. ಅನಂತರ ಅವನು ಸಮಗ್ರ ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು. ಆ ಬಳಿಕ ಕಿಂಪುರುಷಖಂಡವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಹರಿವರ್ಷವನ್ನು ಗೆದ್ದು, ತನ್ನ ಜಯಪತಾಕೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟನು. ರಮ್ಯವಾದ ರೋಮಾವತ, ಕುರುವರ್ಷ, ಭದ್ರಾಶ್ವ, ಇಲಾಮೃತ, ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ಜಯಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಮೇರು ಹಿಮಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಕುಲಗಿರಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಎತ್ತರದ ಬಿತ್ತರದ ಭೂಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಗೂ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಧರಾಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇಂತು ಭೂಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಲೋಕಾಂತರದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಹೃದಯವು ಹಾತೂರೆಯತೊಡಗಿತು. ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಮಹೇಂದ್ರನನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಏರತೊಡಗಿದನು. ಆ ಮೇರು ಶೈಲನ ಸಾನುಕಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗುಹ್ಯಕರನ್ನೂ ಕಿನ್ನರರನ್ನೂ ಅವನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪತ್ಯಕೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವಗಂಧರ್ವರನ್ನೂ ದೈತ್ಯರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅದರ ಮುಂದಿನ ಶೈಲಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವದಾನವರೊಡನೆ ಹೋರುತ್ತ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಏರುತ್ತ ನಡೆದನು. ಆಗ ನಾರದರು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಭೂಲೋಕದ ಭೂಪತಿಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಆಗ ಶಚೀಪತಿಯು ಗೆಲುವು ಗೋಪುರಗಟ್ಟುತ್ತ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ದುರ್ಜಯನ ವಿಜಯವಾರ್ತೆಯಿಂದ ಸಂತಪ್ತನಾದನು. ಆ ಸುರನಾಥನು ತಕ್ಷಣವೇ ರಣಕಹಳೆಯನ್ನು ಊದಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಸ್ವರ್ಗದ ಪ್ರಚಂಡ ಸೇನೆಯು ದಂಡಯಾತ್ರೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದುರ್ಜಯನ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಬಂದನು. ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಶೃಂಗಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇನಾಪರಿವಾರಸಮೇತನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಧರಾಮಂಡಲದ ದೊರೆ ದುರ್ಜಯನಿಗೂ ಭೀಷಣವಾದ ಸಂಗ್ರಾಹವು ಮಸಗಿತು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಾದ ಆತ್ರೇಯರ ಅನುಗ್ರಹ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳ ಕೃಪಾಕವಚದಿಂದ ಉದ್ದೀಪಿತನಾದ ದುರ್ಜಯನ ಯುದ್ಧೋದ್ಯಮದ ಔದ್ಧತ್ಯದ ಎದುರು ಇಂದ್ರನ ಆಟವು ಸಾಗದಾಯಿತು. ಅವನ ಘೋರವಾದ ವಜ್ರಾಯುಧವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಯಿತು. ಆ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತಿಯು ಮಾನವ ಲೋಕದ ನರನಾಥನಿಗೆ ಸೋತು ಮೇರು ಪರ್ವತದಿಂದ ಸರಿದು ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ದುರ್ಜಯನ ದಾರುಣವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಘಾತವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ದೇವೇಂದ್ರನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಆ ನಾಕದೊಡೆಯನು ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಅನೇಕ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದವು. ಇತ್ತ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇರುಶಿಖರದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ಗಂಧಮಾಧನ ಪರ್ವತದ ಹಂಸದುಪ್ಪಳದಂತಿರುವ ಹಸಿರು ತೊಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸೇನಾ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ತಂಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ತಂಗಿದ್ದನು.

ಗಂಧಮಾದನಗಿರಿಯ ಹಸಿರು ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ವಿಶ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಇಬ್ಬರು ತಾಪಸಪುಂಗವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಐತಂದರು. ಗೆಲುವಿನ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ನಲಿವು-ನಿಲವುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕನವರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ತಪಸ್ವಿಗಳು ನುಡಿದರು -

“ಮಹಾರಾಜ, ಯಾರಿಂದಲೂ ಗೆಲ್ಲಲು ಅಶಕ್ಯರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನೀನು ಗೆದ್ದಿರುವೆ. ಎಂಟೂ ಲೋಕಪಾಲಕರನ್ನು ನಿನ್ನ ಬೀರಬಲುಮೆಗಳಿಂದ ಸೋಲಿಸಿರುವೆ. ಆದರೆ ಲೋಕಪಾಲಕರಿಲ್ಲದೇ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ನಿಲ್ಲಲಾರದು ಮತ್ತು ನಡೆಯಲಾರದು.

ಆ ಲೋಕಪಾಲಕ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನಿಯಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಇಂದು ನಿನ್ನದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಆ ಲೋಕಪಾಲಪದವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬೇಕು.” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೀವು ಯಾರು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಪಸ್ವಿಗಳು ಇಂತು ನುಡಿದರು -

“ಮಹಾರಾಜ, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಅಸುರರು, ನಮ್ಮ ಹೆಸರು ವಿದ್ಯುತ್-ಸುವಿದ್ಯುತ್. ನಿನ್ನಂಥ ಧರ್ಮವೀರನಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾವು ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ವೈರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ದಮನ ಮಾಡುವ ನಮಗೆ ಲೋಕಪಾಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.” ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸುಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಇಬ್ಬರೂ ತಾಪಸ ವೇಷಧಾರಿಗಳಾದ ಅಸುರರನ್ನು ಲೋಕಪಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದನು. ಆನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದೃಶ್ಯರಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮುಂದಿನ ಚರಿತವು ಕೂಡ ಭೂದೇವಿ, ಬಹು ಕೌತುಕಭರಿತವಾಗಿದೆ.

“ಇತ್ತ ದುರ್ಜಯ ದೊರೆಯು ಮುಂದೆ ಮಂದರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಂದರಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನ ಸುಂದರವಾದ ಉಪವನವು ಕಂಡಿತು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಂದನವನದಂತೆಯೇ ಅಂದಚಂದವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಸೆಯುವ ಆ ರಮಣೀಯವಾದ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ದುರ್ಜಯರಾಜನು ಆನಂದದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂಜುಲತಾ ಕುಂಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸುಳಿದಾಡಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಗಿಡವು ಬಿದ್ದಿತು. ಆ ಬಂಗಾರದ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಶೃಂಗಾರ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ತಾರುಣ್ಯ ತುಂಬಿದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಲಾವಣ್ಯವು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ದುರ್ಜಯನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತು ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅವರ ಚೆಲ್ವಿಕೆ ಚಾಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾದ ದುರ್ಜಯನು ‘ಇವರಾರಾಗಿರಬಹುದು’ ಎಂದು ಅಲೋಚನೆಗೈಯುತ್ತ ನಿಂತನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಇಬ್ಬರು ತಪಸ್ವಿಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದರು. ತೇಜಪುಂಜರಾದ ಆ ತಪೋಧನರನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಸಗೊಂಡು ದುರ್ಜಯರಾಜನು ತಟ್ಟನೆ ತಾನು ಏರಿದ ಆನೆಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದನು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ವಂದಿಸಿದನು. ಆಗ ಆ ತಪಸ್ವಿಗಳು ಈ ಭೂಪಾಲಕನಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ದರ್ಭೆಯ ಆಸನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರು. ಆ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ದುರ್ಜಯ ದೊರೆಯು ಆಸೀನನಾದ ಬಳಿಕ ಆ ತಾಪಸರು ನಸುನಗುತ್ತ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇಳಿದರು -

“ನೀನಾರು ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೆ ? ಇಲ್ಲೇಕೆ ನಿಂದಿದ್ದೆ ? ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು ? ನೀನು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?” ಆ ಮುನಿಮಾನ್ಯರ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾರಾಜನು ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಾನ್ವಡಿದನು-

“ಪೂಜ್ಯರೇ, ಸುಪ್ರತೀಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಪೊಡವಿಯ ಒಡೆಯನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದನು. ನಾನು ಅವನ ಪುತ್ರನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು

ದುರ್ಜಯ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ರಾಜರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ. ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಗಾಗ ನೆನಸಿದರೆ ನಾನು ಧನ್ಯ. ತಪೋಧನರೇ ತಾವು ಯಾರು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ತಪಸ್ವಿಗಳು :- ಮಹಾರಾಜ, ನಾವು ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವಿನ ಮಕ್ಕಳು. ಹೇತ್ಯ ಪ್ರಹೇತ್ಯ ಎಂದು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಚತುರಂಗ ಸೈನ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯವು ನೂರು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಸಾವಿರಪಟ್ಟು ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸೇನೆಯು ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಾಡಿ ಆ ಸುರಸೇನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ದೈತ್ಯರ ದಳವು ಸುರಸೈನಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಣಾಹಣಿ ಹೋರಾಡಿ ಹೆಣ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಗೆಟ್ಟು ದೇವತೆಗಳು ಹೆದರಿ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋದರು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಹಾಯಾಗಿ ಪವಡಿಸಿದ ಹಾಲ್ಗೆ ಡಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹೀಗೆ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

“ದೇವರಿಗೂ ಕೂಡ ದೇವರಾದ ಹರಿಯೇ, ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ದೇವ ಸೇನೆಯು ಬಳಿಷ್ಠರಾದ ದಾನವರಿಂದ ಸೋತು ಭೀತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ಆ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸು. ಹಿಂದೆ ದೇವದಾನವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರನಾದ ಕಾಲನೇಮಿಯು ಸಾವಿರ ತೋಳುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಸದೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀನೇ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿದೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಈ ಹೇತ್ಯ ಪ್ರಹೇತ್ಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ದೈತ್ಯರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಾರಾಮದಿಗಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳು ಮರಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅವರ ಉಳಿದ ಸೈನ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು”. ದೇವತೆಗಳ ಈ ಬಗೆಯಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಆ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಇದೋ ನಾನೀಗಲೇ ಹೊರಟೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಭಗವಂತನಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಮೇರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಮುಂದೆ ದೇವತೆಗಳು ನೆನೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣನು ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತನಾದನು. ಗದೆಯನ್ನು ಪಿಡಿದನು. ದೈತ್ಯ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ವರಿನಡೆದನು. ಎದುರು ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದನು. ಹರಿಯು ಒಬ್ಬನೇ ಅದರೂ ಹತ್ತು ಬಗೆಯಾಗಿ ನಿಂತನು. ನೂರು ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಸಾವಿರ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದನು. ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ವೀರ ವೇಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೈತ್ಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿದನು. ಕೋಟಿ ವಿಷ್ಣು ರೂಪಗಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ ಹಿರಿದು ನಿಂತಾಗ ನಮ್ಮ ದೈತ್ಯ ಸೈನ್ಯವು ಸೋತು ಸಣ್ಣಾಗಿ ಸತ್ತು ಮಣ್ಣಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಲೀಲೆಯಿಂದಲೇ ಆ ಚಕ್ರಪಾಣಿಯ ಚಕ್ರವು ಚತುರತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಚತುರಂಗ ಸೇನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಪಾತ ಮಾಡಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಂಥ ಲೋಕ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಗ್ರಾಮ

ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾವು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಶರಣುಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಅವನನ್ನು ಕುರಿತೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರನ ಮಗನಾಗಿದ್ದೀಯ. ಸುಪ್ರತೀಕನು ನಮ್ಮ ಜೀವಮಿತ್ರ. ಇಂದು ನನಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಈ ಕುಬೇರನ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಮಿತ್ರ ಪುತ್ರನಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಸಂತೋಷ.

ನರನಾಥ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಕನ್ಯೆಯರು. ಇವಳು ಹೇತುವಿನ ಮಗಳಾದ ಸುಕೇಶಿ. ಅವಳು ಪ್ರಹೇತುವಿನ ಮಗಳಾದ ಮಿಶ್ರಕೇಶಿ. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಸಖಿನ ವೀರ ಪುತ್ರರಾದ ನಿನಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ನಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯರೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸು.” ತಂದೆಯ ಜೀವದ ಗೆಲೆಯಂದಿರಾದ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ತಾಪಸರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಆನಂದದ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಓಲಾಡಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಗಂಧರ್ವ ಲೋಕದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದಂತಿರುವ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಅನಿರ್ದ್ಯ ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಅವನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಚೆಲುವಿನ ಪುತ್ಥಳಿಗಳಂತಿರುವ ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾರ್ಯೆಯರೊಂದಿಗೆ ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಡಗೂಡಿ ಅವನು ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದನು. ದೀರ್ಘಕಾಲವು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ದುರ್ಜಯ ರಾಜನಿಂದ ಸುಕೇಶಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವ ಎಂಬ ಕುಮಾರನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಮಿಶ್ರಕೇಶಿಯಿಂದ ಸುದರ್ಶನ ಎಂಬ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಗುಣವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳೀರ್ವರನ್ನು ಪಡೆದು ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಶಾಸನ ಮಾಡಿದನು. ಕಾಲಾಂತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಸಮೀಪದ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು.

ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಕ್ರೂರ ಪಶುಗಳನ್ನು ಅವನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದನು. ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೌರಮುಖ ಎಂಬ ಮಹರ್ಷಿಯು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ದರ್ಶನವಾದರೆ ಸಾಕು, ಪಾಪಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಋಷಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆಲ್ಲ ಅವನೇ ಸಂರಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಮುನಿಯ ಹೃದಯವು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕರಣಿಯ ನೀರು ಸ್ಪಟಿಕದಂತೆ ಶುಭ್ರ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಶುಚಿ ರುಚಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಪರ್ಣಕುಟಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಂಪಾಗಿ ತೀಡುವ ಮಂದಾನಿಲವು ಸರ್ವದಾ ಸುಗಂಧವನ್ನೇ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೂತ ಹೂಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಬಾಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿಯ ವೃಕ್ಷ ವೃಂದವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಂದನ ವನವೇ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಬಂದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮುನಿಯ ಈ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮುಗಿಲ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನ ಸುಂದರವಾದ, ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಒಂದು ದೈವಿಕ ಮೇಘಮಂಡಲವೇ ಈ ನೆಲದಂಚಿಗೆ ತೇಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವೂ ನಡೆಯುವ ಹೋಮ ಹವನಗಳ ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆಗಳಿಂದ ಮುಗಿಲೆಲ್ಲವೂ ಹೊಳಪಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದ ತುಂಬ ಎರಚಿದ ಹೂಗಳಿಂದ ಕಂಪಿಂಪುಗಳು ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯ ವಟುಗಳ ಸಾಮಗಾನದ ಮಂಜುಘೋಷವು ಎಲ್ಲರನ್ನು ರಂಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಪಂದ್ರೋಪಿಣಿಯರಾದ ಮುನಿಮಾನಿನಿಯರೂ ಮತ್ತು ಕಮನೀಯ ಕನ್ಯೆಯರೂ

ಮಿಂಚಿನ ಮೂರುತಿಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಂದಳಿರುಗಳ ಹಂದರದಂತಿರುವ ಆ ಆಶ್ರಮದ ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸುಮಸಂದೋಹದಿಂದ ಮಕರಂದವು ಜಿನಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಮನೋಹರವಾದ ಆ ದಿವ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಪಂಗೈಯುವ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯನ್ನು ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ನೋಡಿದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಬಡಮುನಿಯ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯೊಡೆಯನಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೧

ರಾಜೋಪಚಾರ, ರಸೋಪಚಾರ

ವರಾಹ :- ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡು ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು “ಈ ಆಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಇರುವ ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವೆನು” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ರಾಜಾಧಿರಾಜನಾದ ದುರ್ಜಯನ ಆಗಮನದಿಂದ ಗೌರಮುಖ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷವೆನಿಸಿತು. ಅವರು ಅತಿ ಆನಂದದಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದರು. ಆದರದ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪೂರ್ವಕ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಕತೆಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಋಷಿಗಳು ಆ ನೃಪಶ್ರೇಷ್ಠನಿಗೆ “ರಾಜನ್, ನಾನು ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಿನಗೂ ನಿನ್ನ ಈ ಎಲ್ಲ ಸೇನಾ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವೆನು. ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಾಹನಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜನ ಸೈನ್ಯವು ಐದು ಅಕ್ಷೋಹಿಣಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿತ್ತು. “ಇಂಥ ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಡಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯಾವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಆಮಂತ್ರಣ ವೀಯುತ್ತಾನೆ!” ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಕೌತುಕ ವಿಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ಅವನು ಬೆರಗುವಡೆದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟನು. ನಂತರ ಮುನಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿಗೆಲ್ಲ ಅಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಸೈನಿಕರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿದನು. ಅತ್ತ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಭೋಜನೋಪಹಾರದ ಆಮಂತ್ರಣವಿತ್ತ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯಾದರೂ “ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು ಏನು ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು!” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿತೊಡಗಿದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಏಕನಿಷ್ಠ ಭಕ್ತನಾದ ಆ ಮುನಿಯ ಮನಸ್ಸು ಭೋಜನದ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಭಗವಂತನ ಚಿಂತೆಗೆ ಬಂದಿಳಿಯಿತು. ಧ್ಯಾನಾ ರೂಢವಾದ ಆ ಮುನಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಧವನೇ ಮೂಡಿ ಮಿನುಗತೊಡಗಿದನು. ನೆನಪಿನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯು ವಂದನೆಗೈದು ಮಂದಾಕಿನಿ ನದಿಗೆ ನಡೆದು ಆ ದೇವಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು.

“ನಮಸ್ತೇ ವಿಷ್ಣವೇ ನಿತ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಪೀತವಾಸಸೇ |
ನಮಸ್ತೇ ಚಾದ್ಯರೂಪಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಜಲರೂಪಿಣೇ ||

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಪಿಂತಾಂಬರಧಾರಿಗೆ ವಂದನೆ. ಆದಿಮೂರ್ತಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ. ಸಕಲ ಸ್ವರೂಪಿಯೇ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಣಾಮ. ಪೃಥ್ವೀರೂಪನೂ ತೇಜೋ ರೂಪನೂ ವಾಯುರೂಪನೂ ಆಕಾಶರೂಪನೂ ಆಗಿ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಸರ್ವರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಭಗವನ್, ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ನೀನೇ ಓಂಕಾರ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾಗಿರುವೆ. ನೀನೆ ವಷಟ್ಕಾರ, ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ, ಪಶು ಪಕ್ಷಿ, ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಿಂಬಹನಾ ಈ ವಿಶ್ವ ವಿಶ್ವಂಭರೆಯೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನಿಂದಲ್ಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀಹರಿಯೇ, ಈಗ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ದುರ್ಜಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಾಜನು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿನ್, ನಾನು ಕಡುಬಡವ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನೆದುರು ಬಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರ ಉಪಹಾರಗಳು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ನಾನು ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಅನ್ನವಾಗಬೇಕು. ಕೈ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನವಾಗಬೇಕು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಭಕ್ತ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಹಿಡಿದ ಹುಲ್ಲು ಕೂಡ ಪಕ್ವಾನ್ನವಾಗಬೇಕು. ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ಕಲ್ಲು, ಕಸ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡ ರಸಪಾಕ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕೂಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಾನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಕೂಡಲೇ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಇಷ್ಟ ವಸ್ತುವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹವಾಗಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ”.

ಗೌರಮುಖಮುನಿಯ ಈ ಸ್ತುತಿವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಆ ಮುನಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನವಿತ್ತ. “ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿನಗೆ ಮತ್ತೇನು ವರಬೇಕು! ಕೇಳಿಕೋ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ದೇವದೇವನ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಆ ಭಗವದ್ವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದಭರಿತರಾದ ಗೌರವಮುಖಮುನಿ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಿದನು. ಎದುರಿಗೆ ಶಂಖ ಚಕ್ರಧಾರಿ ಮುರಾರಿ, ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ವನಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಹನ್ನೆರಡು ಸೂರ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಸಿದಷ್ಟು ಕಾಂತಿ ಕಾಯದಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ನಿರ್ಮಲ ಅಗಸದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಾವಿರ ಸೂರ್ಯರು ಉದಿಸಿ ಬಂದರೆ ಅವನ ಆ ದಿವ್ಯ ದೀಪ್ತಿಗೆ ಸಮನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ಅಂಥ ಕಾಂತಿ ಅವನ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಕೈ ಸೆರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬೆಳಕಿನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಕಂಡು ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿದರು. ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನುಡಿದರು.

“ಭಗವನ್, ಈ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಈಗ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಭೃತ್ಯ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾಗಿ ಸಮೀಚೀನ ಭೋಜನಮಾಡಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ನಾಳೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳುವಂತಾಗಲಿ.” ಅವನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಕೂಡಲೇ ಸಿದ್ಧಿಸುವಂತೆ ‘ಚಿತ್ತಸಿದ್ಧಿ’ ಎಂಬ ವರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ಒಂದು

ರತ್ನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಇತ್ತ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯು ಅನೇಕ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಮಂಡಿತವಾದ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಅವನು ತನ್ನ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದ ಪರಿಸರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿತ್ತರದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ ಅರಮನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದನು.

ಕೂಡಲೇ ಹಿಮಗಿರಿ ಶಿಖರದಂತಿರುವ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡವೊಂದು ತಲೆಎತ್ತಿತು. ಮುಗಿಲು ಮೋರೆಗೆ ಮುತ್ತಿಡುವ ಆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಾಸಾದದ ತುಂಬ ಒಳಹೊರಗೆಲ್ಲ ಚಂದ್ರಜ್ಯೋತ್ಸ್ನೆಯಿಂದ ಗಿಲಾಯಿ ಮಾಡಿದಂತಿತ್ತು. ನೂರು ಅಂತಸ್ತುಗಳುಳ್ಳ ಆ ಮೇಘ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರಾಂಗ ಮುನಿಯು ಇಂಥವೇ ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಮನೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದನು. ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ಸುರಮಂದಿರಗಳಂತಿದ್ದ ಭವ್ಯಭವನಗಳು ಮೇಲೆದ್ದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತವು. ಭಗವಂತನ ವರವಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಏನಾದೀತು ! ಏನಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ! ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೂ ಮುತ್ತಿನ ನೀರಿನಿಂದ ಸಾರಣೆ ಕಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಸುತ್ತುಗೋಡೆ, ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನ, ಹಿತ್ತಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಉಪವನ, ಇಕ್ಕೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬುತಾವರೆಗಳು ತೇಲಾಡುವ ಹೊಕ್ಕರಣೆಗಳು, ಈ ಕೊಳಗಳ ತಿಳಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರಸಂಚೆಗಳು ಓಲಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಉಪವನದ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ತುಂಬ ತುಂಬಿ ಮತ್ತು ಕೋಗಿಲೆಗಳ ಮಂಜುಳವಾದ ಗೀತೆ ಗುಂಜಾರವವು ರಂಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೊನ್ನಿ, ಪುನ್ನಾಗ, ಸಂಪಿಗೆ, ಕೇದಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಮರಬಳ್ಳಿಗಳು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಕರಂಡಕನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಳಿರು ಚಾಮರ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮನೆಗಳ ಎದುರು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳು ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಿಂಭಾಗದ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೋಜ ದೇಶದ ಕುದುರೆಗಳ ಕೆನೆತ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ದಿವ್ಯವಾದ ಅರಮನೆಗಳ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಗೌರಮುಖಮುನಿಗಳು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕೆಂದರು. ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ರಸಪಾಕಗಳ ರಾಶಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಉಣ್ಣುವ, ತಿನ್ನುವ, ಕುಡಿಯುವ, ಚೀಪುವ, ನಂಜಿಕೊಳ್ಳುವ, ನುಂಗುವ, ನುರಿಸುವ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳೂ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಪಕ್ಷಾನ್ನಗಳೂ, ಅತ್ಯಂತ ಸವಿಕಟ್ಟಾದ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯಗಳೂ ಅಣಿಗೊಂಡವು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದ ತಾಟ, ಬಟ್ಟಲು, ತಂಬಿಗೆ, ಲೋಟ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟವು. ಆಗ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯು ಹೋಗಿ ಮಹಾರಾಜ ದುರ್ಜಯನಿಗೆ “ರಾಜನೇ, ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸೈನಿಕರಿಗೂ ನಿಮಗಾಗಿಯೇ ನವನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಮಹಾಪ್ರಾಸಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಾಗಿ ಬರಹೇಳು” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಮುನಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ಮಹಾರಾಜನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಿರಿಶೃಂಗದಂತಿರುವ ವಿಶಾಲ ಮಂದಿರವೊಂದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅವನ ಭೃತ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಹಾಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸೈನಿಕರೂ ಅವರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಹಾ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಗೈದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮಗಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸುಂದರ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರವಿಷ್ಟರಾದ ಬಳಿಕ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಆ ದಿವ್ಯ ರತ್ನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದುರ್ಜಯ ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

“ರಾಜನ್, ನಿನಗೂ ನಿನ್ನ ಪರಿವಾರ ಜನರಿಗೂ ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ದಾಸಿಯರನ್ನು, ಊಟ ಉಪಹಾರ, ಉಪಹಾರ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಪರಿಚಾರಕ ವಿಲಾಸಿನಿಯರನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನೌಕರ ಚಾಕರರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ದುರ್ಜಯ ರಾಜನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು.

ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಬೀರುವ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ಒಂದೆಡೆಗೆ ಇರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಚೆಲುವೆಯರು ಹೊರಹೊರಟರು. ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣಿನ ಆ ಬೆಡುಗುಗಾತಿಯರ ಮಿದುಮೈಗೆಲ್ಲ ಹೂಬಣ್ಣದ ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಬಳೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಅಂಗಾಂಗಗಳು ಮೋಹಕವಾದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೇಶಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸರಗಳು ಹೆರಳುಗುಂಟ ತೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರ ಗುಲಾಬಿಯ ಗಲ್ಲಗಳಲ್ಲಿ ನಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನ್ನು ಅರಳಿಸಿ ಇಟ್ಟಂತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಿಂಕದ ಸಿಂಗಾರಿಯರಲ್ಲಿ ಕಾಜಿನ ಗೊಂಬೆಗಳಂತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಚಿಗುರು ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಬಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಾಜಪರಿವಾರದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ಕರ್ಮಕಾರರಾದ ಅನೇಕ ಸೇವಕರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ಆ ಸೇವಕರು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರ ಸ್ನಾನಭೋಜನ ವಿರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಮಂಗಳಾಂಗಿಯರಾದ ಹೆಂಗಳೆಯರು ರಾಜಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ದುರ್ದಯ ದೊರೆಯ ಪರಿವಾರದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಎರೆದು ಮೀಯಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಡಲು ದುಗ್ಧ ಧವಲವಾದ ಪಟ್ಟಿ ಪೀತಾಂಬರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸ್ನಾನಗೃಹದಿಂದ ಅವರು ಹೊರಟು ಮುಂದೆ ನಡೆದಾಗ ಅವರೆದುರು ಆನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸೊಂಡೆಯನ್ನು ದುಂಡುಸುತ್ತಿ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಮುಂದೆ ನಡೆದವು.

ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಸ್ನಾನಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಾಗ ಅನೇಕ ಚೆಲುವಿನ ಚೆನ್ನೆಯರು ಎಣ್ಣೆ ಪೂಸಿ ಭಂಗಾರದ ಗಿಂಡೆಗಳಿಂದ ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ನೀರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾರಿಯರು ಆ ನರನಾಥನನ್ನು ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳ ಮಿಶ್ರವಾದ ನೀರಧಾರೆಯಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಗೈಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಮಂಗಳವಾದ್ಯಗಳು ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಅನೇಕ ಗಂಧರ್ವ ಸುಂದರಿಯರು ಗಾನ ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಕಾಮಿನಿಯರು ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವೇಂದ್ರನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ ನಡೆಯುವ ಸಂಭ್ರಮ ಸಡಗರಗಳೆಲ್ಲ ದುರ್ಜಯನ ಸ್ನಾನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ದಿವ್ಯವಾದ ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಸತ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಿಂತ ಮಹಾರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಇದೇನು ಈ ಋಷಿಯ ಪ್ರಭಾವವೋ ? ಅವರ ತಪಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆಯೋ ? ಅಥವಾ ಆ ಮುನಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನವು ಮಾಡಿದ ಪವಾಡವೋ ? ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅವನು ಯೋಚಿಸಿದನು.

ಹೀಗೆ ವೈಭವದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮಿಂಚಿನಿಂದ ನೇದು, ಹಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಗೆದು ಇಟ್ಟಂತಿರುವ ತೆಳ್ಳೆಂಬೆಳ್ಳೆಗಾದ ಜೋಡು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ

ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಭೋಜನವು ಅವನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಬಿಡಿಸಿದ ದೊಡ್ಡ ಕುಡಿ ಬಾಳೆಯ ಜೋಡು ಎಲೆಗಳು ತುಂಬಿ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು. ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳು. ಶುಚಿ, ರುಚಿ, ಪಾನೀಯಗಳು, ಇವೆಲ್ಲ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳು ಬಲು ಸವಿಕಟ್ಟು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಖಾದ್ಯವೂ ರುಚಿಕಟ್ಟು, ನಳಪಾಕ, ಮಧುಪಾಕ, ರಸಪಾಕಗಳೆಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಮೃತ ಭೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಳವಿಸಿ ದಂತಾಗಿದ್ದವು. ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಎಂದೂ ಕಾಣದ ರಸರುಚಿಗಳುಳ್ಳ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟವಾದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳನ್ನು ಭೋಜನಮಾಡಿ ಆನಂದಪಟ್ಟನು.

ಈ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಉಳಿದ ರಾಜಪರಿವಾರದವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೇ ತರಹದ ಸ್ನಾನ, ಭೋಜನ, ಆದರ ಉಪಚಾರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮಹಾರಾಜ, ಮಂತ್ರಿ, ಸೇನಾಪತಿ, ಭೃತ್ಯ, ಬಂಧು, ಬಳಗ ಪರಿವಾರದವರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜೋಚಿತವಾದ ದಿವ್ಯಭೋಗ, ಅಮೃತ ಭೋಜನ, ಸಂಗೀತ, ನರ್ತನ, ವಾದ್ಯವೃಂದ, ಮೇಳವಾದನಗಳಿಂದ ಸಂತಸದುಂಬಿದರು, ತಿಂದುಂಡು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ತೇಗಿ, ತಣಿದರು. ಹೀಗೆ, ತಲೆದೂಗಿ, ನಕ್ಕು, ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸೂರ್ಯನು ಅಸ್ತಾಚಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಕುಂಕುಮಾರುಣವಾದ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವು ಹೊಂಬಣ್ಣ ದಿಂದ ರಂಜಿಸಿತು. ಅನಂತರ ರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. ಶಾರದ ಚಂದ್ರನು ನೀಲಿಯ ಅಗಸದಲ್ಲಿ ತೊಳಗಿದನು. ಮಹಾರಾಜನಿಗೂ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಯನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಯ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರತ್ನಗಂಬಳಗಳನ್ನು ಹಾಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಉತ್ತಮವಾದ ಮಂಚಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆಗಳನ್ನು ಇಳಿ ಬಿಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ರೂಪವತಿಯರಾದ ಅಂಗನೆಯರು ಅವರೆಲ್ಲರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

ಇಂಥ ಶೃಂಗಾರ ರಂಗಮಂಚಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಕೇಲೀ ಕುಂಜಗಳಂತಿರುವ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ತನ್ನ ಸಾಮಂತರಾಜರನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಿತ್ರ, ಮಂತ್ರಿ, ಭೃತ್ಯ, ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಮಲಗಲು ಕಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಸ್ವಯಂ ಮಹಾರಾಜನು ಅಪ್ಸರೆಯಂತಿರುವ ಅಂಗನಾಮಣಿಗಳೊಡನೆ ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ಶೃಂಗಾರ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ರಸನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ರಾಗರಂಜಿತವಾಗಿ ಕಳೆದು ಸುಖನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗಳ ಅನುಗ್ರಹ ವಿಶೇಷದಿಂದ ರಾಜಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತರಾಗಿ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿ ಎದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು, ನಸುಕು ಹರಿದು, ಬೆಳಗು ಮೂಡಿ, ದುರ್ಜಯರಾಜನು ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದು, ಎದ್ದು ಕೂತು, ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮಹಾಮಾಯೆ ವಾಗಿದ್ದಿತು. ಮಿಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳಂತೆ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗೈಯುತ್ತಲಿದ್ದ ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಕಂಚುಮಿಂಚಾಗಿ ಕಾಣದಾಗಿದ್ದರು. ಮುನ್ನ ದಿನ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ವಿಲಾಸ ಮಂದಿರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂಚ, ಮೆತ್ತಗಿನ

ಆಸನ, ಹಂಸದುಪ್ಪಳದ ಹಾಸಿಗೆ, ತೆಳ್ಳಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ, ಆ ದಾಸದಾಸಿಯರು ಎಲ್ಲವೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ದುರ್ಜಯ ರಾಜನಿಗೆ ದುಃಖವಾಯಿತು.

“ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಮುನಿಯ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಣಿಯ ಪ್ರಭಾವ. ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರಕಿತು” ಎಂದು ಚಿಂತೆಯು ಅವನ ತಲೆತಿನ್ನ ಹತ್ತಿತು. “ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ಹಾರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವೆನು”, ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಹೊಂಚು ಸಂಚುಗಳು ಅವನ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಹೋದವು. ಕೂಡಲೇ ದುರ್ಜಯ ರಾಜನು ತನ್ನ ಬೆಂಬಲಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಆಪ್ತನೇ ಮಾಡಿದನು. ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಅವನ ವಾಹನಗಳೆಲ್ಲವೂ ತುಸು ದೂರಬಂದ ಬಳಿಕ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ವಿರೋಚನ ಎಂಬ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದನು.

“ಅಮಾತ್ಯ - ನೀನು ಈಗಲೇ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಬಾ.” ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ವಿರೋಚನ ಎಂಬ ಅವನ ಸಚಿವನು ಮರಳಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು -

“ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಿಜವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ರತ್ನಗಳು ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ರಾಜರಲ್ಲಿಯೇ. ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಆ ದಿವ್ಯ ಮಣಿಯಂತೂ ರತ್ನ ರಾಜವಾಗಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಅವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು.” ಮಂತ್ರಿ ವಿರೋಚನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಋಷಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯ ಮುಖ ಕೋಪದಿಂದ ರಕ್ತ, ಮುಖವಾಗಿ ನುಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗಿ ಸಿಡಿಯಿತು.

“ರಾಜನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ನೀನು ರಾಜನಾಗಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನೇ ದೀನನಾಗಿ ಹೇಗೆ ಯಾಚನೆ ಮಾಡುವೆ ? ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ರಾಜನನ್ನು ಕೇಳು. ದುರಾಚಾರಿಯಾದ ರಾಜರನ್ನು ಯಾವ ಜನರೂ ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಚನ, ನೀನು ಬೇಗ ಹೋಗು, ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಯಾದ ದುರ್ಜಯನಿಗೆ ಇಂಥ ದುರಾಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಧಃಪಾತವಾದೀತು ಎಂದು ತಿಳಿಸು.” ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ಸಚಿವ ವಿರೋಚನನು ಮುನಿಯ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದ ದುರ್ಜಯ ಭೂಪನ ಪಿತ್ತವು ನೆತ್ತಿಗೆರಿದು. ಅವನು ನೀಲರಾಜ ಎಂಬ ತನ್ನ ಸಾಮಂತನಾದ ಭೂಪತಿಯನನ್ನು ಕರೆದು “ಮಿತ್ರ, ನೀನು ಈಗಲೇ ಆ ಗೌರಮುಖ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಅವನು ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ದುರ್ಜಯದೊರೆಯ ಈ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀಲರಾಜ ಪ್ರಚಂಡ ಸೇನಾ ಸನ್ನಾಹದೊಂದಿಗೆ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯ ಆರಣ್ಯಕ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರತ್ನವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನೀಲನೃಪಾಲನು ರಥದಿಂದ ಇಳಿದನು. ರತ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಲೆಯನ್ನು ಏರಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನೀಲನು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವದೊಂದೇ ತಡ, ಆ ರತ್ನದಿಂದ ಅನೇಕ ಸೈನಿಕರು ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದು ಎದ್ದು ಬಂದರು. ಅನೇಕಾನೇಕ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳೂ, ರಥಾರೋಹಿಗಳೂ ಆದ ಸಮರ ಬಂಟರು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗೆಲುವಿನ ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತ ಖಡ್ಗ ಹಿರಿದು ಹೊರಟರು. ಹದಿನೈದು ಜನ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಅಸಂಖ್ಯ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದರು. ಆ ಮಣಿಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಆ ಹದಿನೈದು ಸೇನಾನಾಯಕರ ಹೆಸರುಗಳು ಇಂತಿದ್ದವು. ಸುಪ್ರಭ, ದೀಪ್ತತೇಜ, ಸುರಶ್ರಿ, ಶುಭದ, ರಶನ, ಸುಕಾಂತಿ, ಸುಂದರ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ಸುಮನ, ಸುಂದ, ಸುತೀಲ, ಶುಭ, ಸುದಾಂತ, ಶಂಭು, ಸೋಮ. ಹೀಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಈ ಹದಿನೈದು ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ವೀರವಿರೋಚನನು ಮತ್ತೆ ಬಹಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ಎರಡೂ ಸೈನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಯುದ್ಧವು ಆಯಿತು. ರಕ್ತದ ಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯಿತು. ಎರಡು ಬದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶೂರ ಸೈನಿಕರು ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ತುರುಸಿನಿಂದ ತಾಗಿ, ಬಿರುಸಿನಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಎಸೆದಾಡಿ, ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಆ ಭೀಕರ ಕದನದಲ್ಲಿ ದುರ್ಜಯರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯು ತನ್ನ ಸೇನಾ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿದನು. ಮತ್ತೂ ಯಮನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಮಡಿದು ತೆರಳಿದನು. ತನ್ನ ಸಚಿವನ ಸಂಹಾರದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ದುಃಖಿತನಾದ ದುರ್ಜಯರಾಜನು ತಾನೇ ರಥವನ್ನು ಏರಿ ಸಮರ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಮಣಿಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನರಾದ ಶೂರ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಮಹಾರಾಜನಿಗೂ ಮುನಿಯ ಮಣಿಕುಮಾರರಿಗೂ ಭೀಕರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮವು ಮಸಗಿತು.

ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಅಳಿಯನಾದ ದುರ್ಜಯ ಮಹಾರಾಜನು ಯುದ್ಧ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೇತು ಪ್ರಹೇತು ದೈತ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಂಡ ದಾನವ ಸೇನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ದೈತ್ಯರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಘಸ, ವಿಘಸ, ಸಂಘಸ, ಅಶನಿಪ್ರಭ, ಎದ್ಯುತ್ಪ್ರಭ, ಸುಘೋಷ, ಉನ್ಮದಾಕ್ಷ, ಅಗ್ನಿದತ್ತ, ಅಗ್ನಿತೇಜ, ಬಾಹು, ಶಂಖ, ಪ್ರತರ್ಧನ, ವಿರೋಧ, ಭೀಮ ಕರ್ಮ, ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಹದಿನೈದು ರಾಕ್ಷಸ ವೀರರು ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷೋಹಿಣೀ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಘೋರಾಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆ ರತ್ನೋದ್ಭವರಾದ ವೀರರೊಡನೆ ಹೋರಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಆ ದಿವ್ಯರತ್ನವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಉದಿಸಿ ಬಂದ ವೀರರು ಆ ದೈತ್ಯ ಸೇನಾಪತಿಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಲು ಶೂರರಾಗಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಹೇತು ಪ್ರಹೇತು ದೈತ್ಯರ ದಾನವ ಸೇನೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಸೇನಾಪತಿಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿದರು. ಬಡಿದು ಹೆಣ ಹಾಕಿದರು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಈ ಘನ ಘೋರವಾದ ಮಣಿ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಾಮವು ನಡೆದಾಗ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೇವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಹೋಮ ಹವನಗಳಿಗಾಗಿ ಹೂ, ತುಳಸಿ, ಸಮಿಧೆ, ದರ್ಭೆ

ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ವನಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಮರಳಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ದಾರುಣವಾದ ಸಮರವು ಮಸಗಿ, ರಣ ಚಂಡಿಯ ಪ್ರಚಂಡ ತಾಂಡವವೇ ನಡೆದಿದ್ದಿತು. ಆ ಭೀಕರವಾದ ಸಮರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸಾತ್ವಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಕಾಳ ಭೈರವನಂತೆ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿಯಾದ ದುರ್ಜಯನ ಯುದ್ಧಾಟೋಪವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನು ಸಂಭ್ರಾಂತನಾದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕೊಟ್ಟ ರತ್ನದ ಆಸೆಯಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜನು ಇಂತಹ ಘೋರ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮುನಿಯು ಆ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋದನು. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಸಿದ್ಧ ತಾಪಸನ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟು ಗರುಡನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು “ಮುನಿಯೇ ನಿನಗೆ ಈಗ ನನ್ನಿಂದ ಏನು ಆಗಬೇಕು” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಗೌರಮುಖಮುನಿಯು ಕಣ್ಣು ತೆಗೆದು ಕೈಮುಗಿದು ಭಗವನ್, ದುಷ್ಟನಾದ ಈ ದುರ್ಜಯ ರಾಜನನ್ನು ಸೈನ್ಯಸಹಿತವಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಆ ದೈತ್ಯ ಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಬೆಂಕಿಯ ವಂಕಿಯಂತೆ ಗರಗರ ತಿರುಗುತ್ತ ಆ ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರವು ದಾನವ ಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಗಿ ಅರೆನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ದುರ್ಜಯನನ್ನೂ ಅವನ ಎಲ್ಲ ದೈತ್ಯ ಪರಿವಾರವನ್ನೂ ಕೊಂದು ಹಾಕಿತು, ಮುರಿದು ಒಟ್ಟಿತು. ಹುರಿದು ಸುಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ವಿದ್ವಂಸಗೈದು ದಾನವಾಂತಕನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಇಂತು ನುಡಿದನು.

“ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಈ ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವು ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗುವುದು. ಯಜ್ಞಪುರುಷನಾದ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ನಿರಂತರವೂ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಈ ದಿವ್ಯ ರತ್ನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ಹದಿನೈದು ಮಂದಿ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಮುಂದೆ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿ ಈ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಆಳುವರು.” ಶ್ರೀಹರಿಯು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಆನಂತರ ಆ ಗೌರಮುಖ ಮಹರ್ಷಿಯು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸ ಮಾಡಿದನು.

ವರಾಹಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದದು

ರಾಮನಾಮದ ಮಹಿಮೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೨

ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಮಗನಾದ ದುರ್ಜಯನೂ, ಅವನ ಸೈನಿಕರೂ, ಬೆಂಬಲಿಗರಾದ ರಾಜರೂ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಸಮಾಚಾರವು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುದುಕ ಸುಪ್ರತೀಕ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಭಯಂಕರವಾದ ದುಃಖದಿಂದ ಅವನ ಹೃದಯವು ಬೆಂದಿತು. ಮಗನ ಮರಣವು ಆ ಮುಪ್ಪಿನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಿಚ್ಚನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಕರುಳುಗಳನ್ನು ದಹಿಸತೊಡಗಿತು. ಆ ದುಃಖ ಶಮನಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಉಪಾಯವು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಅದೇ ಚಿತ್ರಕೂಟ ವನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ರಾಮಾವತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ರಾಮನಾಮಧ್ಯಾನವೇ ತನ್ನ ಸರ್ವ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬಲ್ಲ ಏಕಮಾತ್ರವಾದ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯ ಎಂದು ಅವನು ವಿವೇಕದಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಣ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಲಾಂಛಿತವಾದ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಗಿರಿಯ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀರಾಮ ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

ನಮಾಮಿ ರಾಮಂ ನರನಾಥಮಚ್ಯುತಂ
ಕವಿಂ ಪುರಾಣಂ ತ್ರಿದಶಾರಿ - ನಾಶನಂ ।

ಶಿವಸ್ವರೂಪಂ ಪ್ರಭವಂ ಮಹೇಶ್ವರಂ
ಸದಾ ಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿ ಹರಂ ಧೃತಶ್ರಿಯರ್ಮ್ ||

ಗರುಡ ಶೇಷರಾದಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂತಜೀವ ರಾಶಿಗೆಲ್ಲ ನಿಯಾಮಕನಾಥನೂ, ದೈತ್ಯ ವಿನಾಶಕನೂ, ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪಿಯೂ, ಸರ್ವಜಗತ್ ಕಾರಣನೂ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷನೂ, ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಶರಣುಬಂದವರ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವನೂ, ಮಹಾ ಸಮರ್ಥನೂ ಆದ ಸಿರಿಯೊಡೆಯ ಶ್ರೀಮನ್ನಾನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಸ್ವಾಮಿನ್, ನಿನ್ನನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ನಿಂತಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮೋಕ್ಷಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ರಮಮಾಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ರಾಮ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ದುಃಖಗಳೆಂಬ ಘೋರ ತೆರೆಗಳಿಂದ ಭೋರಿಡುವ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಮೀನ ಮೊಸಳೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸ್ಮರಣರೂಪವಾದ ನೌಕೆಯನ್ನು ನಂಬಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರು ಎಂದೂ ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ತಪೋವನಗಳಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಗಳು ರಾಮರಾಮ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.”

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಆ ಸುಪ್ರತೀಕ ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ‘ವರವನ್ನು

ಕೇಳಿಕೋ,' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ದೇವದೇವನ ಆ ದಯಾಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸುಪ್ರತೀಕ ರಾಜನು ಸಂತಸದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವದೇವ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯವಾದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು ” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಆ ಸುಪ್ರತೀಕ ರಾಜನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವನ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾದನು.

ವರಾಹ :- ಭೂಮಿದೇವಿ, ಆದಿಕೃತಯುಗದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಈ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣವನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಾವಿರ ನಾಲಿಗೆಯ ಆದಿಶೇಷ ನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ತಕ್ಕದ್ದಾದಷ್ಟೆ ಭಾಗವನ್ನು (ಒಂದೆರಡು ಗಿಂಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ತಂದು ಇದು ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಎಂದು ತೋರಿಸುವಂತೆ) ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಕೃತಯುಗದ ಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರವಲ್ಲ. ಆ ಕೃತಯುಗದ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣನೂ ತಮ್ಮಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಧೂಳಿಯ ಕಣಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲು, ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂಕಿ-ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಗಣಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಯಾವ ಅಂಕಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಧರಣೀದೇವಿ, ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಾರಾಯಣನ ಕೆಲವು ಲೀಲಾ ಚರಿತಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಈವರೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಮತ್ತೇನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿನಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆ ?

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಶ್ರಾದ್ಧದ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೩

ಭೂದೇವಿ:- ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆ ದಿವ್ಯ ರತ್ನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಸೇನಾಪತಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವೂ ಕೂಡಿದು ಜಯ ರಾಜನನ್ನೂ ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನೂ, ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನೂ ಕಡಿದು ಕೊಂದು ಸಿಗಿದು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಕೌತುಕವನ್ನು ಕಂಡು ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯು ಏನು ಮಾಡಿದನು ? ಮತ್ತು ಆ ಮಣಿಕುಮಾರರಾದ ಹದಿನೈದು ಸೇನಾನಾಯಕರು ಯಾವ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು ? ಈ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿ ಎಂದರೆ ಯಾರು ? ಅವನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು ?

ವರಾಹ :- ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಷ್ಟ ರಕ್ಷಣರೂಪವಾದ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗೆ ಆನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಕ್ತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನೇ ಅಧಿಕಾಧಿಕವಾಗಿ ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಅವನು ಅದೇ ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಮ ದುರ್ಲಭವಾದ ಪ್ರಭಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸೋಮತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಆ ಸೋಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯ ದಾನವರನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಶ್ರೀಹರಿಯು ದೈತ್ಯಸೂದನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಿತ್ಯ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮಧುಸೂಧನನನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಉದ್ರೇಕದಿಂದ ಗೌರಮುಖ ಋಷಿಯು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಋಷಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌರಮುಖ ತಾಪಸನು ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಸ್ವಾಗತಗೈದು, ಅರ್ಘ್ಯ ನೀಡಿ, ಪಾದ್ಯವಿತ್ತು, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹಾಮುನಿಗೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಗೌರಮುಖ ಭೂಸುರನು “ಮುನಿಸಿಂಹ, ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಆದೇಶ ಕೊಡಿರಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾ ತಾಪಸರಾದ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಮೃದು ಮಧುರವಾದ ದನಿಯಿಂದ ಗೌರಮುಖತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದರು-

“ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣನೇ ಮೂಲ ಪುರುಷನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಜನಿಸಿದನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಏಳು ಮಹಾಮುನಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಈ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಿಗೆ “ನೀವು ಏಳೂ ಜನರು ತಂದೆಯಾದ ನನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರಿಗೆ “ನೀವು ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪಿತ್ರಾಜ್ಞೋಲ್ಲಂಘನ ರೂಪವಾದ ಅಪಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲ ರೂ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯರಾಗುವಿರಿ” ಎಂದು ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟರು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಿತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ ಶಪಿತರಾದ ಆ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಡನೆಯೇ ವಂಶೋದ್ಧಾರಕರಾದ ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಗಳಾದರು. ಅವರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಗಳನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಪಿಂಡೋದಕದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಏಳೂ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಪಿಂಡದಾನವನ್ನು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡರು.

ಗೌರಮುಖ :- ಆ ಪಿತೃಗಳು ಎಂದರೆ ಯಾರು ? ಅವರು ಎಷ್ಟು ಜನರು ? ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ? ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ?

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ :- ಕೆಲವು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸೋಮವರ್ಧಕರಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಆ ಏಳು ಜನರು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳು ಎನಿಸುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ಮೂರ್ತರೂ ಉಳಿದ ಮೂವರು ಆಮೂರ್ತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ಲೋಕ ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು -

ಈ ದೇವತೆಗಳ ಪಿತೃಗಳು ಸಂತಾನಕ ಎಂಬ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವ ಪಿತೃಗಳು ನೂರು ಯುಗಗಳ ವರೆಗೆ ಆ ಸಂತಾನಕ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಇದ್ದು ಆನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ಆಗಲೂ ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣವು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಮುಂದೆ ತಮಗೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಬರಲಾರದಂಥ ಸರ್ವಶೇಷವಾದ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರು. ಈ ಪಿತೃಗಳೇ ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಸಂತ್ರಪ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವವರ ಮೊದಲನೇ ಸೃಷ್ಟಿ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರಾದ ಇವರು ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ವಾಸಿಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು ಪೂಜ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮರುದ್ಗುಣದವರು ಪೂಜ್ಯರು. ಕಲ್ಪವಾಸಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಆ ಮರುದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಜನಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದ ಸನಕಾದಿಗಳು ಪೂಜ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ವೈರಾಜರೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸಪ್ತಋಷಿಗಳೆಂಬ ಏಳು ಗುಣದ ಮುನಿಗಳು ಪೂಜ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಿತೃ ಸಂತತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯ ಮೂರು ಜಾತಿಯವರೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಶೂದ್ರರು ಕೂಡ ಈ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಈ ಪಿತೃ ಗಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಯ ಪಿತೃಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಿತೃಗಣದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಚೇತನರು ಮಾತ್ರ ಕಂಡು

ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಂಶದ ಪೂಜ್ಯ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಅರಿತು ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರು ಮಾಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧದ ಫಲವಾಗಿ ಶಾಪದಿಂದ ಕಳೆದುಹೋದ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದರು ಮತ್ತು ಆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಅಥ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾಲ ವಿಚಾರಃ

ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ವಿಹಿತವಾದ ಕಾಲವನ್ನೂ ಅರ್ಹರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ -

“ವೃತ್ತೀಪಾತ, ಉತ್ತರಾಯಣ, ದಕ್ಷಿಣಾಯಣ, ವಿಷುವ ಕಾಲ - ಮೇಷ ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣ, ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಮುಂತಾದ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮೇಷ, ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳಲ್ಲದೇ ಸೂರ್ಯನ ಎಲ್ಲ ರಾಶಿ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕು. ತನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಡಾಟವಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡಾಗಲೂ ಹೊಸ ಧಾನ್ಯ ಬಂದಾಗಲೂ ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ಯಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಸ್ವಾತಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಯೋಗವಿದ್ದಾಗ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ, ಆದ್ಯಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೊಂದು ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಕಾಲ ತೃಪ್ತಿ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಬಯಸುವ ದೇವತೆಗಳೂ ಧನಿಷ್ಠಾ, ಶತಭಿಷಾ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಾ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯೂ ದುರ್ಲಭವಾಗಿವೆ. ಶಾಶ್ವತ ಫಲವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಒಂಬತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಯೋಗವಿದ್ದಾಗ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದರೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವು ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸವೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲವೆಂದರೆ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ತೃತೀಯಾ (ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯಾ) ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ನವಮಿ, ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ತ್ರಯೋದಶಿ, ಮಾಘ ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ, ಪುಷ್ಯ, ಮಾಘ, ಪಾಲ್ಗುಣ ತಿಂಗಳುಗಳ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿ, ನವಮಿ ತಿಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಹಣ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಫಲವು ಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಗಾ, ಶತದ್ರು, ವಿಪಾಶಾ, ಸರಸ್ವತೀ, ಗೋಮತೀ ಮುಂತಾದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ಗೋಪೂಜೆ, ಗೋದಾನ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

“ವಿತ್ತಂ ಚ ಚಿತ್ತಂ ಚ ನೃಣಾಂ ವಿಶುದ್ಧಂ |

ಶಸ್ತಶ್ಚ ಕಾಲಃ ಕಥಿತೋ ವಿಧಿಶ್ಚ ||

ಪಾತ್ರಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಪರಮಾ ಚ ಭಕ್ತಿಃ |

ನೃಣಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತ್ಯ ಭಿವಾಂಭಿತಾನಿ ||

ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿರಬೇಕು. ಶುದ್ಧವಾದ ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವಿರಬೇಕು. ಪ್ರಶಸ್ತಕಾಲ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಿಧಿ, ಪಿತೃಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಯೋಗ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಅಂಥ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುವು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃಗಳು ಹಾಡುವ ಹಾಡು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಮನೋರಥ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಪಿತೃಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೇ ಕೇಳು -

“ನಮ್ಮ ವಂಶದಲ್ಲಿ ವಿತ್ತ ಶಾತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಹುಟ್ಟಬಹುದೇ! ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ರತ್ನ, ವಸ್ತ್ರ, ವಾಹನ, ಜಲ, ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ಉದಾರ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವನಾದರೂ ಜನಿಸಬಹುದೇ! ಅಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗ ವಿಹಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸುವವನಾದರೂ ಜನಿಸಬಹುದೇ! ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿಯನ್ನು ತಂದು ಕಿಂಚಿದ್ ದಕ್ಷಿಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನಕೊಡುವ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನು ಉದಿಸಬಹುದೇ! ಅಷ್ಟೂ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕರಿ ಎಳ್ಳನ್ನು ಒಂದು ಹಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೈಮುಗಿಯುವ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಳೆಂಟು ಕಾಳು ಎಳ್ಳಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಅಂಜಲಿ ತುಂಬ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವವನು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಬಹುದೇ!

ಏಳೆಂಟು ಕಾಳು ಎಳ್ಳು ಇಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಆಕಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟು ಏನನ್ನಾದರೂ ತಂದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಹಸುವಿಗೆ ಪಿತೃಗಳ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಿನ್ನಿಸುವವನು ಎಂದಾದರೂ ಜನಿಸಬಹುದೇ! ಇದು ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಎರಡೂ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ ಸೂರ್ಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಲೋಕಪಾಲಕರನ್ನು ಕುರಿತು “ಪಿತೃಗಳ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಉಳಿದಾವ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿ ಒಂದೂ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈಗ ಬಗಲೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡೂ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಪಿತೃಗಳೆಲ್ಲರೂ ತೃಪ್ತರಾಗಲಿ” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ವಿವೇಕಿಯು ನಮ್ಮ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬಹುದೇ! ಅಂತೂ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪಿತೃಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ಎಂಥ ಬಡತನ ಮತ್ತು ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಿಗೂ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗು ಎಂದು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕಲ್ಪ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪಿತೃಗಳು ಈ ಪಿತೃಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಂಚನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯಾವ ವಿಧಾನವನ್ನಾದರೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಶ್ರಾದ್ಧ ವಿಧಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೪

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ :- ಮಹರ್ಷಿ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನೂ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಆದ ಸನಕಮುನಿಯ ಸಹೋದರನು ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದ ಯಜುರ್ವೇದ ಸಾಮವೇದಗಳ ತ್ರಿಸುಪರ್ಣ ತ್ರಿಣಾಚಿಕೇತ, ತ್ರಿಮಧು ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವನೂ ಆರು ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವನೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತ, ಸೋದರಳಿಯ, ಮಗಳಮಗ, ಅಳಿಯ, ಸೋದರಮಾವ, ತಪಸ್ವಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟವ, ಶಿಷ್ಯ, ಸಂಬಂಧಿಕ, ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು.

ಮಿತ್ರ ಘಾತಕನನ್ನೂ, ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಮಾರುವವರನ್ನು, ಮನೆಮಾರುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವವನ್ನೂ, ಕಳ್ಳನನ್ನೂ, ಚಾಡಿಖೋರರನ್ನೂ, ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೌರೋಹಿತ ಮಾಡಿಸುವವನನ್ನೂ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಬಾರದು. ಅದರಂತೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವೇದಪಾಠ ಹೇಳುವವನನ್ನೂ, ಸೂತಕದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸುವವನನ್ನೂ, ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದಿರುವವನನ್ನೂ, ಶೂದ್ರಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವನನ್ನೂ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನನ್ನೂ, ಮೈನೆರೆತ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನನ್ನೂ, ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಲಿಯಾಗಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವನನ್ನೂ ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಮಂತ್ರಿಸಬಾರದು. ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಹೇಳಿ ಬರಬೇಕು. ಹೇಳಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲದೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಯತಿಗಳಿಗೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪಾದ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ ಮಾಡಿ ಅವರು ಆಚಮನಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಪಿತೃಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೊನೆಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಮಾತಾಮಹ (ತಾಯಿಯ ತಂದೆ) ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ ವೈಶ್ವದೇವ ಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿಶ್ವದೇವತೆಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ಪಿತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಎರಡು ಮಾಡಿದ ದರ್ಭೆಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಿತೃಗಳ ಅವಾಹನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ತಿಲೋದಕದಿಂದ ಅಪಸವ್ಯವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾರಿಹೋಕನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅನಾಥನಾಗಿ ಹಸಿದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನೂ ಕರೆದು ಕೂಡಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಯೋಗಿಗಳು ಗುಪ್ತ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ

ರೂಪಗಳಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಯಾರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಏನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆದರಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅತಿಥಿಗೆ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಶ್ರಾದ್ಧವೇ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಬಿಡುವದು.

ಅಥ ಹೋಮ ವಿಧಿ:

ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಮಂತ್ರಿತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಉಪ್ಪು, ಕಾರ, ವ್ಯಂಜನ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗದ ಅನ್ನವನ್ನು ಮೂರಾವರ್ತಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. “ಅಗ್ನಯೇ ಕಷ್ಯವಾಹನಾಯ ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂದು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ ಮೊದಲನೆಯ ಆಹುತಿಯನ್ನೂ “ಸೋಮಾಯ ಪಿತೃಮತೇ ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂದು ಎರಡನೇ ಆಹುತಿಯನ್ನೂ “ವೈವಸ್ವತೇ ಯಮಾಯ ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂದು ಮೂರನೇ ಆಹುತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅನಂತರ ಬೋಜನ

ಅನಂತರ ರುಚಿಕರವಾದ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿ “ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಮೃದುಮಧುರವಾಗಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದರೂ ಮೌನವಾಗಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವವನೂ ಕೂಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿ ಸಿಟ್ಟು ಸೆಡವು ಮಾಡದೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಅಭಿಶ್ರವಣ, ರಕ್ಷೋಘ್ನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಎಳ್ಳನ್ನು ಹರಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.

“ಹೋಮ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಭೂತರಾದ ನನ್ನ ತಂದೆ, ತಾತ, ಮುತ್ತಾತರು ತೃಪ್ತರಾಗಲಿ, ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತರಾದ ನನ್ನ ಪಿತ ಪಿತಾಮಹ ಪ್ರಪಿತಾಮಹರು ತೃಪ್ತರಾಗಲಿ. ನನ್ನ ಈ ಪಿಂಡದಾನದಿಂದ ನನ್ನ ಪಿತೃಗಳೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ತಂದೆ, ತಾತ, ಮುತ್ತಾತರೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ, ವಿಶ್ವದೇವತೆಗಳೂ ತೃಪ್ತರಾಗಲಿ, ಅಸುರರು ನಾಶ ಹೊಂದಲಿ.

ಯಜ್ಞದ ಆಹುತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ವೈಯ್ಯುವ ಯಜ್ಞ ಭೋಕ್ತೃವಾದ ಅಗ್ನಂತರ್ಗತ ನಾರಾಯಣನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಸರ್ವ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಅಸುರರೂ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಭೋಜನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಪಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಎಲೆಯ ಮುಂದುಗಡೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತುಸು ಅನ್ನವನ್ನು ಉದುರಿಸಬೇಕು. ಆ ವಿಕಿರಾನ್ನವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಅಚಮನಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ತುಸು ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತೃಪ್ತರಾದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವವನು ಎಲ್ಲ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ದರ್ಭೆಯ ಮೇಲೆ ಪಿತೃತೀರ್ಥದಿಂದಲೇ ಎಳ್ಳು ಸಹಿತ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತಾಮಹರಿಗೂ ಅದೇ ಪಿತೃತೀರ್ಥದಿಂದಲೇ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಆನಂತರ ಆ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾದ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪಗಳಿಂದ ಅರ್ಚನೆಮಾಡಿ ತಂದೆಗೆ ಮೊದಲು ಪಿಂಡವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅಜ್ಜನಿಗೂ, ಆಮೇಲೆ ಮುತ್ತಜ್ಜನಿಗೂ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಆ ದರ್ಭೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಲೇಪ ಭೋಜಿಗಳಿಗಾಗಿ ಲೇಪ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಂಧ ಮಾಲಾದಿಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ಪಿಂಡಗಳಿಂದ ಮಾತಾಮಹರಿಗೂ ಅರ್ಪಣ ತರ್ಪಣಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಉತ್ತರಾಚಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ತನು ಪಿತೃಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಇರುವಷ್ಟು ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಂದ ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಸಿ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕು. ವಿಶ್ವೇದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು “ವಿಶ್ವೇ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರೀತರಾಗಲಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ‘ತಥಾಸ್ತು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆನಂತರ ಮೊದಲು ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಅನಂತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಮಾತಾಮಹರಿಗೂ ಇದೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಭೋಜನ, ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ದಕ್ಷಿಣೆ, ವಿಸರ್ಜನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಕಳಿಸಿ ತಾನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕು.

ಶ್ರಾದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮವಾದ ವೈಶ್ವದೇವನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಕಿರಿಯ ಬಂಧು-ಬಳಗದವರೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತಾನೂ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವಿವೇಕಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಪಿತೃಗಳ ಮತ್ತು ಮಾತಾಮಹರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂತತಿಯವರ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವರು.

ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಗಳ ಮಗ, ಕುತುಪ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಎಳ್ಳು ಈ ಮೂರು ಆತ್ಮಂತ ಪವಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ದಾನ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುವಾದಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವವನು ಶ್ರಾದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಸಿಟ್ಟು, ಅವಸರ ಮತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವದು. ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಬಾರದು.

ಪಿತೃಗಣವು ಚಂದ್ರನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವುದು. ಚಂದ್ರನು ಯೋಗಾಧಾರನಾಗಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಯೋಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರಾದ್ಧವು ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಯೋಗಿ, ಕರ್ಮಯೋಗಿ, ಭಕ್ತಿಯೋಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಇದ್ದರೆ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿದ ಯಜಮಾನನನ್ನೂ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೂಡಿಯೇ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕರ್ಮಕಾಂಡವನ್ನು ತಿಳಿದು ಮಾಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದಲೇ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಒಳ್ಳೇ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಋಷಿಗಳು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಈ ಪಿತೃಕಾರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಕೂಡ ಅದರಂತೆ ಮಾಡು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ ನಿನಗೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಯಾರು ಹರಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನಿದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ! ಪಿತೃಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತಿ ಇವೆರಡಕ್ಕಿಂತ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— ೦ —

ಹರಿಯ ಹತ್ತು ಅವತಾರಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯಿಂದ
ಗೌರಮುಖಮುನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೫

ಧರಣೀ:- ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಯು ಏನು ಮಾಡಿದನು ?

ವರಾಹ:- ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹಾಮುನಿಗಳಿಂದ ಪಿತೃತಂತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವ ಶ್ರಾದ್ಧವಿಧಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗೆ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನೂರು ಜನ್ಮಗಳ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಭೂತ ಕಾಲದ ಚಿತ್ರವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು.

ಧರಣೀ:- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಗೌರಮುಖನು ಏನಿದ್ದ ? ಏನಾಗಿದ್ದ. ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿದ ? ಸ್ಮರಿಸಿ ಏನು ಮಾಡಿದ ? ಅರುಹಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವರಾಹ:- ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಗೌರಮುಖ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಭೃಗುಋಷಿಯೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಈ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಮಹರ್ಷಿಯು ಅದೇ ಭೃಗು ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಹಾಮುನಿ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಈ ಭೃಗುವೇ ಮೊದಲಾದ ಏಳು ಜನ ಮಾನಸಪುತ್ರರಿಗೆ ನೀವು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿತು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನು ಅವರಿಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಗೌರಮುಖ ತಾಪಸನಿಗೆ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂದಿತು. ಅದರಿಂದ ವಿವೇಕೋದಯವಾಗಿ ಆ ಗೌರಮುಖ ಋಷಿಯು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದನು. ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಭಾಸ ಎಂಬ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯರನ್ನು ದ್ವಂಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ದುಷ್ಟರನ್ನು ದಮನ ಗೈಯುವ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಗೌರಮುಖನು ಹೇಳಿದ ದಶವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರ

ದಶಾವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಗೌರಮುಖ ಉವಾಚ :

ಸ್ತೋಷ್ಯೇ ಮಹೇಂದ್ರಂ ರಿಪುದರ್ಪಹಂ ಶಿವಂ
ನಾರಾಯಣಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ವರಿಷ್ಠಂ ||
ಆದಿತ್ಯ ಚಂದ್ರಾಶ್ವಯುಗಸ್ಥಮಾದ್ಯಂ
ಪುರಾತನಂ ದೈತ್ಯಹರಂ ಸದಾಹರಿಂ

|| ೯ ||

ನಿರತಿಶಯವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಳ್ಳನಾದುದರಿಂದ ಮಹೇಂದ್ರ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನೂ,
ಶತ್ರುದರ್ಪವನ್ನು ಮುರಿಯುವವನೂ, ಸರ್ವಮಂಗಳಕನಾದುದರಿಂದ ಶಿವನೂ,
ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳೊಡೆಯನೂ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿರುವವನೂ,
ಆದಿಭೂತನೂ, ಪುರಾತನನೂ, ರಾಕ್ಷಸನಾಶಕನೂ ಆದ ಹರಿನಾರಾಯಣನನ್ನು
ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. || ೯ ||

ಚಕಾರ ಮಾತ್ಸ್ಯಂ ವಪುರಾತ್ಮನೋ ಯಃ
ಪುರಾತನಂ ವೇದ - ವಿನಾಶಕಾಲೇ
ಮಹಾ - ಮಹೀಭೃದ್ವಪುರಗ್ರಪುಚ್ಛ -
ಚ್ಚಟಾಹವಾರ್ಚಿಃ ಸುರಶತ್ರುಹಾದ್ಯಃ

|| ೧೦ ||

ತಥಾಬ್ಧಿ - ಮಂಥಾನಕೃತೇ ಗಿರೀಂದ್ರಂ
ದಧಾರ ಯಃ ಕೂರ್ಮವಪುಃ ಪುರಾಣಂ
ಹಿತೇಚ್ಛಯಾಪ್ತಃ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣಃ
ಪ್ರಪಾತು ಮಾಂ ದೈತ್ಯಹರಃ ಸುರೇಶಃ

|| ೧೧ ||

ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮೂಲನೂ, ಅಸುರ ಸಂಹಾರಕನೂ ಆದ ಯಾವ ಶ್ರೀಹರಿಯು
ವೇದಗಳು ಕಳೆದು ಹೋದಾಗ ಮಹಾಪರ್ವತಾಕಾರವೂ, ಬಾಲದ ತುದಿಯ
ಹೊಡೆತದಿಂದ ಯುದ್ಧಾಂಗಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹದೂ ಆದ ಆದಿ
ಮತ್ಸ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನೋ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆಯುವಾಗ ಸುರರಿಗೆ
ಹಿತಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರು ಆದಿ ಕೂರ್ಮ ರೂಪವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಂದರಗಿರಿಯನ್ನು
ಧರಿಸಿದನೋ, ಅಂಥ ಪುರಾಣ ಪುರುಷನೂ, ಲೋಕಹಿತನೂ, ಅಸುರಹರನೂ ಆದ ಆ
ಸುರೇಶನು ನನ್ನನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿ. || ೧೦-೧೧ ||

ಮಹಾವರಾಹಃ ಸತತಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ
ತಲಾತ್ತಲಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಯೋ ಮಹಾತ್ಮಾ |
ಯಜ್ಞಾಂಗ - ಸಂಜ್ಞಃ ಸುರಸಿದ್ಧ ಸಂಘೈಃ
ಸ ಪಾತು ಮಾಂ ದೈತ್ಯ ಹರಃ ಪುರಾಣಃ

|| ೧೨ ||

ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನು ಮಹಾ ವರಾಹರೂಪನಾಗಿ ಭೂದೇವಿಗಾಗಿ ಪಾತಾಳವನ್ನು
ಹೊಕ್ಕನೋ, ಯಾರನ್ನು ಸುರಸಿದ್ಧ ಸಂಘಗಳು ಯಜ್ಞಾಂಗನೆಂದು ಕರೆಯುವುವೋ ಆ
ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕನಾದ ಪುರಾಣ ಪುರುಷನು ನನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿ.

ನೃಸಿಂಹರೂಪೀ ಚ ಬಭೂವ ಯೋಽಸೌ
ಯುಗೇ ಯುಗೇ ಯೋಗಿವರೋಽತಿ ಭೀಮಃ |

ಕರಾಲವಕ್ತ್ರಃ ಕನಕಾಗ್ರವರ್ಚಾ

ವರಾಶಯೋಽ ಸ್ಥಾನಸುರಾಂತಕೋಽ ವ್ಯಾತ್

|| ೧೩ ||

ಯೋಗಿಗಳೊಡನೆಯನಾದ ಯಾರು ಒಂದೊಂದು (ಕೃತ) ಯುಗದಲ್ಲೂ ಆತಿ
ಭಯಂಕರವೂ ಕರಾಳವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳದ್ದೂ ಸುವರ್ಣಚ್ಛಾಯೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಆದ
ನರಸಿಂಹ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರಕನಾಗಿರುವನೋ ಆ
ಸ್ವಾಮಿಯು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ || ೧೩ ||

ಬಲೇರ್ಮುಖ - ದ್ವಂಸ - ಕೃದಪ್ರಮೇಯೋ

ಯೋಗಾತ್ಮಕೋ ಯೋಗವಪುಃ ಸ್ವರೂಪಃ |

ಸ ದಂಡಕಾಷ್ಟಾಜಿನಲಕ್ಷಣಃ ಕ್ಷಿತಿಂ

ಯೋಽಸೌ ಮಹಾನ್ಯಾಂತವಾನ್ ನಃ ಪುನಾತು

|| ೧೪ ||

ಯೋಗಾತ್ಮಕನಾದ ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನು ಅಜಿನದಂಡ ಧಾರಿಯಾದ
ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ವಾಮನರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಬಲಿಯಜ್ಞವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ,
ಅಪ್ರಮೇಯನಾಗಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾವತಾರದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಿದನೋ ಅವನು
ನಮ್ಮನ್ನು ಪವಿತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿ || ೧೪ ||

ತ್ರಿಃ ಸಪ್ತಕೃದ್ಯೋ ಜಗತೀಂ ಜಿಗಾಯ

ಕೃತ್ವಾ ದದೌ ಕಶ್ಯಪಾಯ ಪ್ರಚಂಡಃ

ಸ ಜಾಮದಗ್ಯೋಽಭಿಜನಸ್ಯ ಗೋಪ್ತಾ

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಸುರಹಾ ಪ್ರಪಾತು

|| ೧೫ ||

ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭನಾದ ಯಾರು ಜಮದಗ್ನಿ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಪರಶುರಾಮನೆಂಬ
ಹೆಸರಿನಿಂದುದಿಸಿ ಪ್ರಚಂಡನಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದಾವೃತ್ತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿ ಜಯಿಸಿ,
ಕಶ್ಯಪಯುಷಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನೋ, ಆ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನಾದಿ ಹಿತರ ನಾಶಕನೂ ಸಜ್ಜನ
ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ನಾರಾಯಣನೂ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. || ೧೫ ||

ಚತುಷ್ಟಕಾರಂ ಚ ವಪುರ್ಯ ಆದ್ಯ

ಹೈರಣ್ಯ ಗರ್ಭಪ್ರತಿಮಾನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಂ |

ರಾಮಾದಿ ರೂಪೈರ್ಬಹುರೂಪ ಭೇದಂ

ಚಕಾರ ಸೋಽಸ್ಮಾನಸುರಾಂತಕೋಽವ್ಯಾತ್

|| ೧೬ ||

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ತನ್ನ ಆದಿ ರೂಪವನ್ನು ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ,
ಶತ್ರುಘ್ನರೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿ
ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮನು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. || ೧೬ ||

ಚಾಣೂರ - ಕಂಸಾಸುರ - ದರ್ಪಭೀತೇ

ಬೀತಾಮರಾಣಾಮಭಯಾಯ ದೇವಃ

ಯುಗೇ ಯುಗೇ ವಾಸುದೇವೋ ಬಭೂವ

ಕಲ್ಪೇ ಭವತ್ಯದ್ಭುತರೂಪಧಾರೀ

|| ೧೭ ||

ಚಾಣೂರ ಕಂಸಾಸುರರ ದರ್ಪದಿಂದ ಹೆದರಿದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಆಭಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಯಾವ ದೇವನು ಪ್ರತಿ (ದ್ವಾಪಾರ) ಯುಗದಲ್ಲೂ ವಸುದೇವ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಉದಿಸುವನೋ, ಕಲ್ಪಾಂತದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡುವ ಆ ಸ್ವಾಮಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿ || ೧೭ ||

ಯುಗೇ ಯುಗೇ ಕಲ್ಪಿನಾಮ್ನಾ ಮಹಾತ್ಮಾ

ವರ್ಣಸ್ಥಿತಿಂ ಕರ್ತುಮನೇಕ ರೂಪಃ |

ಸನಾತನೋ ಬ್ರಹ್ಮಮಯಃ ಪುರಾತನೋ

ನ ಯಸ್ಯ ರೂಪಂ ಸುರಸಿದ್ಧ - ದೈತ್ಯಾಃ

|| ೧೮ ||

ಪಶ್ಯಂತಿ ವಿಜ್ಞಾನಗತಿಂ ವಿಹಾಯ

ಅತೋಽಯಮೇನಾಪಿ ಸಮರ್ಚಯಂತಿ |

ಮತ್ಸಾದಿರೂಪಾಣಿ ಚರಾಣಿ ಸೋವ್ಯಾತ್

|| ೧೯ ||

ಸನಾತನ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷನೂ, ಅನೇಕ ರೂಪನೂ ಆದ ಯಾರು ಒಂದೊಂದು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಕಲ್ಪಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವತರಿಸುವನೋ, ಯಾವನ ಮೂಲ ರೂಪವನ್ನು ಸುರರಾಗಲಿ, ಸಿದ್ಧರಾಗಲಿ ದೈತ್ಯರಾಗಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಗತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಾರದೆ ಚರವಾದ ಅವನ ಮತ್ಸಾದಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ಯೋಗದಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುವರೋ ಆ ಸ್ವಾಮಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. || ೧೮-೧೯ ||

ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ

ಪುನಶ್ಚ ಭೂಯೋಽಪಿ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ |

ನಮೋ ನಮಃ ಕಾರಣ ಕಾರಾಣಾಯ

ನಯಸ್ವ ಮಾಂ ಮುಕ್ತಿ ಪದಂ ನಮಸ್ತೇ

|| ೨೦ ||

ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಕಾರಣಕ್ಕೂ (ಮೂಲ) ಕಾರಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನನ್ನನ್ನು ಮುಕ್ತಿಪದಕ್ಕೇರಿಸು. ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. || ೨೦ ||

ಏವಂ ನಮಸ್ಯತಸ್ತಸ್ಯ ಮಹರ್ಷೇರ್ಭಾವಿತಾತ್ಮನಃ|

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಂ ಗತೋ ದೇವಃ ಸ್ವಯಂ ಚಕ್ರಗದಾಧರಃ

|| ೨೧ ||

ಹೀಗೆ ನಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮಕನಾದ ಆ ಗೌರಮುಖ ಮಹರ್ಷಿಗೆ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಗದಾಧಾರಿಯಾದ ದೇವನು (ತಾನು) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. || ೨೧ ||

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಂ ನಿಸ್ತರಂಗ ಸ್ವದೇಹತಃ |

ಉತ್ತಸ್ಥೌ ಸೋಽಪಿ ತಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ತಸ್ಮಿನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಶಾಶ್ವತೇ ||

ಲಯಂ ಜಗಾಮ ದೇವಾತ್ಮನೃಪುನರ್ಭವ ಸಂಜ್ಞತೇ || ೨೨ ||

ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂದರ್ಶನದಿಂದ ಆ ಗೌರಮುಖನಿಗೆ ಸ್ವದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ, ತರಂಗವಿಲ್ಲದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವುಂಟಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಅವನು ದೇವನಾದ. ಆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ನಂಬಿದವರಿಗೆ ದೋಹ ಮಾಡಿದ ಸ್ವರ್ಗದ ನಾಯಿದ ಕಥೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೬

ಭೂದೇವಿ:- ವರಾಹ ದೇವ, ಹಿಂದೆ ದುರ್ವಾಸ ಋಷಿಯ ಶಾಪ ಮೂಲಕವಾಗಿ ದುರ್ಜಯ ರಾಜನಿಂದ ಸೋತ ಪದಭ್ರಷ್ಟನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಏನು ಮಾಡಿದನು ? ದುರ್ಜಯ ರಾಜನು ವಿದ್ಯುತ್ ಸುವಿದ್ಯುತ್ ಎಂಬ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಲೋಕ ಪಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ? ಇಂದ್ರನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಆಗಿರಬಹುದು ? ಎಂದು ನನಗೆ ಸಂದೇಹ ಬಂದಿದೆ. ನೀನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.

ವರಾಹ:- ಧಾತ್ರೀದೇವಿ, ದುರ್ಜಯನು ದೇವರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಶಚೀಪತಿಯು ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಮಹಾದೇವರಿಂದ ಪಾಲಿಸಲ್ಪಡುವ ಕಾಶೀ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರಿವಾರವಾದ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಶಿಯ ನಾಗರಿಕರಾದ ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ನಾಗರೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡಿದನು. ದುರ್ಜನ ರಾಜನಿಂದ ಲೋಕ ಪಾಲಕನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ಸುವಿದ್ಯುತ್ ಎಂಬ ಅಸುರರು ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಲೋಕಪಾಲಕರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ದುರ್ಜಯನು ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರದಿಂದ ಹತನಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ದೈತ್ಯರು ಸಮುದ್ರದವರೆಗೆ ಹರಡಿದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಚತುರಂಗ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಮವಂತ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಇತ್ತ ದೇವತೆಗಳೂ ದುರ್ಜಯ ದೊರೆಯು ಸತ್ತು ಹೋದದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೈ ತಪ್ಪಿ ಹೋದ ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪ್ರಚಂಡ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು.

ಆಗ ದೇವಗುರುವಾದ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು “ಸುರ ಶಿಷ್ಯರೇ, ಮೊದಲು ನೀವು ಗೋಮೇಧ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಯಜ್ಞಗಳೇ

ಸಂರಕ್ಷಣ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಇದೇ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮಾಡುವ ಗುರೂಪದೇಶ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತರು.

ದೇವಗುರುವಿನ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳು ಕೆಲವು ಹಸುಗಳನ್ನು ಸಂಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಗೆಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಗೋವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ನಾಯಿಯಾದ ಸರಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದರು. ಆ ನಾಕ ಲೋಕದ ನಾಯಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಪಗಾವಲಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಆ ಸುರಧೇನುಗಳು ವಿದ್ಯುತ್, ಸುವಿದ್ಯುತ್ ದೈತ್ಯರಿಂದ ಬಂದವು. ಆ ಹಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಬ್ಬರೂ ದೈತ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರಾದ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರು. “ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಈ ದೇವಧೇನುಗಳು ಈ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಶ್ವಾನವಾದ ಸರಮೆಯ ಸರ್ಪ ಗಾವುಲಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳಿರಿ.” ದೈತ್ಯಶಿಷ್ಯರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶುಕ್ರಾಚಾರ್ಯರು “ದೈತ್ಯರೇ, ಕೂಡಲೇ ಹಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿರಿ, ತಡಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿರಿ.” ಎಂದು ಆದೇಶವಿತ್ತರು. ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸುವಿದ್ಯುತ್ ರಾಕ್ಷಸರು ಅಮರರ ಆ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ಅಪಹೃತವಾದ ಕೂಡಲೇ ಸರಮೆಯು ಆಚೀಚೆ ಹುಡುಕಾಡಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಆ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಇರಿಸಿದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಸರಮೆಗೆ ತಾವು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಇರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದ ಮಾರ್ಗವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ ದೈತ್ಯರು ಆ ಸರಮೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದರು. ಮತ್ತು ಆ ನಾಯಿಯ ಎದುರಿಗೇ ಆ ದೇವಧೇನುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಹಾಲು ತೆಗೆದು ಆ ಸರಮೆಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ಹೇಳಿದರು.

“ಇದರಂತೆ ಈ ಆವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಕರೆದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ನೀನು ಕುಡಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಜಾಣ ನಾಯಿಯೇ, ನೀನು ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಈ ಹಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿ ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ದೈತ್ಯರಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ದೇವತೆಗಳ ನಾಯಿಯು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ದೇವೇಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡುಗುತ್ತಲೇ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿತು. ಈ ಮೊದಲು ದೇವೇಂದ್ರನು ಈ ನಾಯಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮರುದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದನು. ನೀವು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ ಈ ನಾಯಿಯ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿರಿ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅದೈತ್ಯರೂಪದಿಂದ ಆ ಸರಮೆಯ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಮರುದೇವತೆಗಳು ಮರಳಿ ಬಂದು ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದರು. ಆ ಸುರನಾಥನು ಮೊದಲು ನಮಿಸಿದ ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮುಂದೆ ಕರೆದು “ಸುರಮೆ, ಹಸುಗಳು ಏನಾದವು” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ನಾಯಿಯು “ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ಅವನು ಮರುದೇವತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇಳಿದನು. “ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಹಸುಗಳು ಎಲ್ಲಿ? ಈ ನಾಯಿಯು ಒಂದೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಿತು?” ಎಂದು ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಕೇಳಿದನು.

ಆಗ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳು ಆ ನಾಕಲೋಕದ ನಾಯಿಯಾದ ಸರಮೆಯು ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಹಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೈತ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಹನಮಾಡಲಾರದಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಎದ್ದು ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದು ಹಾಕಿದನು.

“ಎಲೈ ಆಶೆಬುರುಕ ನಾಯಿಯೇ ! ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಹಸುಗಳನ್ನು ಅಸುರರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆಯಾ ?” ಎಂದು ನುಡಿದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಸರಮೆಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದನು. ಇಂದ್ರನ ಪಾದಾಘಾತದಿಂದ ಆ ನಾಯಿಯು ಕುಡಿದ ಹಾಲನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾರಿಕೊಂಡಿತು. ಮತ್ತು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತಲೆ ಯಜ್ಞದ ಹಸುಗಳನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರು ಕದ್ದಿಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿತು. ಆಗ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಕ್ಷಸರು ಅಪಹರಿಸಿಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲಿದ್ದ ದೈತ್ಯರು ಬಲಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಇಂದ್ರನ ಸೈನ್ಯದ ಎದುರು ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಹೋರಾಡಿ ಹತರಾದರು. ಉಳಿದ ದೈತ್ಯರು ದೇವತಾವೀರರ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಹಾರದಿಂದ ಜರ್ಜರಿತರಾಗಿ ಕದ್ದಿಟ್ಟ ಹಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಧನದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸುರಸಾಮಂತರಿಗೆಲ್ಲ ಆತ್ಮಂತ ಸಂತಸವಾಯಿತು. ಮಹೇಂದ್ರನು ಕೂಡ ಮಹಾದಾನಂದದಿಂದ ಅಸುರರಿಂದ ಅಪಹರಿಸ್ವಟ್ಟ ಆ ಆಕಳುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಅಮರಾವತಿಗೆ ಕರೆತಂದನು. ಮತ್ತು ಆ ಸುರರ ದೊರೆಯು ಇದರಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಶಕ್ತಿಯು ಬಲಿಯಿತು. ದೇವಸೈನ್ಯವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಂಡಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇಮ್ಮಡಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಿತನಾದ ಸ್ವರ್ಗದೊಡೆಯನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಕೂಡಲೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದನು. ಸುರರಾಜನ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಮರ ಗಣಗಳು ಅಸುರರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋರಾಡಲು ಅಣಿಯಾದರು. ದೇವೇಂದ್ರನು ಈ ಎಲ್ಲ ತನ್ನ ಸುರಸೇನೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಆ ದೇವ ದಾನವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ದೇವತೆಗಳ ಭೀಷಣ ಶಸ್ತ್ರಾಘಾತಗಳಿಂದ ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲ ರೂ ಧಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹತಪತಿಸಿರಾಗಿ ಬಿದ್ದರು ಓಡಿಹೋಗಿ. ಭಯಬ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕೆಲವರು ನಡುಗುತ್ತ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಯದೇ ದಿಜ್ಞೂಡರಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡರು. ದೇವತಾಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಮಹೇಂದ್ರನು ಗೆಲುವಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಗಲಿತವಾದ ಗೌರವವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದನು. ದೇವ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು. ಚೇತೋಹಾರಿಯಾದ ಈ ಸರಮೆಯ ಉಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ಗೋಮೇಧಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದು ಕೊಂಡವರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ದೇವೇಂದ್ರನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಆಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಮಹಾತಪನ ಉಪಾಖ್ಯಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೭

ಭೂದೇವಿ:- ವರಾಹ ಪ್ರಭುವೇ, ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯ ರತ್ನದಿಂದ ಹೊರಹೊರಟ ೧೫ ರಾಜಕುಮಾರರಿಗೆ ಭಗವಂತನು ನೀವು ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಜರಾಗುವಿರಿ ಎಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನಷ್ಟೆ! ಮುಂದೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು? ಹೇಗೆ ಜನಿಸಿದರು? ಏನು ಮಾಡಿದರು? ಈ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಏನು? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿರಿ.

ವರಾಹ:- ನೆಲ್ದಾಯಿಯೇ! ಶ್ರೀಹರಿಯು ಗೌರಮುಖ ಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆ ದಿವ್ಯರತ್ನದಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಸುಪ್ರಭ ಎಂದು ರಾಜನು ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು - ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೃತಯುಗದ ಆರಂಭದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ವೀರವರೇಣ್ಯನಾದ ಅವನಿಗೆ ದೈರ್ಯಶೌರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಬಲಿಷ್ಠರು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಣಿ ಕುಮಾರನಾದ ಸುಪ್ರಭನು ಆ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ರಾಜನಿಗೆ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು. ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಅವನು ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾಜಕುಮಾರ ಪ್ರಜಾಪಾಲನು ಬೇಟೆಯಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೂರ ಪಶುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಆ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಓರ್ವ ಋಷಿಯ ದೊಡ್ಡದಾದ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮವೊಂದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ಮಹಾತಪ ಎಂಬ ಋಷಿಯು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಧ್ಯಾನೋಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಅವನು ಏನನ್ನೂ ಉಣ್ಣದೇ, ಯಾವುದನ್ನು ಕುಡಿಯದೇ, ಎಂದೂ ಮಲಗದೇ, ನಿರಾಹಾರನಾಗಿ, ನಿರ್ಮೋಹನಾಗಿ, ನಿರ್ವಿಕಾರನಾಗಿ ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಪಾವನಾದ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಮಹಾರಾಜನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದನು.

ಆ ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಗಸದ ಅಗಲವನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತ ಬಹು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಲತಾಕುಂಜಗಳು ಚಂದ್ರಕಾಂತಮಣಿಯ ಬಳ್ಳಿಗಳಂತೆ ರಮಣೀಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮನೋಹರವಾದ ಬಳ್ಳಿ ಮಾಡಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಪ್ಸರೆಯರು ಅಮರಾವತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಮಲಕೋಶದಂತೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಸುರಲಲನೆಯರ ಕೋಮಲವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ತಪೋವನದ ಸಮೀಪದ ವನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಪವನಗಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಕಡಹ, ಮತ್ತಿ, ಓಲೆ, ಎಲಚಿ ಮರಗಳ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾಪಾಲರಾಜನು ಇಂಥ ರಮ್ಯವೂ, ಅಭಿಗಮ್ಯವೂ ಆದ ಈ ವರಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ವಿಯಾದ ಮಹಾತಪ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ದರ್ಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯನೇ ಮಂಡಿಸಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ಆ ತೇಜೋಭಾಸುರ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಜಾಪಾಲನಿಗೆ ತನ್ನ ವನ ಗಮನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಬೇಟೆಯಾಟವೇ ಮರೆತಂತಾಯಿತು. ತಾಪಸೋತ್ತಮ ರಾದ ಆ ಮಹಾಮುನಿಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಈ ರಾಜನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರವಾದ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ಕಾಲುಷ್ಯಕಾಪಟಗಳೂ ಇಲ್ಲದ ಆ ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಮುನಿಯು ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಸನವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಆದರೋಪಚಾರ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಆ ಪ್ರಜಾಪಾಲರಾಜನು ಆ ಋಷಿಪುಂಗವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ವಿನಯದಿಂದ ಇಂತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದನು. “ಪೂಜ್ಯರೇ, ದುಃಖಮಯವಾದ ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಅವರಿಗೆ ಗೆಲುವಿನ ದಾರಿ ಯಾವುದು ? ಅವರ ಉದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗವಾವುದು ! ತಿಳಿಸಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುತ್ತೇನೆ.”

ಮಹಾತಪಾ ಉವಾಚ

ಸಂಸಾರಾರ್ಣವ - ಮಜ್ಜಮಾನ - ಮನುಜೈಃ ಪೋತಃ ಸ್ಥಿರೋಽತಿಧ್ರುವಃ |
ಕಾರ್ಯಃ ಪೂಜನ-ಹೋಮ-ದಾನ-ವಿಧಿಭಿರ್ಯಜ್ಞೈಃ ಸಮಂ ಧ್ಯಾನಕೈಃ ||

ಕೀಲೈಃ ಕೀಲಿತ ಮೋಕ್ಷಕೈಃ ಸುರಭಟ್ಟಿರೂರ್ಧ್ವಂ ಮಹಾರಾಜ್ಜುಭಿಃ
ಪ್ರಾಣಾದ್ಯೈರಧುನಾ ಕುರುಷ್ವ ನೃಪತೇ ಪೋತಂ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರಂ || ೧೯ ||

ನಾರಾಯಣಂ ನರಕಹರಂ ಸುರೇಶಂ

ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಮಸ್ಕರ್ವತಿ ಯೋ ನೃಪೇಶ

ಸ ವೀತ ಶೋಕಃ ಪರಮಂ ವಿಶೋಕಂ

ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪದಮವ್ಯಯಂ ಯತ್ || ೨೦ ||

ಮಹಾತಪ :- ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ದೃಢವೂ, ಶಾಶ್ವತವೂ ಆದ ಹಡಗನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ದೊರೆಯೇ ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಪೂಜೆ, ಹೋಮ, ಧ್ಯಾನ, ಯಜ್ಞ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುರಭಟರೆಂಬ ಕೀಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಾದಿ ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳಿಂದ (ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ) ಬಂಧಿತನಾದ ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರನೆಂಬ ಹಡಗನ್ನು ನೀನು ಈಗ ಪಡೆ. || ೧೯ ||

ರಾಜೇಂದ್ರ, ನರಕಾಂತಕನೂ, ಸುರೇಶನೂ ಆದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುವವರು ದುಃಖವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಶೋಕ ಇಲ್ಲದುದೂ, ನಾಶರಹಿತವೂ ಆದ ವಿಷ್ಣುಪದ (ಮೋಕ್ಷ)ವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. || ೨೦ ||

ರಾಜ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು ? ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮವು ಯಾವುದು ? ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಮಹಾತಪ :- ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದಮಹಾರಾಜನೇ, ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದಆಶ್ರೀಹರಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂಪುರುಷರಿಗೂಹೇಗೆಒಲಿಯುತ್ತಾನೆಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಕೇಳು-

‘ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮೊಗದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಪಿತೃಗಳೂ, ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.’ ಎಂದು ವೇದವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿ, ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು, ಗೌರಿ, ಗಣಪತಿ, ನಾಗ, ಷಣ್ಮುಖ, ಆದಿತ್ಯ, ದುರ್ಗಾ ಸಹಿತರಾದ ಸಪ್ತ ಮಾತೆಯರು, ದಿಕ್ಪಾಲಕರು, ಯಮ, ರುದ್ರ, ಚಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪಿತೃಗಳೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಆ ಹಿರಣ್ಯ ಗರ್ಭನ ದೇಹದಿಂದಲೇ ಜನಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾವು ಮಹಾ ಸಮರ್ಥರು ಎಂಬ ಗರ್ವವು ಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ನಾನೇ ಯೋಗ್ಯ, ನಾನೇ ಪೂಜ್ಯ ಎಂದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಗಾಡ ಹತ್ತಿದರು. ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾದ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಅವರವಾದ ಕಲಕಲದ ನಾದದಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ದುಮ್‌ದುಮಿಸಿದವು. ಹೀಗೆ ವಾದಿಸುವ ಆ ದೇವತೆಗಳ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು “ನಿಜವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಮಹಾತ್ಮ. ನಾನು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಈ ಶರೀರವು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎದ್ದು ಹೋದರೆ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹವೂ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದು. ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ್ನಿಯು ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಹೊರಟನು. ಅವನು ಹೊರಟು ಹೋದರೂ ಆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ‘ಆಕಾಶ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗಣಪತಿಯು “ನಾನಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ದೇಹವೂ ಬದುಕಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಯಾವ ಶರೀರವೂ ಬದುಕಲಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನೂ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಆದರೂ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಶರೀರವು ಅಕ್ಷತವಾಗಿ ಏನೂ ಆಗದೇ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಹೀಗೆ ಗೌರಿ, ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಥವ್ಯಾದಿ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು, ಆದಿತ್ಯ, ದುರ್ಗಾದಿ ಮಾತೃಗಣಗಳು, ವಾಯು, ಧರ್ಮ, ಶಿವ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನಾನಿಲ್ಲದೇ ಈ ಜಗತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಈ ದೇಹದಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಷೋಡಶಕಲಾತ್ಮಕನೂ, ನಾಶರಹಿತನೂ, ಸೋಮಾಖ್ಯನೂ ಆದ ಆ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮ ಶರೀರವು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷತಿ ಇಲ್ಲದೇ, ಚ್ಯುತಿ ಇಲ್ಲದೇ, ಮೃತಿ ಇಲ್ಲದೇ, ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಥ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಶರಣು ಬಂದರು. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡಿ ಆ ವಿಷ್ಣು ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದನು.

“ಭಗವನ್ ನಿಜವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ನಿಜವಾದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನು ನೀನು. ನಿನ್ನಿಂದ ಚಾಲಿತನಾಗಿ, ಚೋದಿತನಾಗಿ, ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ಈ ಪ್ರಾಣನು ನಿನ್ನದೇ ಆದ ಈ ಪ್ರಾಣ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಂತೆ ತನ್ನ ಅಂತರ್ಗತನಾದ ನಿನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೇ ಬೆಳಗುವ

ಈ ಆದಿತ್ಯನು ಅಮುಖ್ಯ ಆದಿತ್ಯನು. ನಿಜವಾಗಿ ಆದಿತ್ಯ ಶಬ್ದದ ಮುಖ್ಯ ವಾಚ್ಯನು ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ಮುಖ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರನೂ ನೀನೇ. ದುರ್ಗಾ, ಸರಸ್ವತೀ, ಆಕಾಶ, ಕುಬೇರ, ವಿಷ್ಣು, ಯಮಧರ್ಮ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ನೀನೇ ಬೋಧ್ಯನಾಗಿರುವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗೌಣ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋದರೂ ಈ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಮುಖ್ಯಧಾರಕನಾಗಿ ಇರುವಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೆ, ಹೋದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ನೀನೇ ಆ ದೇಹವನ್ನೂ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕೂಡಿಯೇ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಗರ್ವದಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ಥಾನ ಚ್ಯುತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದವನು ನೀನೇ ಅಲ್ಲವೇ ! ಆದುದರಿಂದ ಪಾಲಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ನಿನ್ನದೇ ಆಗಿದೆ.” “ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆನಂದದಿಂದ ಅವನು ಆ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು.”

ಶ್ರೀ ಭಗವಾನುವಾಚ

“ದೇವತೆಗಳೇ, ಆಟಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಕೃತ ಕೃತ್ಯನಾದ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಭೂತ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತಿಗಳೂ (ನಿರಾಕಾರನೂ) ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಮೂರ್ತಿಗಳೂ (ಸಾಕಾರರೂ) ಆಗಿರಿ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಎರಡೆರಡು ರೂಪಗಳಿಂದ ಇರಿ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಗನೆ ಲಯವುಂಟಾಗುವುದು. ಶರೀರಗಳೇ ನಾನು ಎಂದು ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಸಾಕಾರರು ಆದ ನಿಮಗೆ ಈಗ ಎರಡೆರಡು ಹೆಸರುಗಳುಂಟಾಗುವುವು. ಅಗ್ನಿಯು ವೈಶ್ವಾನರನೆಂದೂ, ಪ್ರಾಣಾಪಾನಗಳು ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳೆಂದೂ ಎನಿಸುವರು. ಗೌರಿಯು ಹಿಮವತ್ಪುತ್ರಿಯೆನಿಸುವಳು. ಈ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಗುಣವು ಗಣಪತಿಯಾಗುವುದು. ಈ ಶರೀರ ಧಾತುಗಳು ನಾನಾ ಭೂತ (ಪ್ರಾಣಿ)ಗಳಾಗುವುವು. ಅಹಂಕಾರವು ಸ್ವಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ತಿಕೇಯನೆನಿಸುವನು. ಈ ಶರೀರ ಮಾಯೆಯು ಕಾರಣಾಂತರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗೆಯಾಗುವಳು. ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳು ವರುಣನ ಹತ್ತು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರಾಗುವರು. ಈ ವಾಯುವು ಕಾರಣಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಬೇರನಾಗುವನು. ಮನಸ್ಸು ವಿಷ್ಣುವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದಾಗುವುದು. ಮಹತ್ತ್ವವು ಭಗವಂತನಾದ ಈಶ್ವರನಾಗುವುದು. ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳು ನಿಜವಾದ ಪಿತೃಗಳಾಗುವವು. ಈ ಚಂದ್ರನು ಮುಂದುಗಡೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಮಿತ್ರ ನಾಗಿರುವನು.” ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪನಾದ ವೇದ ಪುರುಷನು ಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ವೇದವೇದ್ಯನೂ, ಜನಾರ್ದನನೂ ಆದ ಆ ದೇವನು ಇಂತಹ ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವನು. ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರಾವುದನ್ನು ಕೇಳಿಲಿಚ್ಛಿಸುವೆ ?

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೮

ಮಹಾತಪ :- ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಆದ ನಾರಾಯಣನು ಯೋಗ ಸಾಧ್ಯಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಭೋಗೇಚ್ಛೆಯಾಯಿತು. ಯೋಗಸಾಧ್ಯವಾದ ರೂಪವು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪವಾದ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಾದ ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ವಸ್ತುವುಂಟಾಯಿತು. ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ನಾರಾಯಣನು ಆ ಸದ್ರೂಪವಾದ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಕಾರವುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದನು. ವಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಅವನಿಂದ ಮಹಾಗ್ನಿಯುಂಟಿತು. ಕೋಟಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶಬ್ದಮಾಡುವುದೂ, ಸುಡುವ ಸ್ವಭಾವುಳ್ಳದ್ದೂ, ಅತಿ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳದ್ದೂ ಆದ ಆ ಅಗ್ನಿಗೂ ವಿಕಾರೇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಯಿತು. ವಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಅತಿ ದಾರುಣವಾದ ವಾಯು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ವಿಕೃತನಾದ ಆ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಆಕಾಶವುಂಟಾಯಿತು. ಆಕಾಶವು ಶಬ್ದ ಲಕ್ಷಣ (ಗುಣ) ವುಳ್ಳದ್ದು. ವಾಯುವು ಅತಿ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳದ್ದು. ಆ ತೇಜಸ್ಸು ನೀರಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದುಂಟಾಯಿತು. ಅವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಮಿಳಿತವಾಗಲು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಂಗಿದ ನೀರೆಲ್ಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒಡನೆಯೇ ಉಂಡೆಯಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಠಿನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಮಹಾಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯೇ, ಅದೇ ಈ ಪೃಥ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಚತುರ್ಭೂತಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಕಠಿಣತೆಯಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ಗುಣದ ಹೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಪೃಥ್ವಿಯು ಪಂಚಗುಣವುಳ್ಳದೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಚತುರ್ಭೂತಗಳೂ ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಯಿತು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವನು ಬಗೆ ಬಗೆಯಾದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳೂ, ನಾಲ್ಕು ತೋಳುಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪದಿಂದ ನಿಂತನು. ಲೋಕ ಪಿತಾಮಹನಾದ (ಅಜ್ಞಾನದ) ಆತನು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಒಡನೆಯೇ ಆಗದಿರಲು ಆತನಿಗೆ ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಮಹಾಕೋಪವುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಕೋಪದಿಂದ ಸುಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿಯು ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ಎಂದರೆ ಈ ಕೋಪವೇ ಅಗ್ನಿಯಾಯಿತು. ದೊರೆಯೇ, ಆ ಅಗ್ನಿಯು ಆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೇ ಸುಡಬಯಸಲು ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು “ಹವ್ಯ+ಕವ್ಯಗಳನ್ನು ವಹಿಸು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಆ ಹವ್ಯವಾಹನನು (ಅಗ್ನಿ) ಹಸಿದವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, “ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಅಜ್ಞಾಪಿಸು” ಎಂದನು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. “ಕಾಂತಿಧನನೇ ನೀನು ಮೂರುಬಗೆಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೀಯೇ, ಯಜ್ಞಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ಕೊಡುವ ದಕ್ಷಿಣೆ(ದಾನ)ಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳ ದಕ್ಷಿಣೆಯ (ದಾನದ) ಭಾಗವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒಯ್ಯುವುದರಿಂದ ನೀನು “ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿಯೆನಿಸುವೆ.” “ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಹೋಮ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ದೇವತೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಹಿಸು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಹವ್ಯವಾಹನನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಶರೀರವು ಗೃಹವೆಂದೆನಿಸುವುದು. ಈಗ ನೀನು ಆ ಗೃಹಕ್ಕೆ

ಪತಿ ಆಗುವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವಗತನಾದ ನೀನು ಗಾರ್ಹಪತ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವನಾಗು. ಹೋಮವನ್ನು ಪಡೆದು ನೀನು 'ವಿಶ್ವ' (ಸಮಸ್ತ) ನರರನ್ನೂ ಸದ್ಗತಿಗೊಯ್ಯುವೆ ಯಾದುದರಿಂದ 'ವೈಶ್ವಾನರ' ನೆಂಬ ಹೆಸರು ನಿನಗೆ 'ನಿಜ' (ಸತ್ಯ)ವಾದುದಾಗುವುದು. 'ಬಲಕ್ಕೂ' (ಶಕ್ತಿಗೂ), 'ಧನಕ್ಕೂ', ದ್ರವಿಣವೆಂದು ಹೆಸರು. ಆ ದ್ರವಿಣವನ್ನು ನೀನು ಕೊಡುತ್ತೀಯೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ದ್ರವಿಣೋದನಾದೆ. ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾಪವು ಶಬ್ದ ಮಾಡದೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಯವಾಗುವುದು. ನೀನು ಸತ್ಯಾತ್ಮನು. ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ 'ತೇಜಸ್ಸು' (ಉರಿ) ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹರಡುವುದರಿಂದಲೂ ನೀನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಿನಗೆ ಅಗ್ನಿಯೆಂದು ಹೆಸರು. ಪ್ರಪೂರಣಾರ್ಥಕವಾದ ಧ್ಮ ಶಬ್ದವು 'ಇಧ್ಮ' (ಸಮ್ನಿತ್ತು)ಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. 'ಇಧ್ಮ' ಪೂರ್ಣನಾಗಿ 'ದೀಪ್ತನಾಗು' (ಜ್ವಲಿಸು)ವುದರಿಂದ ನೀನು ಇಧ್ಮನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಪುತ್ರನೇ, ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹೆಸರುಗಳು ಪೂಜ್ಯವಾದವುಗಳು. ಮನುಷ್ಯರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧೯

ಮಹಾತಪ ಋಷಿ :- ಪ್ರಜಾಪಾಲಕನೇ, ಮಾತಿನ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ನಿನಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಣೆಮಾಡ್ಯೈಶ್ವರ್ಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ತಿಥಿಗಳ (ಮಹಾತ್ಮ್ಯ) ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೋಪದಿಂದಾದಿ, ಅವನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪ್ತನಾದ ಅಗ್ನಿಯು ದೇವನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು “ವಿಭುವೇ, ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ನಾನು ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೋ ಅಂತಹ ತಿಥಿಯೊಂದನ್ನು ನನಗೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿಕೊಡು” ಎಂದು ಬೇಡಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮನು :- ಸದುತ್ತಮನೇ, ಪಾವಕ, ನೀನು ಗಂದರ್ವಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿಪತ್ (ಪಾಡ್ಯ) ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ನಿನ್ನ ಪದದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರತಿಪದಿಕರಾಗುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಪತ್ (ಪಾಡ್ಯ) ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದು ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ತಿಥಿ. ಆ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹವಿಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಪಿತೃಗಳೂ, ಸರ್ವದೇವತೆಗಳೂ ಪ್ರೀತರಾಗುವರು. ನಿನ್ನ (ಮುಖದ)ಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ + ಚತುರ್ವಿಧ ಭೂತಗಳೂ, ಮನುಷ್ಯರೂ, ಪಶುಗಳೂ, ಅಸುರರೂ, ಗಂಧರ್ವ ಸಹಿತರಾದ ಸರ್ವದೇವತೆಗಳೂ, ಪ್ರೀತರಾಗುವರು. ಪಾಡ್ಯದ ದಿನ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾರು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವರೋ ಅಥವಾ ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದಿರುವರೋ ಅವರಿಗಾಗುವ ಮಹಾಫಲವನ್ನು ಕೇಳು. ಅಂತಹರು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಚತುರ್ಯುಗ ಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರುವರು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೇಜಸ್ವಿಗಳೂ, ರೂಪಸಂಪನ್ನರೂ, ಧನಿಕರೂ ಆಗಿ ಶುಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ರಾಜನಾದವನು ಈ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪೂಜ್ಯನಾಗುವನು”. ಬ್ರಹ್ಮನ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಗ್ನಿಯು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತವಾದ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಯಾರು ನಿತ್ಯವೂ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಈ ಅಗ್ನಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳುವರೋ ಅವರು ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಸೂರ್ಯನ ಇಜಡು ಸಂಸಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೦

ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಅಗ್ನಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೇಗಾಯಿತು ? ಪ್ರಾಣಾಪಾನಗಳು ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವರಾಗಿ ಹೇಗೆ ಜನಿಸಿದವು ?

ಮಹಾತಪಮುನಿ :- ಮರೀಚಿಯು ಬ್ರಹ್ಮನ (ಮಾನಸ) ಪುತ್ರ. ಬ್ರಹ್ಮನು ತಾನೇ ಒಂಬತ್ತು ರೂಪಗಳುಳ್ಳವನಾದನು. ಎಂದರೆ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆ ಮರೀಚಿಯ ಮಗ ಮಹಾತೇಜನಾದ ಕಶ್ಯಪನೆಂಬ ಮುನಿಯು ಶ್ರೀಮಂತನೂ, ತಾನೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಯೂ ಆಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ತಂದೆಯಾದನು. ದೊರೆಯೇ ಆ ಕಶ್ಯಪರ ಪುತ್ರರು ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರು. ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕವಾದ ತೇಜಸ್ಸೇ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಹನ್ನೆರಡು ಮಾಸಗಳೂ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರು, ಸಂವತ್ಸರವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ಆದಿತ್ಯರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಂಡನು ಮಹಾಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳವನು.

ದೇವತೆಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಸಂಜ್ಞಾ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆ ಜನಿಸಿದಳು. ಅವಳು ರೂಪದಿಂದ ರತಿಗೆ ಮಿಗಿಲು. ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಪ್ರಾಯಪ್ರಬುದ್ಧಳಾದ ಬಳಿಕ ದೇವಬಡಿಗನು ಅವಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ರವಿಯ ತೇಜಸ್ಸು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವು ಉರಿಯುವ ತೇಜಃಪ್ರಕರ್ಷದಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಪಿಂಡದಂತೆ ದುಸ್ಸಹವಾಗತೊಡಗಿತು. ಮಡದಿ ಸಂಜ್ಞೆಗೆ ಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವದಂದರೆ ಸಿಡಿಲಿನೊಡನೆ ಸರಸವಾದಿದಂತೆ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನೇ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿದಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಲೇ ಅವಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಯಮ ಎಂಬ ಒಂದು ಗಂಡುಮಗವೂ ಯಮಿಯೆಂಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳೂ ಜನಿಸಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ಅನುದಿನವೂ ಬೆಳೆಯುವ ಆ ಆದಿತ್ಯನ ಜ್ವಲಂತ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ ದುಸ್ಸಹವಾದ ದಿವ್ಯದೇಹ ದೀಧಿತಿಯನ್ನೂ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೆ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯು ಒಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ತನ್ನ ಮೈ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಜೀವ ಕಳೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಎರಡೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, “ಸಂಜ್ಞಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನೀನು ನಾನೇ ಆಗಿ ನನ್ನ ಪತಿ ರವಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಯಾರೆದುರೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅನುಪಮವಾದ ಲಾವಣ್ಯ ಮತ್ತು ಲೋಭನೀಯವಾದ ತಾರುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದುಷ್ಟರು ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಳೆಸಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಸೂರ್ಯ ಸುಂದರಿಯು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯ ವೇಷವನ್ನು ತೊಟ್ಟಳು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಸೋದರಿ ಛಾಯಾದೇವಿಗೆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು. ಮನೋವೇಗವುಳ್ಳ ಕುದುರೆ ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಅವಳು ಉತ್ತರ ಕುರುದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿದಳು.

ಇತ್ತ ಸೂರ್ಯ ದೇವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಡದಿಯಾದ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯು ಹೊರಟು ಹೋದ ಸಮಾಚಾರವು ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಛಾಯಾದೇವಿಯು ಮೂಲ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಗುರುತು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನೆರಳೇ ಅವಳು. ಆದುದರಿಂದ ಛಾಯೆಯ ರೂಪವು ಸಂಜ್ಞೆಯ ಪ್ರತಿರೂಪದಂತೆಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಚೆಲುವು, ನಿಲುವು, ಒಲವು, ನಡೆ, ನುಡಿ, ಬೆಡಗು, ಬಿನ್ನಾಣ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ಥೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸೂರ್ಯ ದೇವನಿಗೆ ಇವಳು ತನ್ನ ಮೂಲ ಮಡದಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಂತಾಗಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಬರಲೇಲ್ಲ. ಸಂದೇಹವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳೇ ತಾನು ಮೆಚ್ಚಿ ಮದುವೆಯಾದ ಮಡದಿ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವಳೊಡನೆ ಸರಸವಾಗಿಯೇ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಈ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದರು ಗಂಡು ಮಗು ಶನೀಶ್ವರ. ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ತಪತೀ.

ಛಾಯಾದೇವಿಯು ತನಗೂ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಸವತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಕಾಣತೊಡಗಿದಳು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಯೇ ಭೇದವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶನಿ ಮತ್ತು ತಪತಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿಂದ ಸಲಹುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮಲ ಮಕ್ಕಳಾದ ಯಮ ಮತ್ತು ಯಮುನೆಯರನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸವತಿ ಮತ್ಸರವು ಕಿಚ್ಚಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಾದವು. ಅವನು ತುಸು ಗಡುಸಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಡದಿ ಛಾಯಾದೇವಿಗೆ ಗದರಿಸಿದನು. “ಭಾಮಿನಿ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀನು ಹಿರಿಯಮಕ್ಕಳಾದ ಯಮ, ಯಮುನೆಯರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಮತ್ಸರವನ್ನು ತೋರುವೆ ? ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶನಿ, ತಪತಿಯರ ಮೇಲೆಯೇ ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೇಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ? ತಾಯಿಯಾದ ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪತಿಯು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಇತ್ತರೂ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಳು ಪ್ರೇಮ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳನ್ನು ತೋರತೊಡಗಿದಳು. ಅದರಿಂದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಬೈಯತೊಡಗಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂರ್ಯನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಯಮನಿಗೆ ಕಡುಕೆಡಕು ಎನಿಸಿತು. ಯಮನು ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನೊಂದ ಮನದಿಂದ ನುಡಿದನು -

“ತಂದೆಯೇ, ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರೇಮ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳುಳ್ಳ ಇವಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ ವೈರಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವ ಸವತಿಯಂತೆ ಇವಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳೇನು ನಮಗೆ ತಾಯಿಯೋ ? ಅಥವಾ ಮಲತಾಯಿಯೋ ?”

ಯಮನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಛಾಯಾದೇವಿಗೆ ತಡಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ಅವಳ ತಲೆ ಸಿಡಿಯಿತು. ಕಣ್ಣು ಕಿಡಿ ಉಗುಳಿತು. ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತಳಾದ ಅವಳು “ನೀನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರೇತಗಳ ಒಡೆಯನಾಗು” ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ಅವಳ ಶಾಪ, ಪುತ್ರಕೋಪ, ಅವರ ಮೇಲಿನ ಮನಸ್ತಾಪ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ “ಇವಳು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಮಡದಿಯಾದ ಸಂಜ್ಞಾ ದೇವಿಯು ಅಲ್ಲ” ಎಂದು ತಿಳಿದುಹೋಯಿತು.

ಮಲತಾಯಿಯಿಂದ ಶಾಪವನ್ನು ಪಡೆದ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಯಮನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಅಂತಃಕರಣವು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದಿತು. ಆ ಶಾಪ ಸಂಭ್ರಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ಎಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತ ನುಡಿದನು. “ಜೇಷ್ಠಪುತ್ರ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಧರ್ಮರಾಜನಾಗುವೆ. ಎಲ್ಲರ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ನೀನು ಸಮವರ್ತಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗುವೆ. ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕನಾದ ನೀನು ಲೋಕಪಾಲಕನೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪಡೆದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವೆ.” ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಛಾಯೆಯ ಸವತಿಪುತ್ರರಾದ ಯಮನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಛಾಯೆಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಶನಿಯ ಮೇಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ಛಾಯೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಿಟ್ಟು ಅವಳ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆಯೂ ಹರಿಯಿತು. ಆ ಕೋಪವು ಶಾಪವಾಗಿ ಉರಿಯಿತು. “ಶನಿ, ತಾಯಿಯ ದೋಷದಿಂದ ನೀನು ಕೂರ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳನಾಗುವೆ. ಶನಿ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಮಂಗಳ, ಅನರ್ಥಗಳು ಆಗುವವು.”

ಹೀಗೆ ಶನಿಯನ್ನು ಶಪಿಸಿ ಸೂರ್ಯನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟನು. ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈಗ ಇದ್ದವಳು ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿದ ಮಡದಿಯಾಗದೆ ಅವಳು ನೆರಳು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು. “ಈ ನೆರಳಿನ ತಿರುಳು ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ?” ತಿರುಳು ಯಾವುದು ನೆರಳು ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ತಿಳಿಯದ ನಾನು ಎಂದ ಮರುಳ ! ಇನ್ನಾದರೂ ನನ್ನ ಮಡದಿಯ ತಿರುಳನ್ನು, ನನ್ನ ಎದೆಯ ಅರಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅವಳು ಉತ್ತರ ಕುರುದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವಳು ಎಂದು ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದನು. ಉತ್ತರ ಕುರುಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಸತಿಯಾದ ಆ ಸಂಜ್ಞಾ ದೇವಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪರಮ ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಅವಳು ಆ ಅಶ್ವಿನೀ (ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಳು. ಪತಿಯಾದ ಆದಿತ್ಯ ದೇವನನ್ನೇ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಮಡದಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವು ಉಕ್ಕಿ ಬಂದ ಸವಿತೃದೇವನು ತಾನು ಒಂದು ಗಂಡು ಕುದುರೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದು ಆ ಸಂಜ್ಞೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದನು.

ಮಾರ್ತಂಡ ದೇವನು ಆ ಅಶ್ವಿನೀ ರೂಪವಾಂತ ಸಂಜ್ಞಾ ದೇವಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಬೀಜ ರೂಪದಿಂದ ಇಟ್ಟನು. ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಆ ಮಾರ್ತಂಡನ

ತೇಜೋ ಬೀಜವು ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ ಎಂದು ಎರಡು ರೂಪದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಹಿಂದೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಜಿತವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಗಳು ಅವನ ವರದಾನದಿಂದ ಆ ಅಶ್ವದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಹುಟ್ಟಿದವು. ಸೂರ್ಯಪುತ್ರರಾದ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆಯ (ಅಶ್ವಿನೀ) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಂಜ್ಞಾದೇವಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನು ಅವರಿಗೆ “ಪುತ್ರರೇ, ನೀವು ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿರಿ. ಅವನೇ ಸರ್ವಾರ್ಥಪ್ರದ. ನಿಮಗೂ ಅವನು ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನಿತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮಹಾತ್ಮನಾದ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ಸವಿತೃದೇವನ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಶ್ವಿನೀ ಕುಮಾರರು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಸ್ಮೋತ್ತಮವನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಅವನ ಜಪತಪ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅವರಿಗೆ ಒಲಿದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಗೌರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೧

ಪ್ರಜಾಪಾಲ :- ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಮಾನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಗೌರಿಯ ಪರಮಾತ್ಮನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಹೇಗೆ ಮೈದಾಳಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಳು ?

ಮಹಾತಪ :- ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದ್ದನು. ಅವನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯು ರೂಪಗೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಈ ಬ್ರಹ್ಮಕೋಪದಿಂದ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾದ ರುದ್ರನು ಉದಿಸಿದನು. ರೋದನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ರುದ್ರ ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತನು. ಆ ರುದ್ರನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಉದಿಸಿದ **ಗೌರಿ** ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಪರಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಗುಣಮಣಿಗಳ ಗಣಿಯೂ ಆದ ಆ ಗೌರಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ರುದ್ರನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ “ರುದ್ರ ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಪೋಧರ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರುದ್ರದೇವನು ‘ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡದವನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಾಡಲಾರ. ತಪೋಹೀನ ನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಲಾರದು’ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

ದೇವತೆಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಜಲಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನು ತಾನು ಪುಟ್ಟಿಸಿದ ಗೌರಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡನು. ಮುಂದೆ ಪ್ರಜಾಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಿಂದ

ಭಗವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಎಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಏಳುಜನ ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಜಾವೃದ್ಧಿಯು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ, ಅಷ್ಟವಸುಗಳೂ, ರುದ್ರರೂ, ಆದಿತ್ಯರೂ, ಮರುತ್ತುಗಳೂ, ದೇವೇಂದ್ರನೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಸರ್ವ ಪ್ರಪಂಚವೂ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಜನಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ದಕ್ಷನ ದೌಹಿತ್ರ ಸಂತತಿಯಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮೈಯಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಗೌರಿಯನ್ನು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ದತ್ತು ಪುತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವಳನ್ನು ದಕ್ಷನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿ ದೊಡ್ಡವಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಕುಮಾರಿಯಾದ ಗೌರಿಗೆ **ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ** ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸಾಕು ಮಗಳಾದ ಆ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯನ್ನು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಆನಂತರ ತನ್ನ ದೌಹಿತ್ರ ಸಂತತಿಯು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ದಕ್ಷನಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರು ಪುರೋಹಿತರಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆ ದಕ್ಷ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅತ್ರಿ ಋಷಿಯು ಅಧ್ವರ್ಯು ಆಗಿದ್ದನು. ಅಂಗಿರಸ ಮುನಿಯು ಅಗ್ನೀಧ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ಸ್ವಯಂ ಮರೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿಯು ಬ್ರಹ್ಮ ಆದನು. ಪುಲಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯು ಹೋತಾ ಆದನು. ಪುಲಹಮುನಿಯು ಉದ್ಗಾತಾ ಆದನು. ಆ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೃತುಮುನಿಯು ಪ್ರಸ್ತೋತಾ ಆದನು. ಪ್ರಚೀತಸ್ ಮುನಿಯು ಪ್ರತಿಹರ್ತೃವಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ವಶಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು. ಸನಕ ಸನಂದನಾದಿ ಋಷಿಗಳು ಸಭಾಸದರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ ಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಯಜ್ಞ ಪುರುಷನಾಗಿದ್ದನು. ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಸ್ವಯಂ ಯಜ್ಞ ಕರ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ದೌಹಿತ್ರರೇ ಆದ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ಋಷಿಗಳನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದನು. ಆದಿತ್ಯ, ವಸು, ವಿಶ್ವೇದೇವ, ಮರದ್ಗಣ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳೂ ಪಿತೃಗಳೂ, ಗಂಧರ್ವರೂ, ಬಂದು ಬೇಡಿ ಬಯಸಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ತಮಗೆ ನೀಡಿದ ಹರ್ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೋಪದಿಂದ ಉದಿಸಿ ನಂತರ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ರುದ್ರನು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸಾವಿರ ಸೂರ್ಯರು ನೀರಿನ ಆಳದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದಂತಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ವ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ನೋಡತಕ್ಕ ಆ ರುದ್ರದೇವನು, ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ್ದನು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಗೆಯ, ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ತಲೆದೋರಿತು.

ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ರುದ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ನೀರಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದ ರುದ್ರದೇವನ

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜನ-ವನಗಳಿಂದಲೂ, ಪಶು-ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ, ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಪಯರು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿ ರಮ್ಯವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುವ ಭೂಮಂಡಲವು ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ತುಸು ಅಲಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ಕಂಠದಿಂದ ವೇದ ಋಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಗ್ಗಡಿಸುವ ಋತ್ವಿಜರ ಮಂಜುಳ ಮಂತ್ರ, ಘೋಷದ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳ ಬಂದಿತು. ಅದರಿಂದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದು ಅವನು ಇಂತು ನುಡಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಜಿಸು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತಿದ್ದನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಆ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ಮಾಡಿದರು ?

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ಉರಿದು ಉಕ್ಕಳಿಸುವ ರುದ್ರ, ದೇವನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದನು. ಗುಡುಗುವ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಉರಿಯತೆರೆಗಳು ಹೊರ ಚಿಮ್ಮತೊಡಗಿದವು. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಭೂತಪ್ರೇತಗಳೂ ಮತ್ತು ವೇತಾಳ ಬೇತಾಳಗಳೂ ಉರಿ ಮೋರೆಯ ಹೆಮ್ಮಾರಿಗಳೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೋಟಿಕೋಟಿಯಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತವು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ರುದ್ರದೇವನು ವೇದವೇದಾಂಗ ರೂಪವಾದ ದಿವ್ಯರಥವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನೇ ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಗಾಯತ್ರಿಯೇ ಆ ಪರಶಿವನ ಬಿಲ್ಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಓಂಕಾರವೇ ಹೆದೆ. ಸಪ್ತಸ್ವರಗಳೇ ಬಾಣಗಳು. ಹೀಗೆ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬರುತ್ತಲಿರುವ ರುದ್ರದೇವನು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಪುರೋಹಿತರ ಸದ್ದು ಗದ್ದಲಗಳೆಲ್ಲ ಅಡಗಿ ಹೋದವು. ಅವರ ಮಂತ್ರ ಪಾರಾಯಣ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಋತ್ವಿಜರೆಲ್ಲ ಹೆದರಿ ಹೌಹಾರಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು.

“ದೇವತೆಗಳೇ ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವು ಸಂಭವಿಸಲಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಾದರ್ಪಿಷ್ಠರಾದ ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರು ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಭಾಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಅಜ್ಜ ನಾವು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳು”. ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ದಕ್ಷನು “ಈಗಲೇ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರಿ. ಕೂಡಲೇ ಬರಲಿರುವ ವೈರಿಗಳೊಡನೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ದಕ್ಷನ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳು ಘೋರಾಯುಧಗಳನ್ನು ಪಿಡಿದು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ರುದ್ರಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪರಶಿವನ ಘೋರ ಕ್ರೂರ ಪರಿವಾರ ಭೂತವಾದ ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪೂತನಾ, ಪಿಶಾಚ, ಪ್ರಮಥ, ವೇತಾಳ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿತನದಿಂದ ಕಾದಿದರು. ಬೆಂಕಿಯಕೊಳ್ಳಿ, ಎಲುಬುಬಾಣ, ಈಟಿ, ಕೊಡಲಿ, ಕುಡುಗೋಲುಗಳನ್ನು ಬೀಸಿದೇವಸೇನೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವು. ಸುರಸೈನಿಕರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಪೂತವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆಶಿವನಸೇನೆಯಮೇಲೆ ಎಸೆದು ಮಸಗಿದರು.

ಈ ಘೋರ ಕದನದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಪೂಷನ್ ಎಂಬ ಆದಿತ್ಯ ಗಣದಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ದೇವತೆಯ ಕಣ್ಣನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ಬಿಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ರೋಚಿಗಿದ್ದ ಪೂಷನ್ ಕ್ರೋಧಾವೇಶದಿಂದ ಕೆರಳಿ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಪುಂಖಾನು ಪುಂಖವಾಗಿ ಶಿವ ಸೇನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಣಗಳ ಮಳೆಗರೆದನು. ಅದರಿಂದ ರುದ್ರನಲ್ಲಿ ರೌದ್ರಾವೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಅವನು ರಣ ಭೈರವನಾಗಿ ಆ ಪೂಷಣನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಅವನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪಳ ಪಳನೆ ಉದರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಹೀಗೆ ಶಿವನು ಕೋಪದಿಂದ ಕಿಚ್ಚಾಗಿ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹುಚ್ಚಾಗಿ, ಸುರಸೈನಿಕರ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯಲು ದೇವಗಣದಲ್ಲಿಯ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ರುದ್ರರೂ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಆದಿತ್ಯ ಗಣದಲ್ಲಿಯ ಅನ್ಯತಮನೂ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಧನ್ಯತಮನೂ ಆದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ತಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ನುಡಿದನು.

“ದೇವತೆಗಳೇ, ಸಂಗ್ರಾಮ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೀಗೇಕೆ ಸೋತು ಓಡುವಿರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಪೌರುಷಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದವು ? ನಿಮ್ಮ ದರ್ಪ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಉಡಗಿದವು ? ನಿಮ್ಮ ಕುಲದ ಕೆಚ್ಚು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ? ನಿಮ್ಮ ವಂಶ ವೈಭವವೂ ದೈವೀಗುಣಗಳೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರೆತುಹೋದವೇ ? ನಿಮ್ಮ ದೇವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯನಾದ, ತಾವರೆಯ ಬಸಿರಿಂದ ಬಂದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನಾದರೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿರಿ. ಅವನು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿಮಗೆ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅಮರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿರಾ ! ”

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಗರುಡನನ್ನು ಏರಿದನು. ಹರಿಹರರಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟಿತು. ಶಿವನು ಕೋಪದಿಂದ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿದನು. ವಿಷ್ಣುವು ಕುಪಿತನಾಗಿ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಎಸೆದನು. ಎರಡು ಭೀಕರವಾದ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಮುಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಾಗಿಸಂಘಟ್ಟಿಸಿಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಸುರು ಮಾಡಿದವು. ಈ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ, ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರಗಳ ಭೀಕರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮವು ದೇವಮಾನದ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಶೈವವೈಷ್ಣವಅಸ್ತ್ರಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ತಾಕಿತಿಕ್ಕಿ ಮುಕ್ಕಿತುಮುಲವನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವೆರಡೂ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಬಿನ್ನ ವಿಸಿದರು.

“ಅಸ್ತ್ರ ದೇವತೆಗಳೇ, ಶಾಂತರಾಗಿರಿ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವದೇ ನಿಮ್ಮ ವ್ರತವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೀವೀರ್ವರೂ ಶಾಂತರಾಗಿರಿ. ” ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಈ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರಗಳು ಶಾಂತವಾದವು.

ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆ ಶಿವ ವಿಷ್ಣು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು. “ದೇವೋತ್ತಮರಾದ ಹರಿಹರರೇ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಹರೇಶ್ವರರೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ. ರುದ್ರನ ಕೋಪದಿಂದ ಉದ್ವಸ್ತವಾದ ಈ ಯಜ್ಞವು ಹರಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳಲಿ. ಈ

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯು ತನ್ನ ಸಂತತಿಯಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ.”
ಲೋಕ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಆದೇಶವಿತ್ತನು.
“ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ರುದ್ರಭಾಗವನ್ನು ಈ ಶಿವನಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ರುದ್ರಭಾಗವು
ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಭಾಗ ಎಂದು ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ವೇದ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯವಾದ ಈ
ರುದ್ರದೇವನನ್ನು ನೀವು ಸ್ತುತಿಸಿರಿ. ಈ ರುದ್ರನು ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನಿಮಗೆ
ಇಷ್ಟವಾದ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ದೇವತೆಗಳು
ಮಹಾದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

“ಭವಶರ್ವ ಮಹಾದೇವ ಪಿನಾಕಿನ್ ರುದ್ರ ತೇ ಹರ
ನತಾಃಸ್ಮ ಸರ್ವೇ ವಿಶ್ವೇಶ ತ್ರಾಹಿ ನಃ ಪರಮೇಶ್ವರ |”

ಹೀಗೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯಾದ ಸ್ತುತಿ ನುತಿ ನತಿಗಳಿಂದ ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು
ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂತೋಷದಿಂದ ನುಡಿದನು.

“ಭಗನ ನಷ್ಟವಾದ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿ. ಪೂಷಣನ ಬಿದ್ದ
ಹಲ್ಲುಗಳು ಮರಳಿ ಬರಲಿ, ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಯಜ್ಞವು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿ.
ದೇವತೆಗಳೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪಾಶವೀವೃತ್ತಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುತ್ತೇನೆ.
ಆದುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ನಾನು ಪಶುಪತಿ ಎಂದು
ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಸೇವಾಕ್ರಮವು
“ಪಾಶುಪತದೀಕ್ಷೆ” ಎಂದು ಹೆಸರಾಗುವುದು.” ರುದ್ರದೇವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ
ಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಸುನಗುತ್ತ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದನು -

“ಮಹಾದೇವ, ನೀನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಶುಪತಿ ಎಂದು ಖ್ಯಾತನಾಗುವೆ.
ಪಶುಪ್ರಾಯರಾದ ಅಜ್ಞ ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಅವರ ಅಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ
ಪಶುತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದು ಅವರಿಗೆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಒಡೆಯನಾಗಿ
ಉದ್ಧರಿಸುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ‘ಪಶುಪತಿ’ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು.
ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತನಾದುದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಆ ಆಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ
ಸರ್ವ ದೇವತಾ ನಾಮಗಳಿಂದಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾಚ್ಯನಾದ ಈ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸಮಸ್ತ
ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಚೇತನ
ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಮತ್ತೂ ಆರಾಧ್ಯವಾದ ಮಹಾದೇವತೆ ಎಂದರೆ ಭಗವಾನ್
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವೇ ಸರಿ”. ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ “ಈ ಮೊದಲೇ
ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಗೌರಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಬಂದ
ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿ ಒಪ್ಪಿಸು” ಎಂದು ಅಜ್ಞೆಗೈದನು.

ಈ ಮಾತಿಗೆ ದಕ್ಷನು ಸಮ್ಮತಿಸಲು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ತನ್ನ ಔರಸ ಪುತ್ರಿಯಾದ
ಗೌರಿಯನ್ನು ರುದ್ರದೇವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ
ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮಹಾದೇವನು ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು

ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಸಮಕ್ಷವಾಗಿ ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ವಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಭೂತ ಪರಿವಾರ ಮತ್ತು ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆನಂದದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನಡೆದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದನು.

ವರಾಹ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಗೌರಿಯ ಮದುವೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೨

ಮಹಾತಪ :- ಆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಮಡದಿ ಗೌರಿಯೊಡನೆ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಈ ಹಿಂದೆ ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ಶಿವನು ತಂದೆ ದಕ್ಷನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೆನದಾಗ, ಗೌರಿಗೆ ಚಿಂತಾ ಸಂತಾಪಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. “ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ರುದ್ರನು ತಂದೆಯ ಯಜ್ಞವನ್ನು ವಿದ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿದನು. ಅವನ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಅವನ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಪತಿಯು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ. ಬಳಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆ ನನ್ನ ಪಿತನ ಮನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ? ಆದುದರಿಂದ ಈ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವೆನು. ತಪಂಗೈದು ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವನ ಅನುಜ್ಞೆ ಪಡೆದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವೆನು” ಎಂದು ಗೌರಿಯು ಆಲೋಚನೆಗೈದಳು. ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಾಳು ಬದುಕನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಪತಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಬಗೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಕೋಪ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಕೂಡಲೇ ಆ ಗೌರಿಯು ಮಹಾದೇವರನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹಿಮಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತಳು. ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ತಪಸ್ಸಿನ ತಾಪದಿಂದ ಶರೀರವು ಸೊರಗಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ತಪೋಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧಳಾದಳು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಯೋಗಾಗ್ನಿಯಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹದಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಸತೀದೇವಿಯು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಶೈಲರಾಜನ ಸುತೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಆ ಸತೀದೇವಿಗೆ ಉಮಾ, ಕಾಳಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಬಂದವು. ಹಿಮವಂತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವತ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದ ಗೌರಿಯ ದೇಹವು ಅಂಗಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಲಲಿತ ಲಾವಣ್ಯದ ಲೋಭನೀಯ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ಕನ್ಯಾಮಣಿಯು ಗಿರಿರಾಜನಾದ ಆ ಹಿಮವಂತನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಸೆದಳು. ಇಂಥ ಚಲುವಿನ ಚಿತ್ತಾರದಂತಿರುವ ಚಾರು ಶರೀರ ಧಾರಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ಗೌರಿಯು ಹರನನ್ನು ನೆನೆದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸುರು ಮಾಡಿದಳು. ಆ ಪರಶಿವನೇ ನನಗೆ ಪತಿಯಾಗಿ

ದೊರಕಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಳು. ಹಿಮಗಿರಿಯ ತಿಖರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಉಗ್ರನೆಂದು ಹೆಸರಾದ ಶಂಭುವನ್ನು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪಾರ್ವತಿಯು ಕೈಕೊಂಡ ತಪಸ್ಸಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಉಗ್ರವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಬಹುಶ್ರಮದಿಂದ ತರುಣ ರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದ ಗಿರಿಜೆಯ ತಪೋನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ದಿನ ಅವಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಓರ್ವ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬಂದನು. ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳೂ ಸಡಿಲಾಗಿದ್ದವು. ಅವನು ನಡೆದರೆ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಎಡವಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಮುಪ್ಪು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಅವನು ಹೇಗೋ ನಡುಗುತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು “ಭದ್ರೆ, ಬಹಳ ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬುಭುಕ್ಷಿತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶೈಲರಾಜಕುಮಾರಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸ್ನಿಗ್ಧಮಧುರವಾದ ಕಂಠದಿಂದ ಇಂತು ನುಡಿದಳು.

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿಮಗೆ ಉಪಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಗನೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬನ್ನಿರಿ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾಕವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು”. ಪಾರ್ವತಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ವಯಸ್ಸು ವೃದ್ಧನು ಗೌರಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹರಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೇಂದು ಹೋದನು. ಆ ಮುದಿ ವಿಪ್ರನು ಮೀಯಬೇಕೆಂದು ಮಂದಾಕಿನೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಾಗ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಮೊಸಳೆಯು ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಆ ಭೀಕರವಾದ ಮಕರವು ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯ ತೊಡಗಲು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕೆಟ್ಟ ಧನಿಯಿಂದ ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿದನು. ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕೂಗಿದನು.

“ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ, ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅಯ್ಯೋ ಸಾಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಾಳು ಮೊಸಳೆಯು ನನ್ನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಎಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಸಾವು ಸೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ಶೈಲಪುತ್ರಿ, ಮರಣವು ನನ್ನನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ಮುನ್ನ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.” ಮೃತ್ಯು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಲಿರುವ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಈ ಆರ್ತಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಚಿಂತೆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು.

“ನಾನು ಈವರೆಗೆ ಗಂಡಸಿನ ದೇಹವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಟ್ಟುವ ಪುರುಷ ದೇಹವೆಂದರೆ ಎರಡು ಮಾತ್ರ. ಒಂದು ತಂದೆಯಾದ ಹಿಮವಂತನ ದೇಹ, ಪತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ದೇಹ. ಇವೆರಡು ಪುರುಷ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪರಪುರುಷ ಶರೀರವನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಎಂದು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಮುದುಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ನನ್ನ ಪಿತನೂ ಅಲ್ಲ ಪತಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಇವನನ್ನು ನಾನು ಮುಟ್ಟುವದೆಂತು ! ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವೃಥಾವಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಗಿ ನನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪವು ತಟ್ಟುವದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಪಾಪವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ

ದೋಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಪಾಪ! ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಾಯುವದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಾರೆ. ಹೋಗಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಪಾರು ಮಾಡುವೆ.”

ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಗೌರಿಯು ಗಂಗೆಯ ದಂಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದಳು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಳು. ಮೊಸಳೆಯು ಹಿಡಿದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟಳು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗಿರಿಕನ್ಯೆಯು ನೀಡಿದ ಚಿಗುರು ಬೆರಳಿನ ಚಲುವುಗೈಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದನು. ಪಾರ್ವತಿಯು ತನ್ನ ಕರಪಿಡಿದ ಆ ಮುಪ್ಪಿನ ವಿಪ್ರನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗಿದಳು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಮೇಲೆ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದರೂ ಹಿಡಿದ ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಸ್ನೇಹ ನಲುಮೆ ತುಂಬಿ ನೇವರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಇದೇನು “ಈ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹುಚ್ಚು ನಡತೆ”? ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಅವನೆಡೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಅವಳಿಗಾದ ಕೌತುಕ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ತಾನು ಕೈ ಹಿಡಿದ ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಬೇರಾರೂ ಆಗದೆ ತನ್ನ ಮನದನ್ನನಾದ ಮಹೇಶ್ವರನೇ ಆಗಿದ್ದ. ಯಾವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ತಾನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಉಗ್ರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಆ ಭವ ಭಗವಂತನೇ ಈಗ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ಅವಳೆದುರು ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದ. ಯಾವನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ ತಾನು ಕಾತರಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಅವನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ಗಿರಿಚೆಗೆ ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಅವಮಾನಗೈದಿದ್ದಾನೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವಳು ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತಳು.

ಮಹಾದೇವನು ಮೌನವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ ಆ ಮೋಹಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಸು ನಗುತ್ತ ನಲುಮೆ ದುಂಬಿ ನುಡಿದನು -

“ಪ್ರಿಯೆ, ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ತಂದ ನೀನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡುವೆ! ಈಗ ನನ್ನ ನಿನ್ನ ಈ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ನಿಜವಾದ ತಂದೆಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ನಾನು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ವತಿ, ಇದು ನಗೆಯ ಮಾತಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿನ್ನ ಕೈಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದೇ ಈ ಮುದುಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದು ಮೊಸಳೆಯರೂಪದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದೆ.”

ಪರಮೇಶ್ವರನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆನಂದವು ತುಂಬಿತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆ ತುಳುಕಿತು. ತುಟಿಯ ತುದಿಗೆ ನಗೆಮಲ್ಲಿಗೆ ಅರಳಿತು.

ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಮುಖದಿಂದ ಅವಳು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕುಡಿ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿ ನಸುನಾಚುತ್ತ ತುಸು ನಗುತ್ತ ನುಡಿದಳು -

“ಜಗದೊಡೆಯ ! ನಾನೀಗ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾರಿಗಾಗಿ ! ಈ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವ ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಹಣ್ಣು ಉಣ್ಣುವದೂ, ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಸಣ್ಣಾಗುವದೂ, ವ್ರತೋಪವಾಸಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣಾಗಿ, ಜಪ ತಪಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸಿ ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೂ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ! ದೇವ ದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಈ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನು ಬೇಕಾದೀತು ! ಭಗವನ್, ನೀನೇ ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವ. ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಈ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ತಪಸ್ಸು. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಕಾದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ದೇಹವನ್ನು ತೇದಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಪತಿ. ನೀನೇ ನನಗೆ ಗತಿ. ನನ್ನ ದೇವರೂ ನೀನೇ. ನನ್ನ ದೈವವೂ ನೀನೇ. ನನ್ನ ಧೈಯನೂ ನೀನೇ. ಆದರೆ ಪ್ರಭು, ನಾನು ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಹೆಣ್ಣಲ್ಲವೇ ! ನನಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಮವಂತನು ನನ್ನ ತಂದೆ. ತಾವು ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವನ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಆ ಪರ್ವತ ನಂದಿನಿಯು ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ವಿನಯದಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನುಡಿದಳು.

“ತಂದೆಯೇ, ನನ್ನ ಕಳೆದ ಜನ್ಮದ ಪತಿಯಾದ ಮಹಾದೇವನು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ. ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬಂದೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಅವನನ್ನೇ ಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದೀಗ ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆ ಪ್ರಭು ಪ್ರಸನ್ನನಾದ.

ಮೊದಲು ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಓರ್ವ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದಿಂದ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ. ‘ಹಸಿವೆ ಆಗಿದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು’. ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದ. ‘ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಾ’ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಮಿಂದು ಬರಬೇಕೆಂದು ಮಂದಾಕಿನಿಗೆ ನಡೆದ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯು ಹಿಡಿಯಲು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೇಷದ ಶಂಕರನು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆದ. ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಬದುಕಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವನ ಕೈ ಹಿಡಿದಕೂಡಲೇ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಚಂದ್ರಮೌಲಿಯಾದ ತನ್ನ ಸುಂದರ ಶಿವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದ. ಮತ್ತು ನಗುತ್ತ “ಪಾರ್ವತಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವು ಆದಂತಾಯಿತು. ನೀನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಏನೂ ವಿಚಾರಿಸಬೇಡ” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಾದ ಗಿರಿರಾಜನನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಉಚಿತಕಂಡಂತೆ ಮಾಡು. ನಿನಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿದ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೈಕೊಳ್ಳು.” ಗಿರಿರಾಜನಾದ ಹಿಮವಂತನು ಮಗಳ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದ ಭರಿತನಾದನು. ಸಂತಸದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು-

“ಮಗಳೇ, ನಾನು ಧನ್ಯ, ಧನ್ಯ, ಸ್ವಯಂ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಅಳಿಯನಾದ ಬಳಿಕ ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣೆ ಉಂಟೇ! ಪಾರ್ವತಿ, ನೀನು ನನ್ನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಇರುವಂತಾಯಿತು. ನಾನು ಈಗ ಬಂದೆ. ನೀನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರು.” ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶೈಲರಾಜನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಹೇಳಿದನು -

“ಪಿತಾಮಹ, ಉಮಾ ದೇವಿಯು ಈಗ ನನ್ನ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ.” ಶೈಲರಾಜನಾದ ಹಿಮಾಲಯನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಪರ್ವತ ಪತಿಯು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಮರಳಿದನು. ಲಗ್ನದ ತಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದನು. ತುಂಬುರು ನಾರದರನ್ನು ಕರೆಸಿದನು. ಹಾಹಾ ಹೂಹೂ ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಕಿನ್ನರರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಸುರರೂ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಮದುವೆಗೆ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟ ನದಿಗಳೂ, ಶೈಲ ಗಿಡಗಳೂ, ವನಸ್ಪತಿಗಳೂ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಆ ಪರ್ವತ ಪುತ್ರಿಯ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಉಪಸ್ಥಿತವಾದವು. ಈ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿಯು ಹಸೆ. ಚಿಗುರಲೆಯ ಹಾಸೇ ರತ್ನ ಗಂಬಳಿ. ಏಳೂ ಸಮುದ್ರಗಳೂ ಪೂರ್ಣ ಕಲಶಗಳು. ಮುಗಿಲು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಹಂದರ ಹಾಕಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ತೂಗು ದೀಪಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನದಿಗಳು ಬಂದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಮದುವೆಯ ಎಲ್ಲ ತಯಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರ್ವತರಾಜನು ವರನನ್ನು ಅರ್ಧಾತ್ ಹರನನ್ನು ಕರೆಯಲು ತನ್ನ ಸರಿದೂರೆಯ ಗಿರಿಯಾದ ಮಂದರಾಚಲನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದನು. ಆ ಮಂದರಾಚಲವು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರೆಯಲು ಚಂದ್ರಶೇಖರನು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಹಿಮಗಿರಿಗೆ ಬಂದು ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಗೌರಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು.

ಈ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಮದುವೆಯ ಮಂಗಳಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತ ಎಂಬ ದೇವ ಗಂಧರ್ವನು ಹಾಡಿದನು. ನಾರದನು ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅಪ್ಸರೆಯರು ಕುಣಿದರು. ಸಿದ್ಧರು ನರ್ತಿಸಿದರು. ದೇವತೆಗಳು ನಲಿದಾಡಿದರು. ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಹೂಗಳನ್ನು ಎರಚಿದವು. ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದಿವ್ಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದರು. ಬಂದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಉತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೋಡಿ ತಣಿದರು. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳು ಉದುರಿದವು. ಶಿವನೊಡನೆ ಒಡಗೂಡಿದ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಆ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಚತುರ್ಮುಖನು ಸಂತಸಗೊಂಡು ನುಡಿದನು -

“ಮಗಳೇ, ನಿನ್ನ ಪತಿಯು ನಿನಗೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಪತಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ನಾರಿಯರಿಗೂ ಅವನು ಪತಿ, ಎಲ್ಲ ಪುರುಷರಿಗೂ ಅವನು ಪತಿ. ಇಂಥ ಜಗತ್ಪತಿಯು ನಿನಗೆ ಪತಿಯಾಗಿ ದೊರೆತದ್ದು ನಿನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸತಿಪತಿಯರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ

ಪತಿಪತ್ನಿಯರಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಆದರ್ಶ ದಿವ್ಯ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಿರಿ.”
ಹೀಗೆ ನುಡಿದ ಭವಭವಾನಿಯರನ್ನು ಹರಿಸಿ ಪಿತಾಮಹನು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಈ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವು ತದಿಗೆಯ ದಿನ ನಡೆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಗೌರೀ ತದಿಗೆ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ತೃತೀಯಾ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದು. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮಹಾ ಭಾಗ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಆಗುವದು. ದುದೈವದಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಡು ರೂಪದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಡಾದ ಕುರೂಪಿ ಹೆಂಗಸಾಗಲೀ, ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ದರಿದ್ರನಾದ ಗಂಡಸಾಗಲೀ ತದಿಗೆಯ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವದ ಕತೆಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೇಳಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪಡೆಯುವರು. ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಶಾಂತಿ ಕಾಂತಿಗಳು ತುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟಿಗಳು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸುವವು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಗಣಪತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೩

ಪ್ರಜಾಪಾಲ :- ಮುನಿವರೇಣ್ಣರೇ, ಗಣಪತಿಯ ಜನ್ಮವು ಹೇಗಾಯಿತು ? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಮಹಾತಪ :- ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರ್ವಿಫ್ಲವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರಂತೆ ದುಷ್ಟ ಜನರು ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಕೂಡಾ ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆ, ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳಿಲ್ಲದೇ ನಿರ್ವಿಫ್ಲವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. “ದುಷ್ಟ ಜನರ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನು ಒಡ್ಡಬೇಕು. ಅವರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ನಿರ್ವಿಫ್ಲವಾಗಿ ನೆರವೇರಬಾರದು” ಎಂದು ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಈ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಮಹಾದೇವರೇ ಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಗುರುವಾದ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರು-

“ಶೂಲ ಪಾಣಿಯಾದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ದೇವಾ, ದುಷ್ಟ ಜನರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ವಿಫ್ಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರನನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸು.” ದೇವತೆಗಳ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುದಿತನಾದ ಮಹೇಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡತೊಡಗಿದನು. ಚೆಲುವಿನ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ಚಾರುಗಾತ್ರಿಯನ್ನು ಎಮೆ ಪಿಳುಕಿಸದೆ ಬಿಡುಗಡ್ಡೆನಿಂದ ಮಹಾದೇವರು ನೋಡುತ್ತಲಿರುವಾಗ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೇವತೆಗಳು ನಿಂತ ಮುಗಿಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ಆ ಆಕಾಶವು ಅಮೂರ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ

ಮೂರ್ತಿಯೂ ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಶೂನ್ಯವಾದ ಆಗಸವನ್ನು ಕಂಡು ಶಿವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಬಂದಿತು. ಪೃಥ್ವಿಗೆ ರೂಪವಿದೆ. ಜಲಕ್ಕೂ ರೂಪವಿದೆ. ತೇಜಸ್ಸಿಗೂ ರೂಪವಿದೆ. ವಾಯುವಿಗೂ ಒಂದು ತರಹದ ರೂಪವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಏಕೆ ರೂಪವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಆ ಮಹಾದೇವನು ಮಂದಹಾಸ ಮಾಡಿದನು.

ಈ ಮಹಾದೇವರ ಗಗನದ ನೋಟ, ಗೌರಿಯ ಬೇಟೆ, ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ 'ಪೃಥ್ವಿ ಅಫ್ ತೇಜೋ ವಾಯುಗಳ ಗುಣವು ಗಣಪತಿಯಾಗುವದು' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯ ವಾಗ್ವಿಲಾಸ ಹಾಗೂ ಮಹಾದೇವರ ಮಂದಹಾಸ ಈ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಕುಮಾರನು ಉದಿಸಿದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಿರಣ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಅವನೊಬ್ಬ ಮರಿ ರುದ್ರನು ಎಂದು ಎನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಮೈ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವನ ಮುಖವು ಕಾಂತಿಯ ತಳಿಗೆಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ತೇಜೋದೀಪ್ತಿಯಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉದ್ಭಾಸಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅವನ ದಿವ್ಯ ಕಾಂತಿ, ಭವ್ಯ ದೇಹ ಮತ್ತು ಅಪ್ರತಿಮ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡ ಮುಗ್ಧವಾಯಿತು. ಇವನೊಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮ ಎಂದು ಅವರು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಇಂಥ ತ್ರಿಭುವನ ಕಮನೀಯವಾದ ಆ ಕುಮಾರನ ಲೋಭನೀಯವಾದ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಗೌರಿದೇವಿಯು ತನ್ನ ಕುಮಾರನ ಲೋಭನೀಯವಾದ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಗೌರಿದೇವಿಯು ತನ್ನ ತಾವರೆಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಎಮೆ ಪಿಳುಕಿಸದೇ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ಆ ಕುಮಾರನ ಮೈಮಾಟವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗೌರಿಯು ಅವನೆಡೆಗೆ ಬೀರಿದ ಬಿಡುಗಣ್ಣಿನ ನಿಡು ನೋಟವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. "ಈ ಕುಮಾರನ ರೂಪವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವೂ ಸರ್ವಮೋಹಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಹೆಂಗಸರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಚಂಚಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗೌರಿಯು ಇವನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಅರಳು ಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಇವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದಾಳೆ" ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು. ಈ ವಿಚಾರದಿಂದ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದು ಅವನು ಆ ಕುಮಾರನಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟನು.

"ಕುಮಾರ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ಆನೆಯ ಸೊಂಡೆಯುಳ್ಳ ವಕ್ರತುಂಡನಾಗು. ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಉಬ್ಬಲಿ, ಹಾವುಗಳೇ ನಿನ್ನ ಜನಿವಾರವಾಗಲಿ" ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆ ತ್ರ್ಯಂಬಕನು ಹೀಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತು ತನ್ನ ಮೈಯನ್ನು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಜಾಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಮೈ ತುಂಬ ನಿಮಿರಿದ ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ಆನೆಯ ಮೋರೆಯುಳ್ಳ, ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ, ಹೊಂಗೆಯ ಮರದಂತೆ ದಪ್ಪದ ಕರಿ ಮೈಬಣ್ಣದ ಅನೇಕ ವಿನಾಯಕರು ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಆಯುಧಗಳಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾದೇವರ ಮನಸ್ಸು ವ್ಯಾಕುಲವಾಯಿತು. "ದೇವತೆಗಳ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಇಷ್ಟು ವಿನಾಯಕರು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿದರು" ಎಂದು ಮಹಾದೇವನೂ ಇತರ ದೇವತೆಗಳೂ ಚಿಂತೆಗೈಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಆ ಎಲ್ಲ ವಿನಾಯಕರ ತಂಡವು ನೆಲವನ್ನೆಲ್ಲ ನಡುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಯಿತು.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮುಗಿಲಿನ ಅಗಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇಂತು ನುಡಿದರು.

“ದೇವತೆಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ನಿಲಿಂಪ ವರ್ಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾಯಕನಾದ ಈ ಮಹಾದೇವನು ದುಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಒಡ್ಡುವ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಶ್ವರನ ಇಂಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆದ ನೀವೇ ಧನ್ಯರು.”

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರುದ್ರದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರು “ಮಹಾದೇವ, ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ವಿನಾಯಕನು ಈ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿನಾಯಕರಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಲಿ. ಆ ವಿನಾಯಕರ ಒಡೆಯ ಈ ವಿನಾಯಕನಿಗೆ ನೀನು ಒಡೆಯನಾಗು. ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿನ್ನಿಂದ ಈ ವಿನಾಯಕನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಸಂಚರಿಸಲಿ. ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಉಳಿದ ವಿನಾಯಕರ ಗುಂಪು ತಂಡಗಳಿಂದ ಆಕಾಶವೆಲ್ಲವೂ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಲು ತಿಳಿಸು. ಮತ್ತು ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಗನಾದ ಮೂಲ ವಿನಾಯಕನಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ವರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಗ್ರಹಿಸು” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಅನಂತರ ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ಮಗನಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದನು-

“ಮಗು ನಿನಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಕ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ, ಗಜಾನನ, ಗಣೇಶ, ಶಿವಕುಮಾರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳು ಬರುವವು. ಈ ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರ ಕೃತಿಯ ಈ ನಿನ್ನ ವಿನಾಯಕ ಭೃತ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಲಿ. ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಪಾದಾರ ವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸದೇ ನಾನೇ ಕರ್ತಾ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಪುಣ್ಯಫಲವು ಇವರಿಗೇ ಬರಲಿ. ಆದರೆ “ನಾಹಂ ಕರ್ತಾ ಹರಿಃಕರ್ತಾ” ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೃತ್ಯತ್ವಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬರುವ ವಿಘ್ನ ವಿಡ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬೇಗ ದೂರಗೊಳಿಸಿ ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸಿದ್ಧಿಸುವಂತೆ ನೀನು ಮಾಡು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲದೇವತೆಗಳೂ, ಋಷಿಗಳೂ, ಮನುಷ್ಯರೂ, ಯಜ್ಞಯಾಗ ತಪೋಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮೊದಲು ಪೂಜಿಸಲಿ. ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದ ಜನರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ವಿಘ್ನ ಒಡ್ಡಿ ನಾಶಮಾಡಲಿ”. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂಗಾರದ ಬಿಂದಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥೋದಕವನ್ನು ತುಂಬಿ ವಿನಾಯಕ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹಾಗೂ ಮಹಾದೇವರ ಅಂತಃಕರಣದ ಸ್ನೇಹ ರಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಗಣಪತಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಿವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಆ ಶಿವಕುಮಾರನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

“ನಮಸ್ತೇ ಗಜವಕ್ತ್ರಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಗಣನಾಯಕ
ವಿನಾಯಕ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ನಮಸ್ತೇ ಚಂಡ ವಿಕ್ರಮ ||

ನಮೋಸ್ತುತೇ ವಿಘ್ನಕರ್ತ್ರೇ ನಮಸ್ತೇ ಸರ್ಪ ಮೇಖಲ
ನಮಸ್ತೇ ರುದ್ರ ವಕ್ರೋತ್ಥ ಪ್ರಲಂಬಜಠರಾಶ್ರಿತ ||

ಸರ್ವದೇವ ನಮಸ್ಕಾರಾದವಿಘ್ನಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ” ||

ವಂದನಂ ಗಜವಕ್ತ್ರಂಗೆ ವಂದನಂ ಗಣನಾಯಕ !

ಬೆನಕನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ನಮಿಪೆ ನಾ ಚಂಡವಿಕ್ರಮ !

ದುಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗೈಯ್ಯುವ ಉದ್ಧ ಹೊಟ್ಟೆಯ ದೇವಗೆ !

ಹಾವಿನುಡುದಾರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶಿವನ ಸುತನಿಗೆ ವಂದನೆ ||

ಎಲ್ಲದೇವರು ನಿನಗೆ ನಮಿಪರು ನಮ್ಮ ವಿಘ್ನಗಳಿವುದು ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲು ಮಹಾದೇವರಿಂದ ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾದ ಆ ಗಣಪತಿಯು ಪಾರ್ವತೀ ದೇವಿಯ ಪುತ್ರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಚತುರ್ಥಿಯ ದಿನವೇ ನಡೆದುದರಿಂದ ಈ ಚೌತೀ ತಿಥಿಯು ತಿಥಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸಿದೆ. ಈ ಚತುರ್ಥೀ ದಿನದಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಎಳ್ಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಂದಿರುವವರಿಗೆ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅವನು ಒಲಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಗಣಪತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಯಾವನು ಪಠಿಸುವನೋ, ಯಾವನು ಕೇಳುವನೋ ಅವರಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳಾಗಲಿ, ಪಾಪಗಳಾಗಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಸರ್ಪಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೪

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ನಾಗಲೋಕದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹಾವುಗಳ ರೂಪವು ಹೇಗಾಯಿ-
-ತೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಮಹಾತಪ:- ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮರೀಚಿ ಎಂಬ ಮಹಾಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಾನಸಪುತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದನು. ಆ ಮರೀಚಿ ಮುನಿಯ ಮಗನೇ ಕಶ್ಯಪ. ಆ ಕಶ್ಯಪ ಮುನಿಗೆ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಮಗಳಾದ ಕದ್ರೂಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಶ್ಯಪನು ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯಾದ ಆ ಕದ್ರೂಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಅನೇಕ ನಾಗಪುತ್ರರನ್ನು ಹಡೆದನು. ಅನಂತ, ವಾಸುಕಿ, ಕಂಬಲ, ಕರ್ಕೋಟಕ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಕುಲಿಕ ಮುಂತಾದವರು ಆ ಕದ್ರೂತನಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ನಾಗಸಂತತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ತುಂಬಿ ಹೋಯಿತು.

ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರೂರರೂ, ವಂಚಕರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಕುತ್ತಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ಹಾಲಾಹಲ ವಿಷವು ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಂಡಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವು ಬಾಯಿಂದ ಕಚ್ಚಿ, ಹಲ್ಲು ಚುಚ್ಚಿ, ಕೊಂದು ಸುಟ್ಟು ಬುದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ನಾಗ ಕುಲದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾವು ನೋವುಗಳು ಉಂಟಾಗತೊಡಗಿದವು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸಾವು ನೋವುಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಆಗ ನಾಗ ಸಂತತಿಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒದಗತೊಡಗಿದವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕ್ಷಯದ ಅಪಾಯವು ತಲೆದೋರಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಕಬಳಿಸತೊಡಗಿದವು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಗೊಂಡರು. “ಭಗವನ್, ಈ ಹಾವುಗಳ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ಈ ಭೀಕರವಾದ ಸರ್ಪಗಳು ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಾಣವು ಹಾರಿ ಹೋಗುವವು. ಕಚ್ಚಿದರಂತೂ ಕಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ತೆಗೆದಂತೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವವು. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವೂ ಈ ದುಷ್ಟ ಪನ್ನಗಳಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಇದಕ್ಕೇನೂ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲವೇ ? ಹಾವುಗಳ ಈ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ನೀವು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.”

ಬ್ರಹ್ಮ:- ಪ್ರಜೆಗಳೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಂಶಯ ಬೇಡ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ.” ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಇಂತು ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ನಡೆದರು. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಕುಪಿತರಾಗಿ ವಾಸುಕಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಗಧುರೀಣರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಶಾಪವಿತ್ತರು. “ನೀವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ನಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಾನವರನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತೀರಿ. ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೀರಿ. ಮಾನವ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಘೋರ ಗಂಡಾಂತರವು ಒದಗುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯಿಂದ ಭೀಕರವಾದ ಕಗ್ಗೊಲೆಯು

ಜರಗುವದು.” ಈ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಶಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾವುಗಳೆಲ್ಲ ನಡುಗುತ್ತ ಅವರ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು. ದೈನ್ಯದಿಂದ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡವು. “ದೇವ ದೇವಾ, ನಮ್ಮ ಈ ಹಾವಿನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ನೀಚವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವನು ನೀನೇ ಅಲ್ಲವೇ ! ನಮಗೆ ವಿಷದ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟವನು ನೀನು. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದಾಹಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟವನು ನೀನು. ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಂಜಿನ ಹನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನು ನೀನು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇನು ತಪ್ಪಿದೆ ! ನಮ್ಮ ಕ್ರೌರ್ಯದುಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. ನಮ್ಮನ್ನು ಶಾಂತಸಾತ್ವಿಕರನ್ನಾಗಿ ಇರಿಸು.”

ಬ್ರಹ್ಮ :- “ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೇ ! ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದನೇ ! ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ ! ಅಂದ ಬಳಿಕ ನೀವು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಅದೇಕೆ ಅಂಥ ಹುಚ್ಚು ರೊಚ್ಚುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿ ಕೊಲ್ಲುವಿರಿ ?

ನಾಗಗಳು :- ದೇವ ಕುಲದ ದೊರೆಯೇ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಇರಲು ಬೇರೆ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಕೊಡಿರಿ. ನಮಗೂ ಮಾನವರಿಗೂ ಸ್ಥಾನ, ಮಾನ, ಗುರಿ, ಗುರುತು, ನಡೆ, ಎಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಇರುವಂತೆ ತಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಬ್ರಹ್ಮ :- ಎಲೋ ನಾಗ ನಾಯಕರೇ, ಮಾನವರ ಹಾಗೂ ನಾಗ ಕುಲದವರ ಅನುಸರಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲನಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಈ ನಿಯಮ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ -

“ನಾಗ ಧುರೀಣರೇ, ನಿಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಪಾತಾಲ, ವಿತಲ, ಸುತಲ ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡಿರಿ. ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ಭೋಗ ವಿಲಾಸಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವವು. ನನ್ನ ಏಳನೆಯ ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆಯುವವರೆಗೆ ನೀವು ಸುಖವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಿರಿ. ಅನಂತರ ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಕಶ್ಯಪ ಋಷಿಯ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಜನಿಸುವಿರಿ. ಆಗ ಗರುಡನು ನಿಮಗೆ ಮಲ ಸೋದರನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡುವನು. ಆದರೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರರು ಉನ್ಮತ್ತರು ಆದ ಹಾವುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಸಾವು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ನೀವು ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸಿದವರನ್ನಾಗಲಿ, ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಿ ಜನರನ್ನಾಗಲಿ ಕಚ್ಚಿದರೆ ನಿಮಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಮಣಿ, ಮಂತ್ರ, ಔಷಧ ಹಾವುಗಾರ ಮತ್ತು ಗರುಡ ಮಂಡಲ ಬಂಧನಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಕರಿಗೂ ನೀವು ಹೆದರಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವಿರಿ.” ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾಗಕುಲದವರೆಲ್ಲರೂ ಪಾತಾಲಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಂದ ಶಾಪವನ್ನೂ ವರವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಸಂತಸಗೊಂಡ ಆ ಹಾವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪಾತಾಲ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದವು.

ಇದೆಲ್ಲ ಸರ್ವವೃತ್ತಾಂತವು ಪಂಚಮಿಯ ದಿನವೇ ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಾಗಪಂಚಮಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಈ ನಾಗಪಂಚಮಿ ತಿಥಿಯು ಸರ್ವಪಾಪ ಪರಿಹಾರಕ ವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಹಾವುಗಳಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಎರೆದು, ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, ಹುಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನದಿರುವವರಿಗೆ ಆ ಹಾವುಗಳು ಏನೂ ಅಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಮೈತ್ರಿಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಸ್ಕಂದನ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೫

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ, ಅಹಂಕಾರತತ್ವದಿಂದ ಆರು ಮೊಗದ ಸ್ಕಂದನು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನನಾದನು ? ಈ ನನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸು.

ಮಹಾತಪ:- ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರತತ್ವ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸರಿ. ಆ ಪರಪುರುಷನಿಂದ ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವವು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷರ ಸಮರಸದಿಂದ ಮೂರು ಬಗೆಯಾದ ಅಹಂಕಾರ ತತ್ವವು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣನಾದ ಪರಪುರುಷನಿಗೆ ವಿಷ್ಣು ಅಥವಾ ಶಿವ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಅವ್ಯಕ್ತ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಶ್ರೀದೇವಿಯೇ ಅಭಿಮಾನಿನಿ ಆದುದರಿಂದ ಅವಳೂ ಅವ್ಯಕ್ತಳೆಂದೇ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಉಮಾದೇವಿ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಕ್ತ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಅಹಂಕಾರವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು. ಆ ಅಹಂಕಾರವೇ ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಗುಹ, ಷಣ್ಮುಖ ಅಥವಾ ಸ್ಕಂದ ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆ ಷಣ್ಮುಖನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು -

“ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅಧಿಭೂತನಾದ ದೇವದೇವನೆಂದರೆ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾರಾಯಣನು. ಆ ನಾರಾಯಣದೇವನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಉತ್ಪನ್ನನಾದನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದ ಮರೀಚಿ ಮುಂತಾದ ಮುನಿಗಳು ಸೂರ್ಯ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಂಭೂತರಾದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸುರ, ಅಸುರ, ಗಂಧರ್ವ, ನಾಗ, ದಾನವ, ಮಾನವ, ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಹಬ್ಬುತ್ತ ಉಬ್ಬುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾದ ದೇವದೈತ್ಯರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಗೆಲ್ಲುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಣಾಹಣೆ ಹೋರಾಡ ತೊಡಗಿದರು.

ದೈತ್ಯರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ, ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪು, ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿ, ಭೀಮಾಕ್ಷ, ಕ್ರೌಂಚ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಚಂಡವಿಕ್ರಮರಾದ ಪ್ರಚಂಡ ರಾಕ್ಷಸರು ತಮ್ಮ ಹರಿತ ಬಾಣಗಳಿಂದ

ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅನುದಿನವೂ ಸದೆಬಡಿದು ಸೋಲಿಸಿ ಓಡಿಸಿ ಬಿಡುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೆಡುಕು ಎನಿಸಿತು. ಸೋತು ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾಗಿ ನಿಂತ ಆ ದೇವ ಕುಲದ ಧುರೀಣರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ನುಡಿದರು -

“ಸುರಪುಂಗವರೇ, ನಾಯಕನಿಲ್ಲದ ಸೇನೆಯು ದೀನವಾಗುವುದು. ಬಲಹೀನವು ಆಗುವುದು. ದೇವೇಂದ್ರನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಆ ದೇವತಾ ಸೈನ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲವೂ ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲಂಬ ಮಾಡದೇ ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿರಿ. ಸುರಾಚಾರ್ಯರ ಈ ಸ್ವಷ್ಟೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದರು. “ನಮಗೊಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಸಂಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ “ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಯಾವ ಹೊಸ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಲಿ!” ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ತುಸು ಚಿಂತೆಯಾದಂತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗನಾದ ರುದ್ರನ ನೆನಪಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲ ಗಂಧರ್ವರೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಋಷಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧ ಚಾರಣರೂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ನಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನಾದ ಪ್ರಭು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಕಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

ದೇವಾ ಊಚುಃ

ನಮಾಮ ಸರ್ವೇ ಶರಣಾರ್ಥಿನೋ ವಯಂ

ಮಹೇಶ್ವರಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕ ಭೂತ ಭಾವನಂ ||

ಉಮಾಪತೇ ವಿಶ್ವಪತೇ ಮರುತ್ತತೇ

ಜಗತ್ತತೇ ಶಂಕರ ಪಾಹಿ ನಃ ಸ್ವಯಂ ||

ಭಗವಾನ್ ಪರಮೇಶ್ವರ, ಉಮಾಪತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ನಾವು ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವನೂ, ಜಗದೊಡೆಯನೂ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಿಸುವವನೂ, ಆದ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸು.

ಜಟಾ ಕಲಾಪಾಗ್ರ ಶಶಾಂಕ ದೀಧಿತಿ-

ಪ್ರಕಾಶಿತಾಽಶೇಷ ಜಗತ್ಪ್ರಯಾಮಲ ||

ತ್ರಿಶೂಲ ಪಾಣೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಮೃತ

ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ನೋ ದೈತ್ಯ ಭಯಾದುಪಸ್ಥಿತಾತ್ ||

ನಿನ್ನ ಜಡೆ ಮುಡಿಯ ಮೌಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುವ ಚಂದ್ರಮನ ಕಾಂತಿ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳೂ ಬೆಳಗಿವೆ. ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದ ನರೋತ್ತಮ, ನಮಗೆ ಒದಗಿದ ಈ ದೈತ್ಯ ಭಯದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೀಗ ನೀನೇ ಪಾರುಗಾಣಿಸು.

ಕಪಾಲ ಮಾಲಿನ್ ಶಶಿಖಂಡ ಶೇಖರ

ಸ್ಮಶಾನವಾಸಿನ್ ಸಿತಭಸ್ಮಗುಂಠಿತ ||

ಫಣೀಂದ್ರ ಸಂವೀತ ತನೋಽಂತಕಾಂತಕ ||

ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ನೋ ದಕ್ಷಧಿಯಾ ಸುರೇಶ್ವರ ||

ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮರಿಚಂದ್ರ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುಂಡಮಾಲೆ, ಮೈತುಂಬ ಬಳಿದ ಬೂದಿ, ಸುಡುಗಾಡಿನ ನಿತ್ಯ ನಿವಾಸ, ಹಾವಿನ ಹಾರಗಳಿಂದ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆಯುವ ಸುರ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಮೀರಿ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಲಹು.

ಅಗ್ನಿಸ್ವರೂಪಪೋಽಸಿ ತರೌ ತಥೋಽಪಲೇ

ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪೋಽಸಿ ತಥಾ ತಿಲೇಷ್ವಪಿ ||

ತ್ಯಲಸ್ವರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಮಹೇಶ್ವರಃ

ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ನೋ ದೈತ್ಯಗಣಾದಿತಾನ್ ಹರ ||

ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ, ಎಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯಾಗಿ, ಕಾಡು ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜರೂಪ ದಿಂದ ನೆಲೆಸಿದ ಭಗವಾನ್ ಮಹೇಶ್ವರ, ದಾನವರ ಕಾಟದಿಂದ ಬಳಲಿದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ಭವಂತಮೇತೇ ಸುರನಾಯಕಾಃ ಪ್ರಭೋಃ

ಭವಾರ್ಥಿನೋಽನ್ಯಸ್ಯ ವದಂತಿ ತೋಷಕಂ ||

ಯತಸ್ತತೋ ನೋ ಭವ - ಭೂತಿ - ಭೂಷಣ

ತ್ವಂ ಪಾಹಿ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ರುದ್ರ ತೇ ನಮಃ ||

“ಮೈಗೆಲ್ಲ ಬೂದಿ ಲೇಪಿಸಿಗೊಂಡ ಪ್ರಭೋ ಪರಮೇಶ್ವರ, ನಾವೆಲ್ಲ ದೇವಕುಲದ ಮುಂದಾಳುಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೆರವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದೇ ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜಗದೊಡೆಯನಾದ ರುದ್ರದೇವಾ, ನಮ್ಮನ್ನು ನೀನು ಸಂರಕ್ಷಿಸು.” ದೇವತೆಗಳ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಮಹಾದೇವರು ಆ ಸುರಪುರದ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಕುರಿತು “ನಿಮಗೆ ನನ್ನಿಂದ ಏನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ? ನಿಮಗೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ತೊಂದರೆ ಏನು ? ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು ದೀನರಾಗಿ ನುಡಿದರು - “ದೇವತೆಗಳ ಈಶನೇ! ದೈತ್ಯರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೊಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀನಿತ್ತ ಸೇನಾಪತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮ ಉಂಟಾಗುವುದು.” ದೇವತೆಗಳು ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾದೇವನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಯದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ನುಡಿದನು - “ದೇವತೆಗಳೇ, ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಚಿಂತೆ ಬೇಡ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಕಳೆದು ಶಾಂತರಾಗಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೇ ಸೇನಾಪತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ, ಪ್ರಜರಿಗೂ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯವು ಕಾದಿದೆ. ಜಪ, ತಪಸ್ಸು, ಯೋಗ, ಭಕ್ತಿ, ಸತ್ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಗೆ ಉತ್ಕರ್ಷದ ಕಾಲವು ಬರಲಿದೆ.” ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆತುರರಾಗಿ ಬಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಟ್ಟನು.

ಆನಂತರ ಮಹಾದೇವರು ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಚಲನ ಮಾಡಿದನು. ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೋಭದಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಅದಿತ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಕುಮಾರನು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ಉತ್ಪನ್ನನಾದನು. ಅವನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಮನ್ವಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ದೇವತೆಗಳ ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ರುದ್ರದೇವರ ಅಹಂಕಾರ ತತ್ತ್ವವೇ ದೇವತಾಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೇನಾಪತಿ ರೂಪದಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾಯಿತು. ಸ್ಕಂದನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಆದ ನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಶಿವನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು. ಅದೇ ಉತ್ಪನ್ನನಾದ ಆ ಕುಮಾರನನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ, ಋಷಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧರೂ ಮಹಾದೇವರೂ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಆ ಶಿವಕುಮಾರನು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, “ನನಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಆಟಗೆಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತು ಆಡಲು ಜೋಡಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು” ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡನು. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾದೇವನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆ ಮುದ್ದುಮಗನಿಗೆ ನುಡಿದನು - “ಕುಮಾರ, ನಿನಗೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಳಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಶಾಖ, ವಿಶಾಖ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ಭೂತಗ್ರಹಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನೀನೇ ನಾಯಕ. ದೇವತೆಗಳ ಗುಂಪಿಗೆಲ್ಲ ನೀನೇ ಸೇನಾಪತಿ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾದೇವನೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ದೇವಸೇನಾ ಪತಿಯಾದ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು.

“ಭವ ತ್ವಂ ದೇವಸೇನಾನೀರ್ಮಹೇಶ್ವರಸುತ ಪ್ರಭೋ
ಷಣ್ಮುಖ ಸ್ಕಂದ ವಿಶ್ವೇಶ ಕುಕ್ಕಟಧ್ವಜ ಪಾವಕ ||
ಕಂಪಿತಾರೇ ಕುಮಾರೇಶ ಸ್ಕಂದ ಬಾಲಗ್ರಹಾಣುಗ
ಜಿತಾರೇ ಕ್ರೌಂಚವಿಧ್ವಂಸ ಕೃತ್ತಿಕಾಜ ಶಿವಾತ್ಮಜ ||
ಭೂತಗ್ರಹ ಪತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾಪಕಪ್ರಿಯದರ್ಶನ
ಮಹಾಭೂತಪತೇಃ ಪುತ್ರ ತ್ರಿಲೋಚನ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ” ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ಕಂದನು ಬೆಳೆಬೆಳೆದಂತೆ ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದನು. ಹನ್ನೆರಡು ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ತೊಳಗುವ ತನ್ನ ಕಾಂತಿಪೂರದಿಂದ ಅವನೊಂದು ಅಸಹ್ಯ ತೇಜಃಪಿಂಡದಂತೆ ಉರಿಯತೊಡಗಿದನು. ಅವನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ತೆಗೆ ಮೂರು ಲೋಕವೇ ಬೇಯತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರಜಾಪಾಲ :- ಈ ಸ್ಕಂದನು ಮಹಾದೇವರ ಮಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಆ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ಕೃತ್ತಿಕಾಪುತ್ರ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದಿರಿ. ಅಗ್ನಿಕುಮಾರನೆಂದೂ ವರ್ಣಿಸಿದಿರಿ. ಹಾಗೂ ಆರು ತಾಯಂದರ ಮಗನೆಂದು ಅವನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ? ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸ್ಕಂದನಿಗೆ ಪಾವಕ, ಕೃತ್ತಿಕಾಪುತ್ರ, ಷಣ್ಮುಖ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಮಹಾತಪ :- ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ನಿನಗೆ ಅದಿ ಮನ್ವಂತರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತ್ರಿಕಾಲ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ದೇವತೆಗಳು ಹಿಂದಾದುದನ್ನೂ ಮುಂದೆ

ಆಗುವದನ್ನೂ ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯರಾದ ಆರು ಮಾತೆಯರೂ ಅಗ್ನಿಯೂ, ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಎರಡನೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜನ್, ನೀನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಮೃತರೂಪವಾದ ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನೂ ಅಹಂಕಾರ ತತ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಈ ಷಣ್ಮುಖನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸ್ವರ್ಗದ ಸೇನಾಪತಿ ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠೀ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಶುದ್ಧ ಷಷ್ಠಿಯ ದಿನ ಸ್ಕಂದನನ್ನು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೋರಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವವು. ದರಿದ್ರನು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ವಂಧ್ಯಾಪತಿ (ಬಂಜೆಯ ಗಂಡ)ಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಗನನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವವು. ಈ ಷಣ್ಮುಖ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವೂ, ಕ್ಷೇಮವೂ ಲಭಿಸುವುದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಆದಿತ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೬

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ದ್ವಿಜವರ್ಧರೇ, ಜ್ಯೋತಿರೂಪನಾದ ಆದಿತ್ಯದೇವನಿಗೆ ಆಕಾರಗ್ರಹಣವು ಹೇಗಾಯಿತು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದ ನನ್ನ ಈ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು.

ಮಹಾತಪ:- ಜ್ಞಾನಾನಂದ ರೂಪಿಯಾದ ಸನಾತನ ಪರಾಶಕ್ತಿ ಎನಿಸಿದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಯಸಿದ ಕೂಡಲೇ ದಿವ್ಯವಾದ ತೇಜಸ್ಸು ಉದ್ಭೂತವಾಯಿತು. ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಭಗವನ್ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಎಂದೂ ಭಗವಾನ್ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಆ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಮೂಲರೂಪಿಯಾದ ಆ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ತೇಜಸ್ಸು ಓತಪ್ರೋತವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸುರ, ಸಿದ್ಧ, ಮಹಾಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಯಂಭೂತವಾಗಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಆ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ತಟ್ಟನೆ ದೇಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ಶರೀರ ಉಳ್ಳ ಅದನ್ನು ವೇದ ವಾದಿಗಳು 'ರವಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆದರು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಬೆಳಗುವದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ 'ಭಾಸ್ಕರ' ಎಂತಲೂ, ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರುವದರಿಂದ ಪ್ರಭಾಕರ ಎಂದೂ, 'ದಿವಾ' ಎಂದು ಹೆಸರಾದ ಹಗಲಿನ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣನಾದುದರಿಂದ 'ದಿವಾಕರ'ನೆಂತಲೂ ಎಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣನಾದುದರಿಂದ ಆದಿತ್ಯನೆಂದೂ ವೇದವಿದ್ವಾಂಸರು ಅವನನ್ನು ಕರೆದರು. ಈ ಆದಿತ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ ಬೇರೆಬೇರೆ ಆದಿತ್ಯರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಖ್ಯನಾಗಿ ಈ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಸುತ್ತುತ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ

ಬೆಳಗುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದ್ದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅವನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು.

ದೇವಾ ಊಚುಃ

ಭವಾನ್ ಪ್ರಸೂತಃ ಜಗತಃ ಪುರಾಣಃ

ಪ್ರಪಾಸಿ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಲಯೇ ಚ ಹಂಸಿ ||

ಸಮುತ್ಥಿತಸ್ತ್ವಂ ಸತತಂ ಪ್ರಯಾಸಿ

ವಿಶ್ವಂ ಸದಾ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಣತಾಃ ಸ್ಮ ನಿತ್ಯಂ ||

ಭಗವನ್, ಪುರಾಣ ಪುರುಷನಾದ ನೀನು ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಾಪಕನಾಗಿರುವೆ. ವಿಶ್ವವನ್ನೆಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಸುವವನು ನೀನೇ. ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅಳಿಗಾಲವನ್ನು ನೀನೆ ತರುವೆ. ನೀನು ಸರ್ವದಾ ಸಂಚರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಬೆಳಕು ಬೀರುವೆ. ಇಂಥ ನಿತ್ಯಾತ್ಮಕನಾದ ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರ.

ತೇಜೋಽರಿ ವಿಧ್ವಂಸಕ ವೇದಮೂರ್ತೇ

ಪ್ರಪಾಹಿ ಚಾಸ್ಮಾನ್ ಶರಣಾಗತಾನ್ ಸದಾ ||

ವೇದಾಂತವೇದ್ಯೋಽಸಿ ಮಖೇಷು ದೇವ

ತ್ವಂ ಹೂಯಸೇ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಪ್ರಸನ್ನಃ ||

ನಿನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ವೇದ ಮೂರ್ತಿಯೇ, ಶರಣಾಗತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ವೇದವೇದಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತೇ ದೇವಮುನಿಗಳು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಆಹುತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವರು. ನೀನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.” ದೇವತೆಗಳ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಸೂರ್ಯದೇವನು ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಸೌಮ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರನಾದನು. ಸೂರ್ಯದೇವನು ಸೌಮ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೂ ಸಪ್ತಮಿ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸಪ್ತಮೀ ತಿಥಿಯಂದು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಕೊಡುವನು. ಆದಿಮನ್ವಂತರದ ಸೂರ್ಯನ ಆಖ್ಯಾನವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಅಂಧಕಾಸುರನ ಮಾರಣ, ಅಷ್ಟ ಮಾತೆಯರ ಕಾರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೭

ಮಹಾತಪ:- ಹಿಂದೆ ಅಂಧಕ ಎಂಬ ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ದೈತ್ಯನಿದ್ದನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರವರದಿಂದ ಆ ಅಂಧಕನು ಮದಾಂಧನಾಗಿದ್ದನು. ವರದ ಬಲದಿಂದ ಅವನು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಕೈವಶದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಮೇರು ಪರ್ವತದಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಬಡೆದೋಡಿಸಿದನು. ಅಂಧಕನ ಉಪಟಳಕ್ಕೆ ಹೆದರಿದ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಹಂಸವಾಹನನು ಸುರರಿಗೆ “ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡರು. “ಜಗದೊಡೆಯ ! ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಂಧಕಾಸುರನ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಪಿತಾಮಹರಾದ ನೀವೇ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಮ್ಮ ಅಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ನುಡಿದರು -

“ದೇವ ಶ್ರೇಷ್ಠರೇ ! ಅಂಧಕನ ಭಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ರಕ್ಷಿಸಲಾರೆ. ನಾನೇ ಅವನಿಗೆ ಈ ಮೊದಲ ವರವನ್ನು ಇತ್ತಿದ್ದೇನೆ. “ನೀನು ಅವಧ್ಯನಾಗುವಿ, ನಿನ್ನ ದೇಹವು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರದು” ಎಂದು. ನಾನೇ ವರಕೊಟ್ಟು ನಾನೇ ಹೇಗೆ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿ ! ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುವುದೇ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ದರ್ಶಿಷ್ಠನಾದ ಬಲಿಷ್ಠ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ವೈರಿ ಭಯಂಕರನಾದ ಮಹಾರುದ್ರನೊಬ್ಬನೇ ಸಮರ್ಥ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿ ಆಸನ ಉಪಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರುದ್ರದೇವನು ಸರ್ವಲೋಕಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಕಮಲಾಸನನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದನು.

“ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಈ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ! ಅವರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ನಡೆಸಲು ನಾನು ಸದಾ ಸಿದ್ಧ. ಕೂಡಲೇ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ”

ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಮುಂದೆ ಸರಿದು - “ದೇವ, ದುಷ್ಟನೂ ಮಹಾ ಬಲಿಷ್ಠನೂ ಆದ ಅಂಧಕಾಸುರನಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಗೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಸುರಪುಂಗವರು ಶಿವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಚಂಡ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂಧಕಾಸುರನು ಬಂದನು. ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿಯೇ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದುರಾಲೋಚನೆ ಯಿಂದ ಆ ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯನು ಸೇನಾ ಸನ್ನಾಹದೊಡನೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಬಂದು ಮಹಾದೇವರ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎರಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಧೂರ್ಜಟಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಆ ದುರುಳ ದಾನವನನ್ನು ಕಂಡು ರುದ್ರದೇವರು ಕೂಡಲೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ದೇವತೆಗಳು ಆಗ ಮಹಾದೇವರ ಬೆಂಬಲಗರಾಗಿ ದೈತ್ಯರೊಡನೆ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದರು.

ಗೌರೀ ಪತಿಯು, ವಾಸುಕಿ, ಧನಂಜಯ ಮುಂತಾದ ಸರ್ಪಗಳನ್ನು ನೆನೆದು ಬರಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಡಗ, ಕಂಕಣ ಉಡುದಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಜ್ಜು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು.

ನೀಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಂಧಕನ ಸೇನಾಪತಿಯು ಮತ್ತೇರಿದ ಆನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಮಹಾದೇವರನ್ನು ಮಣಿಸಬಂದನು. ರುದ್ರನೆಡೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರುವ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ನಂದಿಯು ವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಆವೇಶ ತುಂಬಿತು. ಅವನು ಒಂದು ಸಿಂಹದ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಆ ನೀಲನಾಗದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣಗೈದನು. ಹರಿತವಾದ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಆ ನಾಗಾಸುರನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದು ಅದರ ಮೈ ಚರ್ಮವನ್ನೇ ಸುಲಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಆನೆಯ ತೊಗಲನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ತಂದು ವೀರಭದ್ರನು ರುದ್ರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಮಹಾದೇವನು 'ಗಜಚರ್ಮಾಂಬರಧರ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಹೀಗೆ ಆನೆಯ ತೊಗಲನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಾವಿನ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಪಿಡಿದು, ಉಮಾಪತಿಯು ಅಂಧಕನ ಜೊತೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಷಣ್ಮುಖನ ಸೇನಾಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ದಾನವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾರದರು ಕೂಡಲೆ ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಮಲಾಕಾಂತನಾದ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಈ ಘೋರವಾದ ಸುರಾಸುರ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅರುಹಿದರು. ಸಮರ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ದೈತ್ಯರನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ರಣಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದನು.

ಹರಿಯು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಕದನದ ಬಣ್ಣವೇ ಬದಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸುದರ್ಶನದ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು ಹಿಗ್ಗಿ ಹೂವಾದರು. ದೈತ್ಯರು ಹೆದರಿ, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದೇವತೆಗಳು ರುದ್ರದೇವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವಯಂ ಅಂಧಕಾಸುರರನ್ನು ತಡೆದು ತಾಗಿದರು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮವರದಿಂದ ದೃಪ್ತೋದ್ರಿಕ್ತನಾದ ಆ ದೈತ್ಯನು ಭೀಕರವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೂರಿ ದೇವತೆಗಳ ದಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯಲು ಸುರಸೇನೆಯೆಲ್ಲ ಖಿನ್ನವಿಷಣ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಆಗ ಸ್ವತಃ ಮಹಾದೇವನೇ ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಅಂಧಕನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು. ಶಿವ ಅಂಧಕರಲ್ಲಿ ತುಮುಲ ಕದನವು ಜರುಗಿತು.

ಕೊನೆಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂದ ಅಂಧಕಾಸುರನನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಜೋರಿನಿಂದ ಹೊಡೆದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ದೈತ್ಯನ ದೇಹದಿಂದ ರಕ್ತವು ಚಿಮ್ಮಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಅವನ ಮೈಯಿಂದ ಕೋಡಿಗಟ್ಟಿ ಹರಿದ ನೆತ್ತರವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅಸಂಖ್ಯ ಅಂಧಕ ದೈತ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬೀಸಿ ಅಂಧಕ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಚ್ಚಿ ಹಾಕಿದನು. ಮತ್ತು

ತನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲದ ತುದಿಯಿಂದ ಆ ಅಂಧಕನ ಹೆಣವನ್ನು ಚಚ್ಚಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಆ ಸಂಗ್ರಾಮಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದನು. ಮೂಲ ಅಂಧಕಾಸುರನ ನೆತ್ತರದಿಂದ ಉದಿಸಿ ನಿಂತ ಅಂಧಕಾಸುರರನ್ನೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಸವರಿ ಸಂಹರಿಸಿದನು. ಶೂಲದ ತುದಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಮೇಲೆತ್ತಿ ನೆಗೆಹಿ ಹಿಡಿದ ಆ ಅಂಧಕಾಸುರನ ಶವದಿಂದ ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉದರಿದಾಗೆಲ್ಲ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮರಿ ಅಂಧಕಾಸುರರು ಹುಟ್ಟಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತು.

ಉದ್ರಿಕ್ತವಾದ ಕೋಪದಿಂದ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯೇ ಎದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಆ ಜ್ವಾಲೆಯೇ ಮೈದಳಿದು ಯೋಗೇಶ್ವರಿ ಎಂಬ ದೇವಿಯಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕೂಡ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾದ ಒಂದು ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಇದರಂತೆ ಮುಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ, ಸ್ಕಂದನೂ ಮಹಾದೇವರೂ, ಯಮನೂ ಮತ್ತು ವರಾಹರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವೂ ಒಂದೊಂದು ದೇವಿಯ ರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗೇಶ್ವರೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರೀ, ವೈಷ್ಣವೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಕೌಮಾರೀ, ಐಂದ್ರೀ ಯಾಮ್ಯಾ, ವಾರಾಹೀ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವರೇ ಅಷ್ಟಮಾತೃಗಳು ಅರ್ಥಾತ್ ಎಂಟು ಮಾತೆಯರು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಮವು ಯೋಗೇಶ್ವರಿಯ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಮಾಹೇಶ್ವರಿಗೆ ಕ್ರೋಧ, ವೈಷ್ಣವಿಗೆ ಲೋಭ, ಬ್ರಾಹ್ಮಿಗೆ ಮದ, ಕೌಮಾರಿಗೆ ಮೋಹ, ಮಾಹೇಂದ್ರಿಗೆ ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಯಾಮ್ಯಾಗೆ ಚಾಡಿಕೋರತನ, ವಾರಾಹಿಗೆ ಅಸೂಯೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಎಂಟು ಮಾತೆಯರು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಅಂಧಕನ ಮೈಯಿಂದ ಚಿಮ್ಮಿ ಬಸಿದು ಬಿದ್ದ ನೆತ್ತರವನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಂಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ರಕ್ತದಿಂದ ಚಿಗಿತು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವ ರಾಕ್ಷಸೀ ಮಾಯೆಗಳೂ ಕೂಡ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದವು. ಹೀಗೆ ಮಹಾ ದೇವರಿಂದ ಹತನಾಗಿ ಅಂಧಕನು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಈ ಎಂಟು ಮಾತೆಯರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಈ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಅಷ್ಟಮಾತೆಯರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಮಾತೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸುಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಸರ್ವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತರನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಷ್ಟಮಾತೆಯರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಅಷ್ಟಮೀ ತಿಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಷ್ಟಮಿ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವ ಪತ್ರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಂದು ಇದ್ದು ಈ ಅಷ್ಟ ಮಾತೃಕಾಣವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ಮಾತೆಯರು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಕ್ಷೇಮವನ್ನೂ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೮

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ಆದಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಿಂದ ಇದ್ದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಮೈದಾಳದ ಬಗೆಯಂತು ?

ಮಹಾತಪ:- ಹಿಂದೆ ಸಿಂಧು ದ್ವೀಪ ಎಂಬ ರಾಜರ್ಷಿಯಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿ ವರುಣನ ಅಂಶವಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಮಹಾಪ್ರತಾಪಿ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಆಶೆ. ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಮಗ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಕಾಡಿಗೆ ನಡೆದ. ತಪಂಗೈದ. ದೇಹವನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ.

ಪ್ರಜಾಪಾಲ:- ಒಳ್ಳೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅವನಿಗೆ ಇಂದ್ರ ಮಾಡಿದ ಅಪಕಾರವೇನು ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಇಂದ್ರನನ್ನು ವಧಿಸುವ ಮಗನನ್ನು ಬಯಸಿ ತಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತನು ?

ಮಹಾತಪ:- ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪನು ಸ್ವರ್ಗದ ಬಡಗಿನಾದ ತ್ವಷ್ಟಾರನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಬಲಿಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಅವನೇ ಆಗ ಗರಿಷ್ಠ. ಯಾವ ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಅವನು ಹಣೆಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಅಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮಣೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇಂದ್ರನು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಇವನು ಅವಧ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನೀರಿನ ನೊರೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದನು. ಆ ಸಿಂಧುದ್ವೀಪ ರಾಜನು ಮುಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕಹಿ ನೆನಪು ಅವನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇಂದ್ರನು ನೊರೆಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಾಶ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅವನು ನೆನೆದಾಗ ಸೇಡಿನ ಭಾವ ಕೇಡಿನ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿತು. ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲತಕ್ಕ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಪಕ್ಕೆ ನಿಂತ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಗೈಯುತ್ತಿದ್ದ ತಪಸ್ಸು ಘನಘೋರವಾಗಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ಅವನು ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಮುಂದೆ ವೇತ್ರವತೀ ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಿಂಧುದ್ವೀಪನ ಸುಂದರವಾದ ದೇಹ ಮತ್ತು ತಪೋದೀಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗೂ ಅವನ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಆ ನದಿಯು ಒಳ್ಳೇ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆ ವೇತ್ರವತಿಯ ಕಾಂತಿಸಂಪನ್ನವಾದ ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜನ ಮನಸ್ಸು ಮುಗ್ಧವಾಯಿತು. ಅವನು ಆತುರನಾಗಿ ಕೇಳಿದನು -

“ಚೆಲುವಿಯೇ ನೀನು ಯಾರು ? ಸುಂದರಿ ನಿಜ ಹೇಳು” ಮಹಾರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆ ನೀರಿನ ನಾರಿಯು ನಸುನಗುತ್ತ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು. “ರಾಜನ್, ನಾನು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಜಲಾಧಿಪತಿಯಾದ ವರುಣನ ಮಡದಿ ಆಗಿದ್ದೆ. ಈಗ ವೇತ್ರವತಿ ನದಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ತಪವನ್ನಾಚರಿಸುವ ನಿನ್ನ ಚೆಲುವು ನನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಚಪಲಗೊಳಿಸಿದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ರೂಪಶ್ರೀಗೆ ಮಾರು ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಮಿಸಿ ಬಂದ ಕಾಂತೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ದೋಷವು ಬರುವುದು. ಇದನ್ನು ಅರಿತು ನೀನು ಒಲಿದು ಬಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಕಾಮವಾಸನೆಯನ್ನು ತಣಿಸು ”

ಸೊಬಗಿನ ರಾಣಿಯಂತಿದ್ದ ಆ ಸುಂದರ ಸೀಮಂತಿನಿಯ ಬೆಡಗು ಬಿನ್ನಾಣ, ಸರಸ ಶೃಂಗಾರಗಳು ಮಹಾರಾಜನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವನು ಬಯಸಿದ್ದೂ ಅದೇ. ಅವಳು ಬೇಡಿದ್ದೂ ಅದೇ. ಆದುದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಸಮ್ಮತಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವಳೊಡನೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡಿದನು.

ಅದರಿಂದ ವೇತ್ರವತಿಯ ಉದರದಿಂದ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಹನ್ನೆರಡು ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದಿತು ಅವನ ಕಾಂತಿ. ವೇತ್ರವತಿಯ ಆ ಬಲಿಷ್ಠ ಪುತ್ರನು ವೇತ್ರಾಸುರ ಎಂದು ಹೆಸರಾದನು. ಅವನು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಶೌರ್ಯದಿಂದ, ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೆದ್ದನು. ಪ್ರಾಗ್‌ಜ್ಯೋತಿಷ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾದ ಅವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಯದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದನು. ಮೇರುಪರ್ವತವನ್ನು ಏರಿ ಮೊದಲು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಆನಂತರ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಯಮನನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿದನು.

ಅವನಿಂದ ಸೋಲನ್ನು ಉಂಡ ಇಂದ್ರನು ಅಗ್ನಿಯ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿದನು. ಮುಂದೆ ಅಗ್ನಿಯೂ ಅವನೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಭಗ್ನನಾಗಿ ಯಮನಿಗೆ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕನು. ಯಮನೂ ಕೂಡ ಆ ವೇತ್ರಾಸುರನ ಶಸ್ತ್ರಾಘಾತವನ್ನು ತಾಳದೆ ನಿರುತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿಬಂದನು. ನಿರುತಿಯು ವರುಣನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋದನು. ವರುಣನು ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ವಾಯುವಿಗೆ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕನು. ವಾಯುವು ಕುಬೇರನ ಕಡೆಗೂ, ಕುಬೇರನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರನಾದ ಮಹಾದೇವರಿಗೂ ಶರಣು ಹೋದರು. ಇತ್ತ ತನ್ನ ಬಲಗರ್ವದಿಂದ ಕೊಬ್ಬಿದ ಆ ವೇತ್ರಾಸುರನೂ ಕೂಡ ಗದೆಯನ್ನು ಬೀಸುತ್ತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಮಹಾದೇವನು ಈ ವೇತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅಶಕ್ತವೆಂದು ಅರಿತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸತ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದನು.

ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇವಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮುಳುಗಿ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕೂಗಿ ಕರೆದರು. “ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಡೆಯನೇ, ವೇತ್ರಾಸುರನಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಮರಣ ಸಂಕಟವು ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ, ಋಷಿಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಂಕಟದಿಂದ ನೀನೇ ರಕ್ಷಿಸು. ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾಲಿಸು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಾಪಾಡು.” ದೇವಗಣದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಚಿಂತೆಗಿಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸುರನೂ ಇಲ್ಲ. ದೈತ್ಯರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಾಯೆಯೇ ಸರಿ.

ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನು ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಗಂಗೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಎಂಟು ತೋಳಿನ ಓರ್ವ ಕನ್ಯೆಯು ಪ್ರಕಟವಾದಳು. ಅವಳು ಉಟ್ಟಿದ್ದು ಅಚ್ಚ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಶುಕ್ಲಾಂಬರ. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾರಗಳು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ಕಿರೀಟ.

ಎಂಟು ತೋಳುಗಳು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಆಯುಧ. ಅವಳ ವಾಹನ ಸಿಂಹ, ಅವಳು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದದ್ದು ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ, ಪಾಶ, ಖಡ್ಗ, ಘಂಟೆ ಮತ್ತು ಬಾಣ. ಇವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಬತ್ತಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಸಿಂಹಾರೂಢಳಾಗಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ದೈತ್ಯರ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದಳು. ದೈತ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಅವಳಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ವೇತ್ರಾಸುರನು ಕೂಡ ಅವಳೊಡನೆ ಬಹು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹೋರಾಡಿ ಧಾರಾತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ದೇಹವಿಟ್ಟನು. ಘೋರ ದೈತ್ಯನಾದ ವೇತ್ರಾಸುರನು ಧರೆಗೆ ಉರುಳಿದ ಕೂಡಲೇ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹರ್ಷೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಕೂಗಾಡಿದರು. ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಮಹಾದೇವರೂ ಬಂದು ವಂದಿಸಿದರು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದ ಶಿವನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದರು.

“ದೇವೇಶ, ನೀನು ಹೀಗೆ ಮುಂದೆಯೂ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಗೆಲುವನ್ನು ತರಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಂದಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹಾದೇವರು ಆ ಸಿಂಹವಾಹನಳಾದ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

ಮಹೇಶ್ವರ ಉವಾಚ

ಜಯಸ್ವ ದೇವಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಹಾಮಾಯೇ ಮಹಾಪ್ರಭೇ
ಮಹಾದೇವಿ ಮಹಾಭಾಗೇ ಮಹಾಸತ್ವೇ ಮಹೋತ್ಸವೇ ||

ದಿವ್ಯ ಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗಿ ದಿವ್ಯ ಸೃಗ್ಧಾಮಭೂಷಿತೇ
ದೇವಮಾತರ್ನಮಸ್ತುಭ್ಯ ಮಕ್ಷರಸ್ಥೇ ಮಹೇಶ್ವರಿ ||

ತ್ವಂ ಧೀಃ ಶ್ರೀಸ್ವಮೋಂಕಾರಸ್ತತ್ವೇಚಾಪಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ
ಸರ್ವಸತ್ವಹಿತೇ ದೇವಿ ನಮಸ್ತೇ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ||

ದಿವ್ಯ ಗಂಧವನ್ನು ಲೇಪನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದಿವ್ಯ ಹೂಗಳ ಹಾರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿಯೇ, ನಿನಗೆ ಗೆಲುವಾಗಲಿ, ದೇವಮಾತೆಯಾದ ನೀನೇ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಳು. ನೀನೇ ಶ್ರೀ, ನೀನೇ ಧೀ, ನೀನೇ ಓಂಕಾರ. ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಹಿತಕರವಾದ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು. ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಅವಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಪವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ಎಲ್ಲ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತಾಕಾರ್ಯವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದನು.

“ಈ ದೇವಿಯು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವಿಲಂಬ ಮಾಡದೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ. ಈ ದೇವಿಯನ್ನು ನವಮಿ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭೀಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವಳು.

ನವಮಿಯ ದಿನ ಬರಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತಿಂದು ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ನರರ ಅಥವಾ ನಾರಿಯರ ಮನೋರಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ.”

ಮಹಾದೇವರು ಹೇಳಿದ ಈ ದೇವೀಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿದರೆ ಈ ದೇವಿಯು ಅಂಥ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸರ್ವಸಂಕಟಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಕುತ್ತು ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಪಾಡುವಳು.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ದೇವಿಗೆ ನುಡಿದರು - “ದೇವಿ, ನೀನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಉಳಿದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಮಹಿಷಾಸುರನ ಸಂಹಾರವು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೇ ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಈ ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ ಈ ನವಮೀ ತಿಥಿಗೆ ‘ನಂದಾನವಮಿ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ದೇವಿಯ ಈ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರೂ ಪಠಿಸಿದವರೂ ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ದಿಕ್ಕುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೯

ಮಹಾತಪ:- ರಾಜನ್, ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಜನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಥಮ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. “ನಾನು ಸೃಜಿಸಿದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಧರಿಸುವರು ? ಇವೆಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ?” ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆಲೋಚಿಸಿರುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವನ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ತೇಜಸ್ವಿನಿಯಾದ ಹತ್ತು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರು ಜನಿಸಿದರು. ಪೂರ್ವಾ, ದಕ್ಷಿಣಾ, ಪಶ್ಚಿಮಾ, ಉತ್ತರಾ, ಊರ್ಧ್ವಾ, ಅಧರಾ ಎಂಬ ಆರು ಜನ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾ, ದಕ್ಷಿಣಾ, ಪಶ್ಚಿಮಾ, ಉತ್ತರಾ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರು ಪರಮ ಮಂಗಳಕಾರಕರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಚತುಃಕನ್ಯೆಯರ ಚೆಲುವು ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳು ಅಸಾಮಾನ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ದೇವಾದೇವಾ, ನಮಗೆಲ್ಲ ಇರಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ರೂಪ-ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಒಳ್ಳೇ ಪತಿಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡು. ಹಾಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಕ್ಕುನಲಿದಾಡುವಂತೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡು.” ಅವರ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು.

“ಸುಂದರಿಯರೇ, ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ಮೂರುಕೋಟಿ ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಅನುರೂಪರಾದ ಪತಿಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಸರಿಕಂಡ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗಬಹುದು” ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ಯಾಮಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆದರು. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಹಾಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಲೋಕಪಾಲಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಕೂಡಲೇ ಆ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಪಾಲರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಹತ್ತು ಕನ್ಯೆಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಇಂದ್ರನಿಗೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬಳನ್ನೂ ಅಗ್ನಿನಿಗೂ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟನು. ಇದರಂತೆ ಉಳಿದ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಯಮ, ನಿರುತಿ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಕುಬೇರ, ಮಹಾದೇವ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಎಲ್ಲ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಈ ಲೋಕಪಾಲಕರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಈ ದಶವೇಣುಗಳಿಗೆ ದಶಮೀತಿಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದುದರಿಂದ ದಶಮೀತಿಥಿಯು ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯದಾಯಿತು. ಈ ದಶಮೀತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೊಸರನ್ನು ತಿಂದು ಯಾರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರೋ ಅವರ ಪಾಪಗಳನ್ನು ದಿಗ್ವನಿತೆಯರು ಪರಿಹಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಜನ್ಮದ ಕತೆಯನ್ನು ನೇಮನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಹೇಳುವವರೂ ಕೇಳುವವರೂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಹೊಂದುವರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಕುಬೇರನ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೦

ಮಹಾತಪ:- ಧನಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಶರೀರದಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾದ ವಾಯುದೇವನೇ ಲೋಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಕುಬೇರನ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಜನೋನ್ಮುಖನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಮುಖದಿಂದ ವಾಯುವು ಹೊರಟಿತು. ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಮಳಲನ್ನು ಎರಚುತ್ತಿರುವ ಈ ಗಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಬ್ರಹ್ಮನು “ನೀನು ದೇಹಧಾರಿಯಾಗು. ಶಾಂತನಾಗು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರ ದ್ರವ್ಯ ಫಲಗಳನ್ನು ನೀನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ‘ಧನಪತಿ’ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರುವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ಧನಪತಿಗೆ ಏಕಾದಶೀ ತಿಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ಈ ಏಕಾದಶಿ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನದೇ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಶುಚಿಭೂತರಾಗಿ ಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವವರಿಗೆ ಈ ಕುಬೇರನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— ೦ —

ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವೇ ಮನುರೂಪದಿಂದ ಉದಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

“ನಾನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನೇ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಂಶ ಸಂಭೂತವಾದ ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಿಲ್ಲದೇ ಕರ್ಮಕಾಂಡವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ತನ್ನ ಸನ್ನಿಧಾನೋಪೇತನಾದ ಮನುವಿನ ಶರೀರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು. ಹಿಂದೆ ತನ್ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತಾನು ವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆದು ತನ್ನದೇ ಒಂದು ಜಗತ್ಪಾಲಕರೂಪನಾದ ಈ ಮನುವಿಗೂ ವರ ಕೊಟ್ಟನು.

“ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಿದ ಮನುರಾಜನೇ, ನೀನು ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಸರ್ವಕರ್ತನೂ ಆದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಒಂದು ರೂಪನೇ ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವಜನರಿಂದಲೂ ವಂದ್ಯನಾಗುವೆ. ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವತಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡು. ನಿನಗೆ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವವೂ ಉಪಪನ್ನವಾಗಿರುವುದು.” ಆಗ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿಯಾದ ಆ ಮನುವು ಈ ಮೊದಲು ಆಗಿ ಹೋದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನೆನೆದನು. ಅನಾದಿ ಕರ್ಮವಶರಾದ ಜೀವರಾಶಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಜಠರದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣನು ಯೋಗನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದನು. ಅವನ ಉದರದಿಂದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಪದ್ಮವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆ ಪದ್ಮವು ಲೋಕಮಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಗಳಿಂದಲೂ, ಸಪ್ತ ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿಂದಲೂ ಒಡಗೂಡಿ ಪಾತಾಳದವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದ ಪೃಥ್ವೀ ಮಂಡಲವು ಅದರಿಂದಲೇ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಅದರ ಕರ್ಣಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೇರು ಪರ್ವತವಿದ್ದಿತು. ಅದರ ನಡುವೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಉದಯವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಭೀಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಆದ ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವಾಯುದೇವರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಆ ಭಗವಂತನ ಶರೀರದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪನ್ನನಾದ ಆ ವಾಯು ಕೈ ಮುಗಿದು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡನು.

“ನಾಶರಹಿತನಾದ ಭಗವಂತನೇ, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ಈ ಶಂಖವನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸು. ಮತ್ತೂ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಖಡ್ಗವೂ ಇರಲಿ. ಹಾಗೂ ವೈರಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಕಾಲರೂಪಿಯಾದ ಈ ಚಕ್ರವನ್ನೂ ನೀನು ಧರಿಸು. ಜಗನ್ ಮಾತೆಯೂ ವನಮಾಲಾರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಂಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲಿ. ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರು ಶ್ರೀವತ್ಸ ಕೌಸ್ತುಭರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಇರಲಿ. ನಿನ್ನ ವಾಹನವಾದ ವಾಯುದೇವನೇ ಒಂದು ರೂಪದಿಂದ ಗರುಡನೆಂದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸರ್ವದಾ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿದ

ನಿನ್ನ ಮಡದಿಯಾದ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಜನರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಂಚರಿಸಲಿ. ನಿನಗೆ ದ್ವಾದಶೀ ತಿಥಿಯು ಮೀಸಲಾಗಿರಲಿ. ಈ ದ್ವಾದಶೀಯ ದಿನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ತಿಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವರ ಕಾಮನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿ. ಪುರುಷನಾಗಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯಾಗಲಿ ಈ ದ್ವಾದಶೀಯ ದಿನ ದೇವರಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ತುಪ್ಪದ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟು, ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ನಿನಗೆ ನಿವೇದಿತವಾದ ಆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡಿ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ದಿವ್ಯಲೋಕಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ. ಯುಗಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀನೇ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿ. ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ನೀನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವೆ. ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ನೀನೇ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವೆ” ಎಂದು ವಾಯುದೇವರು ಭಗವಂತನನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದೇವದಾನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ಭಗವಂತನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶವಿತ್ತರು.

“ದೇವ ದಾನವರೇ, ವೇದವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯನಾದ ಪುರುಷನೆಂದರೆ ಈ ವಿಷ್ಣುವೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಜಗದ್‌ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಶರೀರಗಳನ್ನು ತಾನೂ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲೋಕಪಾಲನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಶ, ಆವೇಶ, ಅವತಾರೋಪೇತವಾದ ಮನುಷ್ಯಾದಿ ಆಕಾರಗಳುಳ್ಳ ಆ ದೇವನನ್ನು ಯಾರೂ ಇವನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಹೀನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆ ಭಗವದ್ ರೂಪಗಳನ್ನು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗಣಿಸಕೂಡದು.”

ಈ ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರ ರೂಪವಾದ ವೈಷ್ಣವ ಸರ್ಗವನ್ನು ಕೇಳಿದವರ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವವು. ಇವರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು.”

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಮಹಾತಪ :- ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಅದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾತ್ಪರನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ನಾಶರಹಿತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲನ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಪ್ರಜಾಪಾಲನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಇದ್ದಾಗ ಅವನ ದೇಹದ ಬಲಭಾಗದಿಂದ ಬಿಳಿಯ ಗಂಧಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶ್ವೇತ ಕುಂಡಲ ಧಾರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನು ಉತ್ಪನ್ನನಾದನು. ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದು ಎತ್ತಿನ ಆಕಾರವಿದ್ದಿತು. ವೃಷಭರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪುರುಷನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಧರ್ಮ ರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಧರ್ಮಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡು ಭಗವಂತನು “ಸಾಧುವೇ, ನೀನು ಈ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸು. ನೀನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿರಿಯನಾಗು” ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದನು.

ಈ ಧರ್ಮವು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪಾದಗಳು, ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು, ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಪಾದ. ಆ ಏಕ ಪಾದದಿಂದಲೇ ಆ ಧರ್ಮಪುರುಷನು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಧರ್ಮಪ್ರಭು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಆರು ಬಗೆಯಾಗಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಗೆಯಾಗಿ, ವೈಶ್ಯರಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯಾಗಿ, ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇರುವನು. ರಸಾತಲವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಧರ್ಮ ವೃಷಭವು ಗುಣ, ದ್ರವ್ಯ, ಕ್ರಿಯಾ, ಜಾತಿ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಾಗಿ ಇರುವುದು. ವೇದದಲ್ಲಿ ಸಂಹಿತಾ, ಪದ, ಕ್ರಮ, ಎಂದು ಮೂರು ಶೃಂಗ (ಕೋಡು)ಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಈ ಧರ್ಮರೂಪಿಯಾದ ಎತ್ತು, ವೇದದ ಮೊದಲು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಓಂಕಾರಗಳೇ ಈ ಧರ್ಮ ವೃಷಭದ ಎರಡು ತಲೆಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತ ಮತ್ತು ಸ್ವರಿತ ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ವರಬಂಧಗಳುಳ್ಳ ಈ ಧರ್ಮಪುರುಷನಿಗೆ ಏಳು ಕೈಗಳು ಉಂಟು.

ಹಿಂದೆ ದೇವಗುರು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯನ ಚೆಲುವಿನ ಮಡದಿಯಾದ ತಾರೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲು ಉಜ್ಜುಗಿಸಿದ ಚಂದ್ರನು ಈ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅಘಾತವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಪೀಡಿತವಾದ ಆ ಧರ್ಮ ವೃಷಭವು ಕಾಡನ್ನು ಸೇರಿತು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಧರ್ಮವಂಚಿತರಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಆಸೆಯಿಂದ ದೈತ್ಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲೆದಾಡಿದರು. ಇದರಂತೆ ದೈತ್ಯರೂ ಕೂಡ ಧರ್ಮ ನಾಶವಾದ ಬಳಿಕ ಯಾವ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಲ್ಲದೇ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದರು. ಚಂದ್ರನ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಕುಪಿತರಾದ ದೇವದಾನವರು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಘೋರವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿರಿದು ಹೋರಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ದೈತ್ಯರೊಡನೆ ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂದ ಕಾದಾಡುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ನಾರದರು ಸಂತಸಗೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದರು. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಈ

ದೇವದಾನವರ ಸ್ತ್ರೀ ನಿಮಿತ್ತಕವಾದ ಯುದ್ಧದ ಸಮಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ವಾಹನವಾದ ಹಂಸವನ್ನು ಏರಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ತಡೆದನು. ಮತ್ತು ನೀವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೀರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು ಸೋಮನೇ 'ಇದೆಲ್ಲ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣ', ಎಂದು ಅವನನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಎಲ್ಲ ದೇವಾಸುರರೊಂದಿಗೆ ಚಂದ್ರನ ನೀತಿಗೆಟ್ಟ ನಡತೆಯಿಂದ ಅಧರ್ಮವೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹಬ್ಬಿ ಕೊಬ್ಬಿದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮವು ಕಾಡಿನ ಪಾಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಡೆದರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಎತ್ತಿನ ರೂಪವುಳ್ಳ ಧರ್ಮವು ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಹರಿದಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಧರ್ಮದ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಮ್ಮಲನೆ ಮರುಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು.

“ದೇವ ದಾನವರೇ, ಗುರುವಿನ ಮಡದಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಆ ಚಂದ್ರನು ನೀತಿಗೆಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಹಿರಿಯಮಗನಾದ ಧರ್ಮ ಮುನಿಯು ನೊಂದು ನವೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿರಿ.” ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು -

“ಸ್ವರ್ಗದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ, ಕರ್ಮದ ದಾರಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ಗತಿಗಾಣಿಸುವ ಧರ್ಮದೇವತೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ನೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಉನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಯಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರುವ, ಬೆಳಕು ಬೀರುವ ನೀನೇ ನಮಗೆ ಪರಗತಿ ವರಮತಿಗಳನ್ನು ಇತ್ತು ಕಾಪಾಡುವವ. ಧರ್ಮಾತ್ಮ, ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆ”. ದೇವತೆಗಳ ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ವೃಷಭ ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಧರ್ಮದೇವನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಪ್ರಸನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇವಾಸುರರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದನು. ಧರ್ಮದೇವನ ದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ದೇವದಾನವರ ದುರ್ಮತಿ, ದುರ್ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿದು ಅವರಲ್ಲಿ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಗಳು ಉದಿಸಿದವು. ಅವರ ಮೋಹ ಅಜ್ಞಾನಗಳೆಲ್ಲ ತೊಲಗಿದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಧಾರ್ಮಿಕರಾದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸುಪ್ರೀತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ವೃಷಭಾಕಾರದ ಆ ಧರ್ಮದೇವತೆಗೆ ನುಡಿದರು -

“ಧರ್ಮದೇವಾ, ಇಂದಿನಿಂದ ತ್ರಯೋದಶಿ ತಿಥಿಯು ನಿನಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಲಿ. ಈ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ತಿಥಿಯಂದು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವರ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲೋಪವಾಗುವುದು. ಧರ್ಮಪ್ರಭುವೇ, ನೀನು ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾರಣ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರುವುದು. ನೀನು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಿಂದಲೂ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪಾದಗಳಿಂದಲೂ, ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಕಾಲಿನಿಂದಲೂ ಅವಸ್ಥಿತನಾಗಿ ಈ ಕರ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಇತರ ಭೋಗ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚ ಪಾಲನೆ ಮಾಡು”.

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹೀಗೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಆದೇಶವಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದೃಶ್ಯರಾದರು. ದೇವತೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಈ ಧರ್ಮದ ಕತೆಯನ್ನು ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದವನೂ ಮತ್ತು ತ್ರಯೋದಶಿ ದಿನದಂದು ಪಾಯಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವವನೂ ಮರಣಾನಂತರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆದು ದೇವತಾ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ರುದ್ರೋತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೩

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೋಪದಿಂದ ರುದ್ರನು ಉದಯಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು ಎಂದು ರುದ್ರನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆದರೆ ತಪಸ್ಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ರುದ್ರನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಇತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ರುದ್ರನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವು ಪ್ರವರ್ತಿಸದಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ದಕ್ಷನೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯವು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕತೊಡಗಿತು. ಆನಂತರ ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಬಳಿಕ ರುದ್ರದೇವನು ಜಲಸಮಾಧಿಯ ತಪೋಯೋಗದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದನು. ಅವನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದಾಗ ಸಂಸಾರದ ತುಂಬ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದವು.

ತಪಸ್ಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹುಮ್ಮಸಿನಿಂದ ಬಂದ ರುದ್ರದೇವನಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿತು. ತಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದಕ್ಷನೇ ಮೊದಲನಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಯಾವ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೂ ಆಹುತಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಶಿವನ ಸಿಟ್ಟು ನೂರು ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯಿತು. ಅತಿ ಕೋಪದಿಂದ ಅವನು ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಭೂತಪ್ರೇತ ಪರಿವಾರದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿ ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದನು. ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದನು. ಯಜಮಾನನನ್ನು ಹೊಸೆದು ಹಾಕಿದನು.

ಮಹಾರುದ್ರನು ನಡೆಸಿದ ಈ ಅನಾಹುತ ಹಿಂಸಾಕಾಂಡವನ್ನು ಕಂಡು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದನು. ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಶಾಂತನಾಗಲು ಹೇಳಿದನು. ಸಾಂತ್ವನಗೈದನು. ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ, ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವಿತ್ತನು. ಶಾರದಾಪತಿಯ ಸಂದೇಶದಂತೆ ಸುರಸತ್ತ ಮರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು.

ದಕ್ಷಯಜ್ಞವಿನಾಶಾಯ ಜಗದ್ಭಯಕರಾಯ ಚ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಯ ದೇವಾಯ ಶಿವ ಶಂಭೋ ಭವಾಯ ಚ
ಕಪರ್ದಿನೇ ಕರಾಲಾಯ ಮಹಾದೇವಾಯ ತೇ ನಮಃ

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶಂಕರನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು. ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಂದು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳು “ಶಿವಪ್ರಭು, ನೀನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡು ಮತ್ತು ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡು ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು.

ಆಗ ಮಹಾದೇವನು ನಕ್ಕು ನುಡಿದನು.

“ದೇವವರರೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಪಶುಗಳಾಗಿರಿ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಪಶುಪತಿಯೆನಿಸುವೆನು. ನಿಮಗೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವೆನು.” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಸನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ “ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಪಶುಪತಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅವರ ಈ ಸಂವಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ರುದ್ರನಿಗೆ “ಶಂಕರ ಪಶುಪತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಚತುರ್ದಶೀ ತಿಥಿಯು ಮೀಸಲಾಗಿರಲಿ. ಅಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಹಾಕುವವರಿಗೆ ನೀನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪಶುಪತಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಶಿವಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಮಹಾತಪ :- ಮಹಾರಾಜ, ಪಿತೃಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಪಿತೃಗಳು ಹೊರ ಬಂದರು. ತಪಸ್ವಿಗಳಾದ ಅವರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನುಡಿದರು.

“ನೀವು ಎಲ್ಲ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳಿಗೂ ಪಿತೃಗಳು ಆಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದವರು ನಾಂದೀಮುಖ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ದಕ್ಷಿಣಾಯಣದ ದಾರಿಯನ್ನು ಆ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು.

ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತರ ಪಿತೃಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ “ನಮಗೇನಾದರೂ ಜೀವನ ಸಾಧನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಆ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದರು.

“ನಿಮಗೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನವು ಮೀಸಲಾಗಿರಲಿ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದರ್ಭೆ ಎಳ್ಳು ನೀರುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ನೀಡುವ ತರ್ಪಣದಿಂದ ನೀವು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಿ. ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಳ್ಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಿ ಉಪೋಷಣಗೈಯುವವರಿಗೆ ನೀವು ಕೂಡಲೇ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. ಆದರೆ ಫಲ ಪ್ರದಾನದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವು ಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಸೋಮನ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೫

ಮಹಾತಪ :- ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಾನಸ ಪುತ್ರನಾದ ಅತ್ರಿಮುನಿಯು ಮಹಾಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಅತ್ರಿಯ ಮಗನೇ ಚಂದ್ರ. ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತೈಳು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆ ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ 'ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯರು' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಸೋಮನ ಈ ಮಡದಿಯರಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿಯು ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾಗಿದ್ದಳು. ದೇಹದ ಶಾಂತಿ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮಿಂಚು ಮೈಮಾಟಗಳಿಂದಲೂ, ಗುಣ ಗೌರವಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಯರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ರೋಹಿಣಿಯು ಚಂದ್ರನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಉಳಿದ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಚಂದ್ರನು ರೋಹಿಣಿಯೊಡನೆ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದ ದಕ್ಷಕುಮಾರಿಯರಿಗೆ ದುಃಖವಾಗಿ ಅವರು ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಪತಿಯ ಪ್ರೇಮದ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಹೇಳಿದರು.

ದಕ್ಷನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಚಂದ್ರನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ 'ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರೆ ರೋಹಿಣಿಯ ಚೆಲುವು ನಲಿವುಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತು ಮುಗ್ಧನಾದ ಚಂದ್ರನು ದಕ್ಷನ ಮಾತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ತನ್ನ ಕಾಂತೆಯರನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕೂಡ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ರೋಹಿಣಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸರಸಾಲಾಪ, ವಿವಿಧ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯತೊಡಗಿದನು.

ಅಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ತನ್ನ ಉಳಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡೆಗಣಿಸಿ ನಡೆಯುವ ಚಂದ್ರನ ವಂಚಕತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಧೋರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ದಕ್ಷನಿಗೆ ಕಡುಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ಚಂದ್ರನಿಗೆ "ನೀನು ಕ್ಷೀಣನಾಗಿ ಕ್ಷಯ ಹಿಡಿದು ನಾಶ ಹೊಂದು" ಎಂದು ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ದಕ್ಷನ ಶಾಪದಿಂದ ಚಂದ್ರನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷಯ ಹೊಂದಿದನು. ಚಂದ್ರನು ನಷ್ಟನಾದ ಕೂಡಲೇ ಪೊದೆ ಬಳ್ಳಿಗಳು ನಾಶವಾದವು. ಎಲ್ಲ ಔಷಧಿ ವನಸ್ಪತಿಗಳೂ ಒಣಗಿ ಹೋದವು. ಸಸ್ಯ, ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲ ದಂತಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅಹಾರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಮಾನವರು ಕ್ಷೀಣರಾದರು. ದೇವತೆಗಳು ದೀನರಾದರು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮರಬಳ್ಳಿ ಪೊದೆ ಬಡ್ಡೆ ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸೋಮನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರಿವಾಯಿತು. ಈಗ ಚಂದ್ರನ ನಿರಂತರ ಅಸ್ತಮನದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದರು. ಅದರಿಂದ ಉಪದ್ರುತರಾದ ಅಸ್ತಮನದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿಗೇ ಶರಣು ಹೋದರು. 'ಬಗವಂತನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ 'ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ದೇವತೆಗಳು ಅವನಿಗೆ ದಕ್ಷ ಶಾಪದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಪದಿಂದಾದ ಚಂದ್ರನ ಲೋಪವನ್ನೂ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿಬೆಳೆಗಳ ವಿನಾಶವನ್ನೂ ತನ್ನೂಲಕವಾಗಿ ದೇವಮಾನವರ ಗೋಳಾಟವನ್ನೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣಾಶಾಲಿಯಾದ ಆ ರಮಾರಮಣನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದನು.

“ದೇವತೆಗಳೇ, ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಔಷಧಿಗಳನ್ನೂ, ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ, ತಂದು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಡೆಯಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನೀನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ವಾಸುಕಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮಂದರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಡೆಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ‘ಕಡಗೋಲ ಹಗ್ಗವಾಗಬೇಕೆಂದು’ ಅಪ್ಪಣೆ ಇತ್ತನು. ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವ ದಾನವರೊಂದಿಗೆ ಒಡಗೂಡಿ ಸಮುದ್ರಮಂಥನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ನೀಡಿದನು.

ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸುರಾಸುರರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಆ ಹಾಲಿನ ಹೆಗ್ಗಡಲನ್ನು ಕಡೆದರು. ಅಮೃತವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಚಂದ್ರನೂ ಹುಟ್ಟಿದನು. ಸರ್ವವನಸ್ಪತಿ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಗಳ ವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅನ್ನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಆ ಚಂದ್ರನೆಂದರೆ ಸರ್ವದೇಹಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಆದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಈ ಚಂದ್ರನು ಅವನ ಒಂದು ಅದಿಷ್ಟಾನ ಮಾತ್ರ. ಆ ಮುಖ್ಯ ಚಂದ್ರನಾದ ಭಗವಂತನ ಆಶ್ರಯದಿಂದಲೇ ಮಾನವರು, ಮೂವತ್ತೂರು ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ವೃಕ್ಷಗಳೂ, ಔಷಧಿಗಳೂ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ರುದ್ರನು ಆ ಚಂದ್ರನ ಒಂದು ಕಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂಲ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಕಲಾನಿಧಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸಂಪ್ರೀತನಾಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ತಿಥಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪೌರ್ಣಿಮೆಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ತನ್ನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಆ ಚಂದ್ರನು ಅನ್ನವನ್ನೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಇತ್ತು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಅವನ ದಯದಿಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಶಾಂತಿ, ಕಾಂತಿ, ಧನ, ಧಾನ್ಯ, ಶುಷ್ಕ ಪುಷ್ಪಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಮಹಾತಪ :- ರಾಜನ್, ಮಣಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಆದಿ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ರಾಜರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಕೇಳು. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಭವಂಬಹಸರುಳ್ಳ ಮಹಾರಾಜನೇ ನೀನು. ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನೀನು ಈಗ ಹುಟ್ಟಿರುವೆ. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಜರಾಗಿ ಉದಿಸುವರು. ದೀಪ್ತತೇಜ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆ ಮಣಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುಮಾರನು ಶಾಂತನೆಂದೂ, ಸುರಶ್ರಿಯು ಶಶಿಕರಣನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಉದಿಸುವರು. ಆಗ ಮಣಿಯಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಶುಭದರ್ಶನನು ಪಾಂಚಾಲನಾಗುವನು. ಸುಶಾಂತಿಯು ಸುಂದರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅಂಗವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವನು. ಸುಂದರನು ಮುಚುಕುಂದನಾಗುವನು. ಸುದ್ಯುಮ್ನನು ತುರುರಾಜನಾಗುವನು. ಸುಮನನು ಸೋಮದತ್ತ, ಶುಭನು ಸಂವರ್ಣ, ಸುಶೀಲನು ವಸುದಾನ, ಸುಖದನು ಅಸುಪತಿ, ಶಂಭವುಸೇನಾಪತಿ, ಸುದಾಂತನು ದಶರಥ, ಸೋಮನು ಜನಕರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಜಮಹಾರಾಜರಾಗಿ ಮೆರೆಯುವರು. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಮುಂದೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

ವರಾಹ :- ಧರಣೀದೇವಿಯೇ, ರಾಜರ್ಷಿಯಾದ ಆ ಪ್ರಜಾಪಾಲ ಮಹಾರಾಜನು ಮಹಾತಪ ಮುನಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪರಿವಾರಭೂತರಾದ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಕುಮಾರರ ಕತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲು ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಮಹಾತಪ ಋಷಿಯೂ ಕೂಡ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಯೋಗದಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಚರಣಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವನು. ತಪೋನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಪ್ರಜಾಪಾಲರಾಜನು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಧಾನಯುಕ್ತವಾದ ವೃಂದಾವನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೋವಿಂದನ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ನಮಾಮಿ ದೇವಂ ಜಗತಾಂ ಚ ಮೂರ್ತಿಂ

ಗೋಪೇಂದ್ರಮಿಂದ್ರಾನುಜಮಪ್ರಮೇಯಂ ।

ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರ ಭ್ರಮಣೈಕ ದಕ್ಷಂ

ಪೃಥ್ವೀಧರಂ ದೇವವರಂ ನಮಾಮಿ ॥

ಜಯಸ್ವ ಗೋವಿಂದ ಮಹಾನುಭಾವ

ಜಯಸ್ವ ವಿಷ್ಣೋ ಜಯ ಪದ್ಮನಾಭ ।

ಜಯಸ್ವ ಸರ್ವಜ್ಞ ಜಯಾಪ್ರಮೇಯ

ಜಯಸ್ವ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ ॥

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಕುಂದನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮುವತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

ಹರಿನಾಮ ಶ್ರವಣದಿಂದ ಹುಲಿಗೂ ಮುಕ್ತಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೭

ಧರಣೀದೇವಿ:- 'ದೇವ, ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಲಿ, ಪುರುಷರಾಗಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು.'

ವರಾಹ:- ದೇವಿ, ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದಲೇ ನಾನು ಒಲಿಯುವೆನು. ಕೇವಲ ಧನದಿಂದಾಗಲಿ, ಜಪಗಳಿಂದಾಗಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಕೇಳು. ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ, ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಹಿಂಸಾ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಳವು ಮಾಡದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಇವು ಮಾನಸಿಕ ವ್ರತಗಳನ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಒಪ್ಪುತ್ತ ಊಟಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ಇದ್ದು ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ದೈಹಿಕ ವ್ರತ. ವೇದವೇದಾಂತಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹರಿನಾಮ, ಕೀರ್ತನ, ಸತ್ಯ ಭಾಷಣ, ಚಾಡಿ ಹೇಳದಿರುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಾಚಿಕ ವ್ರತವೆನಿಸುವವು. ಈ ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಚಿಕವ್ರತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕರವಾದ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿನಗೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ಅರುಣಿ ಎಂಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಆತ ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿ, ಅವನು ಒಮ್ಮೆ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದನು. ರಮ್ಯವಾದ ದೇವಿಕಾನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಮಣೀಯವಾದ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವನು ತಪೋನಿರತನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅವನು ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಗ ಭಯಂಕರವಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವ ಓರ್ವ ಕ್ರೂರ ಬೇಡನು ಬರುವುದು ದೂರಿಂದ ಕಂಡಿತು. ಆ ಬೇಡನು ಈ ಬಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನಪಹರಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಬೆದರಿ ಹೋದ ಆ ಅರುಣಿಯು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತನು.

ದೇವರ ಧ್ಯಾನಲೀನನಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತ ಆ ತೇಜಸ್ವೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯು ಉದಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟು ತಪಸ್ವಿ ಅರುಣಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿ ನುಡಿದನು.

“ತಪೋಧನ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಆ ದುರ್ವಿಚಾರವು ಅಳಿಯಿತು. ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯು ಮಾಯವಾಯಿತು. ವಿಪ್ರೋತ್ತಮ, ಮಹಾ ಪಾಪಿಷ್ಠನಾದ ನಾನು ಸಾವಿರಾರು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹತ್ತು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದ ನನಗೆ ಎಂಥ ದುರ್ಗತಿಯಾಗುವದೋ

ಯಾರುಬಲ್ಲರು ! ನನಗೀಗ ಕೃತಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಉಪದೇಶವಿತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿಗೊಂಡನು. ಆದರೆ ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯಾದ ಅರುಣಿಯು ಇಂಥ ಪಾಪಿಷ್ಠರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವದೂ ಕೂಡ ಮಹಾ ಪಾಪ ಜನಕ ಎಂದು ಬಗೆದು ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಏನೂ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬೇಡನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನಃಪಲ್ಲಟವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅರುಣಿಯು ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳೆದೇ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಒಂದು ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅರುಣಿಯು ತನ್ನ ಜಪಾಂಧಿಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಮತ್ತೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸ್ನಾನಕ್ಕಿಂದು ಅವನು ಮತ್ತೆ ನದಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಂದು ಬಂದಿತು. ಈ ಕ್ರೂರ ಪಶುವು ತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ಮೈ ಮೇಲೆ ಹಾರಿತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಂಡೆಯ ಬಳಿಯ ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಬೇಡನು ಓಡಿ ಬಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹಾರಿ ಹಿಡಿಯ ಹೊರಟ ಆ ಹುಲಿಯನ್ನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆದು ತುಂಡರಿಸಿ ಹಾಕಿದನು. ಹುಲಿಯು ತನ್ನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಎರಗ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಭಗವದ್ಭಕ್ತನಾದ ಅರುಣಿಯು “ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ” ಎಂದು ಕೂಗಿದನು. ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುನಿಯ ಈ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯು ಹುಲಿಯ ಕಿವಿಗೆ ತಾಕಿತು. ಅದರಿಂದ ಅದು ಹುಲಿಯ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೀಗಿ ದಿವ್ಯ ಪುರುಷನಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಅರುಣಿಮುನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನುಡಿಯಿತು.

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನೀನು ಮಾಡಿದ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ನಾನು ಈಗ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ನುಡಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದ ಅರುಣಿಯು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು ಪುರುಷೋತ್ತಮ ನೀನು ಯಾರು ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಆ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರುಹಿದನು :- “ನಾನು ಕಳೆದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಬಾಹು ಎಂಬ ರಾಜನಾಗಿ ಸರ್ವಧರ್ಮ ವಿಶಾರದನಾಗಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಜ್ಞಾನವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ನಾನು ಉನ್ನತನಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ನನಗೇನು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ? ನನಗೇನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನುಡಿದು ವಿಪ್ರವೃಂದವನ್ನು ಅವಮಾನಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಕುಪಿತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತರು. “ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಕ್ರೂರವಾದ ಹುಲಿಯಾಗುವೆ. ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನವು ಲೋಪವಾಗುವದು. ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಕೇಶವನ ನಾಮಸ್ಮರಣವು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ ಬರುವುದು.”

ಆಗ ನಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದು ತಿನ್ನುವ ಹುಲಿಯಾದಾಗ ನೀನು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಉದ್ಧೃತನಾಗುವೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ನಾನೀಗ ಹುಲಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ ನಾರಾಯಣನ ನಾಮ ಘೋಷವನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಈಗ ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಉದ್ಧೃತನಾದೆ. ವಿಷ್ಣು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇದೋ ಈಗ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವಾಗ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವಾಗ ಹರಿನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಕೇಳಬೇಕೆ! ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಎತ್ತಿ ಸಾರುತ್ತೇನೆ. "ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದರೆ ಚಲಿಸುವ ದೇವರು. 'ಜಂಗಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದೇವಾಃ, ಕೂಟಸ್ಥಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || ಎಂದರೆ ನಾರಾಯಣನು ಮೂಲಮೂರ್ತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅವನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮೂರ್ತಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ದೇವರ ಚಲಪ್ರತಿಮೆಗಳಿದ್ದಂತೆ" ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪಾಪ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಆ ದೀರ್ಘಬಾಹುರಾಜನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಡೆದನು.

ಹುಲಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮುನಿ ಅರುಣಿಯು ಆ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಿದ ಆ ಬೇಡನನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಧ, ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬಂದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ವಾಯಿತು. ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರಗಳನ್ನು ಬೇಡು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ". ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಬೇಡನು ಬಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ ನುಡಿದನು. "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ನಿಮ್ಮಂಥ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ನನಗೊಂದು ವರವಾಗಿದೆ. ನನಗಾವ ಬೇರೆ ವರವೇ ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅಚ್ಚಿ ಮಾಡಿರಿ".

ಅರುಣಿ :- ವ್ಯಾಧನೆ, ಈ ಮೊದಲು ನೀನು ಬಹಳ ಪಾಪಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ನಾಮ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ ಈ ದೇವಿಕಾನದಿಯ ಸ್ನಾನದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ದರ್ಶನ ದಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ದೇಹವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಪರಿಹಾರವಾಗಿವೆ. ಈಗನಾನುನಿನಗೊಂದುವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಯೇ ಇದ್ದು ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸು.

ವ್ಯಾಧ :- ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಹೇಳಿದ ಆ ವಿಷ್ಣು ರೂಪಿಯಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ನಮ್ಮಂಥ ಪಾಮರರು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆಯೆಂತು ? ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದೇ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಡುವ ವರ.

ಮುನಿ :- ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ದ್ವೇಶಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಸುಳ್ಳನ್ನು ಆಡಬಾರದು. ಗಣಾನ್ನದ ಊಟವನ್ನು

ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂದರೆ ಅನೇಕರು ಗುಂಪುಕೂಡಿ ಕೇವಲ ಭೋಜನೋದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಸೇರಿದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಬಾರದು. ಇಂಥ ನಿಯಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಿನ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇರಬಹುದು ”.

ಅರುಣಿಯ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ವ್ಯಾಧನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಆ ವ್ಯಾಧನಿಗೆ ಬೇರಾವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ಅರುಣಿ ಮುನಿಯು ಅವನನ್ನು ಅದೇ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಬೇಡನಿಗೆ ವೇದಸ್ಥರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೮

ಅರುಣಿಯ ಆದೇಶದಂತೆ ಆ ವ್ಯಾಧನು ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನಲಂಭಿಸಿದ ತನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ಗುರುವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನೆನೆದು ನಿರಾಹಾರ ವ್ರತದಿಂದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಚರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಹಸಿವೆಯಾದಾಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳ ತುಂಡು ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ನಿಯಮಿತವಾದ ತಪೋನುಷ್ಠಾನವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ತನ್ನ ಜಪ ತಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ತಾನು ಕುಳಿತ ಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಗಿ “ಈ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವವಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಇವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಡ” ಎಂದು ಕಠೋರವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ಬೇಡನು ಆ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದು ಕೈ ಹಾಕಿದನು. ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಾಗಿ “ಆ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಚೇತನವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಇವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಡ” ಎಂದು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿತು. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಆಕಾಶವಾಣಿಯು ಅವನ ಎಲೆಯ ಭಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಪೂರ್ಣ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಗುರಸ್ತರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೊಡಗಿದನು. ಹೀಗೆ ಕಠೋರವಾದ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲವು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ತಪೋಧನರಾದ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ತಪೋಬಲದಿಂದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತೇಜೋಭಾಸುರನಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಆ ಬೇಡನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ದೂರ್ವಾಸರನ್ನು ಕಂಡು ಆ ವ್ಯಾಧನು ಎದ್ದು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿ ನುಡಿದನು :-

“ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀವು ದೇವರಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ

ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಗಿಡದಿಂದ ತಾವಾಗಿ ಉದುರಿಬಿದ್ದ ಒಣ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು. ದುರ್ವಾಸರು ಆ ಬೇಡನ ತಪೋಬಲದ ಮಟ್ಟನ್ನು ಗುಟ್ಟನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಇಂತು ನುಡಿದರು.

“ವ್ಯಾಧ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ನನಗೆ ಈಗ ಬಹಳೇ ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ. ಬರೀ ಎಲೆ ಪುಡಿಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗಲಾರದು. ಅಕ್ಕಿ ಗೋದಿಗಳ ಪಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಸಿವಿಸಿ ಪಡುವ ನನಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಕಡು ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಡು ಬಡವ ಬೇಡನಾದ ನಾನು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ ? ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಕ್ಕೆ ಮಸಾಲೆ ಎಲ್ಲಿ ? ಮುಂತಾಗಿ ನೂರು ಚಿಂತೆಗಳು ಅವನ ತಲೆ ತಿನ್ನ ತೊಡಗಿದವು.

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಅವನು ದೀನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿದಾಗ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಅವನ ಬಳಿ ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಸಿದ್ಧ ಪಾತ್ರೆಯು ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಆ ಬೇಡನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದುರ್ವಾಸಖುಷಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಭಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. “ಪೂಜ್ಯರೇ, ನಾನು ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಬರುವವರೆಗೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ದಯೆ ತೋರಬೇಕು.”

ಆ ಚಿನ್ನದ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಬೇಡನು ಸಮೀಪದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟನು. ನಗರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಡೆದ ಅವನ ಎದುರು ಅನೇಕ ಜನರು ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಬಂದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಪಕ್ಷಾನ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬಂಗಾರದ ಹರಿವಾಣಗಳಿದ್ದವು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬೇಡನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತುಂಬಿದರು. ಆಗ ಬೇಡನ ಚಿಂತೆಯೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದದಿಂದ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಷಾನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟನು. ದೂರ್ವಾಸರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, “ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಾವು ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಗ್ರಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ದೂರ್ವಾಸ ಖುಷಿಯು ಆ ಬೇಡನ ತಪಶ್ಚಕ್ತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂತು ನುಡಿದರು. “ಬೇಡನೇ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನದಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಪಾತ್ರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಗೆ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ!”

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಡನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಇವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ ? ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಆ ದೇವಿಕಾ ನದಿಯನ್ನೇ ಶರಣುಹೊಕ್ಕನು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ದೇವಿಕಾ ನದಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು -

“ಮಹಾನದಿಯೇ, ನಾನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬೇಡ, ಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಘೋರ ಕರ್ಮಗಳು ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ನೀನು ಕರುಣಾನಿಧಿಯಾದ ದೇವಿಯಾಗಿರುವೆ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮರೆತಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡು. ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಋಷಿಯ ಪಾದವನ್ನು ನೀನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನಾಶ್ರಮದವರೆಗೆ ಬಂದು ತೊಳೆಯಬೇಕು”. ಬೇಡನ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ ಆ ನದಿಯು ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದಳು. ಅವನ ಆಶ್ರಮದೊಳಗೆ ತನ್ನ ನೀರಿನ ತರಂಗಗಳನ್ನು ತುಳುಕಿಸುತ್ತ ಬಂದಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ದುರ್ವಾಸ ಋಷಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಅವರು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಆದರದಿಂದ ಆ ಅನ್ನವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದರು.

ಬೇಡನ ಕಾಯಕ್ಷೇಪವನ್ನೂ, ತಪೋಬಲವನ್ನೂ ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕೌತುಕವಾಗಿದ್ದಿತು. ಸ್ನೇಹದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆತನಡೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರು. ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನ ಶರೀರವು ಕೊರಗಿ, ಸೊರಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದ್ದಿತು. ಬರೀ ಎಲುಬು, ಚರ್ಮ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಆ ಕಾಡುಬೇಡನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆದುಂಬಿ ಆ ದೂರವಾಸರು ನುಡಿದರು -

“ವ್ಯಾಧ, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಾತವಾಗಲಿ. ನಿಗಮಾಗಮಗಳ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಈಗಲೇ ತಿಳಿದು ಬರಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯು ನಿನಗೆ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಲಿ. ಇದೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುವ ವರ. ನೀನು ಇಂದಿನಿಂದ ಈ ನನ್ನ ವರದ ಬಲದಿಂದ ‘ಸತ್ಯತಪ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾಯುಷಿಯಾಗುವೆ.” ಹೀಗೆ ವರಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಆ ಬೇಡನಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. ಅವನು ಶಂಕಿತನಾಗಿ ಅಂಜುತ್ತಲೇ ದೂರವಾಸರನ್ನು ಕೇಳಿದನು - “ಬ್ರಹ್ಮನ್, ನಾನು ಜಾತಿಯಿಂದ ಬೇಡನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ವೇದಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ? ಬಾಯಿಂದಲಾದರೂ ಹೇಗೆ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಲಿ?” ಅವನ ಈ ಶಂಕೆಗೆ ದೂರವಾಸರು ಸಂತೈಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. “ಸತ್ಪುರುಷ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೇ ನಿನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಶರೀರವು ಕರಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ತಪಸ್ತಾಪದಿಂದಲೂ, ಘೋರವಾದ ಉಪೋಷಣದ ಕಾವಿನಿಂದಲೂ ನಿನ್ನ ಆ ಕಿರಾತ ಶರೀರವು ಎಂದೋ ದಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ನಿನಗಿದ್ದುದು ತಪೋಮಯವಾದ ಹೊಸ ಬ್ರಾಹ್ಮ ಶರೀರ. ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅಜ್ಞಾನ, ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ದೇಹವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಕರಣವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯೂ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಿಭಾತವಾಗಲಿ ಎಂದು ವರವನ್ನಿತ್ತು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಸತ್ಯತಪ :- ಪೂಜ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತಮನೇ, ಶರೀರಗಳೆರಡೆಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ! ಆ ಭೇದವು ಏತರಂದೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು.

ದುರ್ಮಾಸಮುನಿ :- ಶರೀರಗಳು ಎರಡಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಭೋಗಶರೀರ ವೆಂಬುದೂ ಸೇರಿ ಮೂರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ದೇಹಗಳ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮೊದಲನೆ ರೀತಿಯದು ಅಧರ್ಮವೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದು. ವ್ರತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಅತಿ ಧಾರ್ಮಿಕವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಧರ್ಮಾ ಧರ್ಮಗಳ ಉಪಭೋಗಾರ್ಥವಾದುದು ಮೂರನೆಯದು. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೀಗೆ ಶರೀರವನ್ನು ಮೂರು ಬಗೆಯೆನ್ನುವರು. ಅಧರ್ಮ ದೇಹ (ಪಾಪದೇಹ), ಧರ್ಮದೇಹ, ಭೋಗ ಮತ್ತು ಭುಕ್ತಿ ದೇಹ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯದು ಪಾಪ ಶರೀರವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಋಜುಭಾವದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಶರೀರವು ಬೇರೆಯಾದ ಧರ್ಮ (ರೂಪ) ಶರೀರವೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಗಳು ಒಂದೇ ಶರೀರವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದು ಅವಸ್ಥೆ (ಸ್ಥಿತಿ)ಯ ಭೇದದಿಂದ ಮೂರು ಬಗೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು (ಮಡಿಕೆಯು ಮಣ್ಣು ಆದರೂ ಸ್ಥಿತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ) ಕುಡಿಗೆ, ಗಡಿಗೆ, ಮಡಿಕೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮ ಸಮೂಹವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯರೆಂಬ ಮೂವರು ನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶೂದ್ರನಾದರೂ ಮೊದಲು ಮೂವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇವು ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಈ ಧರ್ಮಗಳನ್ನರಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವೇದಮತಾಸಕ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುವುದು.

ಸತ್ಯತಪ :- ಮುನಿಗಳೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯುವ ಕ್ರಮ ಯಾವುದು ? ಅವನನ್ನು ಹೊಂದುವ ಬಗೆ ಯಾವುದು ?

ದುರ್ಮಾಸ :- ಬಗೆಬಗೆಯ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಮಹಾತಪ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, ದಾನಧರ್ಮ ನೀಡುವುದೂ, ಬಹುವ್ಯಯ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಯಜ್ಞಯಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ದರಿದ್ರರು ಹೇಗೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ! ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ? ದಾನವೀಯುವುದು ಹೇಗೆ ? ಹಣವಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಜಿಪುಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಹರಿಯು ದೊರಕುವನೋ

ಇಲ್ಲವೋ! ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೂ ಕೂಡ ದೇಹಶ್ರಮದಿಂದ ದೇವನನ್ನು ಹೊಂದುವ ಉಪಾಯವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ದುರ್ವಾಸ:- ಹಿಂದೆ ಭೂಮಂಡಲವೆಲ್ಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿ ರಸಾತಲಕ್ಕಿಳಿದಾಗ ಭೂದೇವಿಯು ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದಳು. ಉಪವಾಸಾದಿಗಳಿಂದ ದೇಹದಂಡನ ಮಾಡಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಳು. ಅವಳ ಕಠಿಣವಾದ ವ್ರತ, ಉಪವಾಸ, ನಿಯಮ, ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಗರುಡಧ್ವಜನಾದ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ತನ್ನ ಕೋರದಾಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನಂತೆ ಇಡೀ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ತಂದು ಮೇಲಿರಿಸಿದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂದೇವಿಯು ಮಾಡಿದ ಉಪವಾಸ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾಸದ ದಶಮೀ ದಿನದಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುದ್ಧ ವಸ್ತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ದೇವತಾಕಾರ್ಯವನ್ನೂ, ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಹುತಶೇಷ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಜನವಾದ ಬಳಿಕ ಐದು ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆದು ಬಂದು ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಎಂಟು ಅಂಗುಲ ಉದ್ದವಾದ ಕ್ಷೀರವೃಕ್ಷ (ಹಾಲುಗಿಡ)ದ ಹಲ್ಲು ಜ್ವವ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅಗಿದು ಅದರಿಂದ ಹಲ್ಲು ಜ್ವ ಬಳಿಕ ಅಚಮನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಳಿಕ ದೇಹದ ಸರ್ವದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿ, ಶಂಖಚಕ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಕೈನೀರಿನಿಂದ ಆ ದೇವನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡುವಾಗ “ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ, ಅಚ್ಯುತ, ನಾನು ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವೆನು. ನನಗೆ ರಕ್ಷಕನಾಗು” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಮಲಗಬೇಕು.

ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೆ, ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವ ನದಿಗೆ ಅಥವಾ ಉಪನದಿಗೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗಿಯಾಗಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅಚಮನ ಮಾಡಿ, “ಭೂದೇವಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಧಾರಣವೂ, ಷೋಷಣವೂ, ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಆಗುವುದು ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಪಾಪವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸು. ಸುವ್ರತಳೇ, ಮೇದಿನೀ, (ಭೂಮಿ) ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗಿನ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಮುಟ್ಟಿರುವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇರುವೆನು. ವರುಣನೇ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ವರಸಗಳೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಈ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಪವಿತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ತಡ ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂಬ ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೈಗೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗ ಮಾಡಿ, ಮೂರು ಸಾರಿ ಸರ್ವಾಯುಷಗಳಿಗೂ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಳಿಕ ವರುಣ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಯಾಗಿ ಆವಶ್ಯಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮೇತನಾದ ಪ್ರಭುವಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ” (ಕೇಶವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ) ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಗಳನ್ನು “ದಾಮೋದರಾಯನಮಃ” ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ, “ನೃಸಿಂಹಾಯನಮಃ” ಎಂದು ತೊಡೆಗಳನ್ನು, “ಶ್ರೀ ವತ್ಸಧಾರಿಣೀನಮಃ” ಎಂದು ಎದೆಯನ್ನೂ, “ಕೌಸ್ತುಭಧಾರಿಣೀ ನಮಃ” ಎಂದು ಜಠರವನ್ನೂ, “ಶ್ರೀಪತಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಎದೆಯನ್ನೂ, “ತೈಲೋಕ್ಯ ವಿಜಯಾಯನಮಃ” ಎಂದು ತೋಳುಗಳನ್ನೂ, “ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ” ಎಂದು ತಲೆಯನ್ನೂ, “ಚಕ್ರಧಾರಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಅವನ ಚಕ್ರವನ್ನೂ, “ಶಂಕರಾಯನಮಃ” ಎಂದು ಶಂಖವನ್ನು, “ಗಂಭೀರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಗದೆಯನ್ನೂ, “ಶಾಂತಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಪದ್ಮವನ್ನೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ದೇವೇಶನೂ, ಪ್ರಭುವೂ ಆದ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಆ ದೇವನೆದುರಿಗೆ ಜಲಪೂರ್ಣಗಳೂ, ಹೂಮಾಲೆಗಳಿಂದಲಂಕೃತಗಳೂ ಆದ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಳ್ಳು ತುಂಬಿದ (ಸುವರ್ಣ) ನಾಣ್ಯ ಸಹಿತಗಳಾದ ತಾಮ್ರದ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳೇ ನಾಲ್ಕು ಸಮುದ್ರಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಆ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳ ನಡುವೆ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಶುಭಪೀಠವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಚಿನ್ನದ, ಬೆಳ್ಳಿಯ, ತಾಮ್ರದ ಮತ್ತು ಮರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಇರಿಸಬೇಕು ಈ ಪಾತ್ರೆಗಳಾವವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತುಗದಲೆಯ, ದೊನ್ನೆಯನ್ನೂ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಕಲಶಗಳ ಮಧ್ಯದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ದೇವನಾದ ಜನಾರ್ದನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಚಿನ್ನದಿಂದ ಸರ್ವಾವಯವಗಳುಳ್ಳ ಮತ್ಸ್ಯಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮಧ್ಯದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತನೂ, ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವವನೂ ಆದ ಆ ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಗಂಧ ವಸ್ತ್ರ ಧೂಪ ದೀಪಗಳಿಂದಲೂ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಫಲಗಳಿಂದಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ, “ಕೇಶವನೇ, ರಸಾತಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ವೇದಗಳನ್ನು ಮತ್ಸ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ನೀನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಉದ್ಧರಿಸು ದೇವ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವನೆದುರಿಗೆ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. (ನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು) ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗಲು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಕಲಶವನ್ನು ಋಗ್ವೇದವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವನಿಗೂ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಸಾಮವೇದಜ್ಞನಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಜುರ್ವೇದಿಕನಿಗೆ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಲಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಉತ್ತರದ ಕಲಶವನ್ನು ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದೇ ಹೇಳಿರುವ ವಿಧಿ.

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದವು ಸಂತುಷ್ಟವಾಗಲಿ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮವೇದವೂ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದವೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಥರ್ವಣ ವೇದವೂ ತೃಪ್ತವಾಗಲಿ ಎಂದು ದಾತೃವು ಹೇಳಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಬೇಕು.

ಈ ವ್ರತದ ರಹಸ್ಯವಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ, ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ನಿಯಮದಂತೆ, ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಧೂಪ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಸುವರ್ಣದ ಆ 'ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿ'ಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ವ್ರತದ ಫಲವು ಕೋಟಿಗುಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವದು. ಗುರುವನ್ನು ಪಡೆದೂ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉದಾಸೀನ ಮಾಡುವ ಹೀನ ಮನುಷ್ಯನು ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನರಕದಲ್ಲಿ ಸಂತಾಪಗೊಳ್ಳುವನು. ವ್ರತದ ವಿಧಿಯನ್ನೂ ಕರ್ಮವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವವನೇ ಗುರುವೆಂದು ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆ ವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದ್ದ ಎಳ್ಳು ತುಂಬಿದ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ, ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವನನ್ನೂ, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಟುಂಬಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪರಮಾನ್ನದಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ವ್ರತಿಯಾದವನು ತಾನು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮೌನದಿಂದ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮತ್ಸ್ಯದ್ವಾದಶೀವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಷ್ಯದಷ್ಟು ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವನು. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನ ಉಪಸಂಹಾರವಾಗುವದು. ಆಗ ಒಡನೆಯೇ ಆ ವ್ರತಿಗೂ ಲಯವುಂಟಾಗುವದು. ಈ ವ್ರತೋಪವಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಧನಧಾನ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಉತ್ತಮವಾದ ಈ ದ್ವಾದಶೀ ವಿಧಾನವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವವರೂ, ಕೇಳುವವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಅಮೃತವನ್ನು ಕಡೆದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವನಾದ ಜನಾರ್ದನನು ತಾನೇ ಕೂರ್ಮರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಕೂರ್ಮರೂಪಿಯಾದ ಅವನಿಗೆ ಪುಷ್ಯ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ದಶಮೀ ತಿಥಿಯು (ಆ ಅವತಾರಕ್ಕೆ) ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದೂ ಉದ್ವಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ದಶಮಿಯ ದಿನ ಹಿಂದಿನಂತೆ (ಮತ್ಸ್ಯ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತದಂತೆಯೇ) ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಸ್ನಾನವೇ ಮೊದಲಾದ ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ 'ಕೂರ್ಮಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಮೊದಲು ದೇವರ ಪಾದಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, 'ನಾರಾಯಣಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಹರಿಯ ನಡುವನ್ನು 'ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಉದರವನ್ನು, 'ವಿಶೋಕಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಹೃದಯವನ್ನು 'ಭವಾಯನಮಃ' ಎಂದು ಕಂಠವನ್ನು 'ಸುಬಾಹವೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಭುಜಗಳನ್ನು 'ವಿಶಾಲಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ದೇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂದು ಅವನ ನಾಮದಿಂದ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು ಧೂಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಭಕ್ಷ್ಯ ಭೋಜ್ಯ ಫಲಾದಿಯಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ದೇವನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ದೇವನೆದುರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಕಲಶವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರೊಳಗೆ ರತ್ನವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಹಿಂದಿನಂತೆ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಚೆನ್ನದಿಂದ ದೇವನ ಕೂರ್ಮಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಂದರ ಪರ್ವತ ಸಹಿತನಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ತುಪ್ಪದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪೂರ್ಣ ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಕೂರ್ಮಮೂರ್ತಿ ಸಹಿತವಾದ ಆ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಕುಟುಂಬಿಯಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ (ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ) ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ದೇವದೇವನೂ ಕೂರ್ಮರೂಪಿಯೂ ಆದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಸೇವಕಸಮೂಹದೊಡನೆ ವ್ರತಿಯಾದವನು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಪ್ರ, (ಸತ್ಯತಪ)ನೇ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲೇಬಾರದು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವವನು ಸಂಸಾರಚಕ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶುದ್ಧವೂ ಪುರಾತನವೂ ಆದ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು. ಅನೇಕ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪರಾಶಿಯು ಒಡನೆಯೇ ನಾಶವಾಗುವುದು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವನು ಶ್ರೀಮಂತನೂ, ಸತ್ಯಧರ್ಮವುಳ್ಳವನೂ ಆಗುವನು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಫಲವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ನಾರಾಯಣನು ಕೂಡಲೇ (ಈ ವ್ರತದಿಂದ) ತೃಪ್ತನಾಗುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ಮುನಿಯೇ, ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಘಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ದ್ವಾದಶೀ ದಿನ ಮಾಡಬೇಕಾದ, ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಅದಿವರಾಹದೇವನ ವ್ರತದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳು.

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ವಿದ್ವಾಂಸನಾದವನು ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಅಚ್ಯುತನನ್ನು ಗಂಧ, ಧೂಪ, ನೈವೇದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಬಳಿಕ ಅವನೆದುರಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ್ದ ಕಲಶವನ್ನಿಡಬೇಕು. 'ವರಾಹಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಹರಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು 'ಮಾಧವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ನಡುವನ್ನು 'ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಉದರವನ್ನು ವಿಶ್ವರೂಪಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಎದೆಯನ್ನು 'ಸರ್ವಜ್ಞಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಕಂಠವನ್ನು 'ಪ್ರಜಾಪತಯೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನು, 'ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಭುಜಗಳನ್ನೂ, ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಚಕ್ರವನ್ನು 'ಅಮೃತೋದ್ಭವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಂಖವನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಅರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮ. ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸಿ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲವಿದ್ದಂತೆ ಚಿನ್ನದ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರದ ಬೇಕಾದ ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪೂರ್ಣ ಕಲಶವನ್ನಿರಿಸಬೇಕು. ಪರ್ವತ ನದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಕೋರೆಯ ಹಲ್ಲಿನ ಆಗ್ರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಪತಿಯೂ, ಮಧುನಾಶಕನೂ ಆದ ದೇವನ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಚಿನ್ನದಿಂದ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಷ್ಟು ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಸರ್ವ ವಿಧವಾದ ಧಾನ್ಯ (ಬೀಜ)ದಿಂದ ತುಂಬಿದ ರತ್ನ ಸಹಿತವಾದ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಮೂರ್ತಿ ಸಹಿತವಾದ ಆ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಲಶದ ಮೇಲಿಡಬೇಕು. ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳೆರಡನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಗೆಬಗೆಯ ಶುಭಕರವಾದ ನೈವೇದ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೂವಿನಿಂದ ಮಂಡಲವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಹರಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಲೂ, ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಲೂ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ವೇದವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವನೂ, ಸಾಧುವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ, ವಿದ್ಯಾವಂತನೂ, ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನೂ, ಶಾಂತನೂ, ಶೋತ್ರಿಯನೂ, ಕುಟುಂಬಿಯೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಕಲಶದೊಡನೆ ವರಾಹ ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಹರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಹಾಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದವನು ಬಳಿಕ ಯಾವ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ಕಾಂತಿಯನ್ನೂ, ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ, ಶ್ರೀಯನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಅಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕೂಡಲೇ ತೊಲಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ತಾನಾಗಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅವನ ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಭಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವ ಫಲ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ

ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೇಳು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ಫೈರಣ)ದಲ್ಲಿ ವೀರಧನ್ವನೇಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಶತ್ರುಸಂತಾಪಕನಾದ ಆತನು ಒಂದಾನೊಂದು ಸಾರೆ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೃಗ ಗಣಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂವರ್ತನೇಂಬ ಋಷಿಯ ಪುತ್ರರೂ. ವೇದಾಧ್ಯಯನಾಸಕ್ತರೂ, ಆದ ಐವತ್ತು ಜನ ಸಹೋದರರು ಜಿಂಕೆಗಳ ರೂಪದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರ ಧನ್ವರಾಜನು ಅರಿಯದೇ, ಮೃಗ ವೇಷದಿಂದಿದ್ದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕೊಂದನು.

ಸತ್ಯತಪ :- ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ಅವರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೃಗರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು ? ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲವಾಗಿದೆ. ನಮಸ್ಕರಿಸ್ತತೇನೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿರಿ. ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಮುನಿಯೇ, ಒಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅದೇ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ತಬ್ಬಲಿಗಳಾದ ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಅವು ಸತ್ತು ಹೋದವು. ಅದರಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಮೃಗ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಋಷಿಪುತ್ರರು :- ಮುನಿಯೇ, ನಮಗೆ ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಗ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಐದು ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ವಿಧಿಸು.

ಸಂವರ್ತ :- ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ಹಿಂಸಕನಾಗಿದ್ದನು. ನಾನು ಅವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದೆನು. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ನೀವು ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳಾದಿರಿ. ಈಗ ನೀವು ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮುನಿವೃತ್ತಿಗಳಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ನಡೆಯಿರಿ. ಬಳಿಕ ಶುದ್ಧರಾಗುವಿರಿ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದೆದು ಕೊಂಡು ವ್ಯಾಕುಲವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ವರ್ಷಕಳೆಯಲು, ವೀರ ಧನ್ವರಾಜನು ಅವರು ಮೃಗ ರೂಪಿಗಳಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರಾಗಿ ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನು ಅವರನ್ನು ಜಿಂಕೆಗಳೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಜಿಂಕೆಗಳೆಂದು ಕೊಂಡೇ ರಾಜನು ಹೊಡೆಯಲಾಗಿ ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೃತರಾದರು. ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ಅವರು ಸತ್ತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ರಾಜನು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ ದೇವರಾತಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಜನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೊಲೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿ ಅತಿ ದುಃಖಿತನಾಗಿ, “ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ನನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ದೋಷವು ಬಂದಿತು. ಏನು ಮಾಡಲಿ!” ಎಂದು ಬಹಳ ಅತ್ತನು. ಋಷಿಯಾದ ದೇವರಾತನು ಅಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜೋತ್ತಮನಿಗೆ “ದೊರೆಯೇ, ಹೆದರಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪಾಪವನ್ನು

ಹೋಗಲಾಡಿಸುವೆನು. ರಾಜೇಂದ್ರನೇ, ವರಾಹ ರೂಪಿಯಾದ ದೇವದೇವನೂ, ವಿಷ್ಣುವೂ ಆದ ಆ ಜನಾರ್ದನನು ಸುತಲವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಪಾಪದಿಂದ ಕಳವಳಪಡುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಉದ್ಧರಿಸುವನು” ಎಂದನು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ರಾಜನು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ, “ಸಜ್ಜನೋತ್ತಮನೇ, ಆ ದೇವನು ನನಗೆ ಯಾವ ವಿಧದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವನು ? ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಏತರಿಂದ ಸರ್ವಾಶುಭವೂ (ಪಾಪವೂ) ನಾಶವಾಗುವುದು ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ಈ ವೀರ ಧನ್ವರಾಜನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಲು ಈ ವರಾಹದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ದೇವರಾತ ಋಷಿಯು ಹೇಳಿದನು. ಆ ರಾಜನೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಭೋಗಗಳನ್ನನುಭವಿಸಿ, ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಹೊನ್ನಿನ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಇಂದ್ರಲೋಕವಾದ ಸ್ವರ್ಗದ ಹತ್ತಿರ ಹೋದನು. ಇಂದ್ರನು ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಲು ಹೋದನು. ಇಂದ್ರನು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಮಾನವನ್ನು ತಂದಿದ್ದ ವಿಷ್ಣುದೂತರು, “ದೇವರಾಜನೇ, ತಪಸ್ವಿಲ್ಲದವನಾದ ನೀನು ಈ ವೀರಧನ್ವನನ್ನು ನೋಡಕೂಡದು” ಎಂದರು. ಹೀಗೆ ಲೋಕಪಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಎದುರುಗೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಹೀನ ಕರ್ಮರಾದುದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಷ್ಣುದೂತರು ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ವೀರಧನ್ವಮಹಾರಾಜನು ಹೀಗೆ ಸತ್ಯಲೋಕದವರೆಗೂ ಹೋಗಿ, ಪುನರ್ಮರಣ ವಿಲ್ಲದುದೂ, ಸುಡುವ ಪ್ರಳಯ ವಿಲ್ಲದುದೂ ಆದ ಆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಯಜ್ಞಪುರುಷನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಯಾವುದಾಗುವದರಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ! ಒಂದೊಂದು ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ, ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಬಳಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲಾ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತನಾದ ಅವನು ತನ್ನ ಪದ (ಸ್ಥಾನ)ವನ್ನೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ! ವೇದಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮೂರ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ನಾರಾಯಣನು ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೇಶವನು ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದಿಂದ ವೇದಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉದ್ಧರಿಸಿದನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ಷೀರಸಾಗರವನ್ನು ಕಡೆಯುವಾಗ ಕೂರ್ಮರೂಪಿಯಾಗಿ ಮಂದರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು. ಎರಡನೆಯವನಾದ ಈ ವೈಷ್ಣವಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡು. ಅದರಂತೆಯೇ ವರಾಹ ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ರಸಾತಲದಿಂದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನಲ್ಲವೇ ! ಮೂರನೇ ಯದಾದ ಇದೂ ವೈಷ್ಣವ ಮೂರ್ತಿಯೇ ನೋಡು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ:- ತಿಳಿದವನು ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೆಯೇ, ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಹರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. 'ನರಸಿಂಹಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಹರಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು 'ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ, 'ವಿಶ್ವಭುಜೇ ನಮಃ' ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ, 'ಅನಿರುದ್ಧಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಎದೆಯನ್ನೂ 'ಶಿಶಿಕಂಠಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಕತ್ತನ್ನೂ, 'ಪಿಂಗಕೇಶಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ ತಲೆಯನ್ನೂ, 'ಅಸುರಧ್ವಂಸನಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಚಕ್ರವನ್ನೂ 'ತೋಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಂಖವನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಿ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಫಲಾದಿಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಆ ದೇವನ ಮುಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳಿರದರಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಪೂರ್ಣಕಲಶವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ರತ್ನಗರ್ಭವಾದ ಈ ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಸುವರ್ಣದ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿಸಿ, ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಮರದ ಅಥವಾ ಬಿದಿರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇರುವಂತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಆ ದಿನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ, ದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ವೇದ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ವತ್ಸನೆಂಬ ದೊರೆಯೊಬ್ಬನು ಏನು ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದನೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಮಹಾಮುನಿಯೇ, ಕಿಂಪುರುಷ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತನೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ, ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕನೂ ಆದ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ವತ್ಸನೆಂಬ ಮಗನು ಉದಿಸಿದನು. ಶತ್ರುಗಳು ವತ್ಸನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ, ಅವನ ಕೋಶವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ವತ್ಸನು ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ವಸಿಷ್ಠಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತನು. ಬಹುಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ವಸಿಷ್ಠನು ವತ್ಸನನ್ನು "ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಹಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸುತ್ತೀಯೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ದೊರೆ:- "ಪೂಜ್ಯನೇ, ಹಗೆಗಳು ನನ್ನ ರಾಜ್ಯಕೋಶಗಳೇ ಮೊದಲಾದವನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು. ಅಸಹಾಯನಾದ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ದೂರ್ವಾಸ:- ಸತ್ಯತಪನೇ, ಹೀಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ವಸಿಷ್ಠ ಮುನಿಯು ಅವನಿಗೆ ಈ ನರಸಿಂಹ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ವತ್ಸರಾಜನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಧಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ವ್ರತದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನಾದ ನರಸಿಂಹನು ಸಂತಸಗೊಂಡು ಒಲಿದು, ಅವನಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವ ಚಕ್ರವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಈ ರಾಜನು ಆ ಚಕ್ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜಯಿಸಿದನು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಪ್ರಭುವಾದ ಆ ವತ್ಸನು ಸಾವಿರ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಸತ್ತುರುಷರಲ್ಲಿ ಮೇಲಾದ ಅವನು ಕೊನೆಗೆ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವೆಂಬ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಸತ್ಯತಪನೇ, ಪುಣ್ಯಪ್ರದವೂ, ಪಾಪಹರವೂ ಆದ ಈ ದ್ವಾದಶಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀನು, ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟಪೋಹಾಗೆ ಮಾಡು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ದೂರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಮುನಿಯೇ, ಹೀಗೆಯೇ ಚಿತ್ರಮಾಸದ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವದೇವನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು. 'ವಾಮನಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಅವನ ಪಾದಗಳನ್ನೂ, 'ವಿಷ್ಣು ವೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಉದರವನ್ನೂ, 'ಸಂಕರ್ಷಣಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಹೃದಯವನ್ನೂ, 'ವಿಶ್ವಭೃತೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಕಂಠವನ್ನೂ, 'ವೈಷ್ಣೋಮರೂಪಿಣೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ, 'ವಿಶ್ವಜಿತೇ ನಮಃ' ಎಂದು ತೊಳುಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸನಾತನ ದೇವದೇವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ರತ್ನಸಹಿತವೂ ಪವಿತ್ರವೂ ಆದ ಪೂರ್ಣ ಕುಂಭವನ್ನು ಅವನ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಸುವರ್ಣದ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವುಳ್ಳ ವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕಲಶದ ಮೇಲಿಡಬೇಕು. ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಮಂಡಲವನ್ನೂ, ಭತ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನೂ ಇಡಬೇಕು. ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ದೇವನಿಗೆ ಧರಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಜಿನದ ಆಸನವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ (ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ) ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವುಗಳೊಡನೆ ವಾಮನಮೂರ್ತಿ ಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಪಿಸಿ "ವಾಮನ ರೂಪಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವು ತೃಪ್ತನಾಗಲಿ" ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾಸದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಎಂದರೆ ಚೈತ್ರೀಕವಾಮನನು ಪ್ರೀತನಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಹರೃಶ್ಚನೆಂಬ ದೊರೆಯಿದ್ದನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಅವನು ಪುತ್ರನನ್ನು ಬಯಸಿ, ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನೇ ಪುತ್ರನನ್ನು ಬಯಸಿ ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ದೇವನಾದ ಹರಿಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಂದನು. ಅವನು ದೊರೆಯನ್ನು "ರಾಜನೇ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವೇನು" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. "ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ" ಎಂದು ಅವನು ಹೇಳಿದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ರಾಜನಿಗೆ "ದೊರೆಯೇ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈ ವಾಮನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು" ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು. ರಾಜನು ಮಂತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗರ್ಭನೂ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ, ದರಿದ್ರನೂ ಆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. "ಭಗವಂತನೇ ಅಪುತ್ರವತಿಯಾದ ಅದಿತಿಗೆ ನೀನೇ ಪುತ್ರ (ವಾಮನ) ನಾಗಿ ಉದಿಸಿದರೆ, ಆ ಸತ್ಯದಿಂದ ನನಗೂ ಉತ್ತಮನಾದ ಪುತ್ರನಾಗಲಿ" ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಹೇಳಿದ ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಉಗ್ರಶ್ಚನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ ಮಹಾಬಲನೂ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಆದ ಪುತ್ರನು ಉತ್ಪನ್ನನಾದನು. ಈ ವಾಮನ ದ್ವಾದಶಿಯ ವ್ರತದಿಂದ ಮಗನಿಲ್ಲದವನು ಮಗನನ್ನೂ, ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹಣವನ್ನೂ,

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದೊರೆಯು ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಮೃತನಾದ ಬಳಿಕ ವಿಷ್ಣುಲೋಕವನ್ನು ಐದುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ವಿಹರಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಹುಷ ಪುತ್ರನಾದ ಯಯಾತಿಯಂತೆ ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೂ ಆಗುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಪರಶುರಾಮ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೪

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ:- ವೈಶಾಖ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ದಶಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನು ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ಸ್ಯದ್ವಾದಶಿ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಏಕಾದಶಿ ದಿನ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ದೇವಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾದ ವ್ರತಿಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಎಂದರೆ “ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಭಗವಂತನ ಚರಣಗಳನ್ನೂ “ಸರ್ವಧಾರಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ, “ಮಧುಸೂದನಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಟೊಂಕವನ್ನೂ, “ಶ್ರೀವತ್ಸಧಾರಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ, “ಕ್ಷರಾಂತಕಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಬಾಹುಗಳನ್ನೂ, “ಶಿತಿಕಂಠಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಶಂಖಚಕ್ರಗಳನ್ನೂ, “ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಧಾರಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಕಲಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಬಿದಿರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಚನದಿಂದ ಪರಶುರಾಮ ದೇವರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ಆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಲಕರದಲ್ಲಿ ಪರಶು (ಗಂಡುಗೊಡಲಿ) ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿರಬೇಕು. ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದಲೂ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೂವುಗಳಿಂದಲೂ, ಗಂಧಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಅವನ ಎದುರುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗಲಾಗಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ದೊರಕುವ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಬಲಶಾಲಿಯೂ, ಭಾಗ್ಯವಂತನೂ ಆದ ವೀರಸೇನನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು. ಸಂತಾನ ವಿಹೀನನಾದದ್ದರಿಂದ ಘನ-ಘೋರವಾದ ತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮಹಾಮುನಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರಮ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ವೀರ ಸೇನನು ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಎದಿರುಗೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತನು.

ಅರ್ಚಕನಾದ ಆ ಋಷಿಯು “ಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ಅರಸನೇ ಏಕೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿ ? ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವೇನು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಅರಸನು ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು. “ಮಹಾಭಾಗ್ಯನೇ, ನಾನು ಸಂತಾನವಿಹೀನನು. ನನಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುವೆನು” ಎಂದನು. ಆಗ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಮುನಿಯು “ರಾಜನೇ, ಬಹುಕ್ಷೇಶಕರವೂ, ಘೋರವೂ ಆದ ಈ ತಪವು ಸಾಕು. ಅಲ್ಪಾಯಾಸದಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದನು. ಆಗ ರಾಜನು “ಪೂಜ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ಅಲ್ಪಾಯಾಸದಿಂದಲೇ ಹೇಗೆ ನನಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನವಾಗುವುದು ? ವಂದಿಸುವ ನಿನಗೆ ನನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸು ” ಎಂದನು.

ಕೀರ್ತಿವಂತನಾದ ವೀರಸೇನ ಮಹಾರಾಜನು ಹೀಗೆ ಕೇಳಲು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಋಷಿಯು ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಈ ದ್ವಾದಶಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಅತಿಯಾದ ಆಸೆಯುಳ್ಳ ಆ ಅರಸನು ಉಪವಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಪರಮ ಧಾರ್ಮಿಕನೂ, ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕನೆಂದೂ ನರೋತ್ತಮನೆಂದೂ, ಈಗಲೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಆದ ‘ನಳ’ನೆಂಬ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಇದು ಅಮುಖ್ಯವಾದ ಫಲ (ಇದೇ ಮುಖ್ಯಫಲವಲ್ಲ) ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುಪುತ್ರನು ಹುಟ್ಟುವನು. ಅವನು ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ, ಧನವಂತನೂ, ವಿದ್ಯಾವಂತನೂ ಆಗುವನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿದೆ ? ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಂತೂ ಇಷ್ಟು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆ - ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದವರು ಒಂದು ಕಲ್ಪ ಕಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಪ್ಸರಾಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮೂಹಗಳೊಡನೆ ವಿಹರಿಸುವರು. ತಿರುಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಜನಿಸುವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾವಿರ ಕಲ್ಪ ಕಾಲ ಜೀವಿಸುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ :- ಈ ವ್ರತ ಆಚರಿಸುವವನು, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಪರಮದೇವ, ಶ್ರೀರಾಮದೇವನನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧ ಶುಭ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಧಿ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆರ್ಚಿಸಬೇಕು. “ರಾಮಾಭಿರಾಮಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ದೇವರ ಚರಣಗಳನ್ನು ಆರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ‘ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ ‘ಧೃತವಿಶ್ವಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ, ‘ಸಂವತ್ಸರಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನೂ, ‘ಸಂವರ್ತಕಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಕೊರಳನ್ನೂ, ‘ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಧಾರಿಣೇ ನಮಃ’ ಎಂದು ಬಾಹುಗಳನ್ನೂ, ‘ಶಂಖಚಕ್ರಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಶಂಖ ಚಕ್ರಗಳನ್ನೂ, ‘ಸಹಸ್ರಶಿರಸೇ ನಮಃ’ ಎಂದು ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ತಲೆಯನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕುಂಭವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ವರ್ಣದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ದ್ವಾದಶಿಯ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ದಶರಥಮಹಾರಾಜನು ಮೊದಲು ಆ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದನು. ನಾಶರಹಿತನಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವು ಪರಿತುಷ್ಟನಾಗಿ ತಾನೇ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳಿಂದ ಆ ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ, ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ರಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು.

ಇದು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಫಲದ ಮಹಾತ್ಮೆ. ಇನ್ನು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವ ಫಲದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆ. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಇಂದ್ರನೂ, ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹವೆಲ್ಲವೂ ಇರುವವರೆಗೂ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲವು ಕಳೆಯಲು ಮತ್ತೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಅರಸನಾಗಿ ನೂರು ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಇನ್ನು ಯಾವ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಪಾಪವೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಅವನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೆದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ :- ವ್ರತಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಅಷಾಢಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷ ದಶಮಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆಯೇ (ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾದ) ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಏಕಾದಶಿ ದಿನ “ಚಕ್ರಪಾಣಿಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿಯ ತೋಳುಗಳನ್ನೂ, ‘ಭೂಪತಿಯೇ ನಮಃ’ ಎಂದು ಕಂಠವನ್ನೂ, ‘ಶಂಖಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಶಂಖವನ್ನೂ, ‘ಚಕ್ರಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಚಕ್ರವನ್ನೂ, ‘ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ’ ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ದೇವನೆದುರಿಗೆ ವಸ್ತ್ರಯುತವಾದ ಪೂರ್ಣ ಕಲಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಸನಾತನನೂ, ಚತುರ್ವ್ಯೂಹನೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಲಶದ ಮೇಲೆ ಬಿಜಯ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆ ದೇವನನ್ನು ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ, ದ್ವಾದಶಿಯದಿನ, ಹಿಂದಿನಂತೆ ವೇದಾಧ್ಯಯನಾಸಕ್ತನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಏನು ಪುಣ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ, ಯದುವಂಶಧನನೂ ಆದ ವಸುದೇವನಿದ್ದನಷ್ಟೇ! ಅವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ದೇವಕಿಯು ಪತಿಯಂತೆಯೇ ವ್ರತನಿಷ್ಠಳು. ಪತಿವ್ರತೆಯೂ, ಧರ್ಮಪರಾಯಣೆಯೂ ಆದ ಅವಳು ಅಪುತ್ರವತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಬಹು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ನಾರದ ಮುನಿಯು ಆ ವಸುದೇವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ವಸುದೇವನಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೂಜಿತನಾದ ಆತನು ಮುಂದಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು “ಪಾಪರಹಿತನಾದ ವಸುದೇವನೇ, ನಾನು ಹೇಳುವ ದೇವತೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಯೇ ನಾನು ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಯದೂತ್ತಮನೇ, ಭೂದೇವಿಯು ದೇವತೆಗಳ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು “ದೇವತೆಗಳೇ, ನಾನು ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರೆನು. ದುಷ್ಟ ರಾಕ್ಷಸರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸುರೋತ್ತಮರೇ, ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಆ ದೇವತೆಗಳು ನಾರಾಯಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ನಾರಾಯಣನು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಸುರೋತ್ತಮನಾದ ಆತನು “ದೇವತೆಗಳೇ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನೇ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಷಾಢಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಪತಿಯೊಡನೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವಳೋ ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜನಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ದೇವತೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ನಾನಾದರೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದಿರುವ ನಿನಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಮಹಾಕೀರ್ತಿವಂತನಾದ ವಸುದೇವನು ನಾರದನ ಈ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪುತ್ರನನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆದನು. ವಸುದೇವನು ವಿಪುಲವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಬಳಿಕ ಪರಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಸತ್ಯತಪಮುನಿಯೇ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನೀನು ಆಷಾಢ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಶ್ರಾವಣ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೭

ದುವರ್ವಾಸಮುನಿ:- ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ನಿಯಮದಂತೆ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ಗಂಧಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ದೇವರ ಚರಣಗಳನ್ನೂ “ಹೃಷಿಕೇಶಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ, ಸನಾತನಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ, “ಶ್ರೀವತ್ಸಧಾರಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನೂ, “ಚಕ್ರಪಾಣಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಬಾಹುಗಳನ್ನೂ, “ಹರಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಕಂಠವನ್ನೂ, “ಮಂಜುಕೇಶಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ತಲೆಯನ್ನೂ, “ಭದ್ರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಶಿಖೆಯನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅರ್ಚಿಸಿ ದೇವರೆದುರಿಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಒಂದು ಜತೆಯ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕಲಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾಮೋದರನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೇವದೇವನ ಬಂಗಾರದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು ಆಲಿಸು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಪಾಪವನ್ನು ತೊಳೆಯುವ ಇದರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳು.

ಹಿಂದೆ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ನೃಗನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಆ ಅರಸನು ಘೋರವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆ ರಾಜನು ಅಶ್ವಾರೋಹಣ ಮಾಡಿ, ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ನಿಬಿಡವೂ, ಕಳ್ಳರ ವಾಸಸ್ಥಾನವೂ ಆದ ದೂರದ ಘೋರಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಏಕಾಕಿಯಾದ ಆ ರಾಜನು ಅತಿ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಅಶ್ವವನ್ನು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ತಾನೂ ದರ್ಭೆಯ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನ ವ್ಯಾಧರು ರಾತ್ರಿಯ ಮೃಗಗಳ, ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಅರಸನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಬಂದರು. ಕಾಂಚನರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನೂ, ಅತಿ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ, ಗಂಭೀರನೂ ಆಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೃಗರಾಜನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಆ

ವ್ಯಾಧರು ತಕ್ಷಣ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಇವನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಶೆಬುರಕನಾದ ಅವನು ಆ ರಾಜನ ಸ್ವರ್ಣರತ್ನಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮ ಅಶ್ವಕ್ಕಾಗಿಯೂ ರಾಜನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದನು. ವ್ಯಾಧರು ನಿರ್ದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಜನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಅರಸನ ದಿವ್ಯ ದೇಹದಿಂದ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾಭರಣ ಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ ಬೆಳ್ಳಿಗಿರುವ ವನಿತೆಯೊಬ್ಬಳು ಎದ್ದು ನಿಂತಳು.

ಎದ್ದು ನಿಂತ ಆ ವನಿತೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಬೇಡರನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಕೊಂದು, ಆ ದೇವಿಯು ಮತ್ತೆ ಆ ಪ್ರಭುವಿನ ದೇಹವನ್ನೇ ಬೇಗನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಆ ಅರಸನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಆ ದೇವಿಯನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಅವಳು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದುದನ್ನೂ ಕಳ್ಳಬೇಡರ ಸಂಹಾರವಾಗಿರುವದನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅವನು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ವಾಮದೇವಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, “ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಯಾರು ? ಹತರಾದ ಅವರಾರು ? ಮುನಿಯೇ, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ವಿವರಿಸು” ಎಂದನು.

ಆಗ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು -

ವಾಮದೇವ:- ದೊರೆಯೇ ಆಲಿಸು ನೀನು ಬೇರೆಯ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರಜಾತಿಯವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದಿ. ಆಗ ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ದ್ವಾದಶಿಯ ವ್ರತವನ್ನು ಕೇಳಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿದಿ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಕಾದಶೀ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುದುರಂದಲೇ ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವೂ, ನಿನ್ನ ಜೀವವೂ ದೊರೆಯಿತು. ಪಾಪಿಗಳೂ, ಕ್ರೂರಿಗಳೂ, ನೀಚರೂ, ದುಷ್ಟರೂ ಆದ ಆ ಬೇಡರನ್ನು ಕೊಂದ ಆ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತದ ದೇವಿಯು ಸರ್ವಾಪತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಳು. ಈಗಲೂ ರಕ್ಷಿಸುವಳು.

ಶ್ರಾವಣ ದ್ವಾದಶಿಯೆಂಬ ದೇವತೆಯೊಬ್ಬಳೇ ಕೇಡುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಕಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವಳು, ಒಬ್ಬಳೇ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಂದ್ರಪದವಿಯನ್ನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆ ಹನ್ನೆರಡು ದ್ವಾದಶಿಗಳೂ ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಹೇಳುವದೇನಿದೆ ! ”

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ವಾಸಮುನಿ:- ಮೊದಲಿನ ವ್ರತದಂತೆಯೇ ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದೇವದೇವನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. 'ಕಲ್ಪಿನೇ ನಮಃ' ಎಂದು ದೇವರ ಚರಣಗಳನ್ನೂ 'ಹೃಷಿಕೇಶಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ, 'ಮ್ಲೇಂಭವಿದ್ವಂಸನಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಆ ಜಗನ್ನೂರ್ತಿಯ ಉದರವನ್ನು 'ಶತಿಕಂಠಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಕೊರಳನ್ನೂ 'ಖಡ್ಗಪಾಣಯೇ ನಮಃ' ಎಂದು ಬಾಹುಗಳನ್ನು 'ಚತುರ್ಭುಜಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಕರಗಳನ್ನೂ, 'ವಿಶ್ವಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ' ಎಂದು ತಲೆಯನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು.

ತಿಳಿದವನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಅವನೆದುರಿಗೆ ಕಲಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಕಲ್ಪಿದೇವಮೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕೃತನನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಬೇಕು. ಗಂಧಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ದ್ವಾದಶಿಯದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುನಿಯೇ ಕೇಳು - ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ವಿಶಾಲನೆಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ದಾಯಾದಿಗಳು ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲಾಗಿ ಅವನು ಗಂಧಮಾದನವೆಂಬ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ, ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಆ ನರೋತ್ತಮನು ಕುಂದಿದವನಾಗಿ ಆ ಪರ್ವತದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಗಳಕರವೂ, ಸುಂದರವೂ ಆದ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ವಂದಿತರೂ, ಪೂಜಿತರೂ, ಮುನಿವರೈರೂ ಆದ ನರನಾರಾಯಣರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಶತ್ರುನಾಶಕರಾದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಮಗಿಂತ ಮೊದಲು ಬಂದ ಪರಮ ಪದವುಳ್ಳ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ, ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪ್ರಭುವನ್ನು ನೋಡಿ, ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪಾಪ ರಹಿತನಾದ ಅವನಿಗೆ "ರಾಜೇಂದ್ರನೇ, ನಿನಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವವರು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ವರವನ್ನು ಬೇಡು" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಆಗ ಅವನು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದನು. "ದೊರೆ:- ನೀವಾರೋ ನಾನರಿಯೆನು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ! ನಾನು ಯಾರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಅವನಿಂದಲೇ ಮನೋಹರವೂ, ಸಾಧುವೂ ಆದ ವರವನ್ನು ನಾನು ಬಯಸುವೆನು." ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಅವರು "ರಾಜನೇ ನೀನು ಯಾರನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿ? ಯಾವ ವರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಿ? ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸು".

ಹೀಗೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಜನು "ನಾನು ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೌನವಾದನು. ನಂತರ ನರನಾರಾಯಣರು ಮತ್ತೆ ಅಂದರು. "ರಾಜನೇ, ಆ ದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನಾವು ನಿನಗೆ ವರ ಕೊಡುವುದು. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಏನಿದೆಯೋ ಆ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೋ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ರಾಜನು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದನು. “ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಾದ ದೇವನನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯ ದಕ್ಷಿಣೆಗಳುಳ್ಳ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಲೋಕರಕ್ಷಕನಾದ ನಾರಾಯಣದೇವನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ. ನನ್ನೊಡನೆ ಈ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುವವನಾದ ತಾನೇ ವರವನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ”

ಆಗ ನರನು ಹೇಳಿದನು. “ಈ ನಾರಾಯಣನು ಮೊದಲು ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆನಂತರ ಸುಂದರವಾದ ಕೂರ್ಮರೂಪನಾದನು. ಆನಂತರ ವರಾಹ ದೇವನಾದನು. ಆನಂತರ ನರಸಿಂಹನಾದನು. ಆ ಮೇಲೆ ವಾಮನನಾದನು. ಮುಂದೆ ಮಹಾ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಪರಶುರಾಮನಾದನು. ತಿರುಗಿ ಶ್ರೀರಾಮನೆಂಬ ರಾಜನಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೋಹಗೊಳಿಸಿದನು. ಸಕಲ ಚೋರರನ್ನೂ ಮೈಚ್ಚರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ, ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಹಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಆ ಹರಿನಾರಾಯಣನು ಈ ಪೂಜ್ಯನೇ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪಾಪದಿಂದ ಭೀತರಾದ ಮಾನವರು ಆ ನಾರಾಯಣನ ನರಸಿಂಹ ರೂಪವನ್ನು, ಮೋಹನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಪರಶುರಾಮನನ್ನೂ, ಕ್ರೂರಶತ್ರುಗಳ ವಿನಾಶವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪುತ್ರರನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಬುದ್ಧನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಶತ್ರುಗಳ ಕೊಲೆಗೆ ಕಲ್ಪಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ”

ನರಮುನಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ವಿಶಾಲ ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಈ ಕಲ್ಪಿದ್ವಾದಶಿ ವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಆ ಅರಸನೂ ಕೂಡ ಅವನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದನು. ಅವನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲೆಯೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಆ ಅರಸನು ಆ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡಿ ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಬಗೆಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಮ(ಮೋಕ್ಷ) ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಪದ್ಮನಾಭ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೪೯

ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿ:- ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಸನಾತನನಾದ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು.

ದೇವರ ಚರಣಗಳಿಗೆ 'ಪದ್ಮನಾಭಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ 'ಸರ್ವದೇವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ, ವಕ್ಷಸ್ಥಲಕ್ಕೆ 'ಪುಷ್ಕರಾಕ್ಷಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ, ಕರಕ್ಕೆ 'ಅವ್ಯಯಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ, ಅಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೂ, ತಲೆಗೆ 'ಪ್ರಭವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದೂ ಪೂಜಿಸಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಧಿಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ ಕಲಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ಆ ದೇವನನ್ನೇ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಿ, ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದ ನಂತರ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಮಂಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯವು ಬರುವದೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ವೀರ್ಯವಂತನಾದ ಭದ್ರಾಶ್ವನಂಬ ಅರಸನಿದ್ದನು. ಅವನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ಭೂಮಂಡಲವು ಭದ್ರಾಶ್ವವರ್ಷವೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದಾಯಿತು. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಸತ್ತುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು. "ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿನ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು. ರಾಜನು ಋಷಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ 'ವಾಸಮಾಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಆ ಅರಸನಿಗೆ ಅತಿ ಸುಂದರಿಯಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಯೆಂಬ ಮಡದಿಯಿದ್ದಳು. ಆ ಸುಂದರಿಯು ದ್ವಾದಶಾದಿತೃತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಆ ಅರಸನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯು ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ವ್ರತಶೀಲರೂ ಸುಂದರಿಯರೂ ಆದ ಐದುನೂರು ಜನ ರಾಣಿಯರಿದ್ದರು. ಮಂಗಳಾಂಗಿಯರಾದ ಅವರು ದಿನವೂ ದಾಸಿಯರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಹಾಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಯೇ ಅರಸನಿಗೆ ಅತಿ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ ಅರಸಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅಗಸ್ತ್ಯನು, ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಭಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ, ಕ್ಲೇಶಪಡುತ್ತಿರುವ ಆ ಮಂಗಳಾಂಗಿಯರನ್ನೂ ನೋಡಿದನು. ದೂರೆಯು ಕಾಂತಿಮತಿಯ ಆನಂದಮಯವಾದ, ಅಲ್ಪಾದಕರವಾದ ನಗುಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವದನ್ನೂ ರೂಪದಿಂದಲೂ, ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ, ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರಮಶೋಭನಾಂಗಿ ಯಾಗಿರುವ ಕಾಂತಿಮತಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಆ ಮುನಿಯು "ಜಗನ್ನಾಥನೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ" ಎಂದನು. ಎರಡನೆಯ ದಿವಸವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಹಾಕಾಂತಿಮಂತಳಾದ ಅರಸಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನು "ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಜಗತ್ತು ಕಳವಾಯಿತು. ಹೋ ಕಳವಾಯಿತು!" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಈ ಕಾಂತಿಮತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ತಿರುಗಿ "ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಯಾರು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಅರಸನಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಿರುವನೋ, ಗೋವಿಂದನಾದ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಮೂಢರು ಅರಿಯುವದಿಲ್ಲ!" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿವಸ ತಿರುಗಿ ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು - “ಜಗನ್ನಾಥನೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಸ್ತ್ರೀಯರೇ, ಶೂದ್ರರೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಚೆನ್ನಾಯಿತು! ದೊರೆಗಳೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು! ವೈಶ್ಯರೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ!” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ “ಭದ್ರಾಶ್ವನೇ ಚೆನ್ನಾಯಿತು! ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವನು. ಎಲೈ ಅಗಸ್ತ್ಯ, ನಿನಗೂ ಚೆನ್ನಾಯಿತು! ಚೆನ್ನಾಯಿತು! ಚೆನ್ನಾಯಿತು ಪ್ರಹ್ಲಾದ! ಧ್ರುವನೇ ನಿನಗೆ ಸೊಗಸು! ಮಹಾವ್ರತನೇ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ದೊರೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಕುಣಿದಾಡಿದನು. ರಾಣಿಯೊಡಗೂಡಿದ ರಾಜೋತ್ತಮನು, ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಣಿದಾಡುವ ಅಗಸ್ತ್ಯನುಷಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಈ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ನೀನು ಕಾರಣ? ನೀನು ಹೀಗೆ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ!” ಎಂದನು. ಆಗ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಹೀಗೆಂದನು - “ಆಶ್ಚರ್ಯ! ನೀನು ಮೂರ್ಖ, ಕೆಟ್ಟಪ್ರಭು, ಅಯ್ಯೋ, ನಿನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಕರು ಮೂರ್ಖರು. ಅಯ್ಯೋ ಪುರೋಹಿತರೂ ಮೂರ್ಖರು. ಅಯ್ಯೋ! ಪುರೋಹಿತರೂ ಮೂರ್ಖರು. ಯಾರೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಯದಿಲ್ಲ.” ಆತನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ದೊರೆಯು ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು “ಮಹಾಭಾಗನೇ, ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ದಯೆ ಬಂದರೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳು” ಎಂದನು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯು ಹೇಳಿದನು :- ಈ ಅರಸಿಯು ಹಿಂದೆ ಹರಿದತ್ತ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹರಿದತ್ತನೆಂಬ ವೈಶ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ನೀನು ಅವಳ ಪತಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಶೂದ್ರನಾದ ನೀನು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ಅದೇ ವೈಶ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ವೈಶ್ಯನು ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅವನು ತಾನೇ ವಿಷ್ಣುಮಂದರಿಕೆ ಹೋಗಿ ಪುಷ್ಪ ದೀಪ ಧೂಪಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ಹರಿಯನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ, ಮಹಾಮತಿಗಳಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾವಲಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ವೈಶ್ಯನು ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ, ನರೋತ್ತಮನೇ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹರಿದೀಪಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಿ. ಬಳಿಕ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನೀವು ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ, ಮೃತರಾಗಲು ಆ ದೀಪವನ್ನು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಿಯವ್ರತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ವೈಶ್ಯನ ಸೇವಕಳಾಗಿದ್ದ ಇವಳು ನಿನಗೆ ಪತ್ನಿಯು ಆದಳು. ಹರಿಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರರು ಹತ್ತಿಸಿದ ದೀಪವನ್ನು ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಫಲವಾದರೆ, ತನ್ನ ದುಡ್ಡನ್ನು (ಹಣವನ್ನು) ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಹರಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ದೀಪವನ್ನು ಹತ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಎಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಹರಿಯೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು.

ತಿಳಿದವನು, ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವರ್ಷ ಕಾಲ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಮವಾಗುವುದು. ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ

ಯಾವ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವನೋ ಅದೇ ಫಲವನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ “ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ” (ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ) ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತಿಯು ಮಾತ್ರ ಕಳವಾಯಿತು. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು. ಅರಸನೇ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ದೇವರೆದುರಿಗೆ ಹತ್ತಿಸಿದ್ದ ದೀಪವನ್ನು ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ, ನೀನು ಇಂತಹ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ನೀವರಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ‘ಅಯ್ಯೋ ಮೂಢರು ಹರಿಗೆ ದೀಪ ಹತ್ತಿಸುವ ಕಾರ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು. ಇಂತಹ ಅರಸರು ಯಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಸಾಧುಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ನಾನು ಭೂತಲದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನ ಹೊರತು ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ಕಾಣೆನು. ಆದುದರಿಂದ “ಅಗಸ್ತ್ಯ” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಹೊಗಳಿಕೊಂಡೆನು. ಪತಿಯ ಸೇವೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನೂ, ಅವನೆದುರಿ ಗಿಲ್ಲದಾಗ ಹರಿಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯು ಧನ್ಯಳು. ಅಲ್ಲದೆ ದ್ವಿಜಶುಶ್ರೂಷೆ ಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತನಾದ ಆ ಶೂದ್ರನೂ ಧನ್ಯನು. ಬಹು ಧನ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ದ್ವಿಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹರಿಭಕ್ತಿ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರರೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಒಳ್ಳೆಯದು ! ಎಂದೆನು.

ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಉದಿಸಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಯನು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು ಸಾಧುವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಬ್ರಹ್ಮನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಧ್ರುವನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನಾರಾಧಿಸಿ, ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದನು. ರಾಜೋತ್ತಮನೇ, ಆದುದರಿಂದ “ಧ್ರುವ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆನು.” ಭದ್ರಾಶ್ವರಾಜನು, ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆ ಮುನಿಯನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮಹಾಭಾಗನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಭದ್ರಾಶ್ವರ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರಸನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಲು, ಋಷಿವರ್ಮನು ಪದ್ಮನಾಭ ದ್ವಾದಶೀವ್ರತವನ್ನೇ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಆಗ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿ:- ತಪೋಧನನಾದ ಸತ್ಯತಪನೇ, ಅದನ್ನೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಅಗಸ್ತ್ಯನು ರಾಜೋತ್ತಮನಿಗೆ ವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ “ನಾನು ಪುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯು ಸುಪುತ್ರವಾಗಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಡನೆಯೇ ಬೇಗನೇ ಕಣ್ಮರೆಯಾದನು. ಭದ್ರಾಶ್ವರಾಜನು ಬಳಿಕ ಪದ್ಮನಾಭದ್ವಾದಶೀವ್ರತವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾಡಿ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಡೆದನು. ಆತನು ಮಕ್ಕಳುಗಳೊಡಗೂಡಿ, ಉತ್ತಮ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಪದ್ಮನಾಭನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆದನು.

ವರಾಹ ಪರಾಣದಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ದುರ್ವಾಸಋಷಿ:- ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಪುಷ್ಕರತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬೇಗನೆ ಭದ್ರಾಶ್ವನ ಅರಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದನು. ಅವನು ಬಂದುದನ್ನು ಪರಮಧಾರ್ಮಿಕನಾದ ಆ ದೊರೆಯು ಕಂಡು, ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ಲಾಘ್ಯವ್ರತನಿಷ್ಠನಾದ ಆ ಋಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದಿನ ಮಾತನಾಡಿದನು.

ಅರಸನು:- ಋಷಿ ವರೋತ್ತಮನೇ, ಮೊದಲು ನೀನು ಹೇಳಿದ ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದೆನು. ಈಗ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವದು ಪುಣ್ಯವ್ರತವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ:- ಪ್ರಭುವೇ, ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶಿಯು ಪರಮ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಮಾಡಿ, ವ್ರತವನಾಚರಿಸುವದರಿಂದ ಯಾವ, ಫಲವು ದೊರೆಯುವದೋ ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವೆನು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸುವವನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ವಿಧಿಯಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ದೋಷರಹಿತನಾದ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣ ದೇವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಸಹಸ್ರ ಶಿರಸೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಹರಿಯ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಪುರುಷಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ಬಾಹುಗಳನ್ನು “ವಿಶ್ವರೂಪಿಣೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಕೊರಳನ್ನು “ಜ್ಞಾನವಸ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಶಂಖಚಕ್ರಾದ್ಯಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, “ಶ್ರೀವತ್ಸಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ವಕ್ಷಸ್ಥಲವನ್ನೂ “ಜಗದ್ಗ್ರಸ್ತಿಷ್ಠವೇ ತುಭ್ಯಂ ನಮಃ” ಎಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ, “ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ನಡುವನ್ನೂ “ಸಹಸ್ರಪಾದಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ದೇವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು, ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಹೀಗೆ ದೇವೇಶನನ್ನು ತಲೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಪಾದದವರೆಗೆ ಅರ್ಚಿಸಿ, “ದಾಮೋದರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಹರಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ಸ್ವಾಮಿಯೆದುರಿಗೆ ರತಗರ್ಭಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನು, ಗಂಧವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಬೇಕು. ರಾಜೋತ್ತಮನೇ, ಎಲ್ಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸುವರ್ಣ ನಾಣ್ಯಗಳುಳ್ಳ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಲಶಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಆ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳನ್ನೇ ಆ ನಾಲ್ಕು ಸಮುದ್ರಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಆ ನಾಲ್ಕು ಕಲಶಗಳ ನಡುವೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮದಂತೆ ಕಾಂಚನದ ಹರಿಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಯೋಗೀಶ್ವರನೂ, ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರನೂ, ಪೀಠಾಂಬರಧಾರಿಯೂ ಆದ ಆ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ (ವಿಕಾದಶಿಯಾದ ಆ ರಾತ್ರಿ) ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಯೋಗಿಗಳು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಹದಿನಾರು ಅರಗಳುಳ್ಳ ಚಕ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸಂಬಂಧವಾದ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ಆ ಹರಿಯನ್ನು

ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ನಿಯಮದಂತೆ ಪೂಜಿಸಿ, ಆ ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಸಾಗರಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ನಾಕು ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಯೋಗೀಶ್ವರನಾದ ದೇವನನ್ನು ಐದನೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ವೇದಪಾಠಿಗೆ ಕೊಡುವದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಗುಣವು ವೇದವನ್ನು ತಿಳಿದವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಭಿಸುವುದು. ಯಾವನು ಈ ವ್ರತದ ಮರ್ಮವನ್ನೂ, ವಿಧಿ-ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಸಮಂತ್ರಕವಾಗಿ ಹೇಳುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಗುರುವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಯಾವನು ಬೇರೆಯವನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವನೋ, ಅರ್ಚಿಸುವನೋ ಅವನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಅವನು ಏನೇ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗದೆ, ಒಳ್ಳೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದ, ಗುರುವೇ ಜನಾರ್ದನನು. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಾಗಲಿ, ಅಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಾಗಲಿ ಗುರುವೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಗತಿ. ಮಾನವನು ಬಂದು ಗುರುವನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಯಾರು ಗುರುವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸದಿರುವನೋ ಆ ಪುರುಷಾಧಮನು ಕೋಟಿಯುಗಳ ಕಾಲ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೇಯುವನು.

ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಲಶಾದಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಭೂದೇವಿಯು ಮಾಡಿದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ತಾನೂ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಮುಕ್ತಿಯೆಂಬ ಶಾಶ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನೂ ಪಡೆದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೈಹಯ ರಾಜನಾದ ಕೃತವೀರ್ಯನು ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಮಗನನ್ನೂ, ಶಾಶ್ವತಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನೂ ಪಡೆದನು. ಶಕುಂತಲೆಯು ಹೀಗೆಯೇ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಭರತನನ್ನು ದುಷ್ಯಂತನಿಂದ ಮಗನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಳು. ಅಲ್ಲದೆ, ಗತಿಸಿದ ಹಲವಾರು ರಾಜರು ವೇದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೂ ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಧರಣೀದೇವಿ (ಭೂದೇವಿ)ಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಧರಣೀವ್ರತ ವೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ಈ ವ್ರತವು ನೆರವೇರಲು (ಮುಗಿಯಲು) ವರಾಹರೂಪಿಯಾದ ಹರಿಯು ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳುವ ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಉತ್ತಮ ಮಾನವನು ಪಾಪವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣುಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಉತ್ತಮಪತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫೧

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ವಿಷ್ಣುನೋದಯವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಯಾರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಬೇಕು ? ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು.

ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ :- ದೇವ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಆರಾಧಿಸಲರ್ಹನು. ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೇಳು. ಸಕಲ ದೇವಮುನಿ ಮನುಜರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದವರು ದುಃಖ ರಹಿತರಾಗುವರು. ರಾಜನ್, ಹಿಂದೆ ನಾರದರಿಂದ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷ್ಣು ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.

ಅಪ್ಸರೆಯರು :- ಬ್ರಹ್ಮನ್, ನಾವು ಪತಿಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮುಕುಂದನು ನಮಗೆ ಪತಿಯಾಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರಿ.

ನಾರದರು :- ವಂದನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವದು ಮಂಗಲಕರವು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತಾರುಣ್ಯದ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ನಾರಾಯಣನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವು ಸಿದ್ಧಿಸಲಿ ಎಂಬ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಆ ಹರಿಯು ಪತಿಯಾಗುವ ವರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚೈತ್ರಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಮಂಗಲಕರವಾದ ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಉಪೋಷಣಮಾಡಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅವನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ವೃತ್ತವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಆ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ, ವಾದ್ಯ, ಸಂಗೀತಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. “ಭವಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ದೇವನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ, “ಅನಂಗಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಟೊಂಕವನ್ನೂ, “ಕಾಮಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಬಾಹುಬುಡವನ್ನೂ, “ಸುಶಾಸ್ತ್ರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಉದರವನ್ನೂ, “ಮನ್ಮಥಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಚರಣಗಳನ್ನೂ, “ಹರಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ದೇಹವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ ದೇವನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅರುಣೋದಯದ ನಂತರ ದ್ವಾದಶಿಯದಿನ ಯೋಗ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನಿಗೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕು. ಇತರ ಭೂಸುರರನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯಿಂದ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಭಿಷೇಕಿಸಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಹರಿಯು ನಿಮಗೆ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಒಲಿಯುವನು. ಯುವತಿಯರೇ, ನೀವು ಗರ್ವದಿಂದ ನನಗೆ ವಂದಿಸದೆ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರೆ ಅವಮಾನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಈ ವ್ರತದಿಂದ ವೈಕುಂಠಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದ ನೀವು ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ ಈ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಮಹಾಮುನಿಯನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಅವನಿಂದ ಶಪಿಸಲ್ಪಡುವಿರಿ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಗೋಪಾಲರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವರು. ಮುಂಚೆ ಅಪಹರಿಸುವ ದೇವೇಶನೇ ನಿಮಗೆ ರಮಣನಾಗುವನು.

ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ:- ನಾರದರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಆ ಶೋಭನಾಂಗಿಯರು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಶುಭವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫೨

ರಾಜನ್, ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವ್ರತವನ್ನು ಕೇಳು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ದಶಮಿಯದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಾತ್ರ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಜನಾನಂತರ ದ್ವಾದಶೀ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕಾದಶಿಯದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭತ್ತ ಗೋಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದು ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಿ, ದಾನ ಹೋಮಾರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಹರಿನಾಮ ಜಪಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ದ್ವಾದಶಿಯದಿನ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾಸಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿ ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಯೂ ಹೀಗೆ ವ್ರತವನ್ನು ಚರಿಸಬೇಕು. ಚೈತ್ರಮಾಸದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿ, ಉಪವಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ಪಾಯಸ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಶ್ರಾವಣದಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಭತ್ತವನ್ನು ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಕಳೆದು, ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ ದಿವಸ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿಯನ್ನು ಆ ತಿಂಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಕಾದಶಿಯದಿನ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂಗಾರದಿಂದ ಪಾತಾಳ ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿರುವಂತೆ ಭೂದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಎರಡು ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲಂಕರಿಸಿ ಸಕಲ ಬೀಜಗಳೊಡನೆ ಹರಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಪ್ರಿಯದತ್ತ ಯೆಂದು ಪಂಚರತ್ನಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ, ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಗರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದ್ವಾದಶಿಯದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಕರೆದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಜೊತೆ ಪಂಚೆಯನ್ನೂ, ಚಿನ್ನದ ಉಂಗುರವನ್ನೂ ಕಂಕಣಗಳನ್ನೂ, ಕಡಗಗಳನ್ನೂ ದಾನಮಾಡಬೇಕು.

ವ್ರತಿಯು ರಾಜನಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಶಕ್ತಾನುಸಾರವಾಗಿ

ಚಿನ್ನದಿಂದ ಭೂದೇವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎರಡು ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಜತೆಗೆ ಉಡುಗೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಾರೆ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಷ್ಣುವು ತೃಪ್ತನಾಗುವನು. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಭೂದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿ ದ್ವಾದಶೀದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. “ಆ ಮುಕುಂದನು ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಲಿ” ಎಂದು ದ್ವಾದಶೀ ದಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡೆಯನ್ನೂ, ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ದಾನವನ್ನೂ, ಸುಗ್ರಾಸ ಊಟವನ್ನೂ ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿಸುವದರಿಂದ ಬರುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ರಾಜನ್, ಈ ವ್ರತದಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಮಂಗಲವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳು. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಯಾದ ದೃಢವ್ರತನೆಂಬ ರಾಜನು ಪುತ್ರಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಆ ವಾಣೀಪತಿಯು ಅವನಿಗೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಆ ರಾಜನು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ವ್ರತಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ “ಎಲೈ ರಾಜನೇ, ನಿನಗಿಷ್ಟವಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ರಾಜ:- ದೇವೇಶ, ನನಗೆ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನೂ, ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತನೂ, ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ, ಸದ್ಗುಣಿಯೂ, ಶೂರನೂ ಆದ ಸುಪುತ್ರನನ್ನು ಕರುಣಿಸು, ಹಾಗೂ ಮುನಿಗಳ ದುಃಖರಹಿತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು, ಅವನ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ “ತಥಾಸ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನು. ಆ ದೊರೆಗೆ ವತ್ಸಶ್ರೀ ಎಂಬ ಮಗನು ಜನಿಸಿದನು. ಅವನು ವೇದ ವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತನೂ, ಧರ್ಮಕಾರ್ಯರತನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಭೂಮಂಡಲೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸಿತು. ದೃಢವ್ರತರಾಜನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಥನಾದ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಕಲ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಅರಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ ಪರಿಶುದ್ಧನೂ ಆಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕ್ಷರಾಕ್ಷರಂ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ ಶಾಯಿನಂ
ಪೃಥ್ವೀಧರಂ ಮೂರ್ತಿಮತಾಂ ಪರಂ ಪದಂ |
ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ ವಿಶ್ವಭುಜಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತಂ
ಮೀನಾಕೃತಿಂ ಸೌಮಿ ಜನಾರ್ದನ ಪ್ರಭುಂ ||

ತಥಾಪಿ ಕೂರ್ಮತ್ವಮೃಗತ್ವ ಮುಚ್ಛಿಃ
ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ ರೂಪಮನೇಕರೂಪ |
ಸರ್ವಜ್ಞಭಾವಾದಸಕೃಚ್ಛ ಜನ್ಮ
ಸಂಕೀರ್ತ್ಯತೇ ತೇಽಚ್ಯುತ ನೈತದಸ್ತಿ ||

ನೃಸಿಂಹ ವಾಮನ ನಮೋ ಜಮದಗ್ನಿರಾಮ
ದಶಾಸ್ಯ ಗೋತ್ರಾಂತಕ ವಾಸುದೇವ |

ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಬುದ್ಧ ಕಲ್ಪಿನ್ ವರೇಶ
ಶಂಭೋ ನಮಸ್ತೇ ವಿಬುಧಾರಿನಾಶನ |
ನಮೋಽಸ್ತು ನಾರಾಯಣ ಪದ್ಮನಾಭ
ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ |
ನಮಃ ಸಮಸ್ತಾಮರ ಸಂಘ ಪೂಜ್ಯ
ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ಸರ್ವವಿದಾಂ ಪ್ರಧಾನ ||

“ಈ ನಶ್ವರವಾದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವರೂಪನಾದ, ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಶಯನ ಮಾಡಿದ, ‘ಸಮಸ್ತ ಜಗದಾಧಾರನಾದ’ ಪ್ರಾಕೃತ ಶರೀರ ರಹಿತನಾದ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಭಗವನ್, ನೀನು ಮತ್ಸ್ಯ-ಕೂರ್ಮ ನೃಸಿಂಹ ಅನೇಕ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ನಾಶರಹಿತನೂ ಆದ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಜನ್ಮ ಕೃತ ಲೇಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ನೃಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅವತಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ನಮಸ್ಕಾರವಿರಲಿ. ನಾರಾಯಣ, ಪದ್ಮನಾಭ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮುಂತಾದ ಅನ್ವರ್ಥಕನಾಮಗಳುಳ್ಳ ಸರ್ವದೇವತಾ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಭಗವನ್, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ಕಮಲದಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಾವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ವಂದಿಸುವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡು.” ದೃಢವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನು ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ಮಾವಿನ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪರಮ ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು. ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಓರ್ವ ಕುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಬಾನುದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಆ ಹೆಮ್ಮರವೂ ಕೂಡ ತೀರ ಕುಳ್ಳಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು. “ಈ ವಾಮನ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಗಗನ ಚುಂಬಿಯಾದ ಈ ಗಿಡವು ಕೂಡ ಗಿಡ್ಡ ಗಿಡವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಇವನು ಪ್ರಾಯಃ ಹಿಂದೆ ವಾಮನಾವತಾರ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಇರಬಹುದು” ಎಂದು ಮಹಾರಾಜನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಆ ವಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು.

“ಭಗವನ್, ನೀನೇ ಈ ಪರಪುರುಷೋತ್ತಮ, ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀಯಾ, ಈಗ ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸು.” ರಾಜನ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಭಗವಂತನು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾಧಾರಿಯಾದ ಭವ್ಯ ದಿವ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ‘ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ದೃಢವ್ರತ ಮಹಾರಾಜನು ಕೈ ಮುಗಿದು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು.

ದೃಢವ್ರತನ ಈ ಸದಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ‘ತಥಾಸ್ತು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಹಾಗೂ “ನಾನು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ವಿನಯದಿಂದ ಈ ಮಾವಿನ ಮರವೂ ಕೂಡ ಬಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಈ ತೀರ್ಥವು ಕುಬ್ಜಕಾಮ್ರ ತೀರ್ಥವೆಂದು ಹೆಸರಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ

ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಯೋಗಿಗಳು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರು ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನೂರಾರು ವಿಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವವರಾಗಲಿ.” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ದೊರೆಯ ದೇಹವನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಶಂಖದಿಂದ ಮುಟ್ಟಿದನು. ಅದರಿಂದ ಆ ಮಹಾರಾಜನು ಕೂಡಲೇ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ಭದ್ರಾಶ್ವರಾಜನೇ, ನೀನಾದರೂ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಶರಣು ಹೊಂದು. ಅದರಿಂದ ನೀನಾದರೂ ಸದ್ಗತಿ ಹೊಂದುವಿ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಅಗ್ನಿ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫೩

ಅಗಸ್ತ್ಯ:- ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದ ತಿಥಿಯಂದು ರಾತ್ರಿ ಅಗ್ನಿಂತರ್ಗತನಾದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

“ವೈಶ್ವಾನರಾಯನಮಃ” ಎಂದು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪಾದಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. “ಅಗ್ನಿಯೇ ನಮಃ” ಎಂದು ಅವನ ಉದರವನ್ನು ವಂದಿಸಬೇಕು. “ಹವಿರ್ಭುಜಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಹೃದಯವನ್ನು ಭಜಿಸಬೇಕು. “ದ್ರವಿಣೋದಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ತೋಳುಗಳನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. “ಸಂವರ್ತಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. “ಜ್ವಲನಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಆನಂತರ ಆ ದೇವರ ಎದುರೇ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ “ವೈಶ್ವಾನರಾಯ ನಮಃ” ಎಂದು ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಅಲಸಂದೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಗಳ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾಡ್ಯತಿಥಿಯಂದು ಅರ್ಘ್ಯ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ಎರಡೂ ಪ್ರತಿಪತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಚೈತ್ರಮಾಸದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಫೃತ ಪಾಯಸವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಈ ವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಆನಂತರ ಚಿನ್ನದ ಒಂದು ಅಗ್ನಿ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರ-ಹೂ-ಗಂಧ ಕುಂಕುಮಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಈ ದೇವನ ಪೂಜೆಯಿಂದ ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆನು. ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅದನ್ನು ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಾನವನು ಧನ್ಯನಾಗುವನು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳೆದ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರನಾಗಿದ್ದ ಕುಬೇರನು ಈಗ ಧನ್ಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೊರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕಾಂತಿ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಂತಿ ವ್ರತ ಎಂಬುದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಕಾರ್ತಿಕ ಶುಕ್ಲ ಬಿದಿಗೆಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಬಲರಾಮ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಚರಿಸಬೇಕು. 'ಬಲದೇವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಪಾದಗಳನ್ನೂ 'ಕೇಶವಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಅನಂತರ "ನಮೋಽಸ್ತವ್ಯಮೃತ ರೂಪಾಯ ಸರ್ವೇವಿಧಿವರಾಯ ಚ | ಯಜ್ಞಲೋಕಾಧಿಪತಿಯೇ ಸೋಮಾಯ ಪರಮಾತ್ಮನೇ || ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಬಿದಿಗೆ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಅನ್ನ, ತುಪ್ಪವನ್ನು ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಫಾಲ್ಗುಣವೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವ್ರತಮಾಡಿ ಪಾಯಸವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಲಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ವರುಷ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಚಿನ್ನದ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಹೂವು ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲಂಕರಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕರಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ ಅದನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆ ಸಂವತ್ಸರವು ಪೂರ್ಣವಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ

ಕಾಂತಿಮಾನಸಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಃ |

ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್ಸೋಮರೂಪಿನ್ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ ||

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ ಆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚಂದ್ರನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ವ್ರತ ಮಾಡಿದವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಂತಿಮಂತನಾಗುವನು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ರಿಮುನಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಚಂದ್ರನು ಆ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದನು. ಆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ತಗಲಿದ ಕ್ಷಯವನ್ನು ಕಳೆದು ಅವನಿಗೆ ಅಮೃತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದನು. ಚಂದ್ರನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಲೆಗಳನ್ನೂ, ದ್ವಿಜರಾಜತ್ವವನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಂದ ಪಡೆದನು. ರಾಜನ್, ಈ ಶುಕ್ಲ ದ್ವಿತೀಯ ದಿನದಂದು ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಶೇಷ ವಿಷ್ಣು ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ವರಾಹ ಪರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತಾಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಅಗಸ್ಯ :- ಮಹಾರಾಜನೇ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸೊಬಗನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ವ್ರತಮಾಡುವವನು ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುದ್ಧ ತದಿಗೆಯ ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣರನ್ನಾಗಲಿ, ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ್ನಾಗಲೀ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. “ಗಂಭೀರಾಯ ನಮಃ”, “ಸುಭಗಾಯ ನಮಃ”, “ದೇವದೇವಾಯ ನಮಃ” “ವಾಚಸ್ಪತಯೇ ನಮಃ” “ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ತುಪ್ಪ, ಜೇನು ತುಪ್ಪಗಳಿಂದ ತಿಲಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉಪ್ಪು, ಕಾರ, ಎಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ವರ್ಜ್ಯಮಾಡಿ ಗೋದಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಅದು ಕೂಡ ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಲ್ಲ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ ತದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಹರಿಹರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಸದಾಚಾರಿಯಾದ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ತುಪ್ಪ, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು, ಆಕಳ ಹಾಲು, ತುಂಬಿದ ಆರು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಗೆ ಏಳು ಜನ್ಮ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುಂಟು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

—○—

ಅಗಸ್ಯ :- ರಾಜನ್, ವಿಘ್ನ ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಫಾಲ್ಗುಣ ಚತುರ್ಥಿ ದಿನ ನಿರ್ವಿಘ್ನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವ್ರತಕ್ಕೆ ರಾತ್ರಿ ಊಟ, ಎಳ್ಳಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳದೇ ಭೋಜನ. ಅದರಿಂದಲೇ ಹೋಮ ಅದರದೇ ದಾನ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳ ವ್ರತ ಮಾಡಿ ಐದನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಗಣಪತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದಾನಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಳ್ಳು ಪಾಯಸ ತುಂಬಿದ ಪಂಚ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಸಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ತನ್ನ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಉಂಟಾದಾಗ ಈ ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಇದರಂತೆ ತ್ರಿಪುರ ನಾಶಮಾಡುವಾಗ ಶಿವನು, ಸಮುದ್ರ ಪಾನ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು, ಅದರಂತೆ ಅನೇಕ ರಾಜರ್ಷಿಗಳು ಈ ವ್ರತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ವಿಘ್ನ ನಾಶವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ ಚತುರ್ಥಿಯ ದಿನ,

ಶೂರಾಯ ಧೀರಾಯ ಗಜಾನನಾಯ

ಲಂಬೋದರಾಯ ಏಕ ದಂಷ್ಟಾಯ ನಮಃ |

ಎಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ವಿಘ್ನಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

—○—

ಶಾಂತಿ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫೭

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಒಂದು ವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪಂಚಮಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿಸಿ ಮಾಡದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನ ಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ ಆದಿಶೇಷನ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

'ಅನಂತಾಯ ನಮಃ', 'ವಾಸುಕಿನೇ ನಮಃ', 'ತಕ್ಷಕಾಯ ನಮಃ', 'ಕರ್ಕೋಟಕಾಯ ನಮಃ', 'ಪದ್ಮಾಯ ನಮಃ', 'ಮಹಾಪದ್ಮಾಯ ನಮಃ', 'ಶಿಖಾಪಾಲಾಯ ನಮಃ', 'ಕುಟಿಲಾಯ ನಮಃ' ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಶೇಷಶಾಯಿಯಾದ ದೇವರ ಪಾದ, ನಡು, ಹೊಟ್ಟೆ, ಎದೆ, ಕೊರಳು, ತೋಳು, ಮುಖ ಹಾಗೂ ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಎಳ್ಳುಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಲುಗಳಿಂದ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಎಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ಹಾವನ್ನು ಮಾಡಿ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯುವುದು. ಹಾವುಗಳ ಭೀತಿಯು ತೊಲಗುವುದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಇಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೫೮

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಬಯಸಿದ ಸರ್ವಾರ್ಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಕಾಮವ್ರತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ಪುಷ್ಯಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಊಟ ಮಾಡಿ, ಷಷ್ಠಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಸಪ್ತಮಿದಿನ ಪಾರಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಂದನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಷಣ್ಮುಖ, ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಕುಮಾರ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ವಂದನ ಬಂಗಾರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಷಡ್‌ವಕ್ತ್ರಃ ಕಾರ್ತಿಕೇಯಶ್ಚ

ಸೇನಾನೀಃ ಕೃತ್ತಿಕಾಸುತಃ |

ಕುಮಾರಃ ಸ್ವಂದ ಇತ್ಯೇವಂ

ಪೂಜ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ವನಾಮಭಿಃ ||

ಈ ವ್ರತವನ್ನು ನಳರಾಜನೇ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರಾಜರು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕಳೆದುಹೋದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೊಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಅಗಸ್ತ :- ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಆರೋಗ್ಯವ್ರತವನ್ನಾಲಿಸು. ವ್ರತ ಮಾಡುವವನು ಸಪ್ತಮಿಯದಿನ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಉಪೋಷಣೆಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಪಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಮದಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುವವನಿಗೆ ಇಹದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಪರತ್ರ ಪುಣ್ಯವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ರಾಜನೇ, ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಂಡಲದ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದ ಅನರಣ್ಯ ಮಹಾರಾಜನು ದೇವತೆಗಳು ಸ್ನಾನಮಾಡುವ ಮಾನಸ ಸರೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಆ ಸರೋವರದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಕಮಲವು ತೇಲಾಡುತ್ತ ಲಿದ್ದಿತು. ಈ ತೇಲಾಡುವ ತಾವರೆಯ ಹೂವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಾಕಾರದ ಓರ್ವ ಪುರುಷನು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಅವನು ಉಟ್ಟದ್ದು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಾಂತಿ.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನರಣ್ಯ ಮಹಾರಾಜನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವನು ಸಾರಥಿಯನ್ನು ಕರೆದು “ಈ ತೇಲುವ ತಾವರೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡು. ಅದನ್ನು ನಾನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯುವೆನು. ತಡಮಾಡಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅರಸನ ಈ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸಾರಥಿಯು ಕಮಲದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೀಳಲು ಕೈ ಹಾಕಿದನು. ಆ ಹೂವನ್ನು ಅವನು ಮುಟ್ಟುವದೊಂದೇ ತಡ, ಭಯಂಕರವಾದ ಓಂಕಾರ ಶಬ್ದವು ಆ ಹೂವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಹೊರಟಿತು. ಅದರಿಂದ ಬೆದರಿ ಬೆಚ್ಚಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಅವನ ಸಾರಥಿಯು ಅರೆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದನು. ಮಹಾರಾಜನಿಗಾದರೂ ಆ ಹುಂಕಾರ ಶಬ್ದದಿಂದ ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉಡುಗಿ ಹೋದವು. ಮುಖವು ಕಳೆಗಟ್ಟಿತು. ಮೈ ಬಣ್ಣಗಟ್ಟಿತು. ಕುಷ್ಟರೋಗವು ಒಮ್ಮೆಲೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಇದು ಹೀಗೇಕಾಯಿತೆಂದು ಅವನು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಹರ್ಷಿ ವಶಿಷ್ಠರು ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜನು ವಶಿಷ್ಠರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನ ದೇಹಕೆಟ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ವಶಿಷ್ಠರು ಯೋಚಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

“ರಾಜನ್, ಇದು ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಾಕಮಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ಭವ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದರ ದರ್ಶನವಾದರೆ ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳ ದರ್ಶನವೂ ಆದಂತೆ. ಈ ಬ್ರಹ್ಮೋದ್ಭವ ಕಮಲವು ಈ ಮಾನಸ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ನಿನ್ನ ಸಾರಥಿಯು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು. ಆದರೆ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಕುಷ್ಟರೋಗವು ತಗಲಿತು. ನಿನ್ನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಅಂದಗಟ್ಟಿತು.

ದೊರೆಯೇ, ಈ ಬಿಳಿದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯದೇವ. ಅವನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮ. ಈ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಬಳಿಕವೂ ಕೂಡ ನೀನು ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲಂಕಾರರೂಪವಾಗಿ ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾರಥಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಅವನು ಸತ್ತು ಹೋದ. ನಿನ್ನ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಈ ಬಿಳಿಪು ವ್ಯಾಪಿಸಿತು.

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ರಾಜೇಂದ್ರನೇ, ನೀನು ಆರೋಗ್ಯವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡು. ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಿನ್ನ ಕುಷ್ಠರೋಗವೆಲ್ಲವೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವದು.

ವಶಿಷ್ಠರ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಅನರಣ್ಯರಾಜನು ಈ ಆರೋಗ್ಯವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆ ಮಾನಸ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಳಿ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಿತನಾದ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು, ಪ್ರೇಯಸ್ಸು ಎರಡು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಸಂತಾನವ್ರತ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬೦

ಅಗಸ್ತ :- ಸಂತಾನಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಭಾದ್ರಪದ ಶುದ್ಧ ಅಷ್ಟಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಪುತ್ರಪ್ರಾಪ್ತಿ ವ್ರತವನ್ನು ಚರಿಸಬೇಕು. ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನವೇ ವ್ರತಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ದೇವಿಕೆಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ತುಪ್ಪ, ಅಕ್ಕಿಕಾಳು, ಕರಿಯ ಎಳ್ಳು, ಮೊಸರುಗಳಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ, ದಕ್ಷಿಣೆಯಿತ್ತು ಮೊದಲು ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಅನಂತರ ಭೋಜನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಸಂತತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ಶೂರಸೇನನೆಂಬ ಅರಸನು ಸಂತತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಈ ಸಂತಾನ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಪದೇಶವಿತ್ತನು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಉಪದೇಶದಂತೆ ಈ ಶೂರಸೇನನು ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿ ವಸುದೇವನೆಂಬ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— 0 —

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಮಹಾ ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಆಶ್ವಿಜ ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟಮಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ನವಮಿಯ ದಿನ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರುಷದವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ವ್ರತದ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿರುವಷ್ಟು ಕನ್ನೆಯರಿಗೆ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಸುಪ್ರೀತಳಾಗಲಿ, ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೇಡಿಯು ಶೂರನಾಗುವನು. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದುರ್ಬಲ ದೊರೆಯು ಬಲಿಷ್ಠನಾಗಿ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಪಡೆಯುವನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— ೦ —

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ರಾಜರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ ಹಗಲು ಉಪವಾಸಮಾಡಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿಸುಂದರವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ವಾ ಭವತ್ಯಃ ಸಿದ್ಧಂತು ಮಮ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ||

ನೀವೆಲ್ಲ ದಿಗಂಗನೆಯರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ರಾತ್ರಿ ಮೊಸರನ್ನವನ್ನು ಉಂಡು ಅನಂತರ ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮರುದಿನ ಏಕಾದಶಿ ಉಪೋಷಣ ಮಾಡಿ ದ್ವಾದಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಪಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾಸದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕುಬೇರನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಫಾಲ್ಗುಣ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶಿದಿನ ಮಾಡುವ ವ್ರತವು ಧರ್ಮ ವ್ರತವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮಾಘಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪೂರ್ತಿವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತರ ಮಾಡುವ ವ್ರತವು ರೌದ್ರ ವ್ರತವೆನಿಸುವುದು. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ದಿನ ಮಾಡುವ ವ್ರತ ಪಿತೃವ್ರತ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹೀಗೆ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷ ತಿಥಿ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ನೂರು ರಾಜಸೂಯಯಾಗ ಹಾಗೂ ಸಾವಿರ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಪುಣ್ಯಫಲವು ಬರುವುದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

— ೦ —

ಭದ್ರಾಶ್ವರಾಜ:- ಧರ್ಮದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತ ಅಗಸ್ತ್ಯರೇ, ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಶ್ವರ್ಯಕರವಾದುದು ಯಾವದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಅಗಸ್ತ್ಯ:- ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಅಶ್ವರ್ಯವೆಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಜಗದೀಶ್ವರನೇ. ಅವನ ಬಗೆಬಗೆಯ ಕೌತುಕಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾರದರು ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅನೇಕ ತೇಜಸ್ವೀ ಪುರುಷರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ನಾರಾಯಣನು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದೇ ನಾರದರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಹುಕಾಲ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಒಲಿದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವು ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು ಎಂದು- ಆದೇಶವಿತ್ತಾಗ ನಾರದರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ಪ್ರಭು, ನೀನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಂದುವ ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸು.” ನಾರದರ ಈ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಭಗವಂತನು ಉತ್ತರಿಸಿದ- “ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪೌರುಷಂ ಸೂಕ್ತಮಾಸ್ಥಾಯ ಯೇ ಯಜಂತಿ ದ್ವಿಜಾಶು ಮಾಂ ।

ತೇ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಸತತಂ ಸಂಹಿತಾಧ್ಯಯನೇನ ಚ ॥

ಅಲಾಭೇ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ

ಪಂಚರಾತ್ರೋದಿತೇನ ಹಿ ।

ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಾಂ ಯಜಂತೇ ಯೇ ।

ತೇ ಮಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ಮಾನವಾಃ ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವಿಶಾಂ, ಪಂಚರಾತ್ರಂ, ವಿಧೀಯತೇ ।

ಶೂದ್ರಾದೀನಾಂ ತು ಮೇ ಕ್ಷೇತ್ರಪದವೀಗಮನಂ ದ್ವಿಜ ॥

ಮನ್ನಾಮ ವಿಹಿತಂ ತೇಷಾಮ್

ನಾನ್ಯತ್ಪೂಜಾದಿಕಂ ಚರೇತ್ ।

ಏವಂ ಮಯೋಕ್ತಂ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ

ಪುರಾಕಲ್ಪೇ ಪುರಾತನಂ ॥

ದೇವ ದೇವ:- ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ, ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಾರಿ ಎರಡು. ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು. ಮತ್ತು ವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಪಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಆರ್ಥಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರು ನನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡೂ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಮತ್ತು ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಉದ್ಧಾರದ ಉಪಾಯಗಳು ಆಗಬಲ್ಲವು. ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರೆ ಹಾಗೂ

ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟು. ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟು. ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಸ್ಮರಣವೇ ಅವರಿಗೆ ದೇವಪೂಜೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂತೆ ವೇದೋಕ್ತ ಪೂಜೆಯಾಗಲಿ, ವೈಶ್ಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ ಪಂಚಾರಾತ್ರೋಕ್ತ ಪೂಜೆಯಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪಂಚಾರಾತ್ರಾಗಮವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದವನು ನಾನು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮವು ಸವೆದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ನಿಜವಾದ ನನ್ನ ಭಕ್ತನು ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಈ ಪಂಚಾರಾತ್ರಾಗಮವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪೂಜಾ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳೂ ನೆಲೆಯೂರಿ ನಿಲ್ಲುವವು. ನನ್ನ ಭಕ್ತರಾಗದವರು ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗುವರು. ಎಲ್ಲ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾತ್ವಿಕರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವರು. ನಾರದ, ನಿನಗೊಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನೇ ಮುದ್ದಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಪಂಚಾರಾತ್ರಾಗಮವನ್ನು ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯುವೆ. ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವಾದ ಬಳಿಕ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವೇದಾಧ್ಯಯನದಿಂದಲೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಯಜ್ಞದಿಂದಲೂ, ವೈಶ್ಯರು ಪಂಚಾರಾತ್ರಾಗಮೋಕ್ತ ಪೂಜಾ ವಿಧಾನದಿಂದಲೂ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಭಗವಂತನು ನಾರದರನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದು ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ನಾರದರೂ ಕೂಡ ಬೇಗನೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

ಕರಿಯ ಕಾಮಿನಿ, ಬಿಳಿಯ ಭಾಮಿನಿ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬೪

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕರಿ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣದ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕರಿ ಹೆಣ್ಣು ಯಾರು ? ಬಿಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಯಾರು ? ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೇಹ, ಆರು ತಲೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಬಗೆಗಳುಳ್ಳ ಯಾವ ಪವಿತ್ರ ಪುರುಷನು ಏಳು ರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ದಾಂಪತ್ಯ ಎಂದರೆ ಏನು ? ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸಿ ದಂದಿನಿಂದ ಈ ವರೆಗೆ ಈ ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು ?

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ರಾಜನೇ, ಈ ಬಿಳಿಯ ಭಾಮಿನಿ, ಕರಿಯ ಕಾಮಿನಿ ಬೇರಾರೂ ಆಗದೇ ಶ್ವೇತಕೃಷ್ಣವರ್ಣ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರಾತ್ರಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಕೇಳಿದ ಏಳುರೂಪಗಳುಳ್ಳ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಮುದ್ರ, ರಾಜನೇ ಸರಿ. ಅವನಿಗೆ ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರ, ಎಂದು ಹೆಸರು. ಎರಡು ಮೈ, ಆರು ತಲೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಬಗೆಯುಳ್ಳ ಪುರುಷನು ಯಾರು ಎಂದು ನೀನು ಕೇಳಿದಿರುತ್ತೀ ! ಇಂಥ ಪುರುಷನೆಂದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಂವತ್ಸರವೇ ಸರಿ. ದಕ್ಷಿಣಾಯಣ, ಉತ್ತರಾಯಣ ಆ ವರ್ಷಪುರುಷನ ಎರಡು ದೇಹಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಋತುಗಳು ಅವನ ತಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಅವನ ಬಗೆಗಳು. ಇವನೇ ಸಂವತ್ಸರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಕಾಲಪುರುಷ. ಈ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳ ನಿತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇಂಥ ಶಾಶ್ವತ ದಾಂಪತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಂಥ ಬೆಳಕಿನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಜಗದಂಡ ಮಂಡಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗುವ ವಿಷ್ಣು ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಚರಾ-ಚರ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಜಗತ್ಕಾರಣನಾದ ಪರದೇವತೆಯೇ ವಿಷ್ಣು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ವೇದವನ್ನು ತಿಳಿಯದವನು, ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದವನು ಆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅರಿಯಲಾರ. ಈ ವೇದದಲ್ಲಿ “ಕಾಲಶ್ಚ ನಾರಾಯಣ” ಎಂದು ಮುಂತಾದ ವಚನಗಳಿಂದ ಆ ವಿಷ್ಣು ಭಗವಂತನ ಕಾಲನಿಯಾಮಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ಮುನಿವರ, ವಿಷ್ಣು ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆಧಾರನಾಗಿರುವವನಷ್ಟೇ ! ಈ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕೃತ ತ್ರೇತಾದಿ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಯುವ ಬಗೆ ಯಾವುದು ? ಒಂದೊಂದು ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದ ಜನರಿಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಆಚಾರಗಳು ಯಾವವು ? ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಪರ್ಕವು ಉಂಟಾದರೆ ಶುದ್ಧಿಯ ಹೇಗೆ ? ಯಾವುದರಿಂದ ?

ಅಗಸ್ತ್ಯರು :- ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪಂಚಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನಾದ ಧರ್ಮರಾಜನು ರಾಜನಾಗಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಸತ್ವರಜೋಗುಣಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆನಂತರ ತಮೋಗುಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಿಯುಗವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಾರಿಬಿಡುವರು. ರಾಜರು ಉಚ್ಛ್ರಂಖಲರಾಗುವರು. ಇದರಂತೆ ವೈಶ್ಯ ಶೂದ್ರರು ಉನ್ಮಾರ್ಗ ಗಾಮಿ ಗಳಾಗುವರು. ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ನೀಚ ಪುರುಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರಗಳು ಬರುವವು. ಕಲಿಯುಗದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಡಿ-ಮೈಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ, ಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ, ಸಂಪ್ರದಾಯವಿಲ್ಲ. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿ, ಕುಲಜಾತಿಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾಗಿ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗಾಗಲಿ, ಶೂದ್ರನಿಗಾಗಲಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯನಿಗಾಗಲಿ, ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸ ಪಾತಕದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯು ಉಂಟೇ ?

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ರಾಜನ್, ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನವು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಷಿದ್ಧವಾದದ್ದು. ಯಾವ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದಿಂದಲೂ ಅಗಮ್ಯಾಗಮನದ ಪಾಪವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಆ ಭೀಕರ ದೋಷವನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ತನಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಸರ್ಗವು ಅತ್ಯಂತ ಘೋರವಾದ ಪಾಪವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅಧರ್ಮ ವರ್ಣದವರು ಉತ್ತಮ ವರ್ಣದವರೊಡನೆ ಎಂದೂ ಸಂಸರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ತಾಯಿ, ತಾಯಿಯ ತಂಗಿ, ಅತ್ತೆ, ಅಣ್ಣನ ಮಡದಿ, ಸೊಸೆ, ಮಗಳು, ಗೆಲೆಯನ ಹೆಂಡತಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರಿ, ಮೊಮ್ಮಗಳು, ಕಿಂಬಹುನಾ, ತಾನು ವಿಧಿಪೂರೈಕವಾಗಿ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಮಡದಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪರನಾರಿಯರೂ ಅಗಮ್ಯ ಎನಿಸುವರು.

ಮಡಿವಾಳ, ಅಂಬಿಗ, ಬೇಡ ಮುಂತಾದ ಕೀಳು ಜಾತಿಯ ಕನ್ಯೆಯರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಅಗಮ್ಯ ಎನಿಸುವರು. ಅಗಮ್ಯ ಗಮನವು ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕದಾಚಿತ್ ಅಜ್ಞಾನ, ಕಾಮಾಂಧ್ಯ, ಪ್ರಲೋಭನ, ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಇಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಯು ನಡೆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಹಾಗೂ ಗಾಯತ್ರಿ ಪುರಶ್ಚರಣಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಉಳಿದ ಜಾತಿಯವರು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ನಿರಂತರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿ ದಾನಧರ್ಮ, ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆ, ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಗಾಹನೆ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸಂತತ ಸೇವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರ್ವ ಪಾಪಗಳಿಗೂ ಪರಿಹಾರಕವಾದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿನಾಮಸ್ಮರಣೆಒಂದೇ ಸರಿ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— 0 —

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಗೆ ಅಬಲೆಯಿಂದ ಸತ್ಕಾರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೬೬

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ನೀವು ಬಹುವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿ ಚಿರಂಜೀವಿಗಳು ಎನಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ದೇಹದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ದೊರೆಯೇ, ಅನೇಕ ಕಲ್ಪದಿಂದಿರುವ ವೇದವಿದ್ಯಾ ಪರಿಶೋಧಿತ ವಾದ ಈ ನನ್ನ ದೇಹವು ಬಹು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದು. ದೊರೆಯೇ, ನಾನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ, ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಇಳಾವೃತವೆಂಬ ಮಹಾವರ್ಷ (ಭೂಭಾಗ)ಕ್ಕೆ ಹೋದೆನು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಉಪವಾಸದಿಂದ ಕುಂದಿ, ಎಲುಬು ತೊಗಲುಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ರಾಜೋತ್ತಮನೆ, ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಈ ಮುನಿವರ್ಮನು ಯಾರೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತೆನು. ಮತ್ತು ಗೌರವ ನೀಡಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನನ್ನು “ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೇ ಏನನ್ನಾದರೂ (ಸ್ವಲ್ಪ) ಕೊಡು” ಎಂದೆನು. ಆ ಮುನಿಯು ನನಗೆ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆ, ನಿನಗೆ ಸುಖಾಗಮನವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು, ನಿನಗೆ ನಾನು ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಆತನ ಪರ್ಣ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ ಇರುವ ಈ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆನು. ನಾನು ನೆಲದ ಮೇಲೇ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹುಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಆ ಹುಂಕಾರದಿಂದ ಐದು ಜನ ಕನ್ಯೆಯರು ಪಾತಾಳವನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಸುವರ್ಣದ ಪೀಠವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತೊಳೆಯಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಳು. ಬೇರಿಬ್ಬರು ಬೀಸಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಬಳಿಕ ಆ

ಮಹಾತಪಸ್ವಿಯು ಮತ್ತೆ ಹುಂಕರಿಸಿದನು. ಆ ಶಬ್ದವಾದೊಡನೆ ಒಬ್ಬಳು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಚಿನ್ನದ ದೋಣಿಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಆ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕಲಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವ ನೂರಾರು ಜನ ಶುಭಾಂಗಿಯರಾದ ಕನ್ಯೆಯರು ಬಂದಿದ್ದರು. ದೊರೆಯೇ, ಬಳಿಕ ಆ ಮುನಿಯು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ “ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ಸತ್ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ, ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ದೋಣಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನೀನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ದೊರೆಯೇ, ಆ ಮೇಲೆ ನಾನು ಅವನ ಮಾತಿನಂತೆ ಆ ದೋಣಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ ಅದು ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ದೋಣಿಯೊಳಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ನಾನು ಒಡನೆಯೇ ಆ ಮುನಿಯನ್ನೂ ದಿವ್ಯವಾದ ವನಿತಾವೃಂದವನ್ನೂ, ನನ್ನನ್ನೂ ಮೇರುಗಿರಿಯ ಮೇಲಿರುವವರನ್ನಾಗಿ ಕಂಡೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನೂ, ಸಪ್ತಕಲ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ, ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳುಳ್ಳ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿದೆನು. ಸುವ್ರತನಾದ ದೊರೆಯೇ, ಈಗಲೂ, ಆ ಉತ್ತಮ ಲೋಕವನ್ನು ಎಂದು ಪಡೆಯುವೆನೋ! ಎಂದು ಚಿಂತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜನೇ, ನನ್ನ ದೇಹದ ವೃತ್ತಾಂತವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಬೇರೆ ಏನನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೀಯೆ. !

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಭದ್ರಾಶ್ವ :- ಪೂಜ್ಯರೇ, ಆ ಉತ್ತಮವಾದ ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಿದ ನೀವು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ವ್ರತ, ತಪಸ್ಸು, ಅಥವಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದಿರಿ ?

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ರಾಜನ್, ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸದೆ ಯಾವ ಲೋಕವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲೂ ಬಯಸಬಾರದು. ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳು ಕೈಗೆ ದೊರಕಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆರಾಧಿಸಿದೆ. ಅವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಯೋಗ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೈ ತುಂಬ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬಹುಕಾಲ ಯಜ್ಞಪುರುಷನಾದ ಆ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ದಿವ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞ, ದ್ರವ್ಯಯಜ್ಞ, ತಪೋಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ನಾನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ನನ್ನ ಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕರೆದ ಕೂಡಲೇ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಯಜ್ಞ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. ಇಂದ್ರ, ವರುಣ, ವಾಯು ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಆಮಂತ್ರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ಮಹಾದೇವನು ತನ್ನ ಎತ್ತನ್ನು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ರುದ್ರದೇವನಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವು ಮೊದಲೇ ಕಾದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ತಮಗೆ ಕ್ಲಪ್ತವಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಮಹಾರುದ್ರದೇವರು ಆಸೀನರಾದರು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು, ಋಷಿಗಳು, ಹಿರಿಯ ಹಾವುಗಳೂ ಬಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಿಷ್ಟರಾದ ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಗನಾದ ಸನತ್‌ಕುಮಾರನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದನು. ಸನತ್‌ಕುಮಾರರ ದೇಹವು ಅಣುಪ್ರಮಾಣದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಂತಿಯು ಮಾತ್ರ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮನಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವನು ತ್ರೈಣುಕ ಪರಿಮಾಣದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪದ ಮಹಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪಾರ್ವತೀ ಪತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತ್ರಿಕಾಲಜ್ಞರಾದ ಸನತ್‌ಕುಮಾರರು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ವಂದನೆಗೆೈದರು.

ಆಗ ನಾನು ಪರಮಪಾವನವಾದ ಆ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ದೇವೋತ್ತಮರಿಗೂ, ಋಷಿ ಸಮತ್ತರಿಗೂ ವಂದಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. “ಪೂಜ್ಯರೇ, ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯರು ಯಾರು ? ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಯಾರು ?” ಈ ದೇವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಹಾದೇವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಿ ಆ ಋಷಿ ದೇವ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಂತು ನುಡಿದರು. “ಇಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ವಿಖ್ಯಾತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೇ, ದೋಷದೂರರಾದ ದೇವರ್ಷಿಗಳೇ ಮತ್ತು ಮಹಾಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯೇ,” ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಆಲಿಸಿರಿ -

“ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋ ದೇವಃ ಸರ್ವರೂಪೋ ಜನಾರ್ದನಃ”

ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಅವನಿಂದಲೇ. ಎಲ್ಲರೂ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು ಅವನ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೇ. ಆ ಭಗವಂತನೇ ಮೂರು ಬಗೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲು ತನ್ನ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದ ಸತ್ವಾಧಿಕವಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನೂ ನಂತರ ರಜಸ್ತಮೋಯುಕ್ತನಾದ ನನ್ನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಶುದ್ಧ ಸತ್ವಾತ್ಮಕನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಿಂದ ರಜಸ್ಸತ್ವ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ರಜಸ್ತಮಃ ಪ್ರಧಾನನಾದ ನಾನು ಜನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸತ್ತ್ವ, ರಜಸ್ಸು ಮತ್ತು ತಮಸ್ಸು ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವವು ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬಂಧಮೋಚನವಾಗುವುದು. ಸತ್ತ್ವಯುಕ್ತವಾದ ರಜೋಧಿಕವಾದ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪೈತಾಮಹೀ ಎಂತಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವೇದ ಬಾಹಿರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ರೌದ್ರ ಕರ್ಮ ಎನಿಸುವುದು. ಅದು ಜನರಿಗೆ ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ರಜಸ್ಸಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ತಾಮಸ ಕರ್ಮವು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು.

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್‌ನಾರಾಯಣನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪ ದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಾಗಯೋಗಗಳಿಂದಲೂ ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪಂಚರಾತ್ರಾದಿ ಆಗಮೋಕ್ತ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜೆಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾಮಸ ಜನರು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಾನು ತೋರಿದ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ರೀತಿಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ದ್ವೇಷ ತುಂಬಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಆ ಜನಾರ್ದನನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ದೇವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ದೇವರು ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯ ವರ್ತಮಾನ ಈ ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

“ನ ತಸ್ಮಾತ್ ಪರತೋ ದೇವೋ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ”

ಆ ವಿಷ್ಣುವೇ ಬ್ರಹ್ಮ. ಅವನೇ ಮಹೇಶ್ವರ. ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರು ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷ್ಣುರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಹಾ ಅನರ್ಥವಾಗುವುದು. ಕೇಶವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಭುವಲೋಕವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಭುವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಬಗೆ ಬಗೆಯಿಂದ ಸೇವೆಗೈದು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಜನರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಯ ಆಶೆಯಾಗಿ ಅವರೂ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಅಯೋಗ್ಯರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಸೇವೆಯಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆದು ಮುಕ್ತಿ ಮಂದಿರದ ತುಂಬ ದುರ್ಜನರದೇ

ಸಂಮರ್ಧವು ಆಗಬಹುದೆಂಬ ಭಯಭ್ರಾಂತಿಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಅವರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಭಗವಂತನು ಇಂತು ನುಡಿದನು.

“ಸುರವರ್ಯರೇ, ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬರುವ ಯೋಗ್ಯ ಚೇತನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕೊನೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಆವೃತರಾದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಪರರಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಾರಾಮರಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ”. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನೆದುರು ನಿಂತಿರುವ ನನಗೆ (ಮಹಾದೇವನಿಗೆ) ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು.

“ತ್ವಂ ಚ ರುದ್ರ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮೋಹಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕಾರಯ”

“ರುದ್ರದೇವ, ನೀನು ಮಹಾಶೂರ. ಅಜ್ಞ ಜನರ ಮೋಹನಾರ್ಥನಾಗಿ ಮೋಹಕಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸು.” ನನಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ನಾನು ಅವನ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅನೇಕ ಮೋಹಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆರಂಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರು ನಾನು ರಚಿಸಿದ ಮೋಹಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ವೇದೋಕ್ತವಾದುದೇ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಮನ್‌ನಾರಾಯಣ ನೊಬ್ಬನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಏಕೈಕ ವಸ್ತು ಎಂದು ಉಪಾಸಿಸುವವರು ಮಾತ್ರ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ದೈವೀಶಕ್ತಿಯು ಇದ್ದು ಅದರಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನೆರವೇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಾಪಿಗಳು. ಅವರಿಗೆ ನರಕವೇ ಗತಿ. ವೇದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರಸರಿದ ಪಾಪಿಗಳ ಮೋಹನಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ತರ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವೇದೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಶುಭಾವಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಪಶುಗಳಂತಾದ ಅಜ್ಞ ಜನರು ಪಶುಪತಿಯಾದ ನಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಪಾಶುಪತಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಪ್ರಮಾಣ ಭೂತವಾದ ವೇದವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ತಸ್ಮಾದಾರಭ್ಯ ಕಾಲಾತ್ ಮತ್ಪ್ರಣೀತೇಷು ಸತ್ತಮ |

ಶಾಸ್ತ್ರೇಷ್ಟಭಿರತೋ ಲೋಕೋ ಬಾಹುಲ್ಯೇನ ಭವೇದತಃ |

ವೇದಾನು ವರ್ತನಂ ಮಾರ್ಗಂ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ತಥಾ |

ಏಕೀಭಾವಂ ಚ ಪಶ್ಯಂತೋ ಮುಕ್ತಾಶ್ಚೈವ ಭವಂತಿ ಹಿ ||

ಯೇ ವೇದ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮುಕ್ತಾಸ್ತೇಷಾಂ ಮೋಹಾರ್ಥಮೇವ ಚ

ನಯ - ಸಿದ್ಧಾಂತ - ಸಂಜ್ಞಾಭಿರ್ಮಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ತು ದರ್ಶಿತಂ ||

ಪಾಶೋಽಯಂ ಪಶುಭಾವಸ್ತು ಸ ಯದಾ ಪತಿಸೋ ಭವೇತ್ |

ತದಾ ಪಾಶುಪತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಜಾಯತೇ ವೇದ ಸಂಜ್ಞಿತಂ ||

ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ರೂಪಿಯಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ವೇದಮೂರ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ವೇದ ಅನುಸಾರಿಯಾಗದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ರಹಸ್ಯವು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವೇದವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಬಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾತ್ರ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ವೇದ ವೇದ್ಯವಾದ ಭಗವತ್ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಮೂರರ ಮುರುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕೃತ, ತೇತ್ರಾ, ದ್ವಾಪರ ಯುಗಗಳು ಮೂರು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಎಂಬ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಮೂರು. ಸತ್ಯ ರಜ, ತಮ ಎಂಬ ಗುಣಗಳು ಮೂರು. ದಕ್ಷಿಣಾ-ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ, ಆಹವನೀಯ ಎಂದು ಅಗ್ನಿಗಳೂ ಮೂರು. ಭೂಲೋಕ, ಭುವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಎಂದು ಲೋಕಗಳೂ ಮೂರು ಪ್ರಾತಃ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಾಯಂ ಎಂದು ಕಾಲಗಳೂ ಮೂರು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಣಗಳೂ ಮೂರು, ಹೀಗೆ ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ತ್ರಿಧಾಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಇದೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾರಾಯಣನೇ ಪರಾತ್ಪರನೆಂದೂ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ, ಅಪರ, ಭಿನ್ನ ಎಂದೂ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಿಂತ ನಾನು ಕಡಿಮೆಯವನೆಂದೂ ತಿಳಿದವನೇ ನಿಜವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿ. ಸರ್ವರಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಸರ್ವಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಹೇಯನಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೇ **ಅಹಂ** ಎಂತಲೂ ಹೆಸರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಮುಖ್ಯನಾದ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ನಾನು ಅಭಿನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವದಾಗಲಿ, ಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮುಖ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಬಗೆಯುವದಾಗಲೀ ಮೋಹ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಸರಿ.

ಯ ಏವಂ ವೇತ್ತಿ ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ಪರಂ ನಾರಾಯಣಂ ತಥಾ
ಅಪರಂ ಪದ್ಮಯೋನಿಂ ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಚ ಪರಂ ತು ಮಾಂ |
ಗುಣತೋ ಮುಖ್ಯತಸ್ತ್ವೈಕ ಏವಾಹಂ ಮೋಹ ಇತ್ಯುಭೇ||

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ :- ಮಹಾದೇವರು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಋಷಿಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನುಡಿದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಆ ಮಹಾರುದ್ರ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆನು. ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಾನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾದೇವರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ, ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನೂ ಇದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ರುದ್ರದೇವರ ಶರೀರಾಂತರ್ಗತನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಹೃದಯಸ್ಥನಾದ ನಾರಾಯಣನ ಮಧ್ಯಾಕ್ಷ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜ ಪುಂಜವಾದ ತ್ರ್ಯಣುಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜಯಘೋಷವನ್ನು ಮಾಡಿ ಋಗ್ವೇದ ಯಜುರ್ವೇದ ಸಾಮವೇದದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು “ಒಂದೇ ದೇಹದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದ್ದೇಗೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರುದ್ರ ದೇವರು ಹೇಳಿದರು.

“ಈ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿನಗಾಗಿ ನೀಡಿದ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ನಾವು ಮೂವರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಾವ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ನಿಜವಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.” ರುದ್ರದೇವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಕಲ ಮುನಿಗಳು ಆ ಶಂಕರನನ್ನು ಕುರಿತು, “ನೀನು ಮೋಹಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕಾರಣವೇನು ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ರುದ್ರದೇವರು ಇಂತು ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತರು.

“ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ದೇಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗೌತಮ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಅತ್ಯುಗ್ರವಾದ ಘೋರ ತಪವನ್ನು ಚರಿಸಿದನು. ಅವನ ಪ್ರಚಂಡ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ “ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಕೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಗೌತಮ ಮುನಿಯು “ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಿತ್ತಿದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಾಲುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು.” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಗೌತಮ ಮುನಿಗೆ ಆ ವರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದರು, ಮುಂದೆ ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ಶತಶೃಂಗ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪರ್ಣ ಕುಟೀರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದನು. ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ. ಮಣ್ಣನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ ಭತ್ತದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅರುಣೋದಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕೊಯ್ಲುಗೆ ಬಂದ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಯ್ದು, ಒಕ್ಕಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ಆ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಅತಿಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಕೆಲಕಾಲವು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಬರಗಾಲವು ಬಿದ್ದಿತು. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಳೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಾದ ಮುನಿಗಳೂ ಯೋಗಿಗಳೂ ಹಸಿವೆ ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಹೋದರು. ಅಡಿವೆ ಅಡಿವೆ ತಿರುಗಿದರು. ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಅವರ ಹಸಿವು ಹಿಂಗಲಿಲ್ಲ.

ಬಾಯಾರಿಕೆ ಅಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಋಷಿಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌತಮರಿಗೆ ಸಂತಸವಾಯಿತು. ಅವರು ಅಭ್ಯಾಗತರಾದ ಆ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಆದರದಿಂದ ತಲೆ ಬಾಗಿ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ “ಮನಿವರ್ಯರೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಆ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆ ಗೌತಮರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಬಂದರೂ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರಂತರ ನೆಲೆಸಿದ್ದರೂ ಗೌತಮರು ಬೇಸರಿಯದೇ ಅತ್ಯಾದರದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಅತಿಥಿಗಳ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯ ಬೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕ್ಷಾಮವು ಕಳೆದು ಸುಕಾಲವು ಬರುವವರೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ದಿನದಿನವೂ ಗೌತಮರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚಭಕ್ಷ್ಯ, ಪಕ್ಷಾನ್ನಗಳ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಮುಂದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ, ಮಳೆಯಾಗಿ, ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಜಲಾ ಸುಫಲಾ ಆಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು. ಅನ್ನದಾನದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಗೌತಮರು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಸುಕಾಲವಾದರೂ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡದೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ಬರಗಾಲವು ಮುಗಿದದ್ದರಿಂದ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ಸುಕರಾದರು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮರೀಚ ಮುನಿಯು ಶಾಂಡಿಲ್ಯ ಮುನಿಗೆ ಕೇಳಿದನು.

“ಶಾಂಡಿಲ್ಯ, ಇಷ್ಟು ದಿನ ನಮಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಗೌತಮ ಋಷಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಂದೆ ಇದ್ದಂತೆ. ನಾವೀಗ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಪೋನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಗೌತಮ ಋಷಿಯನ್ನು ಕೇಳದೆ, ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.” ಮರೀಚನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ನಕ್ಕರು. “ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗೌತಮನಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೋ!” ಎಂದು ನುಡಿದರು. “ಆದರೂ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ಒಂದು ಮಂತ್ರದ ಹಸುವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗೌತಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಅಕ್ಕಿಯ ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಆ ಆಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅಕ್ಕಿಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಸು ಹೊಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಗೌತಮರು ಕೈಯಲ್ಲಿನ ನೀರಿನಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ ನೀರಿನ ಹನಿ ಹಸುವಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಹಸುವು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿತು. ಆಕಳು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ನಿಂತರು. ಆಗ ಗೌತಮ ಮುನಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

“ಪೂಜ್ಯರೇ, ನೀವೇಕೆ ನನ್ನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಿರಿ ? ನಾನು ನೀಡುವ ಆತಿಥ್ಯವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದುದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ವಿಧೇಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ನೀವೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ನಿಂತಿರಿ ? ” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಋಷಿಗಳು “ಮುನಿವರ್ಯಾ, ನೀವೀಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಗೋವಧೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಗೋಹತ್ಯಾ ಪಾಪವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ತೊಲಗಿ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಅನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲ ಗೌತಮ ಋಷಿಯು “ತಪೋಧನರೇ ನನ್ನ ಈ ಗೋವಧೆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವೇನು ? ಈ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನನಗೇನಾದರೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಗಳು “ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಆ ಆಕಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಸತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ಛಿತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಗಂಗೆಯ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೇಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಬದುಕುವುದು. ಪೂರ್ತಿ ಗೋವಧೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಉಂಟು. ಇದಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಲ್ಲ ಹಸುವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಮೂರ್ಛಿ ಬೀಳಿಸಿದವರಲ್ಲಿಯೂ ಉಟ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೇ ನಮ್ಮ ವ್ರತವು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಕೋಪಿಸಬಾರದು.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಆನಂತರ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಗೌತಮ ಮುನಿಯು ದೇವತಾ ಆರಾಧನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಆ ಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದು ನೊರಾ ಒಂದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಹಾದೇವನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅವನ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರೀತ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ನಾನು “ಬಯಸಿದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಗೌತಮನು ಕೈ ಮುಗಿದು “ಭಗವನ್, ನಿನ್ನ ಜಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಂಗೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು. ಆ ಪುಣ್ಯ ನದಿಯಾದ ಭಾಗೀರಥಿಯು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬರಲಿ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಹಾದೇವನು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ವರವನ್ನು ಇತ್ತನು. ಮತ್ತೂ ಗಂಗೆಯು ಮಂಡಿಸಿದ ತನ್ನ ಜಟಾಖಂಡದ ಒಂದು ತುಂಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದರಿಂದ ದೇವಗಂಗೆಯು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಆ ಸುರಸರಿತೆಯನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಗೌತಮ ಮುನಿಯು ಆಕಳು ಮೂರ್ಛಿತವಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಗಂಗೆಯ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸತ್ತಂತೆ ಬಿದ್ದ ಆ ಆಕಳು ಬದುಕಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಮಡುವಾಗಿ ಪವಿತ್ರ ನೀರಿನ ಒಂದು ಹಿರಿ ಹೊಳೆಯು ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿತು. ಈ ಮಹಾನ್ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳು ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಮತ್ತು ಗೌತಮರ ಗೃಹಮಯ ಗರಿಮೆಯನ್ನು ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಹೊಗಳಿದರು-

“ಭಲಾ ಗೌತಮಾ, ನಿನ್ನಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರೇ ಬೇರೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಈ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ತಂದು ತುಳುಕಿಸಿದ ಭಾಗ್ಯವು ನಿನ್ನದಾಗಿದೆ.” ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹರುಷಗೊಂಡ ಗೌತಮನು ದಿವ್ಯ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಆದ ಆ ಧೇನುಪಾತದ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದನು. ಋಷಿಗಳ ಕುತಂತ್ರವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಆಗ ಕುಪಿತನಾದ ಗೌತಮ ಮುನಿಯು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಹೋಗುವಾಗ ಕುಂಟು ನೆವ ತೆಗೆದು ಎದ್ದು ಹೋದ ಮುನಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶಪಿಸಿದನು -

“ಜಡೆ ಹಾಗೂ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಳ್ಳುವ್ರತವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮುನಿಗಳೇ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ವೇದ ಬ್ರಾಹ್ಮರೂ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತರೂ ಆಗಿರಿ.” ಗೌತಮನ ಈ ಬಿರು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳು “ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮ, ಆ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ನಿನ್ನ ಮಾತು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಿಂದ ಶಪಿತರಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಉಪಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಧನಾಶೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ನಿನ್ನ ಶಾಪದಗ್ಧರಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಹೀನರೂ ವೇದ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕೃತರೂ ಆಗುವರು. ಗೋವಿಗೆ ಜೀವ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ವಾರಿ(ನೀರು) ಆದುದರಿಂದ ಆ ಗಂಗೆಗೆ ಗೋದಾವರಿ ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಲಿ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ತಟಾಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗೋದಾನವನ್ನು ಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಬೇರೆ ದಾನಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡುವವರು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆದು ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುಖಿಸುವರು. ಸಿಂಹರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುವಿದ್ದಾಗ ಮಾನವರು ಆ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಪಿತೃಗಳೂ ಕೂಡ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ಅವನ ಪಿತೃಗಳು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರ ಸಂತತಿಯವರು ಸಿಂಹರಾಶಿಗೆ ಗುರುವಿದ್ದಾಗ ಗೋದಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪಿತೃತರ್ಪಣ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಪೂರ್ವ ಪಿತೃಪರಂಪರೆಯವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ದೊರೆಯುವುದು. ಅದರಂತೆ ಗೌತಮ, ನೀನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾಗಿ ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ.”

ಈ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಗೌತಮನನ್ನು ಇಂತು ಸಂತೈಸಿ ನಾನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಸಿಸುವ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಮತ್ತು ಗೌತಮ ಶಪ್ತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೇಳಿದರು. ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಬಿನ್ನಹದಂತೆ ನಾನು ನಿಶ್ವಾಸ ಎಂಬ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆನು. ಲಕ್ಷಗ್ರಂಥಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ನಿಶ್ವಾಸ ಸಂಹಿತೆಯು ಪಾಶುಪತ ದೀಕ್ಷೆಯೆಂದೂ ಪಾಶುಪತ ಯೋಗವೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾಶುಪತ್ಯಾಗಮದಿಂದ ಉದಿಸುವ ಪುರಾಣಗಳು ಶೈವ ಪುರಾಣವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಶೈವಾಗಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕರ್ಮಗಳು ರೌದ್ರ ಕರ್ಮಗಳಾಗಿದ್ದು ಅಶುದ್ಧವೂ ಕ್ಷುದ್ರ ಕರ್ಮವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಸುಖಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತದೇವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದಕ್ಷುದ್ರ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನಬಂದಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಉಚ್ಛಿಷ್ಠರುದ್ರರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ನನಗೂ ಬಹುದೂರ.

ಹಿಂದೆ ನಾನು ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೈರವ ರೂಪದಿಂದ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ದುಷ್ಟದೈತ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಹರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆನು. ಆಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳೇ ಈ ರೌದ್ರರು. ಈ ರೌದ್ರರು ಸೆರೆಕುಡುಕರು, ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರೂ ಆಗಿರುವರು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಲೋಲುಪತೆ ಅವರ ಸ್ವಭಾವಧರ್ಮ, ಗೌತಮ ಶಾಪದಿಂದ ಇಂಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹುಟ್ಟಿ ನಾನು ರಚಿಸಿದ ಶೈವ ಪಾಶುಪತ ಆಗಮಗಳನ್ನೂ ಪುರಾಣ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ನಂಬಿ ಇದರಿಂದಲೇ ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಗಳು ದೊರಕುವವೆಂದು ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತ ವೇದಾಂತಿಗಳಾಗಿ ಆಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಮೊದಲು ಗೌತಮ ಮುನಿಯ ಶಾಪಾಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧರಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ” ಮಹಾದೇವರ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಏಳೂ ಜನ ಋಷಿಗಳು ತಾವು ಬಂದ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಗೌತಮ ಮುನಿಯು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹಾದೇವರು ಅಗಸ್ತ್ಯರಿಗೆ ಧರ್ಮ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾದುದೆಲ್ಲವೂ ಆಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಪಾಪಂಜಮತ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಗಳು ಸರ್ವಜ್ಞನೂ, ಸರ್ವಕರ್ತಾರನೂ ಆದ ರುದ್ರದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದರು. “ಭಗವನ್, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರ ಈ ಮೂರು ದೇವತೆಗಳಾದ ನೀವು ದೀಪವು ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಕೋಣೆಯನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಲೋಕತ್ರಯವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನೀವು ಮೂವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯರು ಯಾರು ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾರು ? ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ದೇವತೆಗಳೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ ? ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮೂರು ಕಣ್ಣಿನ ನೀನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.” ಅಗಸ್ತ್ಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇಂತು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು -

ರುದ್ರ ಉವಾಚ

“ವಿಷ್ಣುರೇವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ರಿಭೇದಮಿಹ ಪಠ್ಯತೇ |
ವೇದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾರ್ಗೇಷು ತನ್ನ ಜಾನಂತಿ ಮೋಹಿತಾಃ ||
ವಿಶ್ ಪ್ರವೇಶನೇ ಧಾತುಃ ತತ್ರ ಸ್ನು ಪ್ರತ್ಯಯಾದನು |
ವಿಷ್ಣುರ್ಯಸ್ಮಸರ್ವದೇವೇಷು ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ ||
ಯೋಽ ಯಂ ವಿಷ್ಣು ಸ್ನ ದಶಧಾ ಕೀರ್ತ್ಯತೇ ಚೈಕಧಾ ದ್ವಿಚೈಃ |
ಸ ಆದಿತ್ಯೋ ಮಹಾಭಾಗ ಯೋಗೈಶ್ಚರ್ಯ ಸಮನ್ವಿತಃ |
ಯೋ ದೇವಕಾರ್ಯಾಣಿ ಸದಾ ಕುರುತೇ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ಮನುಷ್ಯ-ಭಾವ ಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಸ ಮಾಂ ತ್ರಾತಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ ||

ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು ಹೆಸರು. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷ್ಣುವು ಮೂರು ರೂಪಗಳಿಂದ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂಢರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರರು. ‘ವಿಶ್ಪ್ರವೇಶನ’ ಎಂಬ ಧಾತುವಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಆ ವಿಶ್ಪ್ರವೇಶನವಿಗೆ ಸ್ನು ಪ್ರತ್ಯಯವು ಹತ್ತಿ ವಿಷ್ಣು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾದ ಈ ವಿಷ್ಣು ದೇವತೆಯು ಸರ್ವ ಜಗತ್ಕಾರಣನಾದ ಪರಮ ಆತ್ಮ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಶಾವತಾರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೊಂಡಾಡಿದರೆ ಹಲವರು ಮೂಲ ನಾರಾಯಣ ರೂಪವನ್ನೇ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನೇ ಸವಿತೃ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ. ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಯುಗ ಯುಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದಿಂದ ಅವತಾರ ಮಾಡಿದ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಜನರಿಗೆ ಸ್ತೋತ್ರಮ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು

ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಕಾಲನೂ ಆಗುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೂ ದೇವ ದಾನವರೂ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ದೇವತೆಗಳು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಮಾತ್ರ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ “ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ” ಎಂದು ವೇದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತನಾದ ಆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ದೇವರೆಂದರೆ ಆ ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನೇ ಸರಿ. “ವಿಶ್ವತ್ಮಾ ದೇವೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಂ”.

ನಿತ್ಯವೂ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇವತಾರಾಧನೆಗೈಯುವದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರಿಗೆ ವೇದೋಕ್ತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞದಿಂದಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷ. ನಾರಾಯಣ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಶಂಕರ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿತನಾದ ದೇವತೆ ಒಂದೇ ಇದೆ. ಅದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಶ್ರೀಹರಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾದ ಹರಿಯ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಭಾವಿಸಿದವರು ನರಕ ಹೊಂದುವರು ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಚನ ಉಂಟು.

ಈ ವಾಕ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೇದವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇದ್ದುದು ಭೇದವೇ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯುವರು. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರೆಂದರೆ ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ ಎಂಬ ಮೂರು ವೇದಗಳಿದ್ದಂತೆ. ವೇದತ್ವೇನ ಅವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಅವು ಮೂರು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಸ್ಥೂಲರೂಪದಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನೈಕದಿಂದ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನರೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹರಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಶಿವ ಎಂದೂ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಇರುವ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ, ಹೆಸರಿರುವದರಿಂದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ ರುದ್ರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಒಬ್ಬನೇ. ಅದಿಷ್ಟಾನ ಭೇದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ :- ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಾಗ ನಡೆದ ಒಂದು ಕೌತುಕದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಕ್ರಮದ ಯಾವ ಜ್ಞಾನವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾನು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಬಿಟ್ಟೆನು. ನಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತು ಮಡಿಯಿಂದ ಶುಚಿಭೂತನಾಗಿ ಅಂಗುಷ್ಠ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಮಾಣ ಉಳ್ಳ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡೆನು. ಆಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಸಮಾನ ಕಾಂತಿಉಳ್ಳ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಪುರುಷರು ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಮೇಲೆ ಬಂದರು. ಅವರ ದೇಹದ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾಂತಿಯ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಕಡಲಿನ ನೀರು ಕುದಿಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿತ್ತು ಅವರ ದೇಹ ತೇಜಸ್ಸು.

ಆಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ ನೀವು ಯಾರು ? ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಾಗರದ ಸುತ್ತಲಿನ ನೀರು ಮರಳುತ್ತಲಿದೆ. ” ನಾನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಅವರ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತೇಜಸ್ವಿ ಮಹಾಪುರುಷನು ಕಡಲಿನ ಆಳದಿಂದ ಎದ್ದು ಮೇಲೆ ಬಂದನು. ಅವನ ಚೆಲುವಿಗೆ ಎಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತುಂಬಿದ ಮೋಡದಂತಿತ್ತು ಅವನ ಮೈಬಣ್ಣ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳೋ ಬಿರಿದ ತಾವರೆಯ ಪಕಳಿಗಳು. ನಾನು ಆ ತೇಜಸ್ವಿ ಪುರುಷನಿಗೆ ಮಣಿದು ಕೇಳಿದೆ :-

“ಮಹಾಪುರುಷ, ನೀನು ಯಾರು ? ಈ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಪುರುಷರು ಯಾರು ? ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನು ಉತ್ತರಿಸಿದನು - “ಇದೀಗ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಡಲಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಹೋದ ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಪುರುಷರು ತೇಜೋಭಾಸುರರಾದ ಸೂರ್ಯರು. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಇವರನ್ನು ನೆನದದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಈಗ ಜಗತ್ತಿನ ಪಾಲನೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ” ಅನಂತರ ನಾನು “ಪೂಜ್ಯರೇ ತಾವು ಯಾರು ? ನಾನು ಶಿವ. ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಪುರುಷ ಶ್ರೇಷ್ಠನು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತು ನುಡಿದನು - “ನಾನು ಸನಾತನ ದೇವನಾದ ನಾರಾಯಣನು. ಪ್ರಳಯ ಕಾಲದ ಹೆಗ್ಗಡಲಿನ ನೀರಿನಮೇಲೆ, ಆಲದ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಲಗಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಜಲಶಾಯಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ನಿನಗೆ ನಾನು ಈಗ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡು. ”

ಆಗ ನಾನು ಭಗವಂತನು ಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನ ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಉರಿಯುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಃಪುಂಜನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಕಾರವು

ಅಂಗುಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಹೆಬ್ಬರಳಿನ ಆಕಾರದ ಆ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯ ಹೊಕ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾವರೆಯು ಅರಳಿತ್ತು. ಆ ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನಾದ ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೆನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಪರಮಾನಂದವೂ, ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯವೂ ಕೂಡಿಯೇ ಆದವು. ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ನಾನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಮಹಾದೇವ ಉವಾಚ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೭೧

ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರಭ್ರಮಣೈರನೇಕೈಃ
ಕ್ಷಚಿದ್ಭವಾನ್ನೇವವರಾದಿ ದೇವ
ಸನ್ಮಾರ್ಗಭಿಜ್ಞಾನವಿಶುದ್ಧ ಸತ್ತ್ವೈಃ
ಉಪಾಸ್ಯತೇ ಹಿಂ ಪ್ರವದಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವಾಮ್ |

ದೇವ ವರನೇ, ಆದಿದೇವನೇ, ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವವರೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಗಾಮಿಗಳೂ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸತ್ತ್ವರೂ ಆದ ಹಲವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಂತಹ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಏನೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ !

ಏಕಂ ಭವಂತಂ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಸ್ತಾದ್ |
ಯೋ ವೇತ್ತಿ ವಾ ಸರ್ವವಿದಾದಿದೇವ |
ಗುಣಾ ನ ತೇ ತು ಪ್ರಸಭಂ ವಿಭೇಧ್ಯಾ
ವಿಶಾಲ ಮೂರ್ತಿರ್ಹಿ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪಃ |
ವಾಗ್ಗೋನಿಮಾನ್ನೋ ವಿಗತೇಂದ್ರಿಯೋಽಸಿ |
ವಿಕರ್ಮ ಭಾವಾನ್ನವಿಗತೈ ಕರ್ಮಾಃ |
ಸಂಸಾರವಾಂಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ನ ತಾದೃಶೋಽಸಿ
ಪರಂ ವಪುರ್ದೇವ ವಿಶುದ್ಧಭಾವೈಃ
ಸಂಸಾರ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿ ಕರ್ಮಯಜ್ಞಾದ್ಭಿಃ
ಅತೋಽವಸೀಯೇತ ಚತುರ್ಭುಜಸ್ತ್ವಂ |
ಪರಂ ನ ಜಾನಂತಿ ಯತೋ ವಪುಸ್ತೇ
ದೇವಾದಯೋಽಪ್ಯದ್ಭುತ ಕಾರಣಂ ತತ್ |

ಆದಿದೇವನೇ, ಅದ್ವಿತೀಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣನನ್ನಾಗಿ ಯಾವನು ತಿಳಿಯುವನೋ ಅವನು ಸರ್ವಜ್ಞನು. ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೀನು ವಿಶಾಲ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿಯೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪನಾಗಿಯೂ ವೇದ ಮೂಲ ಭೂತನಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಕರ್ತನಾಗಿಯೂ, ಕರ್ಮಲೇಪವಿಲ್ಲದವನಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾಕೃತ ಇಂದ್ರಿಯ

ರಹಿತನಾಗಿಯೂ, ಸಂಸಾರ ವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರ್ವ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಯೇ, ದೇವ ಪರರೂಪನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂಸಾರ ವಿಚ್ಛೇದಕವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಾವದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರು (ನಿನ್ನನ್ನು) ಚತುರ್ಭುಜನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ದೇವತೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದವರೂ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಣವಾದ ನಿನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯರು.

ಅತೋಽವತಾರೋಕ್ತ ತನುಂ ಪುರಾಣಮ್ |

ಆರಾಧಯೇಯಃ ಕಮಲಾಸನಾದ್ಯಾಃ |

ನ ತೇ ವಪುರ್ವಿಶ್ವಸೃಗಬ್ಜಯೋನಿಃ

ಏಕಾಂತತೋ ವೇದ ಮಹಾನುಭಾವಃ ||

ಆದುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಪುರಾತನವಾದ ನಿನ್ನ ಮತ್ಸ್ಯಾಧ್ಯವತಾರಗಳ ರೂಪವನ್ನೇ ಪೂಜಿಸುವರು. ದೇವ, ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ನಿನ್ನ ಪರರೂಪವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯನು.

ಪರಂ ತ್ವಹಂ ವೇದ್ಮಿ ಕವಿಂ ಪುರಾಣಮ್ |

ಭವಂತಮಾದ್ಯಂ ತಪಸಾ ವಿಶುದ್ಧಃ |

ಪದ್ಮಾಸನೋ ಮೇ ಜನಕಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ

ಚೇತಃ ಪ್ರಸೂತಾವಸಕೃತ್ಪುರಾಣೈಃ ||

ಆದರೆ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧನಾದ ನಾನು ಕವಿಯೂ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷನೂ, ಆದ್ಯನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಮಾನಸ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಂದೆಯಾದ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ಹಲವು ವೇಳೆ ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಲೋಕದ ಅರಿಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವನು.

ಸಂಬುಧ್ಯತೇ ನಾಥ ನ ಮದ್ವಿಧಾ ಹಿ |

ವಿದುರ್ಭವಂತಂ ತಪಸಾ ವಿಹೀನಾಃ

ಬ್ರಹ್ಮಾ ದಿಭಿಸ್ತ್ವತ್ಪ್ರವರ್ತರಬೋಧ್ಯಂ

ತ್ವಾಂ ದೇವರೂಪಾಃ ಪ್ರಣಮಂತಿ ನಿತ್ಯಮ್

ನಾಥ, ನಿನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪೋಹೀನರಾದರೆ ನನ್ನಂಥವರು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿಯಲಾರರು. ಆದುದರಿಂದ ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದವರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಿಯದಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಅರಿಯಲು ಯಾವಾಗಲೂ ವಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ಸೃಷ್ಟಿಂ ಸೃಜಸ್ವೇತಿ ತವೋದಿತಸ್ಯ |

ಸರ್ವಜ್ಞತಾಂ ದೇಹಿ ನಮೋಽಸ್ತು ವಿಷ್ಣೋ |

ಚತುರ್ಮುಖೋ ವಾ ಯದಿ ಕೋಟಿ ವಕ್ತ್ರೋ

ಭವೇನ್ನರಃ ಕೋಪಿ ವಿಶುದ್ಧ ಚೇತಾಃ

ಸ ತೇ ಗುಣಾನಾಮಯುತಾಕಮಂಶಂ |

ವದೇತ್ತದಾ ದೇವವರ ಪ್ರಸೀದ |

ಸಮೋ ವಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ವಿಶುದ್ಧ ಭಾವ-

ಸದ್ಭಾವಭಾವೈಕಮನೋನುಗಮ್ಯ

ವಿಷ್ಣುವೇ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ, ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡೆಂದು ನಿನ್ನಿಂದ ಆಜ್ಞಪ್ತನಾದ ನನಗೆ (ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ) ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಕೊಡು. ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಲಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತನಾದ ಬೇರೆ ಕೋಟಿಮುಖವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ (ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ವಿರಕ್ತನಾದ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಾವವುಂಟಾದರೆ ಆಗ) ಅವನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲನು. ದೇವೋತ್ತಮನೇ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಸದಾ ಹೃದಿಸ್ಥೋಽಸಿ ಭಗವನ್ನಮಸ್ತೇ

ನ ಸರ್ವಗಮ್ಯಾಸ್ತಿ ಪೃಥಗ್ವ್ಯವಸ್ಥಾ |

ಇತಿ ಪ್ರಕಾಶಂ ಕೃತಮೇತದೀಶ

ಸ್ತವಂ ಮಯಾ ಸರ್ವಗತಂ ವಿಬುದ್ಧಾಃ |

ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರ ಕ್ರಮಮಾಣಯುಕ್ತ್ಯಾ

ಭೀತಂ ಪುನೀಹ್ಯಚ್ಯುತ ಕೇವಲ ತ್ವಂ |

ಈಶನೇ ನೀನು ಸದಾ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿರುವೆ. ಸರ್ವಗನಾದವನಿಗೆ ಬೇರೆಯಾದ ಇರುವು (ನೆಲೆ) ಒಂದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಸರ್ವಗತನು ಎಂದರಿತೂ ಹೀಗೆ ನಾನು ಈ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸಿರುವೆನು. ಸಂಸಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಭೀತನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಶುದ್ಧನೂ ಅಚ್ಯುತನೂ ಆದ ನೀನು ಪವಿತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ರುದ್ರದೇವನು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು. ತುಂಬಿದ ಮೋಡದಂತೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದನು.

“ಉಮಾಪತಿಯೇ, ನಿನಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ, ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಒಂದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದ್ವೈಧೀ ಭಾವವಿಲ್ಲ.” ಆಗ ಮಹಾದೇವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

“ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಪ್ರಭುವೇ, ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡು ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ನನಗೆ ಆದೇಶವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸರ್ಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ತ್ರಿವಿಧ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕರುಣಿಸು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ “ನೀನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯೂ ಆಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಪರಮಪೂಜ್ಯನೂ ಆಗುವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ವರವಿತ್ತು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಆಗ ಮಹಾದೇವನು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಇನ್ನೂ ವರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

“ಕೇಶವಾ, ನೀನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಂತೆ ಅವತಾರ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡು. ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡು. ನನ್ನನ್ನು ವಹಿಸಿ ನನ್ನಿಂದ ವರ ಪಡೆದುಕೋ. ಇದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಸರ್ವದೇವೋತ್ತಮತ್ವಕ್ಕೆ ಇನಿತೂ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯುತ

ಮತ್ತಿಷ್ಟೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯನು ಆಗುವೆ” ರುದ್ರನ ಈ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನುಡಿದನು -

“ರುದ್ರ, ನೀನು ಬೇಡಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಂತೆ ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಭೂತಳದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ವರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ವಹಿಸು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಮಾತಿನಂತೆ ನಾನು ಮೋಡರೂಪದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವೆನು. ನನಗಿಂತ ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಹಾಯ್ದು ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ಆದಿತ್ಯರು ಈಗ ತೇಜೋಲೋಕ ದಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆದಿತ್ಯ ಗಣದ ಕೊನೆಯ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಆದಿತ್ಯನು ನಾನೇ. ನಾನು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರೂಪ ದಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ” ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ವಚನವಿತ್ತ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಅಂಶದಿಂದ ದಿವ್ಯವಾದ ಒಂದು ಮೇಘ ಮಂಡಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ನನ್ನನ್ನೂ ಹೊತ್ತು ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಾರ್ಥಮಿ ಯಾಗಿ ಸರ್ವಾಧಾರನೂ ಆದ ಆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ವರದ ಬಲದಿಂದಲೇ ನಾನು ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ಪೂಜಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾದ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ನಾರಾಯಣನಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ದೇವರು ಹಿಂದೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಆಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಗಳ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಈ ರುದ್ರಗೀತೆಯ ನೆವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರುದ್ರ ಉವಾಚ

ಏವಮೇಷ ಹರಿದೇವಃ ಸರ್ವಗಃ ಸರ್ವಭಾವನಃ|

ವರದೋಽಭೂತ್ ಪುರಾ ಮಹ್ಯಂ ತೇನಾಹಂ ದೈವತೈರ್ವರಃ||

ನಾರಾಯಣಾತ್ಪರೋ ದೇವೋ ನ ಭೂತೋ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

ಏತದ್ರಹಸ್ಯಂ ವೇದಾನಾಂ ಪುರಾಣಾನಾಂ ಚ ಸತ್ತಮ|

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ರುದ್ರದೇವರ ತಾತ್ವಿಕ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಭರಿತರಾಗಿ ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಮುಖದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಲಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಶೇಷ ಕೌತುಕ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ರುದ್ರದೇವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಪರ್ವತಗಳ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ರುದ್ರದೇವರು ಭೂಮಂಡಲದ ಗಿರಿಧರಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನೂ ಅಗಲ ಆಳಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತರ ಬಿತ್ತರಗಳನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

“ಆದಿ ಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಆ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಮೊದಲು ಸನಕ, ಸನಂದನ, ಸನಾತನ, ಸನತ್‌ಕುಮಾರ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ಆನಂತರ ಸ್ವಾಯಂಭುವಮನುವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮರೀಚಿ, ದಕ್ಷ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಆ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವಿಗೆ ಪ್ರಿಯವ್ರತ, ಉತ್ತಾನಪಾದ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಪ್ರಿಯವ್ರತನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಧ್ರ, ಅಗ್ನಿಬಾಹು, ಮೇಘ ಮೇಧಾತಿಥಿ, ಧುಷ್ಠ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠಂತ್ಯ, ದ್ಯುತಿಮಂತ, ಹವ್ಯ, ವಪುಷ್ಠಂತ್ಯ, ಸವನ ಎಂಬ ಹತ್ತು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಾದರು.

ಎರಡನೆಯವನಾದ ಆ ಪ್ರಿಯವ್ರತನು ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಏಳು ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಧ್ರನನ್ನು ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಮೇಧಾತಿಥಿಯನ್ನು ಶಾಕದ್ವೀಪಕ್ಕೂ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠಂತ್ಯನನ್ನು ಶಾಲ್ಮಲಿ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ, ದ್ಯುತಿಮಂತನನ್ನು ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪಕ್ಕೂ, ಹವ್ಯನನ್ನು ಗೋಮೇದಕ್ಕೂ, ವಪುಷ್ಠಂತ್ಯನನ್ನು ಪ್ಲಕ್ಷ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ, ಸವನನನ್ನು ಪುಷ್ಕರ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ ಒಡೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ಪುಷ್ಕರಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸವನನಿಗೆ ಮಹಾವೀರ, ಧಾತಕ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಾದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಹೆಸರು ಗೊಂಡವು. ಧಾತಕನದು ಧಾತಕೀಖಂಡವೆಂದೂ ಕುಮುದನದು ಕೌಮುದೀಖಂಡ ವೆಂದೂ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಶಾಲ್ಮಲಿದ್ವೀಪಾಧಿಪನಾದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠಂತ್ಯನಿಗೂ ಕುಶ, ವೈದ್ಯತ, ಜೀಮೂತ ವಾಹನರೆಂಬ ಮೂವರು ಪುತ್ರರು ಉದಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ದೇಶಗಳು ಅವರ ಹೆಸರು ಉಳ್ಳವುಗಳಾದವು. ದ್ಯುತಿಮಂತನಿಗೆ ಕುಶಲ, ಮನು, ಗವ್ಯ, ಪೀವರ, ಅಘ್ರಾಂದ, ತಾರಕಮುನಿ, ದುಂದುಭಿ ಎಂಬ ಏಳು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಏಳು ಮಹಾದೇಶಗಳಾದವು.

ಕುಶದ್ವೀಪಾಧಿಪತಿಯಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠಂತ್ಯನಿಗೆ ಉದ್ಬಿದ, ವೇಣುಮಂತ, ರಥಪಾಲ, ಮನು, ಧೃತಿ, ಪ್ರಭಾಕರ, ಕಪಿಲ ಎಂಬ ಏಳು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಅವರವರ ದೇಶಗಳು ಅವರವರ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವುಗಳಾದವು. ಶಾಕದ್ವೀಪಾಧಿಪತಿಯಾದ ಮೇಧಾತಿಥಿಗೆ ನಾಭಿ, ಶಾಂತ, ಭವಶಿಶಿರ, ಮಖೋದ್ಗಮ, ನಂದ, ಶಿವಕ್ಷೇಮ, ಧ್ರುವರೆಂಬ ಏಳು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ವರ್ಷಗಳೂ ಅವರ ಹೆಸರಿನವೇ. ನಾಭಿರಾಜನದು ಹೈಮವತ (ಭಾರತ)

ಎನಿಸುವದು. ಹೇಮಕೂಟದವರೆಗೆ ಕಿಂಪುರುಷವರ್ಷ. ಅದರಿಂದ ಆಚೆ ನಿಷಧಪರ್ವತದ ವರೆಗಿನದು ಹರಿವರ್ಷ. ಮೇರುವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವದು ಇಲಾವ್ರತವರ್ಷ. ಬಳಿಕ ಇಲಾವ್ರತದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ನೀಲದಿಂದಾಚೆ (ನೀಲಶ್ವೇತಗಳ ಮಧ್ಯೆ) ರಮ್ಯಕ ವರ್ಷ. ಶ್ವೇತ ಪರ್ವತದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಶೃಂಗವತ್ಸರ್ವತದವರೆಗೆ ಹಿರಣ್ಮಯವರ್ಷ. ಶೃಂಗವತ್ಸರ್ವತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುರುವರ್ಷ. ಇಲಾವ್ರತಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ಯವತ್ಸರ್ವತವಿರುವುದು ಭದ್ರಾಶ್ವವರ್ಷ. ಇಲಾವ್ರತಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತವಿರುವುದು ಕೇತುಮಾಲವರ್ಷ. ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಲೋಕದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವುದು ಹೀಗೆ. ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಏಳೇಳು ಜನ ರಾಜರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪದ ಈ ಸ್ವಭಾವವು (ಸ್ಥಿತಿಯು) ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಾಭಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಗ್ನೀಧ್ರಪುತ್ರನಾದ ನಾಭಿರಾಜನು ಮೇರುದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಋಷಭನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನು. ಋಷಭನಿಗೆ ಭರತನು ಹಿರಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದನು. ಆ ಭರತನ ತಂದೆಯಾದ ಋಷಭನು ಮೇರುಗಿರಿಯ ದಕ್ಷಿಣದ ದೊಡ್ಡದಾದ ಭರತಖಂಡವೆಂಬುದನ್ನು ಆಳಿದನು. ಭರತನ ಮಗನು ಸುಮತಿಯೆಂಬುವನು. ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭರತನು ವನಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಸುಮತಿಯ ಮಗನು ತೇಜನೆಂಬುವನು. ತೇಜನಿಗೆ ಸತ್ಸತನೂ, ಸತ್ಸತನಿಗೆ ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿಗೆ ಪರಮೇಷ್ಟಿಯೆಂಬುವನೂ, ಪರಮೇಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಹರ್ತ್ಯವೂ, ಪ್ರತಿಹರ್ತ್ಯನಿಗೆ ನಿಖಾತನೂ, ನಿಖಾತನಿಗೆ ಉನ್ನೇತೃವೂ, ಉನ್ನೇತೃನಿಗೆ ಅಭಾವನೂ, ಅಭಾವನಿಗೆ ಉದ್ಗಾತ್ರವೂ, ಉದ್ಗಾತ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಸ್ಮೋತೃನೂ, ಪ್ರಸ್ಮೋತೃನಿಗೆ ವಿಭುವೂ, ವಿಭುವಿಗೆ ಪ್ರಭುವೂ, ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಅನಂತನೂ ಉದಿಯಿಸಿದನು. ಅನಂತನಿಗೆ ಗಯನೂ, ಗಯನಿಗೆ ನಯನೆಂಬುವವನೂ, ನಯನಿಗೆ ವಿರಾಟನೂ ಪುತ್ರರಾದರು. ಮಹಾವೀರನಾದ ವಿರಾಟನಿಗೆ ಸುಧೀಮಂತನೆಂಬ ಪುತ್ರನು ಉದಯಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ನೂರು ಜನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ದಿಸಿದರು. ಅವರಿಂದ ಈ ಪ್ರಜೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಯನ್ನೈದಿದರು. ಅವರಿಂದ ಈ ಭಾರತವರ್ಷವೂ, ಸಪ್ತದ್ವೀಪವೂ ತುಂಬಿತು. ಅವರ ಸಂತತಿಯವರು ಈ ಉತ್ತರಭೂಮಿಯನ್ನನುಭವಿಸಿದರು. ಕೃತ, ತ್ರೇತಾದಿ, ಚತುರ್ಯುಗಗಳು ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಆದರೆ ಒಂದು ಮನ್ವಂತರವಾಗುವುದು. ಭೂಮಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಶುಭವಾದ ಈ ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನ್ವಂತರವನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ :- ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮುದ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು, ದ್ವೀಪಗಳ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು, ವರ್ಷ (ಭೂಭಾಗ)ಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನದಿಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾಭೂತಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಗತಿಯನ್ನೂ, ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ದ್ವೀಪಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನವ (ಒಂಬತ್ತು) ವರ್ಷಗಳುಳ್ಳ ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ ದಿಟವಾಗಿ ಯೋಜನ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜಂಬೂದ್ವೀಪವು, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ, ಸುತ್ತಲೂ ಹಲವು ದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಬಗೆಬಗೆಯಾದ ಶುಭಗಳುಳ್ಳದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಚಾರಣರಿಂದ ನಿಬಿಡವಾದುದಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಧಾತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪರ್ವತಗಳ ಸೊಗಸುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ನದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇದು ಐಶ್ವರ್ಯ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದೂ, ದೊಡ್ಡದೂ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿ, ನವ (ಒಂಭತ್ತು) ವರ್ಷ (ಭೂಭಾಗ) ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ, ಶ್ರೀಮಂತನಾದ ನಾರಾಯಣನು ನೆಲೆಸಿದುದೂ ಆಗಿದೆ.

ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಸಮುದ್ರವು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿ, ಅತಿದೀರ್ಘವಾದ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ಆರು ಪರ್ವತಗಳು ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮವತ್ಸರ್ವತವು ಹಿಮಮಯವಾದುದು. ಹೇಮಕೂಟವೆಂಬುದು ಸುವರ್ಣ ಮಯವಾದುದು. ದೊಡ್ಡದಾದ ನಿಷಧವು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಅತಿಸುಖಕರವಾದುದು. ಈ ವರ್ಷ ಪರ್ವತಗಳ ಮೂರರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾದ್ರಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇರು ಪರ್ವತವು ನಾಲ್ಕು ಬಣ್ಣಗಳುಳ್ಳದಾಗಿರುವುದು. ಮೇರುವು ವೃತ್ತಾಕೃತಿಯುಳ್ಳದಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸುಂದರವಾದ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹಲವು ಬಣ್ಣಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಣದಿಂದ ಕೂಡಿದುದಾಗಿದೆ.

ಮೇರುವಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ವೈಡೂರ್ಯಮಯವಾದ ನೀಲಪರ್ವತವೂ, ಹಿರಣ್ಮಯವಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಶ್ವೇತಪರ್ವತವೂ, ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿ ನವಿಲುಗರಿಯ ಬಣ್ಣದಿಂದಿರುವ ಶೃಂಗವತ್ ಪರ್ವತವೂ ಇದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಈ ಮೂರುವರ್ಷ ಪರ್ವತಗಳೂ ಸಿದ್ಧಚಾರಣರು ವಿಹರಿಸತಕ್ಕಂತಹ ರಮ್ಯ ವನಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವಿಸ್ತಾರವು ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಜನವೆನ್ನುವರು.

ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ನಡುವೆ ಮೇರುವಿನಿಂದುದಿಸಿದ ಇಲಾವೃತವೆಂಬ ವರ್ಷವಿದೆ. ಅದು ಮೇರುವಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಯೋಜನವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಲಾವೃತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮೇರುವು ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲದ ಅಗ್ನಿಯಂತಿದೆ. ಮೇರುಪರ್ವತದ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆರುವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ವರ್ಷಪರ್ವತಗಳಿವೆ.

ವರ್ಷಪರ್ವತಗಳೆಲ್ಲವೂ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನದಷ್ಟು ಅಗಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿವೆ. ಈ ರಾಜಪರ್ವತಗಳು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಎತ್ತರವಿರುವವು. ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಉದ್ದವಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲ ನಿಷಧ ಪರ್ವತಗಳೆರಡು. ಲಕ್ಷ ಯೋಜನ ಉದ್ದವಾಗಿವೆ. ಶ್ವೇತ, ಹೇಮಕೂಟ, ಹಿಮವತ್, ಶೃಂಗವತ್ಪರ್ವತಗಳು ನೀಲ ನಿಷಧಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಉದ್ದವುಳ್ಳವು. ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಷಧವೂ, ನೀಲವೂ ಲಕ್ಷಯೋಜನ ಉದ್ದವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿವೆ. ಹೇಮಕೂಟ ಶ್ವೇತಗಳು ನಿಷಧಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಉದ್ದವುಳ್ಳದ್ದು. ಹಿಮವತ್ ಶೃಂಗ ಪರ್ವತಗಳು ಹೇಮಕೂಟಕ್ಕಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಒಂದುಭಾಗ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಉದ್ದವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಿಮಪರ್ವತವು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟರಲ್ಲೊಂದು ಭಾಗ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಜಂಬೂದ್ವೀಪವು ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವರ್ಷಗಳ ಮತ್ತು ವರ್ಷಪರ್ವತಗಳ ಉದ್ದವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ವತಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳೂ, ವರ್ಷಗಳೂ, ಝರಿಗಳ ಮತ್ತು ಜಲಪಾತಗಳ ಹಳ್ಳತಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ, ಪರ್ವತಗಳಿಂದಲೂ, ಹಲವು ನದಿಗಳಿಂದಲೂ ಆವೃತಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಾನಾಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಭರತನ ಸಂತತಿಯವರು ವಾಸಮಾಡುವುದು ಹೈಮವತ ಅಥವಾ ಭಾರತವರ್ಷವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ ದಿಂದ ಹೇಮಕೂಟದವರೆಗಿರುವುದು ಕಿಂಪುರುಷವರ್ಷ. ಹೇಮಕೂಟ ದಿಂದಾಚೆಗೆ ನಿಷಧದವರೆಗಿರುವುದು ಹರಿವರ್ಷವೆನಿಸುವುದು.

ಹರಿವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಆಚೆಗೆ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದು ಇಲಾವೃತ ವರ್ಷ. ಇಲಾವೃತಕ್ಕಿಂತ ಆಚೆಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನೀಲ ಪರ್ವತವಿದೆ. ಅದರಾಚೆಗೆ ರಮ್ಯಕ ವರ್ಷವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ರಮ್ಯಕದಿಂದಾಚೆಗೆ ಶ್ವೇತಪರ್ವತ. ಶ್ವೇತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಮಯ ವರ್ಷವೆಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹಿರಣ್ಮಯಕ್ಕಿಂತ ಆಚೆಗೆ ಶೃಂಗವತ್ಪರ್ವತ ವಿರುವುದು. ಅದರಾಚೆ ಇರುವುದು ಕುರುವರ್ಷವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತ ಕುರುವರ್ಷಗಳೆರಡು ಬಿಲ್ಲಿನ ಆಕಾರವಾಗಿವೆ. ಕಿಂಪುರುಷವೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿವೆ. ಇಲಾವೃತ ವರ್ಷವು ಚಚ್ಚೌಕವಾಗಿದೆ. ನಿಷಧವು ಮೇರೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವವು ಮೇರುವಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಆಧಾರಾರ್ಥವಾದವುಗಳೆಂದೂ, ಶೃಂಗಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಮೇಲುಗಡೆ ಮೇರುವಿನ ಕಡೆಗಿರುವವು ಉತ್ತರಭಾಗದ ಆಧಾರಾರ್ಥವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಹೇಳುವರು.

ಹೀಗೆ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ (ನೆಲಗಟ್ಟಿಗಾಗಿ) ಮೇರುವಿನ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೂರುವರ್ಷಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಮೇರುವಿರುವ ಇಲಾವೃತ ವರ್ಷವಿದೆಯೆಂದರಿಯಬೇಕು. ಅದರ ಉದ್ದವು ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ ಯೋಜನವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಗಂಧಮಾದನ ಪರ್ವತವಿದೆ. ಅದು

ಉದ್ಧ ಎತ್ತರ ವಿಸ್ತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ಯವತ್ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು. ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ದುಂಡಾದ ಕನಕಪರ್ವತವಾದ ಮೇರುವಿದೆ. ಆ ಸುವರ್ಣಾದ್ರಿಯು ನಾಲ್ಕು ಬಣ್ಣಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚೌಕವಾಗಿದೆ. ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಧಾತುಗಳೂ, ಜಲಾದಿಗಳೂ ಉದಿಸುವದು ಆ ಸುವರ್ಣಾದ್ರಿಯಿಂದಲೇ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಪರಿಣಾಮ ರೂಪವಾದುದೂ, ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶಾದಿ ಗುಣಗಳುಳ್ಳದ್ದೂ, ನಾಲ್ಕುದಳಗಳುಳ್ಳದ್ದೂ, ದೊಡ್ಡದೂ ಆದ ಭೂಮಿಯೆಂಬ ಕಮಲವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುವದಾಗಿದೆ. ಆ ಭೂಕಮಲಕ್ಕೆ ಮೇರುಪರ್ವತವೇ ಬೀಜಕೋಶ ವಾಗಿದೆ. ಮೇರುವಿನೊಡಗೂಡಿದ ಪೃಥವೀ ಪದ್ಮದಿಂದ (ವಿಸ್ತಾರವಾದ) ಹಲವು ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉದಿಸಿದವು.

ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲ್ಪಕಾಲ ಜೀವಿಸುವ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಆದ ಮಹಾತ್ಮರೂ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳೂ, ಮಹಾದೇವನೂ, ಜಗತ್ತಿನಿಂದಲೇ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನಾರ್ದನನಾಮಕನಾದ, ಸರ್ವಲೋಕಾಂತಕನಾದ, ಅನಂತನಾದ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ನಾಶರಹಿತನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಸಾಕಾರನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದಲೇ ಲೋಕಪದ್ಮವು ಉದಿಸಿತು. ಆ ಲೋಕ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಾವರ್ಷಗಳೆಂಬ ಭೂಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಲೋಕಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವ ಮೇರುಪರ್ವತವು ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಎತ್ತರವಿದೆ. ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಭೂಗರ್ಭದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದೆ. ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ. ಒಂದೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ದುಂಡಾಗಿರುವ ಇಡೀ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಸುತ್ತಳತೆಯು ತೊಂಭತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನೇಕ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಗೆ ಖಣಿಯಾಗಿದೆ. ಔಷಧ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ಮನೆಗಳೂ ಇದರಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದ ಮೇಲಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಸುಂದರವಾದ ಸಭಾಸ್ಥಾನವೂ ಈ ಮೇರು ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುವ ದೇವಗಂಗೆಯೂ ಕೂಡ ಈ ಮೇರುಪರ್ವತದಲ್ಲಿ 'ಚಕ್ರಪಾದ ಗಿರಿ' ಎಂಬ ಶೈಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹರಿದು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ :- ಚಕ್ರದ ಅರೆಕಾಲುಗಳಂತಿರುವ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಹರಡಿ ನಾನಾ ಧಾತುಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ಅತಿ ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿರುವ ಅದೇ ಮೇರುವಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ಬಲದಿಂದ ಗರ್ವಿತರಾದ ದೇವದಾನ ರಾಕ್ಷಸಾದಿಗಳ ಅನೇಕ ನಗರಗಳು ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಾಕಾರವೂ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲೂ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿವೆ.

ಆ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಅತಿ ಶಾಂತಿಯುತವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಮಾನುಷರಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದುದೂ, ನೂರಾರು ವಿಮಾನಗಳುಳ್ಳದ್ದೂ, ದೊಡ್ಡ ಕೊಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದುದೂ ಸರ್ವದಾ ಶುಭಯುತವೂ, ಹೂಗಳ ಚಿತ್ರವರ್ಣಗಳ ಸೊಗಸುಳ್ಳದ್ದೂ, ಪತಾಕಾ ಧ್ವಜಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವದೂ, ದೇವಯಕ್ಷಾಪ್ತರ ರಿಂದಲೂ, ಋಷಿಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುವುದೂ, ಸಮೃದ್ಧವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ 'ಅಮರಾವತಿ'ಯೆಂಬ ಇಂದ್ರನ ನಗರವು ಮೆರೆಯುವದು. ಆ ಅಮರಾವತಿಯ ನಡುವೆ ವಜ್ರವೈಡೂರಗಳ ಜಗಲಿಯುಳ್ಳದ್ದೂ, ಗುಣಗಳಿಂದ ಲೋಕತ್ರಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆದ ಸುಧರ್ಮವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಭೆಯು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿಯೆಂಬ ಶ್ರೀಮಂತನೂ, ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷನೂ, ಶಚೀಪತಿಯೂ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಸೂರ್ಯನ ವಂಶೀಯನೂ ಆದ ಸಾಕ್ಷಾದಿಂದ್ರನು ದೇವವಂಶೀಯರಾದ ಸಿದ್ಧಾದಿ ಸರ್ವರಿಂದ ಪರಿವೃತನಾಗಿ ಸುರಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಸರ್ವದೇವ ನಮಸ್ಕೃತನಾಗಿರುವನು.

ಆ ಅಮರಾವತಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದುದೂ, ಅನೇಕ ಗುಣಗಳುಳ್ಳದೂ ಅಥವಾ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವದೂ ಆದ 'ತೇಜೋವತಿ'ಯೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಅಗ್ನಿದೇವನ ಪಟ್ಟಣವಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಅದರಂತೆಯೇ ಗುಣಯುತವೂ ಅಥವಾ ಯಮನಂತೆಯೇ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದೂ, ಮನೋಹರವೂ, ತ್ರಿಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆದ ಯಮಪುರಿಯು 'ಸಂಯಮನಿ'ಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದೊಪ್ಪುವದು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೂ, ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಆದ ನಿಖುತಿಯ 'ಕೃಷ್ಣವರ್ತಿ'ಯೆಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪಟ್ಟಣವಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಭಾಗದ ಐದನೆಯ (ಪಶ್ಚಿಮ) ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಕಾಧಿಪತಿಯೂ, ಮಹಾತ್ಮನೂ ಆದ ವರುಣನ 'ಶುದ್ಧವತಿ'ಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು. ಆರನೆಯ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವತಿಗುತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಗುಣಾಧಿಕವಾದ ವಾಯುದೇವನ 'ಗಂಧವತಿ'ಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವು ಹೆಸರುಗೊಂಡಿರುವುದು. ಅದರಿಂದಾಚೆಗೆ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಾಧಿಪನಾದ ಕುಬೇರನ 'ಮಹೋದಯ'ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ವೈಡೂರೈ ವೇದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಶುಭಕರವಾದ ಪಟ್ಟಣವು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಎಂಟನೆಯ ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧ ಭೂತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ಮನೋಹರಾ' ಎಂಬ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಈಶಾನದೇವನ ಪಟ್ಟಣವಿರುವದು. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ವನಗಳಿಂದಲೂ, ಹೂಗಳಿಂದಲೂ, ಒಪ್ಪುತ್ತ ಸರ್ವ ಆಶ್ರಮಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ದೇವಲೋಕವು ಸ್ವರ್ಗವೆನಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ಮೇರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಾವಿರಾರು ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೇರುವಿನ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಎಂಟು ಉಪಪರ್ವತಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದಾಗಿರಿಗಳು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಮೇರುವಿನ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂದರವೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಗಂಧಮಾದನವೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲಾಚಲವೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಗಿರಿಯೂ ಪಾದಪರ್ವತಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ವತಗಳ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ದೇವ, ಅಸುರ, ಯಕ್ಷ, ಅಪ್ಸರೆಯರು ಸೇವಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾವೃಕ್ಷಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಮಂದರಗಿರಿ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ 'ಕದಂಬ' ಎಂಬ ವೃಕ್ಷವಿರುವುದು. ಭದ್ರಾಶ್ವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 'ಭದ್ರಾಶ್ವ' ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮರವಿದೆ. ಆ ಭದ್ರಾಶ್ವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ 'ಹಯಗ್ರೀವ' ರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಅಶ್ವಮುಖನಾದ ಆ ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ 'ಭದ್ರಾಶ್ವ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಶೈಲ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಒಂದು ನೇರಿಳೆಯ ಮರವಿದೆ. ಆ ಮರದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಅಮೃತದಂತೆ ಸಿಹಿಯಾದ ಸುಗಂಧವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ನೀರಲ ಹಣ್ಣುಗಳು ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಲಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಒಡೆದು ರಸವು ಕೋಡಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ನದಿಯಾಗಿ ಸೀಕರಣಿಯ ರಸದಂತೆ ಸ್ವಾದು ಪ್ರವಾಹ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಈ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಜಾಂಬೂನದ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬಂಗಾರವು ಇರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿಯಂತಿರುವ ಆ ಬಂಗಾರವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ನೀರಲ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಆಸ್ವಾದವನ್ನು ದೇವ, ದಾನವ, ಗಂಧರ್ವ, ಯಕ್ಷ, ರಾಕ್ಷಸ ಮುಂತಾದವರು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅಮೃತವಿದ್ದಂತೆ. ಈ ಜಾಂಬೂವೃಕ್ಷ (ನೆರಿಳೆಗಿಡ)ದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 'ಜಂಬೂದ್ವೀಪ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಸುಪಾರ್ಶ್ವಪರ್ವತದ ಉತ್ತರ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಯೋಜನ ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಲದ ಮರವಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರಾದ ಸನುತ್ನಜಾತ ಮುಂತಾದ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುರುಗಳೆಂಬ ಕ್ಷಮಾಶೀಲರೂ ದೋಷರಹಿತರೂ ಆದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಆಗಿ ಹೋದರು. ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಆ ದೇಶವು ಕುರುವರ್ಷ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ರುದ್ರ :- ಮಂದರವೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಉಪ ಪರ್ವತಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ನಾಲ್ಕು ಉಪಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣೋದ, ಮಾನಸ, ಅಸಿತೋದ, ಮಹಾಭದ್ರ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಸರೋವರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅರಣೋದ ಸರೋವರದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಏಕಶೃಂಗ, ಮಣಿಶೃಂಗ ಮುಂತಾದ ಪರ್ವತಗಳೂ, ಮಾನಸ ಸರೋವರದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ 'ಕೈಲಾಸ' 'ಹಿಮವತ್' ಪರ್ವತಗಳೂ ಅಸಿತೋದ ಪರ್ವತದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ 'ಪಾರಿಯಾತ್ರ', 'ಶೃಂಗವಂತ' ಮುಂತಾದ ಪರ್ವತಗಳೂ 'ಮಹಾಭದ್ರ ಸರೋವರದ' ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 'ಹಂಸಕೂಟ', 'ಇಂದ್ರಶೈಲ', 'ಶತಶೃಂಗ' ಮುಂತಾದ ಪರ್ವತಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಶ್ರೀ ಸರೋವರ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨೭

ರುದ್ರದೇವ :- ಸೀತಾಂತ ಪರ್ವತ ಕುಮುದ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವಿನ ಕಣಿವೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ಯೋಜನ ಉದ್ದ ನೂರು ಯೋಜನ ಅಗಲವಾದ 'ಶ್ರೀ ಸರೋವರ'ವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಸರಸ್ಸು ಇದೆ. ದೇವ ಗಂಧರ್ವರಿಂದ ಸೇವಿತವಾದ ಈ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀದೇವಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಿರಂತರವೂ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಶ್ರೀ ಸರೋವರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಯೋಜನ ಉದ್ದಗಲವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಸರ್ವವಿಧವಾದ ಸ್ವಾದು ಸುಗಂಧ ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಭರಿತವಾದ ಒಂದು ಬಿಲ್ವ ವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮುನಿಗಳು ವಾಸವಾಗಿ ಶ್ರೀದೇವಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಶ್ಯಪ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಹಾನೀಲ ಮತ್ತು ಕಕುಭ ಗಿರಿಗಳ ನಡುವೆ ಸುಖಾ ಎಂಬ ಒಂದು ನದಿ ಇದೆ. ಆ ನದಿಯ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಯೋಜನ ಉದ್ದವೂ ಮೂವತ್ತು ಯೋಜನ ಅಗಲವೂ ಆದ ಸುಂದರವಾದ ತಾಲ ವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಧಕರು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ದೇವೇಂದ್ರನ ಐರಾವತದ ಮಾದರಿಯ ಅನೇಕ ಆನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಉಂಟು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಮಹಾದೇವ :- ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಶಿಖರ ಪರ್ವತ ಹಾಗೂ ಪತಂಗಾಚಲಗಳ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಒಂದು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯವೈಶಿಷ್ಯವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಜಾತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಶೂನ್ಯವಾದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಗಿಡವೂ ಇಲ್ಲ. 'ಇಕ್ಷು ಕ್ಷೇಪ' ಎಂಬ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಔದುಂಬರ ವನವು ಬಹಳ ರಮ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಎಂಟು ಜನದೇವತಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕರ್ದಮ ಪ್ರಜಾಪತಿಯ ಆಶ್ರಮವಿದೆ. ತಾಮ್ರಾಭ ಮತ್ತು ಪತಂಗ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರವಿದ್ದು ಅದು ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧ ಗಂಧರ್ವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎಸಳುಗಳುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಕೆಂದಾವರೆಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯ ಬಿಳಿದಾವರೆಗಳೂ ತಳ ತಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸರೋವರದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಧಾತುರತ್ನಾಲಂಕೃತವಾದ ದ್ವೀಪ ಶಿಖರವೊಂದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಲೋಮ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾಧರರಾಜನು 'ವಿದ್ಯಾಧರಪುರ'ವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಲಕ್ಷಾಧಿಕ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಇದರಂತೆ ವಿಶಾಖಾಚಲ ಮತ್ತು ಶ್ವೇತಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರವಿದೆ. ಅದರ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಮಾವಿನತೋಪು ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ದೇವಗಂಧರ್ವರು ವಾಸಿಸುವರು.

ಸುಮಾಲ ವಸುಧಾರ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವಿನ ಬಿಲ್ವವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗುಹ್ಯಕರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಸುಧಾರ ಮತ್ತು ರತ್ನಧಾರ ಪರ್ವತಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮುತ್ತುಗದ ಕಾಡು ತನ್ನ ನರುಗುಂಪಿನ ಮರವಾಸನೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧ ಬುದ್ಧರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೂರ್ಯದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದು ಪ್ರತಿತಿಂಗಳೂ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಪಂಚಕೂಟ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಗಳ ಮಧ್ಯದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅಗಮ್ಯವಾದ ಭೂಖಂಡವು ಸ್ವರ್ಗದ ಮೆಟ್ಟಲಿನಂತಿದೆ. ಇನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಬೆಟ್ಟ ಕಣಿವೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಮತ್ತು ಶಿಖಿ ಶೈಲಗಳ ನಡುವೆ ನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಸಿಗೆಯದಿದ್ದು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವಷ್ಟು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಯ್ದು ಕೆಂಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ನಡುವಿನ ಮೂವತ್ತು ಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಮಂಡಲವಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯು ಸೌದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಕುಮುದ ಅಂಜನ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಪುಣ್ಯದ ಸರೋವರವಿದ್ದು ಅದರ ದಡದಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಉಪವನವಿದೆ. ಪಿಂಜರ ಮತ್ತು ಗೌರಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ಕೊಳ್ಳಗಳು ದರಿಕಂದರಗಳು ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿನ ಹಸಿರು ಛಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಮಂದಿರವಿದೆ.

ಶುಕ್ಲ ಮತ್ತು ಪಾಂಡುರ ಎಂಬ ಎರಡು ಬೆಟ್ಟಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಗಿಡ ಮರಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಳವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿಯ

ನೀರು ಅಲುಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೊಳದ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಲದ ಮರವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪತಿಯು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಹಸ್ರಶಿಖರ ಹಾಗೂ ಕುಮುದ ಪರ್ವತಗಳ ನಟ್ಟ ನಡುವೆ 'ಇಕ್ಷ್ವಕ್ಷೇಪ' ಎಂಬ ಗಿರಿಶಿಖರವು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನ ದೊಡ್ಡ ಆಶ್ರಮವಿರುತ್ತದೆ. ಶಂಖಕೂಟ, ವೃಷಭ ಪರ್ವತಗಳ ನಡುವೆ 'ಪುರುಷ ಸ್ಥಳ' ಎಂಬ ಬನವು ಫಲ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಕಪಿಂಜಲ ಮತ್ತು ನಾಗಪರ್ವತಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಖಜ್ಜೂರ, ವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ನಿಬಿಡವಾದ ಜನವಸತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಪುಷ್ಕರ ಮತ್ತು ಮಹಾಮೇಘಗಿರಿಗಳ ನಡುವಿನ ನೂರು ಯೋಜನ ಉದ್ದದ ಕೊಳ್ಳವು ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳಿಲ್ಲದೇ ಶೂನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಾಲ್ಕು ಉಪವನಗಳೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳೂ ಕಣಿವೆ ಕಂದರಗಳೂ ಉಂಟು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಗಿರಿಶಿಖರಗಳ ಮೇಲಿನ ದೇವಾಯತನಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೭೯

ರುದ್ರ :- ಮುಂದೆ, ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲಿನ ದೇವನಿವಾಸಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀತಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮಹೇಂದ್ರನ ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ. ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನ ಪಾರಿಜಾತ ವೃಕ್ಷದ ವನ. ಅದರ ಪೂರ್ವ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಂಜರವೆಂಬ ಗಿರಿ. ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾನವರ ಎಂಟು ಪಟ್ಟಣಗಳು.

ಹಾಗೆಯೇ ವಜ್ರಕಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳು. ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ನೀಲಕಗಳೆಂದು. ಅವು ಕಾಮರೂಪಿಗಳು. ಮಹಾ ನೀಲವೆಂಬ ಉತ್ತಮ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕಿನ್ನರರ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತ ಚಂದ್ರಾದಿಗಳಾದ ಹದಿನೈದು ಜನ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ ರಾಜರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಚಂದ್ರೋದಯ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿರುವವು. ಅವು ನಾಗರ ನಿವಾಸಗಳು. ಗುಹಾಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ಆ ದಾನವೇಂದ್ರರು ಗರುಡನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಅನುರಾಗದಿಂದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ವೇಣುಮತ್ಸರ್ವತದಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾಧರರ ಮೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳು. ಒಂದೊಂದು ಮೂವತ್ತು (ನೂರು) ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳದ್ದು. ವಿದ್ಯಾಧರರಿಗೆ, ಉಲೂಕ, ರೋಮಶ, ಮಹಾವ್ರತ, ಮೊದಲಾದವರು ದೊರೆಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಗರುಡನು ತಾನೇ ನೆಲೆಸಿರುವನು. ಕುಂಜರವೆಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆಲೆಸಿರುವನು. ಪಶುಧಾರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೂ ವೃಷಭಧ್ವಜನಾದ ಮಹಾದೇವನೂ, ಯೋಗಿವರನೂ ಅನಾದಿಪುರುಷನೂ ಆದ ಶಂಕರನು ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಸಹಸ್ರ ಭೂತಗಣ ಪರಿವಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವನು. ವಸುಧಾರದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವಂತ

(ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ)ರ ಮತ್ತು ವಸುಗಳ ನಿವಾಸವೂ ಇದೆ. ವಸುಧಾರ, ರತ್ನಧಾರ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಷ್ಟವಸುಗಳ ಎಂಟುಪಟ್ಟಣಗಳೂ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ಏಳುಪಟ್ಟಣಗಳೂ ಇರುವವು. ಉತ್ತಮವಾದ ಏಕಶೃಂಗ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನ ನಿವಾಸವಿದೆ. ಗಜ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭೂತಗಳಿಂದ ಪರಿವೃತಳಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಭಗವತಿ ಗೌರಿಯಿರುವಳು. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸುಧಾರಾ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮುನಿ, ಸಿದ್ಧ, ವಿದ್ಯಾಧರರ ನೆಲೆಯಾದ ಎಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು ಉತ್ತಮವಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಕೋಟಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವು. ಅಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಶೀಲರಾದ ಪರ್ವತರೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗಂಧರ್ವರು ವಾಸಮಾಡುವರು. ಅವರ ಒಡೆಯನು ರಾಜರಾಜನಾದ ಕುಬೇರ ದೇವನು.

ಪಂಚಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರೂ, ದಾನವರೂ ಇರುವರು. ಶತಶೃಂಗದಲ್ಲಿ ದಾನವ ಯಕ್ಷರ ನೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳಿವೆ. ಪ್ರಭೇದಕ ಪರ್ವತದ ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವದಾನವ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳ ಪಟ್ಟಣಗಳಿವೆ. ಆ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಮಹತೀ ಎಂಬ ಕಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ (ಪರ್ವ) ಪಾರ್ಣಿಮೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಚಂದ್ರನು ಅಲ್ಲಿಳಿಯುವನು.

ಈ ಪರ್ವತದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೂಟವೆಂಬ ಪರ್ವತವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಮೂರ್ತಿಮಂತನಾದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು. ಉತ್ತರದಲ್ಲಾದರೂ ಶೃಂಗವೆಂಬ ಉತ್ತಮ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಆಲಯಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯವೂ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವಾಲಯವೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ದೇವಾಲಯವೂ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷರೇ ಮೊದಲಾದವರ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣಗಳಿವೆ. ಅದರ ಉತ್ತರತೀರದಲ್ಲಿ ಜಾತುಚ್ಛವೆಂಬ ಮಹಾ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಯೋಜನದಳತೆಯ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ನಂದಲವೆಂಬ ಸರೋವರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶತಶೀರ್ಷ. ಪ್ರಚಂಡನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಂದನೆಂಬ ನಾಗರಾಜನು ವಾಸಮಾಡುವನು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಎಂಟನ್ನು ದೇವಪರ್ವತಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ರತ್ನ, ವೈಡೂರ್ಯ, ಮಣಿಶಿಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವು. ಈ ಪೃಥ್ವಿಯು ನೂರಾರು ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಧರರ ಗೃಹಗಳಿವೆ. ಮೇರುವಿನ ಪಕ್ಕದ ಕೇಸರಿ ಮಂಡಲದ ಭೂಮಿಯು ಸಿದ್ಧಲೋಕವೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಭೂಮಿಯು ಕಮಲಾಕಾರದಿಂದಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಬನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ:- ಇನ್ನು ನದಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ. ಯಾವುದು ಆಕಾಶ ಸಮುದ್ರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೋ ಅದರಿಂದ ಆಕಾಶಗಾಮಿನಿಯಾದ ಗಂಗಾ ನದಿಯು ಪ್ರವಹಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಐರಾವತವು ಕಲಕುತ್ತದೆ. ಆ ಗಂಗೆಯು ಎಂಭತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಎತ್ತರದಿಂದ ಮೇರುವಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದ ಗಂಗೆಯು ಮೇರು ಶಿಖರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಜಾರಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗ (ಶಾಖೆ)ಗಳಾಗಿ ಸೀತಾ, ಅಲಕನಂದಾ, ಚಕ್ಷು, ಭದ್ರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಹರಿಯಿತು. ಆ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ (ಭೇದಿಸಿ)ಕೊಂಡು ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು (ಅಲಕನಂದೆಯು) ಗಂಗೆಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಗಂಧಮಾದವನದ ಪಕ್ಕದ ಅಮರಗಂಡಿಕೆಯು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಉದ್ದವು ಮೂವತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರ ಯೋಜನ, ಅಗಲವು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಯೋಜನ. ಅಲ್ಲಿಯ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇತುಮಾಲಗಳು. ಪುರುಷರು ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವರು. ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಗಳು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಉತ್ಪಲ ವರ್ಣದವರಾಗಿ ಶುಭದರ್ಶನೆಯ ರಾಗಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಲಸಿನಮರಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರನಾದ ಈಶ್ವರನು ವಾಸಿಸುವನು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಜೀವಿಸುವವರಾಗಿ ರೋಗ ಮುಪ್ಪು ಇಲ್ಲದವರಾಗಿರುವರು.

ಒಂದೇ ಶಿಖರವುಳ್ಳ ಮಾಲ್ಯವತ್ಸರ್ದತದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಗಂಡಿಕೆಯಿದೆ. ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಅಳತೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಭದ್ರಾಶ್ವಗಳೆಂಬ ದೇಶಗಳು ಅಲ್ಲಿರುವವು. ಮಂಗಳಕರವಾದ ಮಾವಿನಮರಗಳ ವನವು ಅಲ್ಲಿದೆ. ಕರಿಯಮಾವಿನಮರಗಳು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪುರುಷರು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಪದ್ಮ ವರ್ಣದವರಾಗಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಿಳಿಯ ನೈದಿಲೆಯ ಬಣ್ಣದವರಾಗಿಯೂ ಇರುವರು. ಅವರ ಆಯಸ್ಸು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ. ಅಲ್ಲಿ ಐದು ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿರುವವು. ಅವು ಶೈಲವರ್ಣ, ಮಾಲ್ಯವಂತ ನೀರಜಸ್ವ, ತ್ರಿಪರ್ಣ, ನೀಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವ ನದಿಗಳ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಆ ನದಿಗಳ ಹೆಸರೇ ಇದೆ.

ಆ ದೇಶಗಳು ಈ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಉಪಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. ಸೀತಾ, ಸುವಾಹಿನೀ, ಹಂಸವತೀ, ಕಾಸಾ, ಮಹಾವಕ್ತ್ರಾ, ಚಂದ್ರವತೀ, ಕಾವೇರಿ, ಸುರಸಾಖ್ಯಾವತೀ, ಇಂದ್ರವತೀ, ಅಂಗಾರವಾಹಿನೀ, ಹರಿತ್ತೋಯಾ, ಸೋಮಾವರ್ತಾ, ಶತಹೃದಾ, ವನಮಾಲಾ, ವಸುಮತಿ, ಹಂಸಾ, ಸುಪರ್ಣಾ, ಪಂಚಗಂಗಾ, ಧನುಷ್ಮತೀ, ಮಣಿವಪ್ರಾ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಭಾಗಾ, ವಿಲಾಸಿನೀ, ಕೃಷ್ಣತೋಯಾ, ಪುಣ್ಯೋದಾ, ನಾಗವತಿ, ಶಿವಾ, ಶೈವಲಿನೀ, ಮಣಿತಟಾ, ಕ್ಷೀರೋದಾ, ವರುಣಶಾಲೀ, ವಿಷ್ಣುಪದೀ, ಎಂಬವು ಆ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವ ನದಿಗಳು. ಈ ಮಹಾನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವವರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಪಾರ್ವತೀ ಪರಮೇಶ್ವರರ ಭಕ್ತರಾಗಿರುವರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ:- ಭದ್ರಾಶ್ವ ವರ್ಷದೇಶಗಳ ಮತ್ತು ಕೇತುಮಾಲವರ್ಷ ದೇಶಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನಿಮಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುದುಡಾಯಿತು. ನೈಷಧವೆಂಬ ಮಹಾಪರ್ವತದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಕುಲಪರ್ವತ ದೇಶ ನದಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ವಿಶಾಖ, ಕಂಬಲ, ಜಯಂತ, ಕೃಷ್ಣ, ಹರಿತ, ಅಶೋಕ, ವರ್ಧಮಾನ ಎಂಬ ಈ ಏಳು ಕುಲ ಪರ್ವತಗಳು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರ್ವತಗಳ ಜನಕಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅದೇ ಹೆಸರಿನವುಗಳನ್ನು ಗಿಯೇ ಅರಿಯಬೇಕು. ಸೌರಗ್ರಾಮಾಂತ, ಸಾತಪ, ಕೃತಸುರಾ, ಶ್ರವಣ, ಕಂಬಲ, ಮಾಹೇಯಾಚಲ, ಕೂಟವಾಸ, ಮೂಲ, ತಪ, ಕ್ರೌಂಚ, ಕೃಷ್ಣಾಂಗ, ಮಣಿಪಂಕಜ, , ಚೂಡಮಲ, ಸೋಮೀಯ, ಸಮುದ್ರಾಂತಕ, ಕುರುಕುಂಜ, ಸುವರ್ಣತಟ, ಕುಹ, ಶ್ವೇತಾಂಗ, ಕೃಷ್ಣಪಾದ, ವಿದ, ಕಪಿಲ, ಕರ್ಣಿಕ, ಮಹಿಷ, ಕುಬ್ಜ, ಕರನಾಟ, ಮಹೋತ್ಕಟ, ಶುಕ, ನಾಕ, ಸಗಜ, ಭೂಮ, ಕಕುರಂಜನ, ಮಹಾನಾಹ, ಕಿಷಿಪರ್ಣ, ಭೌಮಕ, ಚೋರಕ, ಧೂಮಜನ್ಮ, ಅಂಗಾರಜ, ಜೀವಲೌಕಿಕ, ವಾಚಾಸಹಾಂಗ, ಮಧುರೇಯ, ಶುಕೇಯ, ಚಕೇಯ, ಶ್ರವಣ, ಮತ್ತಕೌಶಿಕ, ಗೋದಾವಾಮ, ಕುಲಪಂಜಾಬ, ವರ್ಜಹ, ವೋದಶಾಲ ಎಂಬ ದೇಶಗಳು ಈ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿರುವ ನದಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವುವು. ಪ್ಲಾಕ್ಷಾ, ಮಹಾಕದಂಬಾ, ಮಾನಸೀ, ಶ್ಯಾಮಾ, ಸುಮೇಧಾ, ಬಹುಲಾ, ವಿವರ್ಣಾ, ಪುಂಖಾ, ಮೂಲಾ, ದರ್ಭವತೀ, ಭದ್ರನದೀ, ಶುಕನದೀ, ಪಲ್ಲವಾ, ಭೀಮಾ, ಪ್ರಭಂಜನಾ, ಕಾಂಬಾ, ಕುಶಾವತೀ, ದಕ್ಷಾ, ಕಾಸಾವತೀ, ತುಂಗಾ, ಪುಣ್ಯೋದಾ, ಚಂದ್ರಾವತಿ, ಸುಮೂಲಾವತೀ, ಕಕುಪದ್ಮಿನಿ, ವಿಶಾಲಾ, ಕರಂಟಕಾ, ಪೀವರೀ, ಮಹಾಮಾಯಾ, ಮಹಿಷೀ, ಮಾನುಷಿ, ಚಂಡಾ ಎಂಬವು ಮುಖ್ಯ ನದಿಗಳು. ಉಳಿದ ಸಾವಿರಾರು ಚಿಕ್ಕನದಿಗಳು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತೊಂದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ :- ಮೇರುವಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಪರ್ವತ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಷ(ಭೂಭಾಗ)ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ. ಮೇರುವಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲೂ, ಶ್ವೇತಪರ್ವತಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೂ, ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಮ್ಯಕವೆಂಬ ವರ್ಷ (ಭೂಭಾಗ)ವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಧಾನರೂ, ನಿರ್ಮಲರೂ, ಮುಪ್ಪು, ದುರ್ಗತಿ ಇಲ್ಲದವರೂ ಆದ ಮನುಷ್ಯರಿರುವರು.

ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಲದ ಮರವು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದೇನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರೂ, ದೇವರೂಪಿಗಳೂ ಆಗುವರು. ಶ್ವೇತಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೃಂಗಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಮಯವೆಂಬ ವರ್ಷವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೈರಣ್ಯವತೀ ನದಿ ಇದೆ. ಬಲಶಾಲಿಗಳೂ, ಕಾಮರೂಪಿಗಳೂ ಆದ ಯಕ್ಷರು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುವರು. ಅಲ್ಲಿಯವರ ಆಯಸ್ಸು ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ. ಅಲ್ಲಿಯ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಾವಿರದಷ್ಟುನೂರು ವರ್ಷಕಾಲ ಜೀವಿಸುವವು. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಗಿಡಗಳೂ, ಹಲಸಿನ ಮರಗಳೂ ಇವೆ. ಆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಹಲವು ವರ್ಷ ಜೀವಿಸುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತ್ರಿಶೃಂಗದಲ್ಲಿ ರತ್ನಸುವರ್ಣ, ಸರ್ವರತ್ನ ಶಿಖರಗಳೆಂದು ಎರಡು ಶೃಂಗಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೇಲಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳ ಉತ್ತರಭಾಗದ ಶಿಖರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಸಮುದ್ರದವರೆಗೂ ಉತ್ತರಕುರು (ವರ್ಷ) ದೇಶವಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರವೃಕ್ಷಗಳೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳೂ ಇವೆ. ಆ ಮರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳು ದೊರೆಯುವವು. ಭೂಮಿಯು ಚಿನ್ನದ ಮರಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ರತ್ನಮಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಚ್ಯುತರಾದ ಮನುಷ್ಯರು ವಾಸಿಸುವರು. ಅವರು ಹದಿಮೂರುಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರು. ಅದೇ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ ಯೋಜನ ದಿಂದಾಚೆ ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳ ಚಂದ್ರದ್ವೀಪವಿದೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಾಂತ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಬೆಟ್ಟದ ಚಿಲುಮೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಅನೇಕ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದಿಡಿದು ಅನೇಕ ಉಪನದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಂದ್ರಾವರ್ತ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ನದಿಯಿದೆ. ಈ ಕುರುವರ್ಷದ ಕಡೆಯ ಉತ್ತರ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಐದು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದಿಂದಾಚೆಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಸಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾದ ಸೂರ್ಯದ್ವೀಪವಿದೆ.

ಅದರ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಗಿರಿಯೊಂದಿದೆ. ಅದರ ಎತ್ತರವು ನೂರು ಯೋಜನ. ಅದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಾವರ್ತವೆಂಬ ನದಿಯು ಹೊರಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ವಾಸಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಭಕ್ತರಾದ ಸೂರ್ಯನ ಬಣ್ಣದ ಪ್ರಜೆಗಳು

ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ಆ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದಿಂದಾಚೆಗೆ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಯೋಜನ ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳ ಭದ್ರಾಕಾರವೆಂಬ ವೃತ್ತಾಕಾರ ದ್ವೀಪವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಾಯುದೇವನ ಭದ್ರಾಸನವು ಹಲವು ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣದೇಹಧಾರಿಯಾದ ವಾಯುದೇವನಿರುವನು. ಜನರು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದವರಾಗಿ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಆಯಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು

— ೦ —

ಭಾರತ ವರ್ಷದ ಒಂಬತ್ತು ಖಂಡಗಳ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೮೩

ರುದ್ರ:- ಈ ಭೂಮಿಯು ಕಮಲದಂತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಈಗ ಭಾರತವರ್ಷದ ಒಂಬತ್ತು ಭೇದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಇಂದ್ರಕಸೇರು, ತಾಮ್ರವರ್ಣ, ಗಭಸ್ತಿ, ನಾಗದ್ವೀಪ, ಸೌಮ್ಯ, ಗಂಧರ್ವ, ವಾರುಣ, ಭಾರತ ಎಂಬವು ಒಂಭತ್ತು ಖಂಡಗಳು. ಸಾಗರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದಳತೆಯವು. ಅಲ್ಲಿ ಏಳು ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿವೆ. ಮಹೇಂದ್ರ, ಮಲಯ, ಸಹ್ಯ, ಶಕ್ತಿಮಂತ, ಋಕ್ಷ, ವಿಂಧ್ಯ, ಪಾರಿಯಾತ್ರ, ಎಂಬವೇ ಆ ಕುಲಪರ್ವತಗಳು. ಇವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಂದರ, ಶಾರ, ದುರ್ದರ, ಕೈಲಾಸ, ಮೈನಾಕ, ವೈದ್ಯುತ, ವಾರಂಧಮ, ಪಾಂಡರ, ತುಂಗಪ್ರಸ್ಥ, ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ, ಜಯಂತ, ಐರಾವತ, ಋಷ್ಯಮೂಕ, ಗೋಮಂತ, ಚಿತ್ರಕೂಟ, ಶ್ರೀಪರ್ವತ, ಚಕೋರಕೂಟ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಕೃತಸ್ಥಲ ಎಂಬವು ಚಿಕ್ಕ ಬೆಟ್ಟಗಳು. ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕವೂ ಉಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರ ಮತ್ತು ಮೈಲೇಚ್ಛರ ದೇಶಗಳಿವೆ.

ಆ ದೇಶಗಳು ಮುಂದಿನ ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಗಂಗಾ, ಸಿಂಧು, ಸರಸ್ವತಿ, ಶತದ್ರು, ವಿತಸ್ತಾ, ವಿಪಾಶಾ, ಚಂದ್ರಭಾಗಾ, ಸರಯೂ, ಯಮುನಾ, ಇರಾವತಿ, ದೇವಿಕಾ, ಕುಹೂ, ಗೋಮತೀ, ಧೂತಪಾಪಾ, ಬಾಹುದಾ, ದೃಷದ್ವತೀ, ಕೌಶಕೀ, ನಿಸ್ವೀರಾ, ಗಂಡಕೀ, ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಿ, ಲೋಹಿತಾ ಎಂಬವು ಹಿಮವತ್ಸಾದಿಂದ ಉದಿಸಿದ ನದಿಗಳು. ವೇದಸ್ಮೃತಿ, ವೇದವತಿ, ಸಿಂಧುಪರ್ಣಾ, ಚಂದ್ರನಾಭಾ, ನಾಶದಾಚಾರಾ, ರೋಹಿಣೀಪಾರಾ, ಚರ್ಮಣ್ಣತೀ ವಿದಿಶಾ, ವೇದತ್ರಯೀ, ವಪಂತೀ ಎಂಬವು ಪಾರಿಯಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನದಿಗಳು. ಶೋಣಾ, ಜ್ಯೋತಿರಥಾ ನರ್ಮದಾ, ಸುರಸಾ, ಮಂದಾಕಿನೀ, ದಶಾರ್ಣಾ, ಚಿತ್ರಕೂಟಾ, ತಮಸಾ, ಪಿಪ್ಪಲಾ, ಕರತೋಯಾ, ಪಿಶಾಚಿಕಾ, ಚಿತ್ರೋತ್ಪಲಾ, ವಿಶಾಲಾ, ವಂಜುಕಾ, ಬಾಲವಾಹಿನೀ, ಶುಕ್ತಿಮತೀ, ವೀರಜಾ, ಪಂಕಿನೀ, ರಾತ್ರೀ ಎಂಬೀ ನದಿಗಳು ಋಕ್ಷ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವವು. ಮಣಿಬಾಲಾ, ಶುಭಾ, ತಾಪೀ, ಪಯೋಷ್ಣಿ, ಶೀಘ್ರೋದಾ, ವೇಷ್ಣಾ, ಪಾಶಾ, ವೈತರಣಿ, ವೈದಿಪಾಲಾ, ಕುಮುದ್ವತೀ, ತೋಯಾ, ದುರ್ಗಾ, ಅಂತ್ಯಗಿರಾ ಈ ನದಿಗಳು ವಿಂಧ್ಯ ಪಾದೋತ್ಪನ್ನಗಳು.

ಗೋದಾವರೀ, ಭೀಮರಥಿ, ಕೃಷ್ಣಾ, ವೇಣೀ, ವಂಜುಲಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಸುಪ್ರಯೋಗಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಾಕಾವೇರಿ, ಎಂಬೀ ನದಿಗಳು ಸಹ್ಯಪರ್ವತ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವುಗಳು. ಶತಮಾಲಾ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ, ಪುಷ್ಪಾವತೀ, ಉತ್ಪಲಾವತೀ ಎಂಬವು ಮಲಯ ಪರ್ವತದ ನದಿಗಳು. ತ್ರಿಯಾಮಾ, ಋಷಿಕುಲ್ಯಾ, ಇಕ್ಷುಲಾ, ತೈಕಂದಲಾ, ಮೂಲಿನೀ, ವಂಶವರಾ ಎಂಬ ನದಿಗಳು ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವು. ಋಷೀಕಾ ಶ್ರೀಸತೀ, ಮಂದಗಾಮಿನೀ, ಪಲಾಶಿನೀ ಎಂಬ ನದಿಗಳು ಶುಕ್ತಿಮತ್ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕುಲಪರ್ವತ ನದಿಗಳು. ಉಳಿದವು ಕ್ಷುದ್ರ ನದಿಗಳು. ಜಂಬೂದ್ವೀಪವು ಲಕ್ಷಯೋಜನದಳತೆಯುಳ್ಳದ್ದು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದುದು.

—○—

ಶಾಕದ್ವೀಪ ವರ್ಣನೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೮೪

ರುದ್ರ:- ಇನ್ನು ಶಾಕದ್ವೀಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಅದು ಜಂಬೂದ್ವೀಪದ ಎರಡರಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಲವಣ ಸಮುದ್ರ ಜಂಬೂದ್ವೀಪಗಳ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಎರಡರಷ್ಟು ಸುತ್ತಳತೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಆ ದೇಶದವರು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೂ, ಚಿರಜೀವಿಗಳೂ ಆಗಿರುವರು. ಕ್ಷಾಮ, ವಾರ್ಧಕ್ಯ, ವ್ಯಾಧಿರಹಿತರೂ ಅಹುದು. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಳೇ ಕುಲಪರ್ವತಗಳಿರುವವು. ಆ ದ್ವೀಪದ ಒಂದು ಕಡೆ ಲವಣ ಸಮುದ್ರವೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರವೂ ಇವೆ.

ಆ ದ್ವೀಪದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಉದಯವೆಂಬ ಮಹಾಪರ್ವತ. ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಜಲಧಾರವೆಂಬ ಗಿರಿಯಿದೆ. ಅದೇ ಚಂದ್ರ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಂದ್ರನು ಅದರ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತಶಿರವೆಂಬ ಗಿರಿಗಳು ಇರುವವು. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ವಿಕರಿಸುವರು. ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ರಜತಗಿರಿ. ಅದನ್ನೇ ನಾಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವರು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಕೇಯಪರ್ವತ. ಅದನ್ನೇ ಶಾಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುವರು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೇವಾಂಬಿಕೇಯ ಪರ್ವತ. ಅದನ್ನೇ ವಿಭ್ರಾಜಸವೆಂದೂ ಕೇಸರಿಯೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಅದರಿಂದ ವಾಯು ಬೀಸುವುದು. ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಷ (ಭೂಭಾಗ) ಗಳಿಗೂ ಆಯಾ ಪರ್ವತಗಳ ಹೆಸರೇ. ಹೇಗೆಂದರೆ- ಉದಯ, ಸುಕುಮಾರ, ಜಲಧಾರ, ಕ್ಷೇಮಕ, ಮಹಾದ್ರುಮ ಎಂಬವು (ವರ್ಷಗಳ) ಮುಖ್ಯ ನಾಮಗಳು. ಪರ್ವತಗಳ ಎರಡನೆಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೇಳಬಹುದು. ದ್ವೀಪದ ನಡುವೆ ಶಾಕವೃಕ್ಷವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏಳು ಮಹಾನದಿಗಳು ಎರಡೆರಡು ಹೆಸರಿನವು. ಸುಕುಮಾರೀ, ಕುಮಾರೀ, ನಂದಾ, ವೇಣಿಕಾ, ಧೇನು, ಇಕ್ಷುಮತೀ, ಗಭಸ್ತಿ ಎಂಬವು ನದಿಗಳು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

—○—

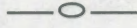

ರುದ್ರ :- ಬಳಿಕ ಮೂರನೆಯದಾದ ಕುಶದ್ವೀಪವನ್ನು ಕೇಳಿ. ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಶಾಕದ್ವೀಪದ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟಿರುವ ಕುಶದ್ವೀಪವು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಏಳು ಕುಲಪರ್ವತಗಳು ಒಂದೊಂದು ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಕುಮುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ರುಮವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಉನ್ನತವಾದ ಆ ಹೇಮಪರ್ವತವೇ ದ್ರೋಣಪರ್ವತವು. ಪುಷ್ಪವಂತನೇ ಕಂಕಪರ್ವತವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಕುಶೇಶಯವೇ ಅಗ್ನಿಮಂತವು. ಆರನೆಯದಾದ ಮಹಿಷ ಪರ್ವತವೇ ಹರಿ ಪರ್ವತವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯು ವಾಸಿಸುವನು. ಏಳನೆಯದು ಕಕುದ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರಿನದು. ಅದೇ ಮಂದರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಪರ್ವತಗಳು ಕುಶದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವವು. ಈ ಪರ್ವತಗಳ ವರ್ಷಗಳೂ (ಭೂಭಾಗ) ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವು. ಕುಮುದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದ ಶ್ವೇತವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉದ್ಬಿದವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಉನ್ನತ ಅಥವಾ ಹೇಮಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಲೋಹಿತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಥಾಕಾರವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ದ್ರೋಣಪರ್ವತದ ಹರಿವರ್ಷವೇ ಬಲಾಧನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

ಕುಶದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವು. ಪ್ರತೋಯಾ ನದಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಾ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಎರಡೆಯದಾದ ಶಿವಾನದಿಯು ಯಶೋದಾ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವದು. ಮೂರನೆಯದಾದ ಚಿತ್ರಾ ಎಂಬುದೇ ಕೃಷ್ಣಾ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹ್ಲಾದಿನಿಗೆ ಚಂದ್ರೆಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯೆಂಬ ಐದನೆಯದಕ್ಕೆ ಶುಕ್ಲೆಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಆರನೆಯ ವರ್ಣೆಯು ವಿಭಾವರಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಏಳೆಯ ಮಹತೀನದಿಗೆ ಧೃತಿಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಇವು ಮುಖ್ಯ ನದಿಗಳು. ಉಳಿದವು ಅಲ್ಪನದಿಗಳು. ಹೀಗೆ ಈ ಕುಶದ್ವೀಪದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಈ ದ್ವೀಪದ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ದರ್ಭೆಯ ಪೊದೆಯಿದೆ. ಈ ಕುಶದ್ವೀಪವು ಅಮೃತ ಸಮಾನವಾದ ಕ್ಷೀರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟಿರುವ ದಧಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತೆದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ರುದ್ರ:- ಇನ್ನು ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪವೇ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿದೆ. ಕುಶದ್ವೀಪದ ಎರಡರಷ್ಟು - ಏತೆಯುಳ್ಳ ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪದಿಂದ ದಧಿಸಮುದ್ರ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಏಳೇ ಮುಖ್ಯಪರ್ವತಗಳು. ಕ್ರೌಂಚಪರ್ವತಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತ ವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ರೈವರ್ತ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಮಾನಸವೆಂದೂ, ಪಾವಕವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಅಂಧಕಾರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚೋದಕ ವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ದೇವಾವೃತ್ತವು ದೇವಾವೃತವೆಂದೂ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದು. ಅದು ಸುರಾಪ ವೆಂದೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ದೇವಿಷ್ಣು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಕಾಂಚನ ಶೃಂಗವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ದೇವಾನಂದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಗೋವಿಂದ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ದ್ವಿವಿಂದ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಪುಂಡರೀಕ ಪರ್ವತವು ತೋಯಾಸಹವೆಂದೂ ಹೆಸರುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಏಳು ರತ್ನಮಯವಾದ ಪರ್ವತಗಳು ಕ್ರೌಂಚದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುವವು. ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಎತ್ತರವುಳ್ಳವು. ಅಲ್ಲಿಯ ವರ್ಷಗಳು - ಕ್ರೌಂಚ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುಶಲವೆಂಬ ದೇಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಧವವೆಂದೂ ಹೆಸರು.

ವಾಮುಕದ ಮನೋನುಗವೆಂಬ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುನರ್ತಕವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಉಷ್ಣವುಳ್ಳ ಸಪ್ರಕಾಶ ವರ್ಷವಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪಾವಕ ವರ್ಷ. ಅದೇ ಸುದರ್ಶನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಆ ಮೇಲೆ ಅಂಧಕಾರ ವರ್ಷ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೋಹವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಆಮೇಲೆ ಮುನಿದೇಶ. ಅದು ಪ್ರಕಾಶವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ದುಂದುಭಿವೇಶ. ಅದೇ ಆನರ್ತವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿಯೂ ಏಳೇ ನದಿಗಳು. ಗೌರೀ, ಕುಮುದ್ವತೀ, ಸಂಧ್ಯಾ, ರಾತ್ರಿ, ಮನೋಜವಾ, ಖ್ಯಾತಿ, ಪುಂಡರೀಕಾ ಎಂಬ ಇವೇ ಆ ಏಳು ನದಿಗಳು. ಗೌರಿಯೇ ಪುಷ್ಪವಹಾ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಕುಮುದ್ವತೀಗೇ ಅರ್ಧಮತಿಯೆಂದೂ, ಸಂಧ್ಯೆಗೇ ರೌದ್ರೆಯೆಂದೂ, ರಾತ್ರಿಗೆ ಸುಖಾವಹೆಯೆಂದೂ, ಮನೋಜವೆಗೆ ಭೋಗಜವೆಯೆಂದೂ, ಆ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರೋದಾ ಎಂದೂ ಪುಂಡರೀಕೆಗೆ ಬಹುಲೆಯೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಇವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷುದ್ರ ನದಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ದೇಶವು ಚಿತ್ರವರ್ಣದ್ದು. ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪವು ಘೃತ ಸಮುದ್ರದಿಂದಲೂ, ಘೃತ ಸಮುದ್ರವು ಶಾಲ್ಮಲಿ ದ್ವೀಪದಿಂದಲೂ ಆವೃತವಾಗಿದೆ.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.

ರುದ್ರ:- ಉಳಿದ ಮೂರು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಬಳಿಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಐದನೆಯದಾದ ಶಾಲ್ಮಲಿದ್ವೀಪದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ಕ್ರೌಂಚ ದ್ವೀಪದ ಅಥವಾ ಘೃತಸಮುದ್ರದ ಎರಡರಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಶಾಲ್ಮಲಿದ್ವೀಪವು ಘೃತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಪರ್ವತಗಳು ಏಳು. ನದಿಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಇವೆ. ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ ಪೀತ, ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಗುಣ ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಸೌವರ್ಣ, ರೋಹಿತ, ಸುಮನಸ, ಕುಶಲ, ಜಾಂಬೂನದ, ವೈದ್ಯುತ ಎಂಬಿವು ಕುಲಪರ್ವತಗಳ ಮತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಆರನೆಯದಾದ ಗೋಮೇದ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾಲ್ಮಲ ದ್ವೀಪವು ಸುರಾಸಮುದ್ರದಿಂದಾವೃತವಾಗಿರುವಂತೆ ಸುರಾಸಮುದ್ರವು ಅದಕ್ಕಿರಡರಷ್ಟಿರುವ ಗೋಮೇದದಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿದೆ. ಗೋಮೇದದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪರ್ವತಗಳು ಎರಡೇ. ತಾಮತಾವಸರನೆಂಬುದು ಒಂದು, ಕುಮುದವೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು. ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನ ಸಮುದ್ರವು ಗೋಮೇದ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಅದಕ್ಕಿರಡರಷ್ಟಿರುವ ಪುಷ್ಕರ ದ್ವೀಪವು ಆವರಿಸಿದೆ. ಆ ಪುಷ್ಕರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾನಸವೆಂಬ ಪರ್ವತವಿದೆ. ತನ್ನಷ್ಟೇ ಅಳತೆಯ ಸಿಹಿ ನೀರಿನ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪುಷ್ಕರದ್ವೀಪವು ಎರಡು ವರ್ಷ(ದೇಶ)ಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಸಿಹಿನೀರಿನ ಸಮುದ್ರವಾದ ಮೇಲೂ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಂತೆ ಸುತ್ತಲೂ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಥವಾ ಈ ಭೂಮಿಯು ಹಂಡೆಯ ಆಕಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಯಂತಿರುವ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಮಂಡಲಾಕಾರವಾದ ದ್ವೀಪಗಳ ಗಣನೆಯಿದೆ. ಇಂತಹ ದ್ವೀಪಗಳು ಏಳು. ಕಲ್ಪಕಲ್ಪದಲ್ಲೂ ರಸಾತಲದೊಳಗೆ ಹೋಗುವ ಈ ಮಂಡಲಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ವರಾಹರೂಪ, ದಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣನು ಒಂದೇ ಕೋರೆ ದಾಡೆಯಿಂದೆತ್ತಿ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ, ನಿಮಗೆ ಭೂಮಿಯ ಉದ್ದ, ಅಗಲಗಳನ್ನೂ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಕೈಲಾಸ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು.

ಶ್ರೀ ವರಾಹ:- ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ, ರುದ್ರನು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಆ ದೇವತೆಗಳೂ, ಋಷಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಂತೆಯೇ ಹಿಂದೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

ವರಾಹ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಎಂಬತ್ತೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು.